CONSTANCE TROK VAN HUIS TOT HUIS

DOOR NANNIE VAN WEHL

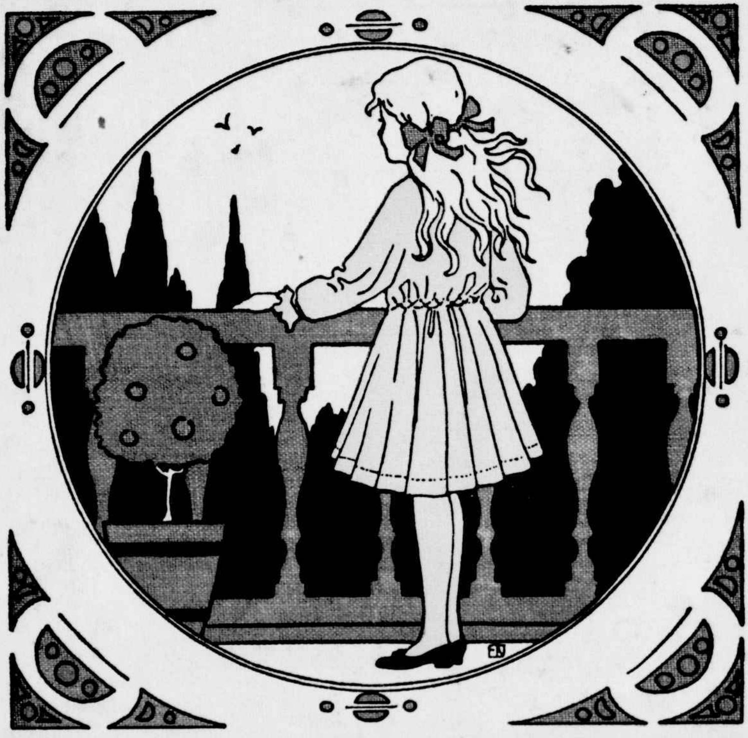

MET PLATEN VAN ENNA NIEUWENHUIS

H. TEN BRINK — ARNHEM

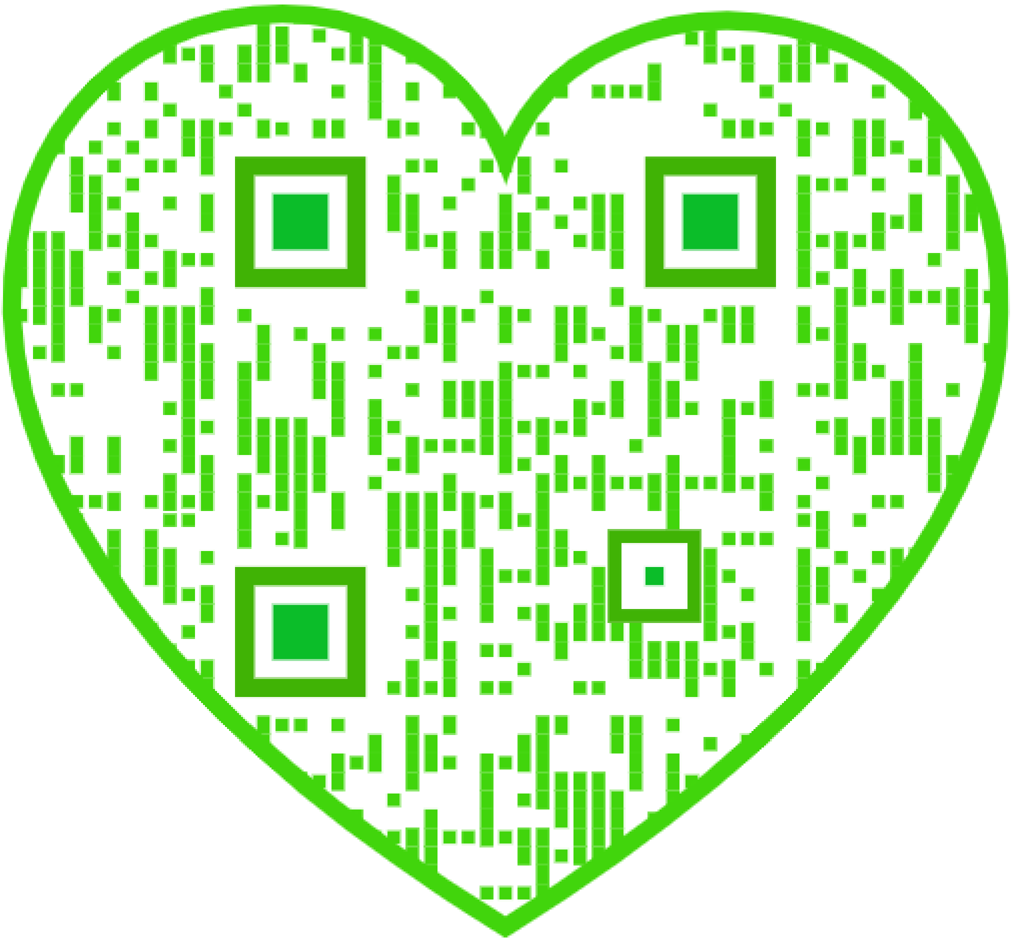

CONSTANCE TROK VAN HUIS TOT HUIS

K-O
wehl

CONSTANCE TROK
VAN HUIS TOT HUIS

DOOR NANNIE VAN WEHL

MET PLATEN EN BANDTEEKENING
VAN ENNA F. NIEUWENHUIS

UITGAAF VAN H. TEN BRINK - ARNHEM

GEMEENTEBIBLIOTHEEK
ROTTERDAM

P 105457272
B 1001-303475X

Informatiecentrum Jeugdlectuur

HOOFDSTUK I.

Beneden in de voorkamer stommelden de ooms en tantes met de stoelen, daarna werd het heel stil. De familieraad was begonnen.

Constance ging op het groote balkon van haar kamer staan en lette niet op den Februariwind, die met volle, bolle blazen aangevaren kwam uit de Westduinen. Het voorjaar was al in dien wind en schaden zou hij niet. Maar Constances vader zou toch wel schrikken, als hij zijn dochter nu kon zien, in haar bloote hoofd, de bruine haren, de witte strikken wapperend in den wind. Constances vader was heel bezorgd voor zijn eenige en dat vond Constance vaak lastig genoeg. Echter had ze ook niet graag, dat haar moeder hem geruststelde met de woorden: „Con kan er wel tegen". Het leek haar dan altijd, of moeder te onverschillig over haar sprak.

O, die Constance! Vader en moeder maakten het haar vaak niet naar den zin, vader door zijn overdreven zorgen, moeder door wat Constance in zichzelf noemde: moeders onverschilligheid voor iets anders dan vader — Op hààr beurt maakte Constance het vader en moeder al te vaak niet naar den zin — haar ziekelijken vader bezorgde ze meer hoofdbreken, angsten en schrikken dan hij kon dragen, en op moeder legde ze teveel beslag, omdat moeder zóóveel van haar tijd voor vader over moest hebben.

Conny's vader en moeder waren al oud, veel en

veel ouder dan de vaders en de moeders van Conny's vriendinnen. Ze waren beiden over de vijftig, Conny was twaalf.

Omdat ze al zóó oud waren, en dan bovendien vader sukkelend, had Conny een heel ander leven dan al haar kennisjes. Haar kennisjes benijdden haàr — en zij benijdde hen. Haar vriendinnetjes kwamen nooit uitgedweept over Conny's kamer, denk eens aan, de mooiste kamer van het huis, voor Conny alleen, en dan nog wel als zitkamer — boven vóór sliep ze!

De meesten van haar waren al zoo gelukkig met een klein kamertje, waar ze slapen moesten meteen!

Conny voelde een bobbel in haar keel, als ze de jonge, gezonde vaders van haar vriendinnetjes met hun kinderen zag stoeien, en de jonge vroolijke moeders met hen zag uitgaan.

Moeder had nooit tijd om met Conny uit te gaan. Moeder moest met vader uit, meest in een rijtuig. En dan mocht Conny niet mee, want die verveelde 't te gauw, en dan werd ze te druk en vader was bang, dat ze uit 't portier zou vallen. — Voor Conny kwam Woensdag en Zaterdag een juffrouw, die met haar wandelde. Zondags gingen vader en moeder nooit uit — dan was Conny meest op visite bij haar vriendinnetjes, of ze mocht zelf een meisje bij zich hebben, als ze maar stil was. Meestal liep 't dan daarop uit, dat eerst de meisjes wat op Conny's kamer zaten, boeken bekeken en deftig thee dronken van de theetafel, iets kleiner dan die van moeder, maar voorts evenzeer in de puntjes. En dan gingen ze samen naar het huis van de visite, waar ze niet stil behoefden te zijn — aldaar werd dan Conny's visite voortgezet.

Veel was er in Conny's leven, dat haar lang niet naar den zin was, veel had ze, om met een somber

gezichtje aan te staan denken, daar boven, op het balkon, in den toch nog koelen Februariwind. Ze bleef geleund op het hek van het balcon staan tot ze heelemaal koud was.

Vader had 't moeten weten!

Toen kwam ze lusteloos naar binnen, sloot de balkondeuren en ging op een stoeltje bij de kachel zitten.

Ze keek op de kleine, vergulde pendule — half drie. De familieraad was al ruim een half uur aan den gang. Ze luisterde naar het gemurmel van stemmen, dat tot haar kwam uit de benedenvoorkamer. Zoo nu en dan een luider toon — dat was tante Anna. Wat die te zeggen zou hebben? O, als die maar niet te veel zei! Tante Anna kende ze lang niet zoo goed als de beide andere tantes, en daardoor hield ze ook niet zooveel van haar. En daar tante Anna al tegen de zestig liep — het was vaders oudste zuster, — en steeds nogal streng uit de groote oogen achter de brilleglazen vandaan keek, was Constance een beetje bang voor haar. Beneden zou over Constances lot voor 't eerstvolgende jaar beslist worden door vader en moeder met de ooms en tantes — o, als tante Anna maar niet te veel te zeggen kreeg in den familieraad?

Plotseling sprong Conny op van haar stoel en ging in angstige gejaagdheid door de kamer loopen. Een schrikwekkend denkbeeld was in haar opgekomen — Stel voor, dat tante Anna zei: „Stuur ze bij mij voor 't heele jaar" — en vader en moeder deden het — O! o! wat moest ze dan toch beginnen? En je zou zien, dat het er op uitliep — Vader had heel veel met tante Anna op. — Was de familieraad maar afgeloopen! Ze werd zoo angstig — het duurde zoo lang! Was 't dan zoo moeilijk, om te weten te komen, waar ze Conny zouden laten, een heel jaar lang, omdat

vader voor zijn gezondheid eens een flinke poos naar Zwitserland moest, en dan daarna, als hij voldoende opgeknapt was, zou gaan reizen met moeder, voor hun beider afleiding en tot schadeloosstelling voor de saaie jaren van sukkelen, die achter hen lagen?

Constance greep een boek, en zette zich tot lezen, nu op den divan. Het was een nieuw boek, ze had 't pas van moeder gekregen. Moeder gaf haar vaak nieuwe boeken, ze had al een alleraardigste bibliotheek, daar, in die mooie kast, achter zijden gordijntjes. Alweer iets, waar de vriendinnen haar om benijdden. Maar dan haalde Conny de schouders op — nu ja — het was leuk, altijd maar weer nieuwe boeken! Doch moeder gaf ze, opdat Constance toch alsjeblieft maar rustig en kalm zou zijn, zoo 's avonds. — Dan kon ze lezen, lezen —

Ditmaal was 't de Negerhut geweest, die als „veiligheidsklep" moest dienen, zooals Constance tegen de wandeljuffrouw had gezegd. — Een mooie groote uitgave, rood gebonden. — Ondanks Conny's angsten was ze er spoedig geheel in verdiept — ze was juist midden in een der roerendste gedeelten begonnen, waar de wanhoop van Eliza wordt beschreven, als ze merkt, dat haar meester Harry wil verkoopen, Harry haar zoontje.

Het tweede half uur van den familieraad ging voor Conny in de hoede van de Negerhut voorbij. Maar toen ze wist, dat Eliza en Harry het ontzettende gevaar ontkomen waren, keek ze eens op, keek ze eens rond, luisterde ze eens. Daar klonk de electrische bel van de keuken. Moeder had dus Sientje noodig. Conny hoorde Sientje de gang doorgaan en aankloppen beneden vóór — toen kwam Sientje de trap op en klopte bij Conny aan. Geroepen mocht er in Conny's huis nooit worden. — Hè, dat vond ze zoo saai! Wat klonk dat leuk, bij haar vriendinnetjes aan

huis, dat vriendelijke roepen van de moeders, zoo even, onder aan de trap: „Meisjes, komen jullie om een kopje thee? Is Dora daar? Dora! kom eens hier. —"

„Binnen," riep Conny en Sientje stak het hoofd tusschen de deur.

„Con, ze hebben je noodig," zei ze hartelijk. Ze wist wel, dat haar woorden voor Con een bevrijding beteekenden.

„Ach, Sien — wat zal me nou overkomen?" zei Conny zuchtend, terwijl ze opstond. „Zeg, Sien, waar ga jij dat jaar naar toe?"

„Ik — zeg Conny, dat weet je toch wel — ik ga trouwen!"

„Hè ja — dat's waar ook. Kon ik maar trouwen — Sien, jammer dat ik niet een beetje grooter ben. — Maar weet je wàt, Sien — Jij gaat trouwen, en ik kom bij jullie in huis als je eerste kindje!"

„Ik denk, dat de ooms en tantes al wel anders gedissideerd zullen hebben" — sprak Sien bedenkelijk.

„Maar meid, schiet toch op! Dadelijk belt je moeder weer —."

„Ik ben als de veroordeelde, die uitstel van zijn vonnis zoekt!" sprak Conny zoo plechtig, op zóó hollen toon, dat Sientje er zichtbaar kippevel van kreeg en Conny nogmaals dringend aanraadde, naar beneden te gaan en uit te scheiden met haar „malle grappen." Alles zou nog best op zijn pootjes terecht komen! troostte ze, achter Conny de trap afgaand.

Na geklopt te hebben, trad Conny de voorkamer in.

Daar zat de familieraad bijeen, rond de groote, ovale tafel.

Vader aan het hoofd, in zijn breeden gebeeldhouwden zetel, waarin Conny hem heelemaal niet vond passen — die lange, tengere vader in zoo'n reusachtigen, breeden stoel! Neen, die was beter voor oom Ties bestemd,

den besten van haar ooms, naar haar smaak dan altijd. Oom Ties, die aardig dik ging worden, ondanks zijn drukke werk, ondanks zijn twee kleuters, die nooit van hem af konden blijven, als hij thuis was, en hem lichaamsbeweging genoeg verschaften. Maar 't kwam zeker van de goede zorgen van tante Lena!

„Conny" zei vader, omdat Conny aarzelend bij de deur bleef staan, niet wetend, waar ze zou gaan zitten — „neem de pianokruk en kom hier bij me zitten. Moeder zou eerst voor ons allemaal een kopje thee schenken en dan zul je hooren, wat er over je hoofd besloten is."

Vader bedoelde een grapje, maar zijn ernstig gezicht, waarop al het ziekzijn een somberen stempel had gedrukt, kon maar nooit eens van harte vroolijk kijken, zoodat je bij een grapje van hem ging twijfelen, of hij nu wel werkelijk een grapje bedoeld had. Dezen keer ook overviel Conny die twijfel, en ternedergeslagen volgde ze vaders bevel op. Wat er over haar hoofd besloten was! Over haar hoofd — dat klonk zoo begrafenisachtig!

Moeder schonk thee en 't tweede meisje diende gebak rond. Twee groote schalen, een met de lekkerste slagroomwafels, die je je denken kunt — één met ananastaartjes.

Tante Anna's blikken volgden misprijzend het gaan en doen van het tweede meisje, in haar zwarte japon, met het kokette schortje en het mutsje, dat allang geen mutsje meer was — niets dan een strookje borduursel en een eindje zwart fluweel. Waarom nu dat meisje binnen? Conny was twaalf jaar, die had best mee kunnen helpen bedienen. Maar zuster Marie vertrouwde haar nooit iets toe, alles uit vrees, dat het kind het zou laten vallen, of het breken, en dan was de schrik weer slecht voor Anton zijn zenuwen — heusch, 't was goed, dat het kind er eens uitkwam — zóó kwam er immers niets van haar terecht!

Conny look aanmerkelijk op bij het gezicht van het opgestapelde lekkers. Zoo was er dus nog een feestelijken kant aan den familieraad.

Op het voorbeeld van den monteren oom Ties bediende ze zich van een slagroomwafel èn een ananastaartje tegelijk, wat alweer de afkeuring van tante Anna met zich bracht.

Toen verdreef ze zich den tijd, die er nog verloopen moest, eer ze wist „waaraan ze zich te houden had" met haar thee en de gebakjes, keek terwijl de kring eens rond en luisterde naar hun gesprekken, of ze er al soms iets voor háár uit op kon maken. Doch dat lukte niet —. Om de tegenwoordigheid van het dienstmeisje bleef het gepraat onbeteekenend — over het weer — over het weer van het vorige jaar om dezen tijd en zoo meer.

Recht tegenover vader, aan het benedeneinde van de tafel, zat moeder en hield een oogje op het bedienen van het meisje.

Aan vaders rechterhand zat *zijn* familie, allereerst tante Anna, die weduwe was en in de Bankastraat een groot pension hield, dan oom Aart, vaders oudste broer, al *in* de zestig zelfs. Oom Aart had een lange, magere gestalte, net als vader, maar hij zag er veel sterker en gezonder uit, ook opgewekter. Oom Aart was nooit getrouwd geweest en moeder had vaak gezegd, dat dat zoo jammer was.

Oom Aart woonde in een reusachtig huis, met een grooten tuin en een winkel vol mooie boeken en platen. Heel oom Aarts omgeving vond moeder een ideaal voor een troep kinderen. — Tien hadden er makkelijk onderkomen en ruimte gevonden, en zich vermaakt in den tuin, in den winkel en — niet te vergeten! — in de merkwaardige, ontzaglijke keldergewelven van het oude Utrechtsche huis. En daar woonde nu oom Aart alleen, met zijn personeel! Was 't niet zonde en jammer?

Links van vader zat moeders familie, daar was de kinderkamer, had oom Herman nederig gezegd, in diep ontzag voor al de jaren aan den overkant. Moeder was de oudste van haar familie, vader de jongste van de zijne —. Zoo kwam het groote leeftijdsverschil. Oom Ties en tante Lena die in Rotterdam woonden, waren de jongsten van allen. Ze hadden nog heèl kleine kinderen — een meisje van drie jaar en een jongetje van net een jaar. Oom Herman en tante Conny uit Renkum waren ouder, ofschoon toch nog jong bij vaders familie vergeleken.

Ze hadden een jongen en een meisje van tien en acht jaar. Tante Conny was moeders oudste zuster en Conny's peettante — ondanks dit hing Conny's hart toch vooral aan oom Ties en tante Lena. Maar Conny geloofde zelf wel, dat dat kwam, omdat oom Ties en tante Lena zoo gemakkelijk te bereiken waren met de Electrische Spoor —. Naar Rotterdam — dat was een wipje. Naar Renkum, daar kwam je zoo gauw niet toe — Zoodoende had Conny oom Ties en tante Lena heel wat vaker bijgewoond dan de Geldersche familie.

Conny ondervond nogmaals de vreugde van gepresenteerd te worden, en zelfs kreeg ze een tweede kopje thee, zonder dat vader bang werd voor haar „zenuwen." De familieraad en wat daarop besloten was, hield hem teveel bezig, om op de theehistorie te letten.

Maar nu was dan iedereen ruimschoots voorzien, moeder blies het licht onder den bouilloir en het theelichtje uit, en gaf het meisje een wenk, dat ze naar de keuken kon gaan. En toen zou je het hebben, hoor! Conny's hart popelde geweldig.

Ze zaten allemaal stil en plechtig, vond Conny. Toen begon vader, plechtig ook al:

„Lieve Conny! We hebben hier een uur lang over

je gepraat, en met dankbaarheid heb ik gemerkt, dat de ooms en tantes allen vervuld zijn van belangstelling in je. Gaarne willen ze trachten den tijd, dat wij van je weg moeten, zoo aangenaam mogelijk voor je te maken, en dien tevens te doen dienen voor je welzijn. Hoor, hoe we geheel met elkaar een plan voor geheel een jaar hebben vastgesteld".

Hier haalde vader, de secure vader, zoowaar een blaadje uit zijn zakboekje te voorschijn, waar met potlood aanteekeningen op gemaakt waren.

„Het is nu eind Februari", zei vader. „Begin Maart zal ons vertrek plaats hebben. Jij gaat het eerst weg, want moeder, en ik ook, willen eerst nog weten, of je goed aangekomen bent. Je gaat allereerst naar oom Ties en tante Lena, drie maanden lang. Laat ik je maar dadelijk even vertellen, dat je naar alle vier de ooms en tantes toegaat. Ieder van hen neemt voor drie maanden de zorg voor je op zich. Bij oom Ties en tante Lena blijf je tot begin Juni. Dan krijgt oom Ties zijn zomerverlof en er was al afgesproken, dat ze dat door zouden brengen bij oom Herman en tante Constance. Jij gaat met ze mee daarheen, oom Ties en tante Lena met de kindertjes blijven eveneens drie maanden op Casa Cara. Begin September is je tijd op Casa Cara om — maar denk eens aan, hoe heerlijk voor je uitgerekend, den heelen zomer op het verrukkelijke Casa Cara! Daar zal menig kind je om benijden —".

Hier kreeg Conny een bekend, onprettig gevoel. „Menig kind zal je benijden!" — hoe vaak hoorde ze die woorden! En hoe menig kind benijdde zij!

Vader had even gezwegen, als wilde hij Conny den tijd gunnen, na te denken over haar „voorrechten", zooals tante Chloe uit de Negerhut altijd tot de ondankbare bengels in haar buurt zei. Toen vervolgde hij:

„Dan wordt het herfst, en omdat we je den winter

wilden laten doorbrengen dàar, waar de winter een feest is, in het heerlijke huis van oom Aart — denk eens aan, Conny, de tuinkamer in den winter — de fauteuils om de kachel heen — het gezicht op den stillen, hoogomsloten tuin — daarom ga je in de herfst naar tante Anna."

Tante Anna keek zuinig. Het kwam er zoo schraal voor haàr uit. — Omdat Conny den winter bij broer Aart moest doorbrengen, daàrom moest ze dan in 's Hemelsnaam die overblijvende maanden maar naar tante Anna. —

Vader, die tante Anna's gezicht en al de uitdrukkingen ervan zoo goed kende, merkte, dat hij onhartelijk was geweest en ging door, vol vuur om zijn misslag te herstellen: „In de herfst ben je dus in den Haag terug en kunt er nog volop genieten van de schoonheid der natuur. Nergens kun je dan beter zijn dan in tante Anna's huis, zoo vlak gelegen bij wat den Haag het meest aan schoons heeft te bieden."

Tante Anna beet zich op den lip, en vader zuchtte even om zichzelve.

Nu was hij alweer dom en onhandig! En dat juist tegenover tante Anna, die nooit, ofte nimmer iets door de vingers zag!

Hij roemde tante Anna's *huis*, voordat hij haar zelf hulde genoeg had gebracht. Nu wou hij 't eens heèl mooi maken en besloot zijn rede: „En die drie maanden zullen we zóó gerust over je zijn, zóó overtuigd, dat er ten ijverigste aan je vorderingen op elk gebied de grootste zorg wordt besteed, dat ik voor mij eigenlijk gemeend had, tante Anna de zorg over je voor het heele jaar op te dragen."

Bijna had Constance een schreeuw van schrik gegeven. Gelukkig wist ze dien binnen te houden, maar toen had ze zwaar te kampen met den glimlach van voldoening en opluchting, die haar om de lippen

wilde, omdat ze een dergelijk noodlot was ontgaan.

Oom Herman en zijn vrouw benevens oom Ties en tante Lena waren veel te aardige ooms en tantes om vader kwalijk te nemen de geringschatting voor hèn, die feitelijk in vaders woorden verborgen lag. Maar moeder vond het toch niet heelemaal in den haak; een beetje zenuwachtig tinkelde ze telkens met haar lepeltje op den rand van haar schoteltje en ze ademde verlucht op, toen ze zag, dat de vriendelijke uitdrukking op de vier gezichten van haàr familie geen oogenblik verduisterd werd.

„Dan blijf je tot begin December bij tante Anna," ging vader voort. „En dan zal 't je dus gegeven zijn, Kerstmis en Nieuwejaar door te brengen in het huis van oom Aart. Einde Februari zijn we daàr en komen je halen."

Vader verviel in gepeins.

Oom Aart wist, wat vader nu noodig had, een paar hartelijke, hoopgevende woorden.

„Laten we hopen, dat het weerzien vroolijk zal zijn, en de flink gegroeide Constance, een gansch eind gevorderd in jonkvrouwelijke deugden (o, wat kon die oom Aart plagend kijken met zijn bruine oogen) haar moeder zal mogen begroeten in denzelfden welstand van thans, en haar vader als een ander mensch, een gezond, krachtig, opgewekt mensch."

„Bravo!" riepen de ooms en tantes uit de „kinderkamer" en maakten opzettelijk wat vroolijke drukte om vader en moeders ontroering verloren te doen gaan in het stemmengerucht.

„Dàt hopen we!" kwam tante Anna zwaarwichtig achteraan. Moeder streek even met de hand over de oogen.

In Conny rees een groote vraag, en toen 't weer stil was om de tafel, riep ze die uit: „Maar vader, hoef ik dan niet naar school al dien tijd?"

„Dat zou je wel willen!" plaagde oom Ties. „Maar nu kom je op de koffie, hoor!"

Vader greep haar hand. „Zou je dat *willen*, Conny? Een heel jaar niet leeren, niet vorderen, ja, achterraken bij je vriendinnetjes?"

„Nou — zoo op het eerste moment dacht ik eigenlijk van wel!" zei Conny. „Maar dan maar niet, hè?"

„Natuurlijk dan maar niet," sprak vader. „Ik begrijp niet, hoe je zelfs maar de mogelijkheid hebt kunnen veronderstellen van een heel jaar stil te blijven staan. — Naar school gaan kan niet, in dat jaar. Met al die plaatsverwisselingen is dat onmogelijk. Maar onderwijs zul je toch wel krijgen en zelfs evenveel, als in een jaar op school. We zullen zóó doen: we zoeken een onderwijzeres voor je, die je overal heen vergezellen zal."

„Hemel, wat deftig!" zuchtte Conny, weinig verheugd door 't vooruitzicht. „Een gouvernante!"

„Val me niet in de rede, Constance!" zei vader en trok de wenkbrauwen samen. „Een gouvernante — ja, zoo zou je de dame kunnen betitelen, die we je meegeven zullen. Ze zal je zóóveel leeren, dat je het volgend jaar zonder eenig bezwaar in de zesde klasse kan plaats nemen, en in September daarop naar de H. B. S. kan gaan."

„En wie —" begon Conny alweer, doch zweeg, omdat vader waarschuwend de hand ophief.

„Ik zal je heusch wel alles vertellen, Constance!" sprak hij. „We zijn van plan om aan juffrouw Ankersmit, de oudste zuster van je wandeljuffrouw, te vragen, of die met je meegaat. Zooals je weet, is die twee jaar hier met verlof — de haar toevertrouwde Indische kinderen gaan hier op school. Ze zal er misschien wel negen maanden af willen nemen, om met je mee te gaan — we hebben gemeend, dat de tijd, dien je op Casa Cara door zal brengen, zomervacantie voor je mag zijn."

„Drie maanden zomervacantie", fluisterde Constance verrukt. O, hoe klaarde haar horizon op! Die goede Sien had misschien wel gelijk: alles zou op zijn pootjes terecht komen voor haar —

Toen namen de ooms en tantes spoedig afscheid. Ze vonden het nu al lang genoeg voor Conny's vader, die was niet bestand tegen lange visites en druk gepraat. Oom Aart vroeg, of Conny met hem mee mocht, dan gingen ze samen in de stad eten en hij zou haar om acht uur weer thuis brengen. Om negen uur ging zijn trein.

Conny's hart sprong op van vreugde. O, dat was een verrukkelijk besluit van den middag, waartegen ze eerst zoo had opgezien. Maar zouden moeder en vader zóó iets goed vinden?

Ze vonden het goed, zoo waarlijk. Want de volslagen rust in huis, wanneer allen, ook Conny, waren heengegaan, zou voor vader een weldaad zijn na dezen drukken middag.

Toch stonden ze oom Aarts verzoek slechts toe met bezorgdheid in 't hart —. Eigenlijk was Conny nog veel en veel te jong voor dergelijke dingen! Eten in een restaurant — met een ouden oom voor haàr alleen! Veel te veel eer aan een twaalfjarige bewezen!

Dergelijke dingen kwamen telkens voor. Telkens moest moeder iets doen met Conny of iets toegeven, dat ze eigenlijk voor een twaalfjarige nog heelemaal niet geschikt vond. Maar dan was 't steeds om vader rust te verschaffen —. Waarlijk, 't zou goed zijn, als het kind eens onder andere menschen kwam!

Conny holde naar boven om zich voor de plechtige feestelijkheid te verkleeden. Geheel op haar eigen houtje zocht ze haar allerbeste spulletjes bij elkaar: de wit zijden blouse met lagen hals, het grijze mantelpak, afgezet met petit-gris, de groote zwart-fluweelen

baret met de twee fazantenveeren. Een breede paarse strik deed ze in haar haren, die ze fluks losvlocht, en borstelde en kamde. Ze was net bezig, voor den spiegel, om zich de baret op te zetten, toen Sientje kwam kijken, waar ze haar stofdoek had gelaten.

ZE WAS NET BEZIG VOOR DEN SPIEGEL.

„Heere mijn tijd, kind!" zei ze. „Ga je uit? En zoo dadelijk eten we! En wat ben je ineens in het paaschbest! Wat beteekent dat allemaal?"

„Sien, denk eens aan — ik ga met oom Aart eten, in Centraal wil ik wedden!" Fluks greep ze haar grijze mof en haar zijden handschoenen en wipte de kamer uit naar beneden.

Sientje bleef versteld staan. „Dat gaat me eten in Centraal?" mompelde ze, om haar verbazing en verontwaardiging lucht te geven. „Dat is twaalf jaren net? Het bederf is het voor haar, het bederf! Maar ik snap het al — meneer en mevrouw vinden 't lekker rustig, na zoo'n drukken middag!

Het is goed, dat die drie eens een poos uit elkaar gaan, waarachtig, 't is goed!"

HOOFDSTUK II.

In de vijfde klasse van de meisjesschool op de Laan van Meerdervoort heerschte opwinding en luidruchtigheid. Constance Ravenhorst, het koninginnetje van de klas, zooals de kleine juffrouw Felders eens gezegd had ('t was in de eetkamer van de onderwijzeressen en ze kreeg er meteen een berispenden blik over van de directrice) Constance Ravenhorst zou dien Woensdag voor 't laatst op school komen. Voor 't laatst, dat is te zeggen, over een jaar kwam ze weer terug. Maar voor elf en twaalfjarigen beteekent: „over een jaar" zoowat 't zelfde als „nooit", en de meisjes namen het afscheid heel ernstig op. Ze hielden allemaal heel veel van Constance, die op school altijd heel opgewekt was. Ze zocht immers op school vergoeding voor al, wat ze thuis miste. En ze had net het geluk gehad, een aardige klasse aan te treffen, die haar graag helpen wilde om op school of in den verderen omgang, zich wat te troosten over de stilte en de saaiheid thuis. Bovendien was geen ander meisje ooit zóó beschikbaar om op visite te komen of mee uit wandelen te gaan als Constance — daardoor had ze vanzelf meer vriendinnen dan de rest.

Ja, 't zou een heel verlies zijn, als Constance wegging, vonden de meisjes. Ze was altijd de algemeene woordvoerster — niemand kon zóó goed als zij eens wat extra's vragen aan de onderwijzeressen, aan de directrice. — Voor niemand was ze bang, zelfs niet

voor den ouden natuurkundeleeraar, den eenigen man op de school, die streng en hard genoeg kon zijn en voor wien ze soms al zaten te rillen en te beven, nog éér hij voor de klas stond.

Het zou bepaald een grootscheepsch afscheid worden! Ieder van de meisjes had een cadeautje voor Conny meegebracht — haar poezie-album was de heele klas rondgeweest en lei nu klaar op haar lessenaar — en nu was Constance juist buitengewoon laat dien morgen. Gelukkig hinderde het zoo erg niet, meenden de meisjes.

De kleine juffrouw Felders, nog student in Leiden, een heel jong ding zoo tusschen de overige onderwijzeressen, had het eerste uur leesles en verzen opzeggen. Nu, als het plechtige deel van het afscheid, namelijk het overhandigen van de cadeaux en het album, niet precies klaar kwam vóór negenen, zou juffrouw Felders hun wel eventjes den tijd gunnen na negenen. En als juffrouw Felders het hun niet gunde — konden ze die nemen.

Het was door de drukte thuis, dat Constance zoo laat kwam. Donderdag zou ze door oom Ties gehaald worden. Thans was haar heele zitkamer gebarricadeerd met de koffers en kisten met haar goed, haar boeken en de dingen van haar kamer, die ze bepaald mee had willen hebben. Haar ingelijste portretten, haar handwerkmand-op-pootjes. — Moeder had alle werk gehad om haar af te houden van het plan, ook haar theetafel mee op reis te nemen. Eenige van de koffers, met zomerjurken, gingen direct naar Casa Cara, de rest was geadresseerd aan oom Ties. Ook de koffers van juffrouw Ankersmit, die erin toegestemd had, de zorg voor Constance op zich te nemen gedurende dat jaar, stonden op Conny's kamer. Alles kon dan tegelijk verzonden worden. Conny vond alles zóó mooi en zoo belangwekkend, ze was zóó in haar schik met haar

nieuwen koffer, haar nieuwe handtasch, de nette leeren kofferadressen, dat ze dien laatsten morgen bijna niet van haar kamer was weg te slaan en nu op het nippertje op school kwam. Zulk een afscheid had ze ook immers heelemaal niet voorzien!

De meisjes verkneuterden zich stuk voor stuk over wàt Conny nu toch wel van haàr cadeautje zou zeggen, en wat wel, omdat ze toch zóóveel cadeaux kreeg — Het was nog nooit gebeurd in de klasse, zoo iedereen, die meedeed — bij elken verjaardag had ieder meisje zoo haar groepje vriendinnetjes, die haar bedacht hadden en ongeduldig op haar wachtten.

Met popelend hart wachtten ze nu àllen. Daar hoorden ze vliegensvlugge stappen de trap opkomen — de bel zou ook zóó gaan. Daar kwam Conny het kleedportaal opstuiven, haar hoed op den rug, den mantel los.

Roef, roef, roef, smeet ze haar kleeren op den kapstok, tot dolle haast geprikkeld door het roepen en jachten der meisjes in het lokaal: „Conny, waar blijf je toch! Conny, ben je er nu eindelijk! Conny, kom nu toch!" De kleine juffrouw Felders trachtte vergeefs de meisjes tot wat kalmte te krijgen.

Daar schoot Conny binnen, hijgend, vuurrood. Daar ging de bel en een: „Hè boe! hoe vervelend!" klonk uit de meisjesgroep, die nu Conny al omringde. De bel had echter verder geen uitwerking op de meisjes, die begonnen te praten, allemaal tegelijk, allemaal Conny's hand wilden pakken en haar hun cadeautje overreiken.

Vruchteloos riep juffrouw Felders, in angst, dat nu toch de bel gegaan was, dat ze nu toch beginnen moesten. — „Voor je nemen: Meerwaldt en Nijk — vooruit — Else, begin te lezen, les twaalf."

„Hè juffie!" zei Conny even tegen haar, zachtjes verwijtend. En ze bleef het horlogehangertje bewonderen, dat Else haar juist had gegeven: een bloedkoralen handje, dat een zilveren pijltje beet had.

„O Els, wat snoezig!"

„Zeg eens even." — En daar kwam de directrice binnengestoven, driftig in haar handen klappend. Ze kwam met dezelfde vaart als Conny de klas binnen en het eerste gevolg van haar verschijnen was een vuurroode blos van juffrouw Felders en even gelach van al de meisjes. — Het was ook zóó mal, eerst Conny, die als een pijl uit een boog naar binnen schoot, en daarachter loop je niet, zoo heb je niet, rikketikketik op haar altijd coquette, hooggehakte schoentjes, de directrice.— Maar aanstonds verstomde het gelach, en het driftige handgeklap joeg hen allen in de banken. De directrice was gevreesd. — Fluks werden de pakjes in de lessenaars geborgen, voor zoover dat mogelijk was. En daar versloeg opeens alle hoop op aanbieding vóór twaalf uur. — De directrice ging voor de klas staan, wierp vluchtig een blik op het rooster achter haar, dat haar meldde, dat het in de vijfde „lezen" was op het eerste uur van den Woensdagmorgen, gelijk ze al gedacht had, want ze kende al de roosters gewoonweg uit het hoofd — en sprak, als juffrouw Felders al gedaan had: „Neem Meerwaldt en Nijk voor je."

DE DIRECTRICE GING VOOR DE KLAS STAAN.

Ditmaal met meer succes.

Beschaamd en blozend sloop de kleine juffrouw Felders, die zonder vorm van proces voor dit uur op zij was gezet, met een stapel correctieschriften naar een leege bank, achter in de klasse. In enkele seconden heerschte in de klasse de meest volmaakte stilte — een bewaarschooljuffrouw had den proef met den speld kunnen doen, namelijk probeeren, of je een speld kon hooren vallen. Marie Verwaal zat erg in met haar groote pak: een briefkaartenalbum had ze voor Conny.

Ze kon het onmogelijk in haar lessenaar bergen en had er nu haar leesboek maar bovenop gelegd. — Conny keek er tersluik naar — wat een groot pak! En ook al voor haar! Misschien zat er wel een briefkaartenalbum in — dat wou ze juist zoo graag hebben, want ze zouden haar natuurlijk wel druk briefkaarten sturen gedurende haar ballingschap, of op haar tournee, zooals oom Ties zei.

Op de achterste bank had de kleine juffrouw Felders zich al in het onvermijdelijke geschikt. Haar blos was gezakt; goed beschouwd was het zoo kwaad niet, dat de directrice haar eens kwam bevrijden van het lastige lesuur met deze lastigste van alle zes de klassen. Nu kon ze wat opschieten met haar correctie en haar krachten wat sparen voor den middag, als ze weer naar Leiden moest. Tersluiks keek ze de klasse eens rond, en haar spotzucht maakte het haar moeilijk, een lachje binnen te houden. Op alle gezichten lag zóó potsierlijk de grove teleurstelling, de ergernis over zooveel tegenspoed, zooveel wanbof, zoo'n strop — Conny zag er heelemaal vermakelijk uit. Die was er nog nieuwsgierig bij — naar al de heerlijkheden, die in de lessenaars verborgen waren. Juffrouw Felders begreep even goed als de heele klas, dat er nu vóór twaalven niets meer van de feestelijkheid kon komen — om tien uur hadden ze rekenen, alweer van de Direc-

trice, en om elf uur natuurkunde, van meneer Rodelaar.

„Juffrouw Felders, mag ik u vragen, welke les?"

Het was de schelle stem van de directrice, die de algemeene stilte, en de overpeinzingen boven de nog gesloten leesboeken verbrak.

„Les twaalf, juffrouw!" antwoordde juffrouw Felders zacht.

„Neem les twaalf voor je!" beval de directrice.

Daar viel haar oog op de ongelukkige installatie van Marie Verwaal.

„Marie — leg het pak, dat je daar hebt, op de platenkast."

Marie Verwaal stond op, wandelde vlak langs Conny heen. Het groote, geheimzinnige, verlokkende pak streek Conny langs den schouder, en Marie legde 't op de platenkast, achter in de klasse.

Een vinger van Coba Datema.

„Mag ik ook mijn pak op de platenkast leggen?"

„Waarom?"

„Het kreukt zoo in mijn lessenaar."

„Het kreukt zoo!" Wat al heerlijkheden riepen die woorden op bij Conny! Hoe brandend nieuwsgierig werd ze! Wat kreukte er zoo? Het was zeker iets heel moois, dat kreuken kon! Misschien wel zoo'n mooie, groote handwerkzak, naar het allernieuwste, hoogvernuftige model, door Corry Stibbe in de klasse gebracht, uit een Amerikaansch tijdschrift. — Of zoo'n leuke kapmantel, uit boerenzakdoeken.

„Breng het op de kast!" beval de directrice. En toen, vreezend den invloed van al de verborgen heerlijkheden op ijver en bevattingsvermogen van haar leerlingen:

„Heeft er nog iemand een pak of een pakje bij zich?"

De achttien anderen „nog iemanden" meldden zich aan met haar pakje. Constance's hart zwol van trots. Zóóveel cadeaux! Wat een afscheid! Ze hield het kralen

handje van Else dicht in haar vuist geklemd — dàt zou ze maar niet offeren op de platenkast!

„Zóó", liet de directrice hooren. „Sta op! één! De bank uit, twéé! Naar de platenkast, drie! Rustig! Niemand heeft haast! Constance, blijf recht zitten. Het gaat je niets aan."

„Maar juf! 't zijn *mijn* pakjes!" viel Conny uit.

„Zeg ereis!"

Een doodelijke stilte viel neer in de klasse. Als steenen beelden stonden ze daar, om de platenkast heen, tusschen hun banken.

„Constance Ravenhorst!" begon de directrice met

ZOODAT CONSTANCE HET TE KWAAD KREEG EN PROESTEND HET HOOFD BOOG.

snijdende stem. „Wat je daar zegt, is naar alle kanten zóó brutaal, en zoo ongemanierd uitgedrukt, ik heb je immers al honderd maal verboden het onbeschaafde woord „juf" te gebruiken — dat ik je voor een week zou wegsturen, als je niet toevallig voor het laatst op school was."

„Dat tref je dan!" Alleen zichtbaar voor Constance vormden de lippen van de ondeugende Willy van Hoek deze woorden, zoodat Constance het te kwaad kreeg en proestend het hoofd boog.

„Constance — ik kan je nòg wegjagen, al is 't maar voor deze paar uur," dreigde de directrice.

Neen, dàt wilde Constance niet. En daar ze diep overtuigd was, dat het gemakkelijk tot dezen zwaren smaad kon komen, beheerschte ze zich met alle kracht en slaagde erin, een vrijwel effen, maar bloedrood gezicht te toonen.

„Ga voort, meisjes. Terug op je plaatsen! Twaalfde les. Ida, begin te lezen!"

Een suizende stilte viel neer in de klasse en daarin haperde het stemmetje van Ida Vermeulen, die nooit had kunnen lezen en er nu, in deze nare gedwongen stilte, waar zóóveel ontroering broeide, heelemaal niets van terecht bracht.

Daar zat Conny. Achter haar, op de platenkist, wist ze de stapels geschenken, allen voor haar bestemd. Ze was getroffen door het groote aantal, en zoo nieuwsgierig! Zoo allerverschrikkelijkst nieuwsgierig!

Als ze den stapel ten minste maar zien kon — wat zou het een aardige tijdpasseering zijn om uit den vorm van de pakken op te maken, wat er in zat! En dan met je eigen weddenschappen aan te gaan. — „Hier zit dit in — en daar dàt.

Wedden? Als ik het geraden heb, ga ik door de Groothertoginnelaan naar huis — anders door Zorgvliet." — En nu niets van al die mijmerpret. Daar zat ze — het was, of de geschenken haar achter in den nek kriemelden, dat ze wel om moèst kijken. — Maar waakzaam rustte de blik van de directrice op haar: „Constance, 't volgend woord. — Constance, verklaar het woord: erfenis. Constance, waag het niet, om te zien." — En als strafpredikatie aan de geheele klasse: „Voor jullie elk vijf afkeuringen genoteerd. Dergelijke vertooningen behooren niet op school thuis en duld ik nièt op school. Jullie hadden dat kunnen weten. Juffrouw Felders, wilt u bij 't opmaken der

gedragcijfers van deze meisjes rekening houden met de vijf afkeuringen? Om twaalf uur komen jullie vanuit het natuurkundelokaal hier je rommel weghalen, en pas op, dat ik er dan *in de school*, niets en niets meer van merk, niet het allerminste." Rommel — ze had „rommel" gezegd!

Een verontwaardiging, die wel stom moest zijn, vervulde alle harten. Het uur sleepte zich voort. De verzen moesten opgezegd worden. Ieder had een klein Fransch versje geleerd, uit een bundel versjes, die bij hun schoolboeken hoorde. Ze mochten zelf kiezen. — En opeens sloeg Constance's hart met bonzenden slag. — Daar had ze nog niet aan gedacht — haar versje! Alle menschen, haar versje! Vertrouwende op de lankmoedigheid van juffrouw Felders, die wel lankmoedig moèst zijn, omdat ze de stoute vijfde niet aan kon, had ze een versje geleerd, dat *niet* in den bundel stond. — Een grootemenschen-vers, dat ze opgediept had uit stapels zangmuziek van haar moeder. — Het was het bekende lied:

Partir, c'est mourir un peu —
Mourir à ce qu'on aime —

En ze had het vol pathos willen reciteeren op het verzenhalfuur, omdat dat nu eenmaal het geschiktste oogenblik was van den heelen morgen, voor een officieel afscheid.

Nu kwam de directrice de verzen overhooren.

Echter vond Constance al dadelijk een lichtpunt. Er werden altijd twee, hoogstens drie meisjes gekozen om te reciteeren.

Bij juffrouw Felders zou ze zelf om de beurt gevraagd hebben en dan had ze 'm wel gekregen ook. Nu echter zou ze stil blijven, en dan zou het toch wel heel toevallig zijn, als de directrice juist haàr uitpikte.

Het begon alvast goed. Els de Ridder moest het

eerst opzeggen. Toen viel de keus op Non Roeblaar. En Constance meende het gevaar al voorbij. Zelden werden er meer dan twee verzen opgezegd. Ze vergat even haar nieuwsgierigheid naar de pakjes voor het prettige luisteren naar de lieve stem van Non Roeblaar, die in keurig Fransch, waar haar Indisch accent zoo leuk bij klonk, het mooie vers opzei van:

Petite vieille, que fais-tu là?
Il fait assez chaud sans cela. —

Het vers van het oude vrouwtje, dat een soldaat, die bij haar ingekwartierd was, zoo vertroetelde, omdat haar zoon ook soldaat was:

J'ai mon gars soldat comme toi."

Constance was heel gevoelig voor verzen, en kon genieten van mooi opzeggen. Ze zou dat vers ook eens gauw leeren.

Haar napeinzen in bewondering over het vers werd allerwreedst verstoord door de scherpe stem van de directrice:

„Constance Ravenhorst, je vers."

„Ik? ik? ik?" vroeg ze, ongeloovig. En toen ze op het gelaat van de directrice zag, dat deze 't gemeend had, en dat zij, Constance, met een vers voor den dag zou moeten komen, liet ze zich in haar angst de woorden ontvallen: „Maar er hebben er al twee opgezegd."

De directrice legde duidelijk hoorbaar haar potlood neer. Weer die stilte, waarin ze als steenen beelden zaten. Zelfs juffrouw Felders hield den adem in.

„Constance Ravenhorst, je vers."

Stilte.

„Heb je er geen geleerd?"

Constance knikte. „Ja, juffrouw, maar een buiten den bundel."

„Dat is bijzonder eigenmachtig gehandeld van je.

Laat ik je zeggen, dat je het slechts te danken hebt aan het feit van hier voor 't laatst te zijn, dat je nog niet een zéér ernstige straf hebt opgeloopen. Zooeven weer een brutaliteit — en thans de bekentenis van een eigenmachtig optreden, dat ik niet dulden kan. Welk vers heb je dan geleerd?"

„Ook een Fransch vers, juffrouw," antwoordde Constance bezwerend.

„Ja, dat moest er nog bijkomen, dat 't geen Fransch zou zijn. Kom hier en zeg 't op. Dan zullen we eens keuren, welk vers jij stelt boven de gedichten uit dezen bundel, die met de grootste zorg zijn bijeengezocht."

„Ik zei het liever niet op, juffrouw," fluisterde Constance. Ze was wat vrijmoediger en geruster geworden in het sterker worden van de overtuiging, dat niets haar meer deren kon.

„Je zei het liever niet op, Constance? Is het dan een vers, waarvoor je je te schamen hebt?"

„O, dàt niet!" sprak Constance nu luid. En toen nam ze een kloek besluit. Wat kon 't haàr schelen! Ze zoù 't opzeggen!

Dan kwam ze vóór de klas te staan en kon tenminste gedurende eenige oogenblikken den stapel op de platenkast zien.

Ze stond op en stapte naar de breede bank toe, voor de klas. En ze draaide zich om.

Ach, lieve kinderen! Wat een verrukkelijk gezicht! Pakjes, doosjes, rolletjes — boeken waren er ook bij — en doozen met lekkers.

„Begin, Constance! klonk het bevel.

En daar kwam het!

Partir, c'est mourir un peu —
Mourir à ce qu'on. . . . . . .

„Constance!" viel de directrice haar in de rede. „Ik zie alweer eens, hoe goed het is, dat *wij* voor jullie gekozen hebben, niet aan jullie de keus hebben overgelaten.

Zwijg! Ik wil dat sentimenteele vers niet hier hooren. En ik neem 't je zéér, zéér kwalijk — hoor je, Constance? zéér kwalijk, dat je het durft wagen, om op deze manier de schoolregels te overtreden. Mijn uiterst gemengde herinneringen aan je besluiten met deze hoogst onaangename. Ga zitten!"

„Een rijksdaalder voor een lach!" dacht Constance, toen ze bij het naar haar plaats gaan, de benauwde, vertrokken gezichten harer vriendinnen in oogenschouw nam. En ze wierp bij het in haar bank schuiven een laatsten, weemoedigen blik op de presenten.

De stemming in vijf A leek de directrice zóó onrustbarend, dat ze zich zelfs niet verwijderde in de vijf minuten pauze om tien uur. Juffrouw Felders verdween met haar schriften naar een andere klasse. De rekenles begon. Zelden had vijf A zoo slecht gerekend. Zelden had de directrice zich zóó geërgerd en zelden ook was een ochtend vijf A zóó lang gevallen. Kwam er dan nooit een eind aan?

Eindelijk was 't elf uur. Maar van uitbarsting van al het overkropte kon nog geen sprake zijn. Zelve bracht de directrice de meisjes boven in het natuurkundelokaal, en ze kon zich met een gerust hart verwijderen, nu ze onder de hoede van meneer Rodelaar waren.

Ondanks de vrees voor den beruchten leeraar, kirde er toch hier en daar een zenuwachtig lachje, onder het klaarleggen der dictée-schriften voor de natuurkunde. De roode kleurtjes, de schitterende oogen zeiden meneer Rodelaar duidelijk genoeg, dat er wat was. Wàt er was, kon hem niets schelen — stil zouden ze zijn, klein zou hij ze krijgen! En ze waren stil, als angstige muizen, hij kreeg ze klein —

Constance dorst bijna niets. Het weinige, dat ze nog durfde, bracht haar ten val en ze kon het uur op de koude gang gaan doorbrengen, in pijnigende nieuwsgierigheid omtrent den stapel geschenken en een lichte, vage vrees, als kon er nu om twaalf uur wéér iets gebeuren, dat de heerlijke feestelijkheid verschoof. Het kwam zoo: Meneer Rodelaar kneep met zijn vingers zóó maar, op een rijtje, vijf kaarsen uit, die gebrand hadden bij eenige proeven voor de hoogste klasse, het vorige uur. Constance, wie plotseling te binnen schoot, wat Sientje altijd zei omtrent kaarsen of pitjes uitknijpen (hun tweede meisje had wel die liefelijke gewoonte) van dat je de fijt ervan kon krijgen, riep verschrikt en waarschuwend:

„O!" en kon het niet helpen dat er weer een beetje ontroering en opwinding mee kwam, waardoor haar o! luider en familiaarder klonk dan ze gewild had.

„Jongejuffrouw," sprak de leeraar ijskoud, „ik ben geassureerd, dat had u kunnen weten. Ga de klas uit."

Daar ging ze. Daar stond ze, de arme Constance Ravenhorst, wier afscheidsmorgen zóó slecht verliep. De directrice kwam voorbij en zeide koel, onverschillig: „Goed, dat je weggaat. Maar 't is *niet* goed voor jou, dat we dit onthouden zullen."

Gelukkigerwijze deerde deze mededeeling Constance absoluut niet. Een jaar was lang, o zoo lang, eindeloos lang! Als ze ouder dan twaalf jaren was geweest, had ze misschien in zichzelf gefluisterd: „Wie dan leeft, dan zorgt." — Nu kende ze die wijze spreuk nog niet en ging slechts voor het gangraam staan, naar afleiding zoekend in den schooltuin, waar de heesters al zoo heerlijk uitliepen. Ze kon haar onverschillige houding slechts bewaren, totdat de directrice uit het gezicht verdwenen was. Toen liep ze weer ongeduldig en ongedurig de gang op en neer.

Toch kwam er een einde aan den morgen. Meneer Rodelaar liet vijf A naar beneden gaan, naar hun kleedportaal.

De directrice kwam zelf zoowaar weer, om toezicht

te houden op het weghalen van de schooltasschen en — van den „rommel" op de platenkast.

Daar stonden de meisjes weer in het kleedportaal, gekleed, bepakt. Ze begrepen, dat er toch nog wel *iets* gezegd zou worden, nu Constance heenging.

„Adieu, Constance," kwam de directrice en gaf haar de hand. „Ik hoop, dat je in dit jaar vorderen moogt, op allerlei gebied. En meisjes — laat ik 't nog eens goed zeggen: de school is de school, en jullie weet zelf 't beste, wat er op school thuishoort, en wat niet."

Daarmede konden ze gaan. Nog stil en bedaard kropen ze haast de trappen af, belemmerd door hun capes, wintermantels, tasschen en pakken. Nonnie Roeblaar weeklaagde zacht over haar lakhoed, die op den grond had gelegen.

„Zoo gemeen, ja! als ze niet beter oppassen met de lakhoeden! Nou istie gebroken. Kassian! Moes zal heel boos zijn, ja!"

„Ach, jij met je lakhoed!" riep Conny ongeduldig en er ging een lachen door de rijen, dat de directrice daar boven de ooren deed spitsen. Maar bij dat eventjes lachen bleef het. Conny was het eerst buiten. Ze ademde diep op, als ontheven van een zwaren last. En plotseling zette ze 't op een loopen, zoo hard als ze kon, en dat *was* hard. Ze rende, rende, geheel sprakeloos, maar in 't volste vertrouwen, dat allen haar volgen zouden. Haar vertrouwen werd niet beschaamd — heel vijf A holde met haar mee. — Weg, weg! buiten het gezicht en het gehoor van de directrice, van meneer Rodelaar, van al, wie nu nog langer de afscheidsfuif zou willen uitstellen!

De directrice, die boven voor het gangraam op haar observatiepost stond, schudde verontwaardigd het hoofd. Waren dat nu Haagsche jonge dames? Straatjongens leken het, zooals ze daar renden, de meeste op hoogst onelegante, zelfs plompe wijze, daar ze zoo

gehinderd werden door overschoenen, capes en vrachtjes. Maar haar bekend geklop tegen de ruit, dat zoo vaak schrik bracht in kinderen met onrustige gewetentjes, die te dicht bij de school bleven spelen, kon haar ditmaal niet baten en ze liet het ook na — de bende was spoedig uit het gezicht. Voort, voort, liepen ze naar een veilig oord, dat Conny al aanstonds in de

ZE RENDE, RENDE, GEHEEL SPRAKELOOS, MAAR IN 'T VOLSTE VERTROUWEN, DAT ALLEN HAAR VOLGEN ZOUDEN.

gedachten had. — Aan het eind van de Laan van Meerdervoort zijn tien à twaalf huizen in een halven cirkel uitgebouwd en vormen dus een heel stil, rustig pleintje, buiten het verkeer. Daar hield Conny halt — daar belegerden ze met der allen al spoedig de raamkozijnen der benedenverdiepingen, zaten erin of gebruikten ze als tafeltjes. En toen kon dan eindelijk de hul-

diging beginnen. Marie Verwaal hield een beetje orde onder de aanbieding. „Nou ieder op zijn beurt," commandeerde ze. En daar ging het er op los. Constance, geleund tegen een kozijn, nam opgetogen alles in ontvangst. O! o! o! wat hadden ze 't toch allemaal leuk bedacht! Snoesen waren het, allemaal gewoonweg snoesen! Van Marie Verwaal een briefkaarten-album. — Conny had het dus goed geraden. Corry Stibbe had de bewuste handwerkzak voor haar gemaakt, van twee vierkante, gebatikte lappen.

En Coba Datema den kapmantel; van vuurroode zakdoeken, met een oranje patroon erin, afgezet met zwart fluweel. Ach, hoe mooi toch, hoe mooi toch, hoe lief toch! Non Roublaar had mogen kiezen uit vaders overzeesche curiositeiten en ze had iets meegebracht, dat de groote bewondering en verbazing van allen gaande maakte. Het was de huid van een miereneter en men had moeite om te gelooven, dat dit voorwerp, als een rond bakje met een handvat, gemaakt van harde, glimmend zwarte schubben, een beestenhuid was. Kop en staart waren naar elkaar toegebogen en vormden het handvat. Het bakje was met lichtblauwe zij gevoerd en kon dienst doen als kluwenbakje bijvoorbeeld. Je zou zoo denken, dat het griezelig was, maar dat was 't heelemaal niet. Het leek glad onmogelijk, dat dit iets van een dier was. — Gemaakt leek het, en dan versierd met dierpootjes, met een kop, met een staart.

Ida Vermeulen had een heerlijke Driessendoos voor de vertrekkende, zoo'n blikken, net of 't oud ijzer is. En dan de uitgezochtste bonbons er in. En dan kwamen er nog boeken, en een nieuw poezie-album. — Want het oude was nu zoo zoetjesaan vol geraakt.

„Voor je nieuwe vriendinnen!" sprak Greta Berding, die het gaf.

„Ik wil geen nieuwe vriendinnen hebben!" riep

Conny geestdriftig. „Jullie zijn mijn vriendinnen, en jullie blijven het! Ik zal het bewaren, tot ik weer bij jullie terug ben — dàn moeten jullie er weer allemaal in schrijven, maar dan groote menschen verzen. — Ik heb eens gezien, dat de éene vriendin voor de andere het heele Haantje van den Toren van de Genestet in hare poezie-album schreef. Dat moeten wij allemaal dan ook voor mekaar doen! Groote menschenverzen! Heele lange verzen!"

Ze keken een beetje zuinig. Zoo een schrijverij dan toch ook! Het was veel makkelijker om er je af te maken met:

Ik lag in mijn tuintje en sliep.
Toen kwam er een engel en riep:
Lieve Corry, wil je ontwaken,
Om voor Conny een versje te maken?

Of:

Twijfel aan der sterren klaarheid
Twijfel aan het licht der zon,
Twijfel aan al, wat gij ziet
Maar aan mijne vriendschap niet.

„Hoor eens!" riep Conny. „*Ik* beloof jullie, om in jullie poezie-albums een mooi, groot vers te schrijven. Jullie hebben zoo goed voor *mijn* album gezorgd. — Breng nou jullie albums vanavond bij mij — ik neem ze mee, en stuk voor stuk zal ik ze terugsturen. Juffrouw Ankersmit zal me wel helpen. Maar hoef ik er geen plaatjes bij te doen? Want zooveel mooie, zijden plaatjes — dan word ik straatarm."

Haar voorstel werd algemeen toegejuicht en van de plaatjes werd ze genadiglijk vrijgesteld. Ze voegde aan haar redevoering nog dit onvermijdelijk slot toe: „Maar lieve kinderen, zullen jullie een beetje zachtjes bellen? En misschien vier, vijf albums tegelijk laten brengen? Want als er in de twintig keeren gebeld wordt vanavond, dan krijg ik van Vader, Moeder en Sientje."

Thans was alles bekeken. Nu hielpen ze Conny met het weer inpakken van alles, hielpen haar met het dragen, begeleidden haar allen naar huis. Zooveel trouw en vriendschap kreeg zijn belooning. Want toen mevrouw van Ravenhorst vanuit de serre den optocht zag naderen, en Conny reeds zag wenken met pakjes en met haar tasch, kreeg ze een goed idee, dat haar meteen de woelige bende spoedig van de deur zou sturen.

Ze maakte, dat ze in den voortuin stond, toen Conny het hek had bereikt. Conny jubelde haar tegemoet: „Moeder! Moeder! nu moest u toch eens weten, hoe lief ze zijn geweest voor me! Ik heb van allemaal, allemaal wat gekregen. Laat me er toch eens gauw in — dan kunt u gauw alles zien."

„Maar, maar!" begon mevrouw van Ravenhorst. „Lieve meisjes, jullie bederft Conny en maakt haar het scheiden moeilijk. Luistert eens allen: Wie heeft er lust om vanmiddag mee te gaan thee drinken en taartjes eten bij Lensvelt?"

Dat gejuich, dat opging!

Bezorgd keek mevrouw van Ravenhorst even naar binnen, door de serre heen. Maar nu moest 't maar even.

„Nu, wie lust heeft en mag, laat die dan om twee uur aan de halte van lijn drie zijn aan de Groothertoginnelaan, bij de Stadhouderslaan. Ik hoop jullie allen daar te zien. Ga nu maar gauw naar huis, meisjes, anders ben je niet op tijd aan de halte. Dag meisjes, tot vanmiddag! Gauw, Con, vader wacht aan de koffietafel."

Verbluft ging Conny achter haar moeder aan. Verbluft en zielsverheugd. O, nee maar! moeder zou zelf meegaan!

Vader alleen laten om *haar?*

Om haar en haar vriendinnen? Dat was nog nooit gebeurd. Conny mocht vaak genoeg aan haar vriendinnetjes de bewezen vriendelijkheden terug doen. — Menigmaal was ze met een of twee vriendinnetjes

naar een voorstelling geweest, circus, of kinderoperette, of een matinée van Cathrina van Rennes of wat er ook voor kinderen alzoo voor heerlijks wordt gegeven. Maar nooit was *Moeder* meegegaan. Altijd de wandeljuffrouw. Nu ging Moeder zelf mee, — dat was de groote vreugde van dien middag.

Om twee uur stonden ze allemaal bij de halte. Geheel de vroolijke stoet vond een plaatsje in de eerste de beste tram, maar ze werden verdeeld over de balcons van motor- en volgwagen, en in de wagens.

Bij Lensvelt vonden ze, omdat 't nog vroeg was, een heele reeks leuke tafeltjes rondom de balustrade, boven. Hier en daar hadden een paar vriendelijke dames haar tafeltje ontruimd om de meisjes in de gelegenheid te stellen, zooveel mogelijk bij elkaar te zitten. Op ieder tafeltje verscheen voor vier personen thee en de oudste schonk dan. O, wat zaten ze daar knus, bij de vroolijke muziek van het kleine orchestje! Wat smaakten de taartjes heerlijk! En wat een plezier beleefden ze van de menschen, die de trap opkwamen onder de nieuwsgierige oogen van zooveel bakvischjes! Gezellig was het, allerdolst gezellig — den heelen middag. Ze bleven er wel tot vier uur, — Toen gingen ze gezamenlijk weer terug, naar Duinoord. Aan de halte Valeriusstraat had toen het allerlaatste afscheid plaats met ontelbare Dags! en Schrijf je gauw? en altijd maar weer wuiven en groeten.

De meisjes lieten Conny en haar moeder alleen naar huis gaan. Want ze wisten het allen: Mevrouw had niet graag die drukte aan of voor de deur, om Conny's zieken vader. En daar aan de vijfsprong namen ze ook weer afscheid van mekaar met duizend Dags! In kleine groepjes verdwenen ze langs vijf wegen.

Een grootscheepsch afscheid was het geweest, dat waren ze allen met mekaar eens.

HOOFDSTUK III.

„Dus Zaterdagmorgen komen we aan het station Beurs om nog even goedendag te zeggen?" vroeg oom Ties, en trok zijn handschoenen reeds aan.

„Ja zeker," antwoordde moeder. „Tenminste, bijzondere omstandigheden voorbehouden. —"

„B. o. v. zeggen wij Rotterdammers dan," plaagde oom Ties, om wat afleiding te brengen in die laatste, zwaarwegende minuten. „Maar jullie Hagenaars hebt altijd zoo al den tijd. Jullie nemen het er van, om op je dooie gemak te zeggen: bij — zon — de — re — om — stan — dig — he — den — voor — be — hou — den. — Hèhè, wat een mondvol!"

„Conny zal je misschien nog welereis je plagerijen van Rotterdammers tegenover Hagenaars vergelden, hé Conny?" sprak moeder, en streek nog even Conny's haar wat gladder weg onder de bonte muts.

Toen was het oogenblik gekomen. De klok wees half elf. — Buiten stond het rijtuig klaar met eenige koffers en pakjes er op. De eigenlijke bagage was weg met den schipper.

„Dag, moedertje, dag vader!" riep Conny en sloeg haar armen om beiden heen, ieder op de beurt. Ze voelde een nare dikte in haar keel, haar oogen werden rood en heet. „Zal u nu heelemaal beter worden, vader!" bracht ze er nog haperend uit. „Dag moeder — moedertje!"

Mevrouw van Ravenhorst kuste haar dochtertje

telkens opnieuw, terwijl haar zachtkens de kamer uitbrengend. „Dag, Con!" kwam Vader met schorre stem. „Hou je flink, hoor, en doe ons eer aan. Een jaar is gauw om, hoor meid." —

„Dag Conny," riep moeder, die in de voordeur bleef staan, terwijl oom Ties haar wegvoerde naar het rijtuig. „Schrijf trouw, hoor Con — ik zal ook mijn best doen. Dag meid, dag Con.!"

Tot huilen was 't niet gekomen, bij geen van drie. Nu zat Con in 't coupetje, oom Ties wipte erbij — het portier sloeg dicht — daar reed het rijtuig heen.

Nog even wuifde Conny zoo langs oom Ties heen. Toen was het gebeurd. — Conny's tournée was aangevangen. Nu zou ze van huis tot huis trekken, ver weg van haar vader en moeder — voor zoolang — voor o! zoo lang. — Vader had gezegd: „een jaar is gauw om, Con!" maar zij kon dat niet gelooven. — Lang was het, eindeloos lang. Het leek haar, of ze voorgoed weg was gegaan van Vader en Moeder. „En 't kan *mij* meer schelen dan hun" — dacht ze opeens, in opwellende bitterheid. Toen kwamen de tranen, en achter haar groote, grijze mof huilde ze zóó hartstochtelijk, dat oom Ties er mee begaan was, en er ook erg verbluft door was. — Hoe zat dat nu? Zou het Conny nu heusch zooveel schelen? Hij had juist weleens gedacht, dat Conny de scheiding heel lauwtjes op zou nemen. — Haàr schuld was 't niet, dacht hij dan erbij. En ook al weer niet de schuld van vader en moeder — Het lag alles aan de omstandigheden, aan de bitter treurige omstandigheden, dat Vader zwak en sukkelend was, dat hij Moeder geen oogenblik kon en wou missen en dat Conny daardoor heel veel op vreemden aangewezen was geweest, de laatste jaren.

Oom Ties was zóó geschrikt en in de war gebracht

door Conny's huilen, dat hij maar niets zei — afwachtte, tot ze kalm was geworden. En hij nam zich voor, Conny eens goed gade te slaan om er achter te komen, waarvoor die tranen nu eigenlijk geweest waren.

Langzamerhand bedaarde de bui en begon oom Ties over zijn huis te praten en het welkom, dat Conny daar wachtte.

„O, o!" zei hij, „de kleine Lena verheugt zich toch zoo dol op je komst. Logées of visite vindt ze altijd even gewichtig. Nu, je zult eens hooren, wat een babbelaarstertje het is. En kleine Broer, daar zul je ook schik in hebben — alleen — die moet je voorloopig maar een beetje met rust laten, die is wat eenkennig."

Conny's gedachten kwamen nu midden in het nieuwe leven terecht. En ze voelde zich heelemaal opkwikken. In een huisgezin met zulke heele, kleine kindertjes te zijn, dat vond ze verrukkelijk. Ze vloog op de Stadhouderslaan altijd op elke wagen af, waar maar wat zat te lachen of te wuiven. En ze liep een straat om, om haar „drietal" te zien, twee broertjes en een zusje, zeldzaam heerlijk alle drie, het zusje kraaiend, rechtop in de groote, witte wagen, de broertjes, drie en vijf jaar, aan weerskanten. Het kleine broertje blozend als een appel, en blond — de groote bleek en donker, schatten!

„Je krijgt de groote logeerkamer, je weet wel, Zwanenoord!" sprak oom Ties. Zijn huis lag aan den vijver van Park Honingen en Zwanenoord keek recht op het zwanennest. „Daar slaap je met juffrouw Ankersmit. We vinden het erg leuk van je moeder bedacht, dat juffrouw Ankersmit pas Maandag komt — dan kun je op je gemak kennismaken met de kinderen. Als leerkamer hebben we voor je bestemd: „De vroolijke morgenzon —". Daar zit je veraf van mogelijk lawaai in huis en hebt een allerverrukkelijkste gelegenheid om bij de komende lentedagen met de balcondeuren

open te zitten en te genieten van de tuinen en buitens achter ons huis. Juffrouw Ankersmit kan dan die kamer voor zich als zitkamer gebruiken, als ze alleen wil wezen. Ziezoo — hier zijn we er."

Ze stapten uit, een witkiel droeg de bagage — in Rotterdam wachtte weer een rijtuig aan het station, en een klein uur later stond Conny in de hall bij oom Ties en liet zich van haar goed ontdoen door tante Lena.

„Waar is Leentje!" vroeg ze, na de begroeting. „Wat heb ik haar in lang niet gezien! Zou ze me nog kennen?"

„Nu, dat denk ik wel niet!" betwijfelde tante Lena. „Het is zóó lang geleden."

„Hier is it!" riep een helder stemmetje, en wat voorzichtige stapjes klonken op de trap.

„Is de lozee er al?"

„Ja, kom maar gauw hier!" moedigde tante Lena aan.

Daar verscheen de kleine Lena in de deur van de hall. Een snoezig meisje, rank, blozend, met blonke krullen en opvallend heldere, blauwe oogen, waarmee ze een ieder zoo vrijmoedig en kalm in 't gelaat keek, dat 't leuk was om te zien.

Ze nam Conny van onder tot boven op. Toen klonk 't teleurgesteld: „Dat is geen lozee. Dat is een meisje!"

„O — ze is alleen maar *oude* logées gewend!" lachte tante Lena. „Mijn moeder en een paar oude nichten van oom Ties."

Conny pakte haar nichtje om 't middel. „Maar zeg!" begon ze. „Ik ben toch heusch een logée! Je zult 't zien — ik kom hier slapen."

„Heb je dan een pattie voor me meegebrengt?" vroeg ze en bekeek Conny onderzoekend.

„Conny, je zult niet haar drie-en-een-half jaar vergeten, hè?" vroeg tante. „Zie je, totnogtoe kenmerkten de logées zich door twee feiten: ze bleven slapen, en ze brachten een pakje mee. —"

Conny had zoo'n pret! „Zeker, lieve dot!" zei ze. „Ik heb een pakje voor je meegebracht! Het zit in die groote koffer daar! En een voor je broer ook, hoor!"

Kleine Lena danste in 't rond. „Jij lijt soms Sinitaas! riep ze verheugd. „Heb je soms een seutel?"

„Neen, neen Leentje!" kwam nu de moeder er tusschen. „Nu zullen we eerst Conny naar binnen helpen. Brrr — 't is toch nog echt koud in de gang."

Maar toen ze binnen zaten, achter, in de serre, met een uitzicht op den grooten tuin en tante Lena het dienstmeisje liet aanrukken met koffie voor haar en oom Ties, en chocola voor Conny en Leentje, begreep Conny toch wel zóóveel van den kinderaard, dat ze fluks haar koffersleutel uit haar taschje haalde en aan tante Lena vroeg, of ze eventjes in haar koffer mocht gaan scharrelen. „Nu, gauw dan maar!" zei tante Lena en kleine Leentje dribbelde vol hoop en verwachting achteraan.

O, WAT LEUK, DAT JE AAN DAT SOORT POP HEBT GEDACHT.

Ze kwam terug met een pop in haar armen, nee maar, een pop! Tante Lena gaf een kreet van blijde herkenning en riep: „O, wat leuk, dat je aan dat soort pop hebt gedacht!" Het was namelijk zoo'n heel ouderwetsche, heel groot, heel stevig, met een houten kop, en een bollen, rooden toet. Het haar was voorgesteld als kort, en golvend, en met een scheiding gekamd. Maar 't was slechts zwarte verf op den gesneden poppenschedel — zoo praktisch mogelijk. De pop had

genaaide laarzen aan, hooge, glimmend zwarte rijglaarzen en vuurroode kousen. En dan was ze eenvoudig en degelijk aangekleed, een donkerblauwe wollen jurk, en een bonten schort voor.

„Wat leuk!" riep tante Lena weer. „Zoo zag je ze heel vroeger, maar ik weet wel, ik, en mijn vriendinnetjes, we kregen ze nooit, ze waren niet deftig genoeg. En ze zijn toch zoo vreeselijk leuk en practisch! Ik weet nog wel, dat we er de hofjeskinderen achter ons huis om benijdden. Die hadden dan dezelfde soort in het klein. — Hoe ben je op 't idee gekomen?"

„Mijn wandeljuffrouw verzint altijd zoo iets", zei Conny. „Die weet altijd wat leuks, wat aparts om te geven. Ze zou zelf voor Leentje zoo'n rood poppenwagentje meegeven aan haar zuster — zoo'n mandenwagentje met gele wielen, de pop zit erin met den rug naar je toe. — En weet u, wat ik wel eens aan vriendinnetjes heb gegeven op raad van de wandeljuffrouw! zoo'n erg ouderwetsch serviesje van licht groen aardewerk, vroeger kon je 't in de snoepwinkels krijgen, zegt moeder, en toen heette 't ordinair. Nu vin je het hier en daar nog wel in een klein aardewerkwinkeltje. — O, dat 's zoo leuk! U moet dat model van theestoofje zien, met een testje erin, en dan het trekpotje er op! En dan heb je nog zulke leuke kookpannen in dat goed — zoo'n aardig model — poppengoed dan, ziet u, maar aan groote menschen, waar ik wat aan geven moest, heb ik vaak een groote, heuschelijke melkkan van dat goed gegeven, en dan met slangenkruid er in, dat we zelf in de duinen gingen plukken! Dat staat er toch zoo prachtig in, die lange ranken slangenkruid met die diepblauwe bloempjes overal rond den steel, roodgevlekt zijn de bloempjes — en dan in zoo'n licht groene kan! Teunisboemen staan er ook mooi in, maar 't is zoo jammer, die zijn alleen maar 's avonds, en in 't donker, op zijn mooist. —"

„Aardig, dat je juffrouw je zoo leerde, dat er een heeleboel moois is buiten de dure winkels!" prees oom Ties.

„O ja, juffrouw Ankersmit weet altijd wat leuks, wat aparts. Het spijt me, dat ik ze in zoo'n poos niet zal zien. —"

„Nu, haar zuster kan je dat gemis misschien vergoeden. Jullie hebben zeker al kennis gemaakt?"

„Ja," zei Conny. „Maar weet u, wat het is? Ze heeft in Indie aan vijf kinderen les gegeven. Alleen maar les — voor de rest waren er baboes en jongens voor die kinderen."

„Hadden ze dan geen moeder?" vroeg tante Lena.

„Ja, zeker!" zei Conny. „Waarom vraag u dat?"

„Wel — omdat je zoo zegt, dat er bamboes en jongens voor die kinderen waren. —"

„O, maar hun Mama is zoo'n echte Indische! Die had al die baboes en boejongs noodig om te naaien en de kinderen te wasschen en op ze te passen —" sprak Conny, zooals zoovele Haagsche kinderen geheel op de hoogte van de Indische gewoonte om voor de kinderen veel oppassing te hebben. — Tante Lena wist dat zoo niet — die was uit Drenthe en kwam zelden in den Haag.

„Maar ga voort," zei tante Lena. „Je zou wat vertellen omtrent de juffrouw Ankersmit, die hier komt."

„Juist. — Nu zijn die kinderen met hun vader en moeder in Holland en nu heeft hun vader gezegd, dat ze in de twee jaar van zijn verlof naar school moeten. Ze hebben twee baboes meegebracht, die weer mee terug gaan. — En nu hadden ze dus juffrouw Ankersmit niet noodig. En nu geloof ik, dat ze bepaald heimwee heeft naar haar vijf Indiesjes, dat ze daar veel en veel liever gebleven was, en — dat ze mij nu maar zoo'n beetje op den koop toe neemt."

„Maar Conny," sprak oom Ties, opstaande, want hij

moest weg — hij had al heel wat kostbaren tijd aan zijn nichtje gewijd. „Ben je jaloersch?"

„Ik weet het niet" — zei Conny en keek aandachtig en een beetje verlegen neer op haar taschje in haar schoot. „Ik geloof het niet — het is alleen maar, ik zou — nou weleens iemand willen hebben — die me — *niet* op „den koop toe nam."

„Hè?"

Oom Ties draaide zich verschrikt om. „Con, kind, wat verzin je nou toch?"

Conny kreeg een kleur als bloed.

„Nou" — zei ze, op een toon, als vroeg ze vergeving, wanneer ze 't mis mocht hebben: „Zeg u nou zèlf eens — vindt u nou niet — dat vader en moeder — me ook maar zoo'n beetje op den koop toe hebben genomen?"

Tante Lena en oom Ties keken beiden verschrikt en bedrukt.

Toen zei oom Ties: „Neen, Conny, neen. Waarachtig niet. Kind, je moet beter de omstandigheden leeren begrijpen. Misschien ben je daar nog wat jong voor. Maar blijf niet denken, wat je daar zei! Daar doe je je lieve Moeder, je armen Vader onrecht mee. — Misschien krijgen we 't hier nog wel eens over, Con. — Nu moet ik weg. — Vrouw, ik kan nu niet komen koffie drinken, dat begrijp je wel. En ik zal blij zijn, als ik om half zeven thuis ben. Dag vrouw, dag Leentje. — Dag Con!"

Kleine Leentje, die in een hoek met haar nieuwe pop gespeeld had, al dien tijd, en er een bedje had gemaakt van kussens en anti-macassers, kwam nu haar vader een zoentje brengen.

„Is de lozée stout geweest?" vroeg ze bezorgd.

„O o!" lachte tante Lena. „Heeft het kleine potje weer groote oortjes gehad? Conny, je merkt het — niets gaat er voor dat kleine ding verloren."

„Welnee!" — sprak haar vader. „De logée is heelemaal niet stout geweest."

„Waarom zei je dan dat stoute verhaal tegen haar?"

„Het was geen stout verhaal — 't was alleen maar een ernstig verhaal, een waarschuwend verhaal" — en hij keek Conny nog eens aan. „Nu, dag lievertjes, tot ziens. Moeder, laat je vanmiddag de logée Rotterdam eens zien?"

Toen de chocola op was, bracht tante Lena haar logée naar boven, naar de kinderkamer, waar net de kleine Broer zijn morgenslaapje uit had en stond te wachten aan het hek van zijn bedje, terwijl hij innig vergenoegde geluidjes deed hooren.

„Conny, maak maar geen drukte tegen hem!" zei tante Lena. „Want zoo lief als hij is, is hij met al zijn dertien maanden schrikbarend eenkennig."

Broertje begroette zijn moeder met een verrukten glimlach, waar Conny haast tranen in de oogen van kreeg — aandoenlijk was het bepaald, het lieve, blozende snoetje opeens te zien stralen van blijdschap. — Maar toen hij de logée in de gaten kreeg, keek hij hopeloos somber, hield een handje voor den mond en deed, alsof hij er op zoog, met een eigenaardig geluid van zijn lipjes, dat Leentje vertolkte door: „jim — jim — jim — jim —."

Huilen ging hij echter niet. Hij hield zich dapper en durfde zelfs de groote eend aanpakken, die Constance onderweg naar boven uit haar koffer had gehaald, een eend van laken, een stevige, degelijke eend. — Leentje slaakte een juichkreet en wou den eend subiet te lijf. — Maar haar moeder hield haar terug. „Neen Leentje, denk er nu goed om. Dit is Broertjes eend. Natuurlijk mag jij er ook mee spelen, zoo nu en dan. Maar nù heeft Broertje hem. O," vervolgde tante Lena lachend tegen Conny; „die Leentje heeft laatst toch zoo'n extra feestdag gehad. Namelijk

Broertjes eerste verjaardag. Leentje ging aan den haal met al de echte jongenspoppen en Leentje bekeek de prentenboeken en Leentje hielp Broer flink door zijn chocola heen — hè Leen?"

„Zooveel sokkela is ook niet goed voor zijn buikie," lachte Leentje, in blijde herinnering aan dien feestdag.

Tante Lena liet Conny Zwanenoord zien, en de vroolijke Morgenzon. Alles was in de puntjes in orde. Om de vroolijke Morgenzon moest Conny lachen. Zoo echt deftig had tante Lena daar een leerkamer van gemaakt. Een schoolbord, klein formaat, stond er al vast — dat kon later voor Leentje zijn. Op het eenvoudige tafeltje lag een wit zeiltje en daarop stond een geweldige inktkoker. Er lag een stapel schriften en opschrijfboekjes, benevens enkele potlooden. Ook krijt, een spons en een doek was niet vergeten.

„Nu — zeg Conny, nu wou ik je zóó voorstellen," sprak tante Lena. „We gaan eerst boteram eten. Dan heb ik van allerlei te doen, zoowat tot drie uur. Dan ben ik aangekleed om de stad in te gaan. Begin jij in dien tijd je koffers uit te pakken en alles op te bergen. Hoe spoediger je je hier thuis voelt, des te aangenamer zal 't me zijn."

Kleine Leentje zat mee aan de koffietafel. Broer bleef op de kinderkamer, bij de juffrouw. Leentje babbelde honderd uit en Constance genoot van haar geradbraakt taaltje, dat ze toch zoo keurig uitsprak, alsof het 't volmaaktste Hollandsch ter wereld was.

Aan haar toon en haar uitdrukking kon menige groote nog een lesje nemen. Ze had het over een gesprek, dat ze met het tweede meisje had gevoerd.

„Jansje slaapt in een bedsteeg, en moeder Maas slaapt oot in een bedsteeg. — En eens zei moeder Maas: wat zien it? En daar zag ze een heeleboel puizen, allemaal veeren puizen, uit Jansje der bed, dat geseurd

was. En toen hebben ze de puizen opgeveegd, maar een rommel! o!"

Toen Conny den naam van oom Ties in 't gesprek bracht, vertelde ze: „Vader is op de fabiet! Daar drint ie toffie. De juffrouw van de fabiet maakt nou toffie voor hem en eitjes. — It tom oot wel eens op de fabiet. — Daar zijn zutte mooie goudvisschen, en vogels. — Als Broertje groot is, gaat hij oot op de fabiet —"

Ze at slechts weinig, zoo op haar eigen houtje. Maar tante Lena liet haar stil begaan. Toen die zelf klaar was, ging ze bij haar dochtertje zitten en voerde haar eerst de boteram, daarna het eitje en tot slot een banaan.

Dat ging er allemaal prachtig in en tot groot vermaak van Conny elk gerecht met een speciaal verhaaltje: van het meisje, dat geen boteram wou eten, van het meisje, dat geen ei wou eten en van het meisje, dat geen banaan wou eten. De drie heldinnen heetten Boterammenbet, Eisij en Bananenbé. Ze moesten alle drie toegeven, na allerverschrikkelijkst hongerlijden. En na dien tijd konden ze zich geen van drieën meer begrijpen, dat ze zulke heerlijke dingen als boterammen, eieren en bananen niet gelust hadden.

's Middags ging tante Lena met Conny naar de stad, om haar „Rotterdam te laten zien." Conny kende er nog niet veel van — bij haar bezoeken aan oom Ties en tante Lena was ze meestal opeens doorgetramd naar Park Honingen.

Met de tram gingen ze de stad in en stapten uit op het Beursplein. Daarvandaan liepen ze de Blaak af, den echten Rotterdamschen kuierweg. En ze kruisten wat door de voornaamste winkelstraten, Hoogstraat, Hoofdsteeg, Soetensteeg, Coolsingel. Wat een lawaai was er toch aanhoudend om een mensch heen! vond Conny. En in niets leken deze winkelstraten en wandelwegen op den Haag. Na een uur gewandeld te

hebben, kon Conny zich totaal niet begrijpen, dat je daar ooit voor je plezier ging loopen. Ze was moe — iets, wat ze na een ganschen middag winkelen in den Haag nog niet was. Zou tante Lena 't wèl prettig hier vinden? En gezellig? Zou die voor haar plezier hier loopen? Tersluiks keek ze tante Lena aan. Neen, vroolijk zag die er niet uit. —

„Zeg, tante!" begon ze voorzichtig.

„Wel, kind?"

„Vindt u het prettig hier?"

„Hoe bedoel je, kind?"

„Nou — zoo hier op de straat — om zoo te loopen. —"

„Ja, hoor eens kind — *mij* moet je niet rekenen. Ik ben al die herrie niet gewend. Ik kom uit Assen. Ik ben nergens beter dan in mijn Park Honingen en thuis. — Maar jij, zoo'n Haagsche — ik dacht, dat jij 't wel aardig zou vinden, al die herrie en die drukte. —"

Conny was haast beleedigd.

„Omdat ik een Haagsche ben? Maar tantetje, bij ons is 't immers heelemaal, heelemaal anders? Wel druk, maar niet zoo'n herrie. — Wil u gelooven, tante — ik ben hier als de dood voor de auto's, en als ik in den Haag loop te winkelen of winkels te kijken, kunnen ze me niets schelen. — Dan letten de auto's wel op mij — maar hier — o, wat heb je hier een werk om uit te kijken! Zeg, tante — als u 't nu ook niet zoo leuk vindt — zullen we dan maar naar huis gaan? Dan heb ik Rotterdam al gezien, hoor!"

Tante Lena moest lachen en voelde zich opeens verlucht. Want ze had gedacht, dat ze met zoo'n Haagsch nufje van twaalf jaren noodzakelijkerwijze weleens „de stad" in zou moeten — en ziet, nu hoefde 't heelemaal niet. —

„Maar zeg, Con —" sprak tante. „Nu we er toch zijn, zullen we maar eens heel steedsch doen. Ga je mee, thee drinken bij Kaiser?"

Dat deden ze toen en Conny knapte op bij thee en taartjes. Daarna gingen ze gauw naar huis, en „de stad" zag hen niet anders in de volgende drie maanden dan als ze er wezen moesten, of er door tramden.

Het was Zaterdagmorgen. Conny werd vroeg wakker, half zeven al. — En haar gedachten gingen onmiddellijk naar vader en moeder, die ook al wel wakker zouden zijn. Nu moest de groote reis aanvaard worden!

Om negen uur moesten ze aan den Franschen trein zijn. Dan gingen ze den eersten dag tot Parijs, bleven daar enkele dagen rusten en spoorden dan naar het Zuiden, naar Nice, rust houdend weer te Lyon, en te Marseille. Eenige weken bleven ze in Nice en gingen van daaruit naar het eigenlijke doel hunner reis, Meran, in de Alpen.

Half tien passeerde de Fransche trein het Beursstation — daar zou Conny nog even haar ouders begroeten. Oom Ties en tante Lena gingen beiden mee. Tante Lena had gisteren bloemen besteld, die zouden om negen uur bezorgd worden.

Conny kon het in bed niet uithouden, schoon het in huis nog alles heel stil was. Wel was de dag er al begonnen — de meisjes kwamen half zeven beneden en zetten het ontbijt klaar voor oom Ties, die even later gekleed en gereed beneden verscheen. Doch alles gebeurde stil, om tante Lena en de kleintjes, die alle drie langslapers waren, niet te storen.

Acht uur zat oom Ties al aan het andere eind van de stad, op zijn fabriek. Hij zou dien ochtend tegen half tien op het Beursstation komen.

Toen Conny gekleed was, sloop ze heel stilletjes naar beneden en trof er nog net oom Ties aan.

„Wel, wel, wat een vroegertje ben jij!" zei hij. „Ga zitten — ga verder je gang — ik zal maar niet

zeggen: doe, alsof je thuis bent, want je *bent* hier thuis. Hier is Aarde en haar Volken — het ochtendblad is nog niets voor je. Er staat juist een mooi ding in over de Fransche Zuidkust, waar Vader en Moeder recht op af sporen. — Je zult eens zien — een tooverland! Nu adieu — tot strakjes!"

„Ik vind het een beetje niets leuk" — sprak Conny met een betrokken gezichtje.

„Ja — ja." — Oom Ties wist niet verder en had ook verder geen tijd meer. „Voor jullie aller bestwil, moet je maar denken — vertelde hij nog eens. „Tot ziens dan!"

Weg was hij. Het tweede meisje kwam Conny van thee voorzien en daarna at ze in de groote, stille kamer, met niet veel trek, een paar boterammetjes. En peinsde.

„Voor jullie aller bestwil" — had oom gezegd. Zou alles heusch *best* kunnen worden door deze reis? Zou ze 't kwijt raken, dat nare gevoel, dat zij er maar zoo'n beetje bijliep — dat ze er niet echt bij *hoorde*, zoo bij Vader en Moeder. — Dat die veel meer in hun schik waren, als ze samen waren.

Ze zuchtte eens. Het werkmeisje, dat de kamer binnenkwam met stoffer en werkdoeken, bracht haar de huisregels te binnen: de suite moest gedaan worden. Ze zocht nu haar toevlucht in Tantes salon, naast de voorkamer gelegen. Op het salonkastje lagen enkele plaatwerken, die haar zoo op 't oogenblik méér interesseerden dan de Aarde en haar Volken en ze bleef er zitten kijken, tot ze boven het stemmetje van Leentje hoorde.

De familie was wakker, en tusschen Broer en Zus, die ieder op een andere kamer sliepen, had de gebruikelijke verrukte begroeting plaats. Schel klonken de vreugdeschreeuwen van Broertje door 't huis en toen Conny de kinderkamer binnentrad, waar het kleine

ventje alleen had geslapen, de deuren dicht, omdat hij zoo gauw gestoord was, stond kleine Leentje in haar nachtponnetje tusschen de moeizaam opengeschoven deuren en gaf nauwkeurig bericht van Broertjes doen en laten aan Moeder, die aan haar toilet begonnen was.

„Moeder, hij staat zoo soezig rechtop! Hij tijt zoo sattig!" Dit alles met verteederde stem. „Dag lieve tereltje! Dag lieve Teesemannetje!" Tot haar Broertjes naam Kees, kon ze 't maar niet brengen.

„Dag, lozée!" gierde ze haar nichtje blij tegemoet. En toen teleurgesteld: „Hebbie nou je trullen al taar?"

Ze stelde namelijk het grootste belang in Conny's lange haren en had zich tot taak gesteld, 's morgens het in orde brengen daarvan geregeld bij te wonen.

„Goedenmorgen, tante Lena!" riep Conny. „Mag ik binnenkomen?" Maar tante Lena kwam al naar de kinderkamer, in haar morgenjapon. Broertje moest allereerst zijn melk en zijn boterammetje hebben.

Het tweede meisje kwam dekken, want tante Lena ontbeet met haar tweetal op de kinderkamer. Den vorigen morgen was Conny ook van de partij geweest. Ze had het heerlijk gevonden, tante Lena een beetje te helpen — het badje aansteken, de benoodigdheden naar de badkamer brengen en ten slotte Leentje aankleeden na het bad. Thans keek ze uit, naar wat ze vast doen kon, want ze begreep, dat tante Lena zich zou moeten haasten. Het meisje kwam opnieuw boven, met brood, kaas en de theepot. Tusschen haar schort zag Conny opeens het helgroene papier van een telegram. Haar hart bonsde plotseling. Er zou toch niets zijn met Vader — of Moeder —. Onwillekeurig strekte ze de hand naar het meisje uit, de angst op het gelaat.

Tante Lena had haar gebaar gezien en nam nu het telegram uit de schort van het meisje, dat haar handen vol had. Terwijl zei ze geruststellend tot Conny: „Er komen hier zóóveel telegrammen voor Oom."

Haastig scheurde ze 't open — las. — Toen zweeg ze eventjes, als verlegen. — Maar de spanning op Conny's gelaat ziende, begon ze: „Neen Conny — niets ernstigs. Toch wel een beetje vervelend. — Maar Conny, je moet het goed begrijpen. — Je weet immers, dat Vader zwak is, en weinig hebben kan. —"

Weer aarzelde ze. Conny was nu niet meer zoo angstig, maar gespannen toch nog vroeg ze: „Maar wat is er dan nu?"

„Moeder telegrafeert: „Toch maar liever niet komen. Vader wat zenuwachtig." Hier, lees maar."

Conny las, en langzaam vulden haar oogen zich met tranen, groote tranen. Kleine Leentje staarde haar zóó strak en zóó nieuwsgierig aan, dat ze opeens begreep, dat ze hier, bij de kinderen, haar verdriet niet mocht uiten. Sprakeloos gaf ze het telegram aan tante terug en ging de kamer uit. Toen rende ze opeens naar de leerkamer en daar barstte ze in snikken uit, het hoofd op tafel, half op haar stoel.

Beneden ging tante Lena oom Ties opbellen, om te zeggen, dat hij thans geen haast meer had, en zij ook niet. Oom Ties antwoordde met een paar korte, spijtige woorden. Tante Lena herhaalde: „Dàt hadden ze niet moeten doen. Dat had niet mogen gebeuren."

„Ja, ja!" zei oom Ties. „Maar de omstandigheden. — We kunnen ons dat niet indenken. — Het is een lange, vermoeiende reis. Marie wil alles zoo makkelijk mogelijk voor hem maken. En Anton wil dan niet tegenstreven, om Marie niet ongerust te maken. Zóó is 't gegaan natuurlijk."

„Het kan wel" — zei tante Lena.

„Kom je koffie drinken?"

„Ja. Trekt ze 't zich erg aan?"

„Ik geloof van wel. Ze is opeens verdwenen, met groote tranen op haar wangen. Lief, dat ze om de kinderen dacht. Ik ga haar dadelijk opzoeken."

„Verzin wat leuks vanmiddag, voor afleiding. Het is zulk allerheerlijkst zacht weer. Ga uit rijden."

„Ja, dat 's goed!" zei tante Lena. „Dan hebben de kinderen ook heerlijk de lucht. Ik neem Juf dan mee."

„Goed. — Tot straks."

„Tot straks."

Telefoon op de haak.

Inmiddels was Juf op de kinderkamer gekomen, juf, die anders 's morgens verstelde, en een oogje beneden hield. Want tante Lena gaf zelf zoo graag de kindertjes hun ochtendbeurt. Tante Lena kon dus van de kinder-

EN KWAM BEDAARD BIJ CONNY ZITTEN.

kamer weg en ging Conny zoeken. Neen, op Zwanenoord was ze niet. Beneden zou wel niet — daar werkten de meisjes. Tante Lena liep de boventrap op. Toen hoorde ze 't al — het arme kind zat op de leerkamer. Ze ging er binnen, nam ook een stoel bij de tafel en kwam bedaard bij Conny zitten. Toen streek ze eens over Conny's haar, dat deze 't hoofd ophief, nam Conny's zakdoek uit haar vuist en veegde 't beschreide gezicht wat af. „Toe nou, Con," zei ze. „Het is heel vervelend, maar ik zal je eens precies vertellen, hoe oom Ties en ik denken, dat 't gekomen is, en dan

lijkt 't lang niet zoo erg als zoo op 't eerste oogenblik. Je weet, je moeder is altijd vol zorg voor je vader. Ze tracht alles van hem weg te houden, wat hem zenuwachtig maken kan. Toen heeft ze gedacht: Het is een groote ontroering voor Vader, dat allerlaatste afscheid van Conny. We moesten 't maar vermijden. En toen heeft ze 't je Vader voorgesteld en die heeft toen gedacht: We moeten het ins Hemelsnaam maar zoo zien te schikken, want als ik me opwind of een beetje van streek raak, zit Moeder in de angst. Zie je Con, zoo zal 't gegaan zijn."

„Ja, ja!" snikte Conny, toch al haar best doende, zich te bedwingen. Maar ze dacht: „Waarom dachten ze nu niet eens een beetje aan mij? Ik had ze toch nog zoo graag eens gezien. — Moeder vooral — of neen, Vader. — Neen, allebei."

En weer gingen haar tranen vloeien.

„Zeg, Con," zei tante Lena. „Luister eens. Ik wil wedden, dat je nog niet eens gemerkt hebt, wàt een prachtig weer 't is. Kom eens op 't balcon!"

Ze stond op, wierp de balcondeuren open. Lauw was de lucht, die binnenstroomde. Wel was de hemel bedekt, maar toch was het al een echte lentedag.

„Een van de negen zomerdagen, die Maart verplicht is, ons te geven, Conny!" zei tante.

„Kijk eens hoe alles knopt! De ribes is al rood, overmorgen zijn de magnolia's uit, verzeker ik je. Kijk die klimroos om die loggia eens, Con! Zou je gelooven, dat je in Rotterdam bent?"

„Neen — 't is heerlijk!" antwoordde Conny, en raakte onder de betoovering van den lentemorgen en de mooie omgeving.

„Vanmiddag gaan we uit rijden, Con, wat zeg je daar nu van? Met de kindertjes en Juf en wij met ons beitjes. Goed?"

„Graag, tante!" En in een opwelling van hartelijk-

heid sloeg Conny de armen om haar tante heen en kuste haar dankbaar. — Lieve tante Lena! *Zij* tenminste dacht wel om Constance de zwerfster!

„Ga je nu mee naar beneden? Ik ga Leentjes haar wasschen. Dan zul je eens zien, met hoeveel tierelantijntjes dat toegaat, maar dan gaat 't ook best."

Kleine Lena kreeg haar haarwassching, gezeten in haar bad. Plechtig legde ze 't blond krullehoofdje achterover op den badrand. Ze wou wel der haar laten wasschen, maar dan moest moeder den rol van haar eigen kapper spelen, en Leentje was dan Moeder. Wee degene, die even die rolverdeeling vergat!

De kapper moest vragen: „Mevrouw, hoe maakt u het? En hoe maken het uw kindertjes?" En de kleine mevrouw gaf de omslachtigste antwoorden.

„Mijn poppetinderen zijn best. Maar Sina is vertouen. Nou mag de Beer niet uit Sina's beter drinten. En de dotter heeft Sina op der arm geprit, zóó: een vijf achttien, zestien vier maal. Nou zit er een lapje om. En hoe maten *uw* tinneren het?'

De kapper moest ook telkens spelen, dat het water te heet of te koud was, en dan telkens een denkbeeldigen kraan openen en sluiten, tot de klant genadig zei: „Nu is 't alweer goed, tapper."

Maar zoet liet ze toch toe, dat moeder haar hoofdje vervaarlijk inzeepte en met fiksche hand de haartjes naspoelde.

Toen Leentjes toilet gemaakt was, en ze er frisch als lenteregen uitzag met haar natte krulletjes om haar blozende wangetjes, kwam Broer aan de beurt. Dat was altijd een karwei. Want die ging zóo dolgraag in 't bad, dat hij niet meer te houden was van af het oogenblik dat hij de badkamer binnen werd gedragen. Een geweldige karwei had zijn moeder met 't uitkleeden en 't inzeepen en de kamer daverde van 't gebrul. Leentje liep dan meestal heen onder de

verontwaardigde kreten: „Stoute Broer! Ik wil dat gebrul niet hooren!" Doch zoodra hij in 't bad zat, en van een halfdollen vechtersbaas plotseling veranderd was in het liefste, tevredenste ventje, dat men zich denken kon, kwam ze terug, stroopte haar mouwen op, deed een „werkschort" voor en ging met hem spelen met de tallooze beestjes van celluloid, die in het water dreven.

Daar zat hij dan, 't poezele kereltje en had geen klanken genoeg om zijn volle tevredenheid te betuigen. Maar dan moest hij eruit! En dan begon het krijgsgeschreeuw opnieuw, omdat zóóveel heerlijkheid voorbij was, en dan lag hij te trappen en te vechten op de aankleedtafel, dat tante Lena heelemaal rood werd van inspanning om hem te houden, en hem zijn kleeren aan te krijgen. Leentje nam weer de vlucht en het leed was pas geleden, als zijn eitje binnenkwam en Moeder hem 't eerste hapje ervan toestak.

HET LIEFSTE, TEVREDENSTE VENTJE, DAT MEN ZICH DENKEN KON.

Conny vond al die gebeurtenissen van den dag verrukkelijk, en dien Zaterdagmorgen troostte dat alles haar een heel eind. — Maar als ze even alleen was dan kwam het verdriet toch weer opzetten. Ze rekende aanhoudend met de klok. — Om half tien dacht ze: „Nu staat de trein op het Beursstation, zoo dicht bij

me —." En dat was wel weer een heel moeilijk oogenblik. Van toenaf werd ze kalmer. Om twaalf uur rekende ze uit, dat ze nu zoowat bij Brussel zouden zijn. — Zoover weg al waren ze. — Ja, nu was er geen inhalen meer mogelijk, nu was er niets meer aan te doen. Maar o! o! wat was 't toch veel makkelijker geweest, dit allemaal, als ze ze nu vanmorgen nog even gezien had!

Half een kwam oom Ties thuis en onmiddellijk begon de koffietafel. Alles ging altijd stipt toe bij oom Ties aan huis.

Tegen dien tijd kwam tante Lena pas beneden — dan deed Broertje zijn middagdutje en Juf lette verder op hem. Conny was bij tante Lena gebleven, boven. Nu kwam ze achter haar de eetkamer in en zag opeens, voor het raam van de voorkamer, een groote, feestelijke bouquet: witte en paarse seringen, bloeiende amandeltakken. Het waren de bloemen, die besteld waren voor Vader en Moeder! Alweer wilden de tranen gaan vloeien, maar op datzelfde oogenblik kwam oom Ties binnen en de blijdschap, waarmee Leentje hem begroette, deed Conny's gedachten van richting veranderen. Toen de feestelijke begroeting, die eindigde met een rondgang door de suite, Leentje *op* Vaders hoofd, afgeloopen was, sloeg oom Ties Conny eens bemoedigend op den schouder, zei: „Natuurlijk heeft het niet anders *gekund*, Conny!" en zette zich achter zijn bord.

Verder zeiden oom en tante er niets meer van. Maar voortdurend bleven ze Conny geheel in hun gezellig, opgewekt familieleven betrekken en dat was voor Conny eigenlijk de allerbeste troost.

Na een week voelde ze zich zóó thuis bij oom Ties en tante Lena, dat ze ging wenschen: „Hadden ze maar afgesproken, dat ik *hier* 't heele jaar mocht blijven." — Toen ze dat eens zei tegen tante Lena, sprak deze: „Beste Conny, ik ben er van overtuigd,

dat je dat telkens zal denken, als je weer een ander huis betrokken hebt. We meenen het allemaal even goed met jou en met je Vader en Moeder. Let maar eens op mijn woorden!"

Dien middag maakten ze den beloofden rijtoer. Tante Lena en Conny reden vooruit. Op de achterbank, onder de kap voor alle zekerheid, zat Juf met Broer op haar schoot, en naast haar Leentje. Broer zag er uit om te stelen in zijn rose flanellen broekepakje, met een goudbruinen fluweelen Zuidwester op. Leentje had een witte jurk aan met een witpluchen mantel en een dito hoedje. Ze had juist dien morgen nieuwe sandalen gekregen en was daar zóó in haar schik mee, dat ze ze bepaald aan had moeten hebben, schoon ze niet bij haar uitgaanskleeding pasten.

Nu zat ze telkens met haar lekkere, dikke beenen gestrekt, in sprakelooze bewondering voor haar „nieuwe soddalen."

„En zeg, Tonny," vertelde ze als toppunt van heerlijkheid: „Broer trijgt een nieuwe raassop, van die goeie, beste Juf."

„Ze bedoelt een hanssop," legde Juf uit, gestreeld door Leentjes dankbaarheid.

„Arme tinnertjes trijgen geen raassop, hè?" vroeg ze meewarig. „Want die hebben geen Juf. Die hebben zutte! groote gaten in der tousen, want" — en nog meewariger werd 't stemmetje: „Die hebben geen juf!"

De lucht was heerlijk en ze genoten allen van de lentezwoelte. Broer genoot er van, tot hij met wangen als pioenrozen insliep op Jufs schoot. Maar de rijweg stelde Conny, verwende Haagsche, wel wat te leur. Niets dan weilanden of almaar broeiramen en broeikassen. En overal zoo rommelig, zoo niets echt „buiten!" Zoo altijd door, alsof je vlak bij de laatste straten was! En nergens eens mooie boomen, of een

mooie laan. — „Ach tantetje!" zei ze. „Heb U weleens langs den Leidschen weg gereden? Langs de Pauw of door Park Hasebroek? Hier is het haast de moeite niet waard om in een rijtuig te gaan zitten."

„Jij bent ook vriendelijk, Con!" klaagde tante. „Laat ik je gauw zeggen, dat ik dat ook menigmaal denk. Maar strakjes zal ik je toch ergens brengen, waar 't wèl de moeite waard is. Niet van 't rijtuig, want je kunt er ook met de tram komen. Maar wacht maar."

Voor ze echter aan tante Lena's heerlijkheid waren gekomen, ontmoetten ze nog een leuk plekje — over de Rotte heen. Hier lagen wat aardige huisjes, mooie kleine boerderijtjes. Tante Lena had de Plassen bedoeld.

Om er Conny goed van te laten genieten, reden ze den prachtigen tuin van de Theeschenkerij Plaswijck binnen. Het rijtuig ging stallen, tante Lena bestelde vast thee in de serre, waar Juf zich heenbegaf met den nog altijd slapenden Broer, en tante Lena wandelde met Conny en Leentje den tuin in. Daar zag Conny het wijde water al door de knoppende boomen heen.

„Wat hebt u daar nu toch?" riep ze verbaasd en snelde het laantje uit, naar den waterkant.

„*Ik* niets," antwoordde tante Lena lachend. „Maar Rotterdam iets heel moois, waar den Haag niets van vertoont. — Dat hier, dat's nu onze specialiteit: Plassenschoonheid."

Ze stonden nu vlak aan 't water, waar het struikgewas weggehakt was om den blik wijden doortocht te gunnen. En het was prachtig. Een plas, groot als een meer, lag naast den tuin, en de kabbelende golfjes bespoelden den aarden wal, waar ze stonden. Oevers met riet begroeid omzoomden de plas en achter het riet en het wilgenhout zag men wèer water, en weer riet en wilgenhout.

Verscheidene kleine jachtjes zeilden gracieus op de wijde uitgestrektheid. Verdwenen dan achter wilgenhout,

en hun zeiltjes kwamen weer te zien op een andere plas. Zeilen overal, een vlootje van sierlijke zeiltjes kruisten in den waterdoolhof.

„Die zijn er vroeg bij!" sprak tante Lena, naar de jachtjes wijzend. „Maar zóó'n uitgezochte dag ook! O, 't is heerlijk zeilen hier! Wat later, zoo omstreeks Juni, als de wilgenroosjes bloeien! Overal, overal dan bergen van die lieve, roode bloemetjes langs den kant! Zeg, Conny, al deze plaatsen en al die doorvaarten hebben hun eigen naam. Dit hier is de Stormplas — daar ginds, naar de stad toe is de Schaatsenrijdersplas. — Aan den overkant van den weg ligt de Voorplas, daar zullen we strakjes eens heenwandelen.

Leentje stond zachtjes voor zich heen te zingen:

Schuitje-varen, theetje drinken,
Schippertje, neem je klein Leentje mee?

Nu wandelden ze weer door, volgden een paadje, dat hun 't meest van de plassen toonde, doch telkens ook weer schuil ging achter struikgewas en hooger geboomte. Voor ze gingen theedrinken, keerden ze op Conny's dringend verzoek nog eens op hun eerste uitkijkplaatsje terug — prachtig vond ze 't gezicht, heerlijk, en ze zou zeker aan de Plassen gaan wonen, als ze in Rotterdam moest blijven.

„O, maar wij hebben óók een prachtplas in de buurt!" verzekerde nu tante Lena. „Die zul je morgen zien — die is nog grooter en mooier dan een van deze anderen. Die heet de Kralingsche plas. En nu kom, de thee zal al wel getrokken zijn."

In de serre vonden ze Juf, en Broertje was wakker geworden. Juf had hem in een serrestoel gebonden en daar zat hij het verkeer op den weg gade te slaan. Elk rijtuig ontlokte hem een blij: „Hu! hu! hu!" en als er een auto passeerde, deed hij brommend het autosignaal na. Tante schonk thee, Conny nam op zich, de biscuitjes te presenteeren. Toen ze, na tante en Juf,

bij Leentje kwam, zei deze, die naar den weg had zitten kijken:

„Heb je mijn moeder al gepassenteerd?" met een bijzonder trotsche betoning van *mijn moeder*, die Conny deed proesten van 't lachen.

„Zeker, juffrouw Steenstra, gaat U gerust uw gang." Toen pas nam Leentje een kaakje van 't schaaltje.

Na het eerste kopje wandelde het drietal eens naar den tuin aan de overzijde van den weg en Conny genoot weer van het mooie watervergezicht. Leentje keek telkens wantrouwend om, naar de Theeschenkerij, waar ze vandaan kwamen. Toen deze nu, na nog een bocht in den weg aan hun oogen was onttrokken, zei ze bezorgd tegen haar moeder: „We zullen toch niet foddwalen?"

„Neen, hoor Leentje!" troostte tante. „Ik weet heel goed den weg."

Mooi was het — maar nu moest er toch aan naar-huis-gaan gedacht worden. Tante keek op haar horloge en schrikte een beetje van den tijd. «Vooruit, kinderen!" zei ze. „In den looppas! Ik loop mee met mijn oude beenen."

Daar gingen ze. Leentje hield hun dapper bij. Maar toen haar moeder bij ongeluk een klein beetje méér vaart had dan zij, kwam er opeens een stemmetje, roerend van smeeking: „Moeder, vergeet je *mijn* niet?"

Tante Lena hield haar loopen in en pakte klein Leentje even. „O, kind!" zei ze. „Hoe kun je dàt nu toch van moeder denken? Kom hier, geef me een hand. Zóó, en nu loopen we weer gewoon."

Voor dat tante Lena ging zitten voor 't tweede kopje, waarschuwde ze even den koetsier, dat hij in kon spannen.

Tegen vijf uur waren ze weer thuis. Tante Lena was best tevreden met de uitwerking van den middag op Conny. Kalm en rustig zag ze er uit —

alleen haar oogen brandden wat, dat ze zoo nu en dan knipperen moest. — Dat kwam van de tranen van dien morgen. Conny had opgezien tegen het slapen gaan dien avond. Ze dacht, dat ze dan wel weer erg zou moeten huilen. — Vader en Moeder weg, en haar niet eens meer goedendag gezegd. — Maar de Zaterdagavond was altijd een feestavond, had oom Ties verklaard. En Conny vònd het een feestavond, ofschoon er niets extra-feestelijks gebeurde. Het feestelijke zat hem daarin, dat oom Ties en daardoor niemand, haast had. Morgen was het Zondag. — Of Leentje nu eens een kwartiertje later naar bed ging, omdat Vader een kwartiertje langer met haar speelde, dat hinderde niet. Of Vader zich eens wat moeier met Leentje maakte, het hinderde niet — morgen was 't Zondag.

En zoo vertoonde Vader een reeks kunsten met Leentje, dat Conny lachend verzekeren moest: „Ze konden best samen in een circus optreden."

Vader liet Leentje op zijn voet zitten, de beentjes gestrekt, de armpjes geklemd om Vaders kuit. — Aan de tafel hield Vader zich vast en zwaaide met het been, waar Leentje op zat — een menschelijke prachtschommel! Toen zette Vader den voet met Leentje er op neer, en ging aan den wandel, waarbij Leentje telkens gierend een eind over den grond streek.

„Zoo best voor haar broekje!" meende tante Lena, maar Vader troostte: „Het is Zaterdagavond!" En Leentje hing over Vaders schouder, Leentje stond op haar hoofd en Vader hield haar beenen, maar Leentje kwam telkens netjes op de voetjes terecht.

Toen kwam Juf Leentje halen. — Tante Lena had haar Zaterdagavondbeslommeringen en Conny en oom Ties trokken zich deftig terug in tante Lena's salon, waar de thee klaar stond, met lekkere koekjes erbij, voor den Zaterdagavond. Later kwam tante bij hen zitten en ze praatten over het genot van dien middag,

en over al, wat tante Lena en oom Ties vroeger genoten hadden op de plassen. „Vroeger!” zei oom Ties weemoedig, „toen we nog niet zoo’n groote nicht hadden, maar die nog altijd niet groot genoeg is om later dan klokke negen naar bed te gaan. Allo! marsch jij!”

Ze ging — en sliep een half uur later.

HOOFDSTUK IV.

Hoe vreemd ging de Zondag om! Zoo gezellig, zoo feestelijk! Eigenlijk veel, veel plezieriger dan de Zondagen thuis, den laatsten tijd, als Constance altijd maar weer op visite was gestuurd of had moeten wandelen met juffrouw Ankersmit. Toch had Conny heel erg tegen dezen Zondag opgezien — den eersten Zondag, nadat Vader en Moeder weggegaan waren en ze een zwerfster was geworden.

’s Morgens maakten ze een flinke wandeling. Oom Ties beweerde, dat hij al de geheimen van Rotterdam kende, en Conny vond, dat hij bepaald gelijk had. Want hij bracht haar langs een paadje, neen maar, een paadje, dat ze nooit in de buurt van Rotterdam vermoed had, zoo’n liefelijk en mooi paadje. Zoo echt *buiten* was je, als je er wandelde. Het begon op een kwartier afstand van de woning van oom Ties. Daar daalde het van den dijk af en liep door den polder. Een paar mooie oude boerderijen lagen eraan. Het was ingesloten tusschen hooge populieren en laag, welig eikenhout. Daar het een geheele bocht afsneed van den grooten rijweg van Rotterdam naar Kralingen die over den dijk voert, noemde men het Het Voetpad. Waar het de dijk weer bereikte, lag nog eerst een bruggetje over een slootje, en dat bruggetje was *zóó* smal, dat een gewone kinderwagen er niet over kon. Reden dan ook, waarom Broer van deze Zondagmorgenwandeling, die vaak door oom Ties en

de zijnen gedaan werd, niet kon profiteeren. Die was met Juf uit naar Leentjes lievelingsplek, „het Park met de stoof op de bank."

Natuurlijk had Conny een nadere uitlegging noodig bij deze woorden, van Leentje, die vastberaden meetrippelde achter oom Ties en de logée aan. Tante was thuis gebleven, die genoot de Zondagmorgenrust in huis.

Het Park met dien geheimzinnigen naam lag aan den Kralingschen Plas, heette eigenlijk Rozenburg en je moest vijf centen geven om erin te komen. Dan kreeg je een toegangsbewijsje, dat je in een grooten houten spaarpot moest stoppen, die op een bank stond.

Leentje legde steeds groote belangstelling aan den dag voor die „stoof" op de bank. Met fiksche stappen liepen ze het päadje langs. Maar toen verzocht Leentje hun, een beetje langzamer te loopen, want ze wou nu eens praten. En daar de weg er zich goed toe leende, zoo lekker beschut door 't elzenhout en gestoofd in de voorjaarszon, gingen ze echt drentelen, en Leentje begon haar verhalen.

„Tonny, waarom heb ik nou mijn rooie trui aan? Mijn witte hoort besist bij mij pooirot — deze *niet*, besist *niet*."

„Wel, de roode trui is veel warmer, zei Conny, die bijna niet praten kon van 't lachen om 't kleine, eigenwijze ding. Hoe manhaftig stapte 't daar voort, in de roode trui boven 't wit-cheviot plooirokje — daaroverheen een rood duffelsch jekkertje. De stevige beenen in zwarte, heel lange kousen, en verlakte lage schoenen. Vanwege het voorjaar toch al een strooboed, die ze achter op haar rug had hangen, zoodat de overvloedige kleine krulletjes dansten in den wind, rondom de groote, roode strik, die er een paar bijeenhield, dat ze niet in Leentjes oogen zouden hangen.

„Maar 't is nou toch zomer! De zon schijnt toch!" verdedigde Leentje zich.

„Ja maar, Juf vond het toch nog koud voor je."

Opeens een verteedering over Leentjes gezicht. „It wou, dat it die lieve Juf hier had!" zei ze smachtend.

„Waarom?" vroeg Conny.

„Dan zou it ze een ditte zoen geven, zoo'n hèèle ditte." En toen, voorzichtig naar Vaders gezicht kijkend: „Heb je nooit niet meer tattigheid gehoord van mijn tegen Juffie?"

Ernstig lovend antwoordde oom Ties: „Neen, hoor Leen — in een heele poos niet. Zie je Conny, Leentje is — o, heel lang geleden, weleens kattig geweest tegen Juf. Nu, daar had Juf heel veel verdriet van. Die goeie Juf, die altijd zoo best voor de kindertjes zorgt! Maar nu hebben we in een heele poos geen kattigheid meer gehoord van Leentje, en je zult zien, Conny, we hooren 't nooit meer."

Leentje straalde. Toen vroeg ze: „Wanneer gaan we nou buiten een topje thee drinten?"

„Dat's altijd haar ideaal, Conny. Buiten thee drinken. Dat 't voor haar natuurlijk melk is, komt er niet op aan. Ja, hoor, Leentje, we gaan buiten een kopje thee drinken, kijk, daar is de dijk al. Vooruit kinderen, het bruggetje over en op een drafje tegen den dijk op! En zeg, Leentje, dan zul je Conny's gezicht eens zien!"

„Oogen toe!" riep Leentje, trotsch om het moois, dat ze achter dien dijk aan haar nichtje aan te bieden had. Conny deed, alsof ze het bevel opvolgde, maar veiligheidshalve bleef ze toch maar gluren tusschen haar oogharen door.

Nu streken haar blikken over den kop van den dijk heen. — En met één sprong van verrassing stond ze op den kruin.

O, wat was dàt mooi! Wat was dat ruim en wijd! De Maas stroomde voor haar — ver kon ze naar beide zijden heen zijn loop volgen. Een frisch briesje maakte kleine golfjes, veel kleine krachtige golfjes, die

kort maar flink tegen de oude steenen van den oever klaterden. In de verte, naar de stad toe, waar de

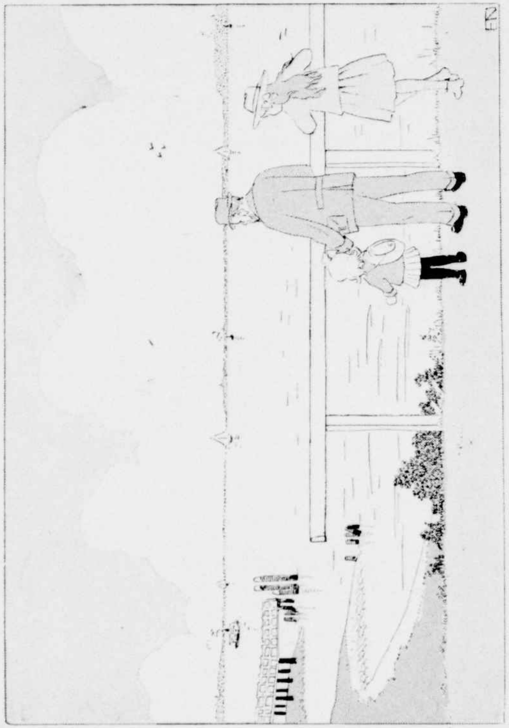

WAAR DE RIVIER EEN BOCHT MAAKTE.

rivier een bocht maakte, kwam juist een groote passagiersstoomboot den hoek om. Oom Ties keek er

eens naar en zei: „Leentje, ga maar gauw mee. Het dek staat vol van allemaal menschen, die oòk een kopje koffie komen halen op het Kralingsche Veer. Kom, Conny. — Het is wel niet het Boschhek of de Witte Brug, maar aardig is het toch ook."

Langs den dijk liepen ze nu verder, in de wijde, zonnige ruimte, in den frisschen, versterkenden wind. Je moèst wel groote, flinke stappen nemen — zóó, dat klein Leentje je aan je rokken ging trekken en verwijtend zei: „Jij loopt ai net zoo hard als Dina en it heb toch nog maar sutte teine beenen!" Dina was hun tweede meisje, met wie ze wel eens boodschappen mocht gaan doen, en die veel te lange beenen had om kleine pasjes te nemen.

„Ga je mee naar be-ne-den?" vroeg ze toen en wees Conny op de stukken grond langs den dijk, waar het water tegen aan klotste en bij den vloed overheen zou spoelen. Verlokkend stonden daar de gele dotterbloemen al te bloeien. —

„Neen, neen!" maande oom Ties „Als de stoomboot ons vóór komt, zijn al de plaatsen bezet aan het Veer. Op een anderen keer, hoor Leentje!"

„Je hebt niet eens gehoord, hoe mooi it be-ne-den zei!" hernam Leentje verwijtend en had zich gewillig weer naar de opschietende passen der anderen gevoegd.

„Toch wel, hoor Leen!" verzekerde oom Ties. „Prachtig heb je het gezegd. Je wordt al een hèèl groote meid."

„Vroeger zei it meene," legde Leentje uit aan Conny. „Nu zeg ik be-ne-den."

„Vroeger knoeide ze nog harder, moet je weten, Conny," lachte oom Ties. „Het grappigste is, dat ze nog zoo precies weet, hoe ze alles vroeger zei. En dan komt soms het heele relaas ineens los. Wel, Leentje, vertel alles eens aan Conny!"

Dat was net iets voor Leentje. Daar stak ze van wal. „Vroeger zei it tegen een lamp: foefoe, en tegen een lu-ci-fer foefoe, en tegen een taars foefoe — En it zei dudde, en dat was: in-het-donter. — En it zei didde — en dat was mijn deten."

„Haar deken" hielp oom Ties.

„En it zei dij-dij, dat was een molen en rij-rij, dat was een wagen."

„Kijk, Leentje, nu zijn we er. Ga jij nu eens gauw een goed plaatsje uitzoeken."

Leentje holde vooruit.

Ze traden een kleine herberg binnen en liepen de gelagkamer door. En toen stonden ze opeens weer aan de rivier, op een houten plankier met balustrades, waar tafeltjes en stoelen stonden. Het heel eigenaardige van het plankier was, dat het op dijkshoogte lag. In den lagen grond eronder wortelden eenige flinke kastanjeboomen. Die rezen omhoog en verhieven hun knoppende kruinen koel boven het plankier, waar groote gaten hun stammen doorlieten. 's Zomers moest 't daar wel heerlijk zitten zijn, zoo in 't dichte lommer! Maar zóó was 't er ook mooi.

Leentje had al gauw beslag gelegd op een tafeltje met een stel stoelen, vlak bij de borstwering. Maar Conny kon nog niet op haar gemak gaan zitten. — Ze leunde tegen de balustrade en keek al maar uit over het water. Keek naar 't kleine dorpje IJselmonde, dat daar zoo aardig lag in den zonneschijn, met zijn roode daken rondom zijn paddestoel van een watertoren. En ineens, in die oogenblikken van stil-uitkijken, moest ze weer zoo heelemaal aan Vader en Moeder denken.

Zóó verzonk ze in haar gedachten, dat ze oom Ties niet hoorde, toen hij haar vroeg, of ze melk of chocola wou, dat ze Leentje niet hoorde, die met haar lieve stemmetje een eigengemaakt versje zat te neuriën tegen een kraai en een duif, die broederlijk naast

elkaar in de kastanjetakken zaten: „Vogel en vogeleduif! Vogel en vogele-duif!"

Oom Ties wachtte maar eventjes. Hij begreep zijn nichtje. Daar landde de stoomboot aan den steiger, op korten afstand van hun prettig plaatsje. Vele menschen verdrongen zich voor de plank, die gelegd moest worden.

Het rumoer van de neergeworpen plank rukte Conny uit haar overpeinzingen. Ze nam nu ook een stoel en keek toe bij de ontscheping, die volgen ging. Tientallen van menschen liepen haastig den steiger op, en daar klonken de voetstappen der eerstaangekomenen al op het plankier.

Nu, dié hadden zich gehaast!

Weldra was er geen tafeltje meer onbezet. De meerderheid zelfs kon geen plaats buiten vinden en moest nu in de groote zaal gaan, die langs het water gebouwd was, en uit wier groote ramen men hetzelfde gezicht had als van 't plankier. Enkele vroege voorjaarsvierders zelfs, die de Maartsche winden dorsten te trotseeren, liepen de trap op, naar het plat boven de zaal, waar men een allerverrukkelijkst uitzicht heeft, ver langs Maas en Goudsche IJsel heen. Maar teleurgesteld kwamen ze terug. Boven was het nog winterseizoen, de stoeltjes en tafeltjes ontbraken.

„Lieve kinderen!" zei oom Ties, toen de kellner koffie en melk gebracht had — „we kunnen hier niet lang blijven. Om twaalf uur gaat er een bootje terug, dat aan de Oude Plantage aanlegt. — Dan zijn we even over half een in huis. We hebben nu nog een kwartier. Wacht, Leentje, *heb* je je neus wéér in 't glas?" Dat was een mopje zoo tusschen oom Ties en Leentje. Dan deed Leentje dappere en grappige pogingen haar neusje buiten 't glas te houden, tot ze, als vader even niet keek, de gelegenheid te baat nam en haar gang ging, neus in 't glas. Verstolen blikken wierp

ze dan naar haar vader, of die niet meer keek. Doch oom Ties hield zich van de domme tot 't glas leeg was, keek dan opeens weer en riep, met den vuist op tafel slaand uit: „Hoè heb je dat gedaan, Leen? Alweer met je neus in 't glas? Hier de neus!" Dan ging Leentje aan den haal. Dat deed ze nu hier ook en wel de groote zaal langs het water in. Vrijmoedig wandelde ze langs de tafeltjes. Iedereen kreeg schik in het kleine parmante ding, iedereen lachte tegen haar of had een vriendelijk woordje voor haar. Conny gluurde eens om een hoekje, en zag, hoe ze bij een tafeltje bleef staan, en in stomme verbazing, misschien wel met diep ontzag, de oogen gericht hield op een meisje van een jaar of acht, wier dik bruin haar in twee lange vlechten neerhing, dat de strikken tot beneden de stoelzitting kwamen.

„Wat heb jij lange vlechten!" begon ze met een stem, zwaar van verbazing en ontzag. „Heb jij je zóó zoet laten tammen en borstelen 's morgens?"

De vader en moeder van het meisje hadden groot plezier, maar mengden zich niet in het onderhoud der jonge dames.

Het meisje met de vlechten keek een beetje verlegen naar haar moeder. Toen hielp die even: „Ja, hè Annet? Daàr zijn ze zoo lang van! vertel 't eens!"

„Ik heb me altijd zoet laten kammen en borstelen!" glimlachte 't meisje.

„En riep je dan nooit au? au?"

Het meisje begreep haar rol nu ten volle. „Neen, nooit!" zei ze.

„Maar je moeder moest zeker vertellen van Piet de Smeerpoets, hè? En zingen van rittetitte taten, it ga een vlechtje maten?"

„Je moet k zeggen!" zei het meisje terechtwijzend. „*Rikke* tikke take, ik ga. —"

„Ik heb geen taa in mijn buitie!" zei Leentje op-

eens koel. „Dan tan it toch ook geen taa zeggen, als it geen taa heb!"

En 't onderhoud was afgeloopen. Lichtelijk verontwaardigd wendde Leentje zich af en kwam naar haar vader toe. Conny had ijlings haar plaats weer opgezocht en zat te schudden van 't lachen, maar wendde zich af, toen Leentje aan de tafel kwam, opdat deze 't niet zien zou. Oom Ties had wel niets gemerkt van 't voorgevallene, maar begreep toch uit de houding der nichtjes, dat Leentje iets ondervonden had in de zaal en keek glimlachend naar het strakke, vuurroode gezicht van zijn dochter.

De boot, die hen thuis zou brengen, verliet juist zijn aanlegplaats in IJselmonde. Oom betaalde den kellner en ze begaven zich naar den steiger. Meerderen stonden nu op, maar het grootste deel der menschen bleef op het Veer en deed zijn twaalfuurtje met de beroemde „boterammetjes met gerookte zalm."

Zoo met het aardige, kleine stoombootje, dat was een nieuw vermaak voor Conny. Ze vond het alleraardigst, deze manier van vervoer.

Op het zonnedek stonden ze, een goed stuk boven 't water. Met vaart spoedde 't bootje zich naar Rotterdam. Toen het de bocht van de rivier omzwenkte, kon het Haagsche meisje een kreet van verrukking niet weerhouden. — Hoe prachtig was het gezicht van hier op de stad, en op de honderden schepen, die in de Maas lagen! En hoe dichter ze de stad naderden, hoe mooier het gezicht werd. Nu kon je al huizen en stadsgedeelten onderscheiden en oom Ties wees aan: „Kijk, daar heb je de punt van 't Noordereiland. — Nu heet 't links de Koningshaven, en rechts de Maas."

Tusschen de beide machtige wateren lag het volgebouwde eiland — een kwartier loopen lang. Dan vereenigden de armen zich weer en werd de stroom steeds breeder, breeder, tot die eindelijk geen Maas meer

heette, maar Nieuwe Waterweg. Dien kant zou oom Ties zijn nichtje ook nog wel eens mee uitnemen, als ze zoo'n plezier in varen had! En wat mooi leek de stad zelf, zoo aan den rechteroever, met het machtige Witte Huis zoo midden in 't riviergezicht!"

Weer zwenkte de boot met een krachtigen omzwaai en gleed langs een langen, houten steiger. — Hier was de Oude Plantage en moesten oom Ties en de meisjes van boord.

Door het plantsoen en langs den Oostzeedijk hadden ze spoedig Park Honingen bereikt. Tante wachtte hen in den salon, met een kopje koffie voor oom Ties vooraf, en Leentje moest haar nicht bonbons „passanteeren". Tot Conny's groote verwondering wilde Leentje niet weerom gepresenteerd worden. Ze hield niet van bonbons — daar zat altijd wat in — beweerde ze minachtend en afkeurend. Terwijl Conny met meisjesachtig welbehagen een verrukkelijke groote ananasbonbon doorbeet en verorberde, bekeek ze vol aandacht dat kleine wereldwonder, dat geen bonbons lustte.

's Middags bleven ze thuis. Allemaal in den grooten erker van de voorkamer, die eigenlijk de kamer van oom Ties was. Juf bracht Broertje beneden en ging uit. Voor de groote ramen zaten ze en keken naar de talrijke wandelaars, die kwamen kijken, hoever de lente gevorderd was in de tuinen en lanen van Park Honingen.

Oom Ties zat gedoken in een grooten, diepen bruinleeren stoel en Conny genoot van het welbehagen, dat op zijn vriendelijk gezicht stond. Nu had hij eens een middagje om zich met zijn kindertjes te bemoeien en van hen te genieten. „Die tante Lena heeft 't maar goed", zei hij zoo nu en dan. „Die heeft dat de heele week. — Dat moet toch wel fijn zijn."

Tante Lena vertoonde àl Broertjes vorderingen. Hoe hij al een heel eind loopen kon langs stoelen, als je ze

maar zóó zette, dat hij telkens van de een naar den ander kon reiken. Hoe hij al kruipen kon, op handen en voeten. Hoe hij al wist, dat de koetjes boe! doen, en de hondjes waf! waf!

Bij de thee, die tante schonk en Conny „passanteerde," was een lekkere zandcakes, door tante in dikke en dunne repen gesneden. De dikke repen voor de kinderen, dan kruimelden ze minder. Tante lei een stoflaken op haar mooie Perzische kleedje en zette Broer en Leentje erop, ieder een stuk cakes in het vuistje. Wat wist die Broer er weg mee! Terwijl hij kauwde, liet hij een allervergenoegdst geluid hooren, zooiets als hm! hm! hm! wat Leentje hem nadeed. Op hun stoflaken zaten ze daar als spinnende poesen.

Voor 't eten ging Broer naar bed, en na 't eten Leentje. Vroeger dan andere dagen aten ze, en vroeger begon dus ook de echte avondstemming. Oom Ties koos de divan en lag er languit op, met een stapel kranten en tijdschriften op een tafeltje bij zich. Een groote schemerlamp brandde bij den divan en wierp door zijn gebloemde kap een zacht licht in de kamer, terwijl de lezer op den divan het felle licht recht uit den brander op zijn boek had.

Bij de theetafel stond een kleinere lamp en naast den haard weer een groote. Hier hadden tante en Conny haar plaatsjes gekozen, ieder in een laag stoeltje. Tante had een handwerkje en was voor Conny een kantje begonnen. Doch haakpen en kluwen lagen in Conny's schoot en haar handen werkeloos.

Ze keek eens rond in de zachtverlichte kamer, keek naar het prettige gezicht van oom Ties daar op den divan en naar tante Lena, die glimlachte boven haar borduurwerk. En weer kwam de wensch in haar op: „als ik hier maar mocht blijven."

Maandagmorgen, toen Conny wakker werd, sprong

ze haastig en bedrijvig uit bed, ofschoon ze heelemaal niet wist, hoe laat het was. „Dat deed er ook niet toe," dacht ze. Nu was 't luieren uit, nu begon het werk weer. Eventjes zuchtte ze. O, leeren en werken was niets naar, maar alles was nu zoo ongewoon.

Ze kende juffrouw Ankersmit nog weinig — ze kon niet begrijpen, dat alléén les krijgen en alleen leeren leuk was, en zag tegen al het nieuwe in haar leven een beetje op. Echter lang zoo erg niet, als ze gevreesd had. Want het was haar tot groote troost, dat ze hier al zoo thuis was in die paar dagen.

Toen ze aangekleed was, kwam ze er pas toe, op haar horloge te kijken — zeven uur. Als ze nu eens naar beneden ging en met oom Ties ontbeet? Want ze had honger. Wachten, tot het ontbijt op de kinderkamer klaar was, zou haar wel wat lang duren.

Hoe zou 't zijn, als de juffrouw er eenmaal was? Zouden ze precies negen uur beginnen met de lessen? O, dan ontbrak er nog een bel aan, en die mocht Leentje dan luiden!

Opeens schoot haar iets in de gedachten, dat haar vuurrood maakte van spanning. — Zou er al tijding uit Parijs zijn?

't Kòn — had oom gezegd. Maar ze moest er niet op rekenen. Want de Zondag kwam er tusschen. Het kon alleén, als Vader en Moeder dadelijk geschreven hadden en den brief dadelijk op de post gedaan hadden.

Constance ging gejaagd naar beneden toe. Op de trap echter vertraagde haar stap, en moedeloosheid overviel haar. Ach, er zou wel niets zijn! Vader was natuurlijk te moe geweest, en Moeder had zich den tijd niet gegund te schrijven. Die wou eerst alles voor Vader op orde hebben, de koffers ontpakt, en Vader in bed. Neen, er zou wel niets zijn.

Toch vroeg ze, de huiskamer binnenkomend, met kloppend hart aan oom Ties: „Is er al wat voor me?"

„Goedenmorgen, oom Ties," liet ze er haastig op volgen, haar onbeleefdheid bemerkend.

Oom Ties keek op uit zijn morgenblad. „Neen, kind," zei hij. „De post is er nog niet. Die komt nooit vóór half acht."

„Denk u, dat er wat zijn zal, oom Ties?" vroeg Conny, om alvast eenige zekerheid te hebben voor 't vervelende half uur wachten, dat volgen ging.

Maar dàt werd oom Ties te gevaarlijk.

„Beste kind — ik hoop het van harte. Maar ik kan er heusch niets, niets van zeggen. Kom, schenk me nog maar eens een kopje thee in."

Dat deed Conny en maakte toen voor zichzelf een paar boterammen. Gelukkig was haar honger groot genoeg om het te winnen van haar spanning, zoodat ze zich met een smakelijk ontbijt den tijd kon verdrijven. Toen ze klaar was, stond de klok op tien minuten vóór half acht.

Maar daàr ging het tuinhekje. Daar hoorde ze rappe schreden de enkele bordestreden opwippen — er viel iets in de bus, en slechts enkele seconden daarna klapte het hekje dicht. — Het was de post geweest, die extra vroeg was. Conny wou naar de vestibule snellen, maar reeds kwam Dina, die de gang aan het vegen was, met de post binnen.

Conny slaakte een vreugdekreet — bovenop lag een felkleurige briefkaart — die moest uit Parijs zijn. — Oom Ties bekeek hem even, voor de securiteit, en reikte hem toen met een glimlach aan zijn nichtje toe. — Het wàs uit Parijs. Slechts enkele woorden: „Lieve Conny, we zijn goed aangekomen. Vader is tamelijk. Groet oom Ties en tante Lena. Van vader en moeder een zoen."

Conny kreeg zoo'n echt verlicht gevoel over zich. Alsof een naar verdriet opeens weggenomen was. Ze was zoo bang geweest, dat dat nare gevoel van Zater-

dagmorgen weer terug zou komen — dat van „maar op den koop toe" te zijn. En ze werd zoo blij, dat ze zichzelf ging verwijten: „wat heb je nu toch slecht van vader en moeder gedacht! Alsof ze je zouden vergeten!" En Moeder moet toch wel heèl dadelijk geschreven hebben: zóó in 't hotel, zóó aan Conny gedacht, en kaart op de post!

Ze stak de briefkaart tusschen haar blouse en had hem voor geen goud willen missen. Toen merkte ze, dat ze nog best een boteram lustte. — En kwiek sprong ze op, om er een voor zich te snijden; kwiek en handig schonk ze ooms derde kopje in. — Stoeiend ging ze met hem mee naar de hall, waar hij zijn jas aandeed en haar quasi boos, belette hem erin te helpen — hij was nog geen reumatiekerige oude heer, wat dàcht ze wel?

Haast was ze zingend de trap opgesneld, maar gelukkig dacht ze aan de drie slapenden boven. — Behoedzaam ging ze de slaapkamers voorbij en weer een trap op naar de leerkamer, waar haar boekenkoffer was neergezet. Tegen elven zou juffrouw Ankersmit komen. Nu wou ze alles gaan klaarleggen.

Toen ze het deksel van de niet groote, maar stevige eiken kist open sloeg, ontsnapte haar een kreet van: „O, dat is waar ook!" En een reeds vergeten belofte schoot haar te binnen. Daar lagen al de poëzie-albums! De vriendinnen hadden zich niet onbetuigd gelaten op Conny's mededeeling, dat *zij* nu eens *mooie* verzen zou schrijven in de albums. Dien Woensdagavond waren de albums in vier bezendingen gebracht en Moeder had ze keurig bovenin gepakt — een flanellen lap er op, om de verschillende bandjes niet te beschadigen.

Sommige der albums werden door Conny als oude vrienden begroet — die had ze al wel in de klasse zien rond gaan. Dat beeldige van Non Roeblaar bijvoorbeeld. Van Japansch lakwerk waren de voor-

en achterzijde. Het was versierd met een tak bloemen en bladen van paarlmoer, die er half in en half òp gelegd was. Non had de voorzorg genomen een flink stuk watten op het teerste gedeelte te leggen. Het album van Coba Datema was oòk heel mooi, van zij, met een dikke geborduurde C en D er op. Haar oudere zuster had 't zelf ingebonden. Marie Verwaals album was bekend omdat het zoo geweldig groot was — geneeg voor haar heele leven, al werd ze honderd jaar, zeiden de meisjes. Dan waren er nog albums van pluche met nikkel, en van wit celluloid met zilver versierd, van leer en in gekleurd papier gebonden.

Een bonte verzameling, die Conny een pleizierig gevoel gaf, van een leuk werkje te hebben nu — zoo verschillend als de albums waren, zoo verschillend wou ze nu ook de versjes uitzoeken: lange en korte, ernstige en leuke. — Gezellig ook, dat ze er geen haast mee had, ze nam zich voor, er telkens twee klaar te maken en terug te sturen, en alleen maar er aan te werken, als ze eens echt lust had. Dan pas kon het goed naar haar zin worden.

Conny bergde de albums en haar boeken in een eenvoudige boekenkast en legde op tafel alles neer, wat ze juist aan 't gebruiken was op school. Net was ze klaar, of ze hoorde beneden het stemmetje van Broer, de eerste der ontwakenden voor dien ochtend. Hoe kwinkeleerde en kraaide hij, als een vogel, die zielsblij het daglicht begroet!

Nu hoorde ze de schuifdeuren gaan en Leentjes verrukte stem: „Moeder, moeder, tijt toch eens hoe soezig! Hij zet een soet om je voor naar te lachen!" Conny kon niet hooren, dat hierop een terechtwijzing volgde van tante Lena. — „Je naar lachen, dat was heelemaal niet netjes gezegd!" bromde tante Lena.

„Broer zette een snoetje om *heel erg* om te lachen!" — zóó moest Leentje 't zeggen!

Conny bleef nog even boven treuzelen om tante Lena nièt al te zeer te overvallen in haar allereerste morgendruktes. Toen klopte ze aan de kinderkamerdeur.

„Kom er in, maar wees voorzichtig," riep tante Lena. Conny trad binnen. — Daar, op den vloer, naast elkaar, schouder aan schouder, kropen Leentje en Broer, beiden in hun nachtgoed. Leentje droeg een lang ponnetje met rood borduursel, Broer een rose flanellen hanssop. Broer gaf aan, hoe er gekropen moest worden, waar naar toe, en hoe langzaam. En Leentje richtte zich in al haar bewegingen precies naar hem. Daar kwamen ze nader, de twee blonde kopjes, de twee blozende snoetjes — daar kwamen ze nader, de vier poezele handjes op 't zeil — en de kleine rozige voetjes volgden achterna. Naar Conny's beenen kwam het heele geval. — Leentje wachtte af, wat Broer nu van plan was. En hij trok zich op — aan Conny's beenen en rok trok hij zich op. Daar stond hij op zijn rose poetelevoetjes — Leentje deed het prachtig na en Conny voelde zich rijk met deze vriendschapsbetuiging van haar kleinen neef en nicht. Ze tilde Broer omhoog en moeder, die wist, dat Leentje nu dood ongelukkig zou worden, als zij ook niet een beetje vertroeteld werd, schoot toe om Leentje op den arm te nemen. En daar gingen moeder en Conny aan het draven en springen, ieder met zoo'n lekkere baby op den arm, tot moeder, die 't zwaarste vrachtje had, er mee uit moest scheiden en haar vrachtje neerliet op de aankleedtafel. Conny deponeerde 't hare op het matrasje van de box en haalde fluks Leentjes warme pantoffeltjes. Die mocht nu zóó blijven rondloopen, tot moeder ontbeten had en het badseizoen kon beginnen.

Om elf uur zou juffrouw Ankersmit komen. En nu vertelde tante Lena haar nichtje het heugelijke nieuws, dat er om half elf een coupétje zou voorkomen, en

dan mocht Conny in haar eentje deftig haar onderwijzeres af gaan halen. Tante duidde haar goed uit, hoe ze gaan moest naar het station van den Electrischen trein.

Statig reed ze heen en stond even voor elven op het perron te wachten op den trein uit den Haag. Daar kwam hij met knarsende en zingende wielen het station binnenschuiven, heel op zijn gemak. Uit alle portieren stapten massa's menschen op het perron. Haagsche menschen! Conny keek met wat heimwee toe. Daar had je de vader van Non Roeblaar zoo waar! Hè, zou hij haar niet zien? En daar was Marie Verwaals oudste zuster — wat kwam die jagen in Rotterdam? Ze kon niet op den meneer en de juffrouw toegaan, omdat ze bang was, in dien tijd juffrouw Ankersmit mis te loopen. En dàar was juffrouw Ankersmit!

Een lange, magere dame, wier bleek gelaat en donkere oogen de sporen droegen van een lang verblijf in Indië. Ze was zoo ongeveer dertig jaren en keek heel streng, met moeilijk saamgeknepen wenkbrauwen, door de glazen van haar gouden lorgnet. Die manier van kijken had bij allereerste kennismaking Conny verschrikt — echter begon ze nu reeds te vermoeden, dat die blik geen strengheid beduidde, maar dat juffrouw Ankersmit heel bijziende was, zoodat ze altijd door ingespannen tuurde. Ze droeg een bijzonder elegante handkoffer van krokodillenleer. Hij was zichtbaar fonkelnieuw en op heel moderne wijze gemaakt en versierd: dik lagen de huidverhoogingen van wijlen meneer den krokodil er op, en zelfs zijn pooten hadden erop moeten komen.

Half griezelig en heèl kostbaar leek 't eigenaardig reisartikel. Conny trad op juffrouw Ankersmit toe met uitgestrekte handen, gereed haar van haar vracht en haar paraplu te ontlasten en ze bemerkte, dat juffrouw

Ankersmit haar pas zag en herkende, toen ze vlak voor haar stond.

„Zoo, Conny!" zei ze met een stem, zoo vriendelijk, dat hij geheel en al in tegenspraak was met de uitdrukking van haar gezicht. „Dat is aardig van je, dat je me komt halen. Ja, graag mijn koffer en mijn paraplu. En hoe is 't ermee? Al tijding uit Parijs?"

„Ja, juffrouw!" antwoordde Conny, dankbaar. „Goede tijding! Vader had 't er nog al goed afgebracht."

„Goed zoo, goed zoo. Wat een trappen moeten we toch af! En wat is 't hier donker!"

Juffrouw Ankersmit tastte voorzichtig, een beetje angstig, met haar voet naar de volgende tree, en stond ook aldus te tasten, toen ze op het eerste platform was aangeland. Hier was het tot aan de voortzetting van de trap wezenlijk onaangenaam duister voor iemand, die slecht van gezicht is en Conny wist niets beters te doen, dan koffer en paraplu in één hand te nemen en juffrouw Ankersmit bij den elboog te vatten, wat deze zich dankbaar liet welgevallen.

„Ja, kind, dat's goed. Raar donker hier!"

„Hier begint de trap weer, juffrouw," zei Conny en liet haar beschermeling los, toen het daglicht hen breed-uit tegemoet scheen.

Er was een tevreden trek op Conny's sprekend gezicht gekomen. Die paar seconden, dat ze juffrouw Ankersmit zoo bij den arm had geleid en deze 't zoo kalmweg had aanvaard, hadden Conny 't gevoel gegeven van: „Dat zal misschien wel gaan. Dat kan misschien nog wel gezellig worden.

Beneden ontstelde juffrouw Ankersmit van 't coupétje. „Neen maar, Conny, dat's heusch te vriendelijk van je tante!"

„Nu, makkelijk is 't zeker," zei Conny. „Want 't is een heel eind, dat zult u wel zien."

Conny liet juffrouw Ankersmit netjes op de eere-

plaats zitten aan haar rechterhand. Ze zette den prachtkoffer op 't kleine bankje, en toen keek zoowaar de krokodillensnoet haar weemoedig aan. Plat uit was die gespreid midden op den koffer. Duidelijk was 't beloop van den schedel te zien, en de oogen.

EN JUFFROUW ANKERSMIT BIJ DEN ELBOOG TE VATTEN.

„Wat hebt u daar een vreemden koffer!" begon ze. „Het is wel een heel erg mooie, hè?"

„O, vin je niet?" vroeg juffrouw Ankersmit, een

weinig teleurgesteld. „Het is het afscheidscadeau van mijn kinderen, zie je! Meneer heeft zelf in West-Borneo dien krokodil gejaagd." Dat leek alles nu wel heel romantisch en avontuurlijk, vond Conny, maar 't gaf haar toch even weer het pijnlijke gevoel terug van „ik weer op den koop toe." — „Mijne kinderen!" had juffrouw Ankersmit gezegd. Nu zou ze wel nooit van zijn leven over Conny als „mijn kind" spreken — die plaats was al lang vervuld.

Juffrouw Ankersmit tuurde ijverig naar buiten. „Het schikt hier nog al —" zei ze na een poosje.

„Hadt u 't zich dan zoo erg voorgesteld?" vroeg Conny lachend.

„Nu — men had me niet veel goeds van Rotterdam verteld."

„Dan vondt u het zeker wel heel naar om hier te komen?" informeerde Conny.

„Ach neen!" glimlachte juffrouw Ankersmit. „Alleen vond ik 't naar, dat ik van mijn kinderen af moest."

Lás juffrouw Ankersmit in de groote, bruine oogen, die op haar gevestigd waren, dat ze nu op den verkeerden weg was? Tenminste, ze achtte een nadere toelichting noodig: „Ach, ze wennen toch zoo slecht. Je zou er meelij mee hebben als je 't zag! Winterhanden hebben ze allemaal gekregen — zulke, dikke, blauwe vingertjes! Als je Adé zag, de jongste! — 't Is om te huilen! En mevrouw went 't zoo slecht. — Ze kan maar niet terecht met de Hollandsche huishouding. Ze was nog nooit in Holland geweest!

De baboes hebben 't ook al niet naar den zin, 't zou me niets verwonderen, als die vandaag of morgen haar getuigschrift vroegen om terug te gaan. Nu kwam ik zoo nu en dan eens een oogje houden. — Enfin, dat blijf ik nu toch wel doen, zoo 's Zondags. — 't Is zoo zielig."

Conny's hart verteederde. Ze kende ze wel uit

Duinoord, die beklagenswaardige, haast neergegooide Indische gezinnen. Onbeholpen zaten ze in hun ongezellige kamers vol gehuurde meubels. Als opgesloten voelden de kinderen zich in een huis met de deur dicht, en daarbuiten een straat van steen, waar je voeten pijn op doen, en waar je hard en pijnlijk op valt. — En de stoepranden, hoe verraderlijk om er over te vallen! En al dat gebel aan de deur, met die regelmaat erin, hoe vermoeiend! De bakker, de slager liefst tweemaals: eens om het boekje en eens met de bestelling — de melkboer, de kruidenier, alweer tweemaal. — En de kachels! En de kolen! En dan toch nog de kou! Ach, wintervingertjes hadden ze! Vol medelijden moest Conny denken aan al die zielige handjes en 't was haar, of ze zoo'n Indisch handje in haar flinke gevulde, gespierde hand had. Dun was 't en koud en glad, en al de beentjes en gewrichtjes erin schenen wel los te liggen.

Conny was opeens verzoend met „mijn kinderen."

Daar waren ze aan het huis. Kleine Leentje stond in de open deur, bewaakt door Dina, die juist de stoep deed.

„Dag juffrouw Antersmit!" riep ze al uit de verte. En toen opeens, toen ze de juffrouw uit zag stappen: „O, een juffrouw met een be-ril op! It vraag oot een be-ril aan Pappa, als it groot is!"

Met diep ontzag zag ze de juffrouw met de be-ril naderen.

Dat belette haar toch niet om zonder den minsten schijn van verlegenheid haar verder te begroeten. Dina was toegeschoten, om de bagage te dragen en Conny zag met vermaak, dat ze letterlijk terugdeinsde van den krokodillenkop. — Daarna vatte ze den koffer aan, maar hield hem eerbiedig op een afstand van haar lijf weg.

In de serre, waar vroolijk de zon scheen, en er een

kleinen bloemenhof van maakte, wachtte tante Lena met een kopje koffie. Leentje sleepte een stoel voor de nieuwe logée bij en ging toen op een voetenbankje zitten, een beetje terzijde, maar toch zóó, dat ze de be-ril goed zien kon. Broer was beneden op visite en zat in zijn tafelstoel tegen een groote groep vroegbloeiende rododendrons aan. Een schilderijtje vond Conny dien jongen in zijn lichtblauwe pakje, precies het lichtblauw van zijn heldere oogen, en dan boven en naast hem de zware wit-rose bloemtuilen. Echter merkte ze tot haar spijt en ook met medelijden, dat juffrouw Ankersmit van de heerlijkkeid niet veel zag.

Juffrouw Ankersmit wou de huisvrouw op den Maandagmorgen niet te lang ophouden. En dus gingen Conny en zij maar gauw naar boven, waar ze dadelijk in vollen ernst aan het voorbereiden der lessen togen.

Dien middag zouden ze reeds beginnen. Conny had meer dan genoeg vrij gehad, zoo midden in den tijd, vond juffrouw Ankersmit.

En zoo nam dien middag het geregelde leerleven een aanvang. In een paar dagen was het Conny, of ze altijd een gouvernante-kind geweest was, zoo spoedig wende ze aan den nieuwen staat van zaken.

De lits-jumeaux van Zwanenoord waren van elkaar gehaald en stonden ieder aan een anderen wand. Aldus sliepen onderwijzeres en leerling op één kamer.

Het ontbijt voor oom Ties werd voortaan in het salon klaar gezet Aan die zelfde tafel ontbeten juffrouw Ankersmit en Conny om acht uur. Terwijl het lieve leven in de kinderkamer een aanvang nam, begonnen de lessen klokke negen op „De vroolijke morgenzon." Juffrouw Ankersmit gaf prettig les, vond Conny. Als ze wat uitlegde, had ze meestal zulke aardige boeiende voorbeelden uit haar eigen leven. — Ze was al drie maal heen en weer Indië geweest, eens zelfs over Japan, China en Voor-Indië teruggekomen.

's Morgens bleven ze tot twaalf uur aan den slag, precies als op school. Alleen mocht Conny om half elf even naar beneden, waar ze meestal jubelend begroet werd door Leentje, die op het balcon van de kinderkamer speelde en 't maar half leuk vond, dat „Tonny" nu zoo in beslag was genomen. 's Middags twee uur begonnen de lessen weer, na een wandeling van een uur, waarop meestal Leentje meemocht.

's Middags moest Conny dan zelf werken, zelf sommen maken, thema's, kaartjes teekenen, lessen leeren. En geregeld werd er gehandwerkt, dat had mevrouw van Ravenhorst uitdrukkelijk met juffrouw Ankersmit afgesproken. Ze hechtte zeer veel waarde aan het handwerkonderwijs, en vond het voor een meisje bovenal noodig, dat ze goed met de naald kon omgaan. Een echt meisje vond ze, moest evengoed een stuk in een elboog kunnen zetten, als een mooie geborduurde letter op een zakdoek.

Vroeger, op school, vond Conny de handwerklessen heel vervelend. O, als je dan niet verder kon, dat akelige wachten, tot je aan de beurt was om geholpen te worden! Maar nu werden de handwerkuren gewoonweg het genoegelijkst deel van den dag. Tante Lena had met vreugde de tijding begroet, dat Conny geregeld handwerkles zou krijgen en juffrouw Ankersmit met haar leerling voor die lessen bij mooi weer in den tuin en bij leelijk weer in de serre geinviteerd. Zelf had ze toen weer allerlei handwerkjes opgezocht, waar Leentje en Broer haar eigenlijk van afgetrokken hadden en die ze toch zoo dolgraag deed.

En zoo zaten ze dan gezellig in den tuin, rondom de ronde tafel, die door een onmetelijk groote linnen tuinparasol beschaduwd werd, of in de serre. Tante zorgde voor thee, juffrouw Ankersmit had ook een handwerk, altijd het allerlaatste snufje. Nu was ze aan het kantklossen. Kleine Leentje liet zich voorzien van

een groote kluwen geel katoen en doorstak die ijverig en geduldig met een celluloid haakpen — aldus maakte ze een tapertje (kapertje) voor Broer.

's Avonds was Conny vrij — den huiswerktijd had ze er dus uit gewonnen. Ook Woensdag en Zaterdagmiddag kreeg ze geen les — echter werd die tijd allerminst verluierd. Oom Ties hielp juffrouw Ankersmit bij het uitdenken van tochtjes, waar Conny wat aan hebben zou. En zoo bezochten onderwijzeres en leerling herhaaldelijk het mooie Museum voor Land- en Volkenkunde aan de Maas en het onvolprezen Museum Boymans. Verder maakten ze tochtjes door de havens met het bootje van het Vreemdelingenverkeer en brachten het zelfs tot Dordrecht en Delft om de bezienswaardigheden te leeren kennen.

Van Vader en Moeder kwamen geregeld berichten. Meestal briefkaarten. — Conny verlangde altijd naar een brief — een langen. Maar dat lukte slechts een enkelen keer. — Vader sterkte goed aan, schreef Moeder. Begin April waren ze op hun bestemming aangekomen, Meran, hoog in de Alpen gelegen, en Moeder had het den heelen dag druk met te zorgen, dat alle voorschriften van den dokter trouw opgevolgd werden. Alleen zoo 's middags, als Vader rustte, schoot er tijd om te schrijven over.

Conny schreef trouw. Ook aan de poezie-albums schoot ze goed op. Haar eerste vers was geweest in het groote album van Marie Verwaal: „Reizen" van de Genestet:

O, droomen van mijn jeugd, en van mijn langen nacht,
O, zielsverlangen, dat mij langzaam doet verteren —
Ik smacht, ik hunker naar der bergen pracht —
Ik reikhals naar de blauwe meren!
Ik heb lang genoeg mijn effen pad betreên,
Ik wil reizen, trekken — 'k wil genieten leeren, zwerven,
Ik wil voor lange jaren heen —
Eer ik Gods wondren heb gezien, kan ik niet sterven!

Haar hart bonsde van verlangen, toen ze de regels opschreef.

Bij „der bergen pracht," daar waren vader en moeder! Zoo'n vers, dat woelde je heele hart open — Al dacht je nòg zoo, dat je alles heel makkelijk kon dragen, dan leek het bij zoo'n vers toch wel weer heel erg! Maar prachtig was het! En in verrukking prevelde zè de hartstochtelijke regels telkens en telkens weer:

„Ik smacht, ik hunker naar der bergen pracht —
Eer ik Gods wondren heb gezien, kan ik niet sterven!

In het album van Coba Datema schreef ze dat snoezige en schilderachtige vers van Pol de Mont:

AANBIDDING IN 'T BOSCH.

Wat mag er heden wel in 't bosch geschiên,
Dat vink noch wielewaal het waagt te zingen?
Op tak bij takje zitten zij en zien
Nieuwsgierig rond, en roeren poot noch zwingen...
Hoe heimlijk komt de gele hagedis
Schichtig en schuw door 't hooge kruid gekropen,
Zijn oortjes rekkend is, door 't welig lisch
Het wild konijntje vorschend bijgeslopen.

In prettigen, gestadigen arbeid vloog de tijd voort. Juffrouw Ankersmit was tevreden met haar leerling. Ze zag nu wel, dat er geen bezwaar bestond tegen de drie maanden zomervacantie. Conny werkte gemakkelijk genoegzaam vooruit. Elken Zondag ging juffrouw Ankersmit naar den Haag, en menig uur daarvan wijdde ze aan haar „kinderen", die met de lente wat oploken, en zoowaar in Mei al last van de warmte kregen, van die drukkende Hollandsche warmte, als er onweer dreigt uit zware, loodgrijze luchten. „Zóo was de warmte in Indie nooit," klaagden ze. Zoo, dat je er van moest zuchten en dat je beenen wel honderd pond schenen te wegen!

Met rassche schreden naderde de Junimaand. Precies den eersten Juni zouden ze naar Renkum vertrekken. Conny zou met meer spijt het vervliegen der dagen hebben aangezien, als ze niet had geweten, dat oom Ties, tante Lena en de kinderen nòg weer eens drie maanden om en bij haar zouden zijn. En toen de Meimaand juist zoo heerlijk was, zoo zonnig en vol bloemen, ging ze, met tante Lena, verlangen naar al de geneugten, die oom Ties hun 's avonds, in den Meischemer wist voor te schilderen en te beloven, en die Leentje met één woord samenvatte: de bosschen van Hempe. Renkum bedoelde ze natuurlijk. Allermeest verlangde Conny naar de reis erheen. Die beloofde al heel bijzonder te worden.

Voor het gemak, dat tante Lena zoo met de kinderen niet één ding zou ontberen van al, wat ze gewend was te gebruiken, had oom Ties een mooie motorboot gehuurd, waarop het heele gezelschap met al de bagage een plaats zou vinden. En ze zouden er een heelen dag, van 's morgens tien tot 's avonds zes, over varen!

HOOFDSTUK V.

Tante Lena ging dat jaar al voor de zevende maal haar zomertijd doorbrengen in Renkum. Ze was dus langzamerhand het pakken ervoor wel gewoon geworden en nam er twee volle dagen voor. Zaterdag, den eersten Mei, zouden ze gaan. Donderdagmorgen begon het pakken.

Toen Conny om half elf uit de Vroolijke Morgenzon neerdaalde, om haar gewoon bezoek aan de kinderkamer te brengen, was het daar heel *on*gewoon. De tafel was in een hoek geschoven. Naast elkaar stonden, wijd-gapend, haast niet te vullen, twee groote koffers en een reusachtige reismand. Talrijke kleinere koffers en tasschen stonden rondom, allemaal begeerig open. Op tafel lagen kofferadressen, labels en vrachtlijsten. — Tante Lena ging tusschen de meubels rond en bond een adres aan al wat mee moest. Trouw werd ze hierin nagevolgd door Leentje, die met alle geweld oòk labels wou binden, en 't dan soms deed, aan wat *niet* mee moest.

Zoo was ze op het oogenblik van Conny's intreden bezig, gekropen op de pianokruk, om een label aan den kaarsenhouder te frunselen. Want zei ze, de piano moest *ook* mee, daar had Teeseman zoo'n sit (schik) in.

Alle kasten in slaap- en kinderkamer stonden wagenwijd open. Juf lag op haar knieën voor de groote mand en pakte reeds ijverig in, van een grooten stapel, die tante Lena almaar bijvulde, uit de kasten vandaan.

Broer was in den box opgeborgen en hing wel erg verlangend in het voorste hoekje, maar hij schikte zich toch nog al tamelijk in zijn lot, daar hij veel plezier had in al de drukte om hem heen.

„Zie je, Conny," zei tante. „Dat's nu zoo verrukkelijk van die boot — dat we alles ineens kunnen inpakken. Anders moesten de koffers morgenochtend al weg, en dan moesten wij er nog van allerlei uithouden, dat we tot op het laatste oogenblik noodig hebben. Nu blijven de koffers tot op het wippertje open. Hédaar, Leentje! O Juf, ze heeft pop Sina in den koffer gemoffeld! En pop Sina gaat niet eens mee!"

Leentje vormde een zorg apart in deze dagen vol zorgen. Op het meest onverwachte oogenblik duwde ze allerlei onnoodigs in de koffers, tusschen het goed, en ondanks het strenge opletten van Moeder en Juf kwamen er in Renkum toch nog geheel onverwachte dingen uit den koffer: een puddingvorm uit de keuken, een oud woordenboek van den zolder, het stofdoekenmandje van Conny's slaapkamer.

Conny had graag gebleven in dien amusanten rommel, maar juffrouw Ankersmit had zich een bepaalde taak gesteld: tot *die* som, tot *die* thema, tot *die* taaloefening moesten ze 't nog brengen, eer de zomervacantie in kon treden. En zoo moest Conny die laatste dagen ongewoon hard werken — zelfs moest ze er 's avonds weer aan gelooven, en zat, alleen op de leerkamer, te pennen, terwijl juffrouw Ankersmit op Zwanenoord Conny's koffer en den hare pakte. Zaterdagmorgen zou het me een uittocht zijn! Maar de boekenkoffer mocht thuisblijven, was er besloten. Die drie maanden mocht Conny het er nu eens van nemen, zooals ze 't er nog nooit van had genomen.

Geheel tegen de gewoonte in, gingen de kindertjes niet uit, die Donderdag- en Vrijdagmiddag. Iedereen had het even druk. In de kinderkamer pakte Juf ge-

stadig voort. Tante Lena ging het heele huis rond en liet het overal in orde brengen om zijn zomerslaap in te gaan: overal werden de gordijnen, de jalouzieën neergelaten. De groote meubels werden in stoflakens gepakt, beneden de hoezen om de stoelen gedaan. Alleen de slaapkamer, de badkamer en 't kleine kabinetje er naast bleven in gewone doen. — Daar zou oom Ties huizen, de tijden, die hij niet in Renkum kon doorbrengen. En een der dienstmeisjes zou dan telkens, zoo in een uurtje 's morgens, de kamers weer aan kant komen doen.

Om te beginnen reisde oom Ties met hen mee, Zaterdag, en zou veertien dagen in Renkum blijven. Tante Lena en oom Ties waren als uitgelaten schoolkinderen bij 't naderen van de groote vacantie. 's Avonds trokken ze zingend op de kinderkamer rond, om al de koffers en klaargezette dingen heen. Oom Ties met Broer op den arm, Leentje achter aan moedersrok. En ze zongen luidkeels: „We gaan verhuizen, wie gaat er mee?" Dan varieerden ze hun schoone lied en zongen:

„We gaan verhuizen
En Leen gaat mee!
We gaan verhuizen,
En Broer gaat mee!
We gaan verhuizen en Con gaat mee —
Hoezee! hoezee! hoezee! hoezee!"

Dit alles tot groote pret van Leentje, die niet ophouden kon van 't lachen. Tot eenigszins bevreemd kijken van juffrouw Ankersmit. — Was dàt meneer Steenstra, die anders zoo kalm en zoo gewichtig, echt als een groot koopman, zich gedroeg? Een man, die 't zóó druk had, zùlke gewichtige zaken aan 't hoofd had? En — was dàt de *eigen* broer van mevrouw van Ravenhorst—Steenstra, Conny's moeder? Haast niet te gelooven, zulk een onderscheid! Maar mevrouw

van Ravenhorst was ook heel wat ouder, had véél zorgen gehad — haar jongere broer was nog steeds voorspoedig geweest met vrouw en kinderen.

Zaterdagmorgen was Conny even opgewonden als Leentje. Beiden aten ze weinig. — Oom Ties maakte er zich bezorgd over, trachtte hen aan te zetten tot eten. Doch tante Lena lachte geheimzinnig: „Ach, laat ze maar! wie niet eten wil, die eet maar niet. Daar maken we ons vandàag niet druk over. En — straks zùllen ze wel eten! Wat ìk je zeg, man, straks, op de boot, zùllen ze wel eten!”

Dat was ook zoo'n alleraardigst nummer op het programma, vond Conny. Dat eten op de boot. Ze hàd een groote bruine pic-nicmand in orde zien brengen, en dan was er nog een leeren handtasch, waar de inhoud van enkele doozen van den banketbakker in verdwenen was.

Om half tien kwam er een man in schipperskleeren, blauwe lakensche broek, blauw gebreide trui met in roode letters „Marie” op de borst, pet met een lintje en datzelfde woord er op geborduurd, zeggen dat de boot klaar lag. En terwijl reed de sleeperswagen voor, die de bagage zou vervoeren naar de Plantage, waar de boot lag aan den steiger van de Duitsche Roeivereeniging. En daar was het rijtuig voor juffrouw Ankersmit ook al!

Conny en Leentje werden opeens uitgelaten van plezier. Conny greep Leentjes handen en ze begonnen een rondedans, onder begeleiding van alweer het lied van Verhuizen! Zóó plotseling was het uitbreken van hun geestdrift, dat Broer meende, er was onheil op til, en hij er opeens, zooals hij dat in een dergelijk geval gewend was, den brui aan gaf. Boms! liet hij zich voorover vallen, met zijn hoofd zóó maar, als een houten kegelbal op den grond. Daar bleef hij

liggen, uitbrekend in een allervervaarlijkst gehuil. Tante Lena hield de handen voor de ooren. — Oom Ties pakte Broer op, die zijn zooveelste buil had.

„Kinderen! zóó haalt de dag den avond niet!” waarschuwde oom Ties. Conny voelde diep berouw. Om het goed te maken en oom Ties in staat te stellen, mee te helpen aan de allerlaatste toebereidselen, stak ze de handen naar Broer uit en lokte hem: „Ga je mee, de paardjes kijken? Kom dan, rij — rij, rij — rij!”

Nu vormden paarden en alles, wat rijden kon, het middelpunt van Keesjes belangstelling. Zijn huilen veranderde opeens in hunkerend lachen, de beide handjes stak hij naar Conny uit en oom Ties gaf hem voor dezen keer aan Conny over, schoon hij anders niet gaarne zag, dat Conny met den zwaren jongen zeulde. Hij wou haar niet met een krommen rug aan „Wie volgt!” afleveren, zei hij vaak.

Broer was al in reistoilet: een matblauwe kieljurk van katoenen tricot. Vierkant uitgesneden halsje, korte mouwen. Daaronder een pofbroekje van 't zelfde. Op het hoofd een wit-piqué zuidwester. — Om te stelen vond Conny hem. Zijzelf moest alleen haar hoed nog opzetten en haalde die in 't voorbijgaan van den kapstok. Door de hall ging ze met Broer naar den voortuin, waar hij zijn stoutste verwachtingen vervuld zag bij de aanschouwing van al dat gerij voor het hek.

Allereerst kwam nu het afscheid van juffrouw Ankersmit. De krokodillenkop grijnsde al vanuit het coupétje. — In de hall stond Juffrouw Ankersmit en putte zich uit in dankbetuigingen aan oom Ties en tante Lena. Zóó prettig hadden die alles voor haar gemaakt! Zóó allervriendelijkst geweest! Heusch te veel, te veel! Haar arme, bijziende oogen werden vochtig. — Oom Ties en tante Lena schudden haar hartelijk de hand.

„We hopen, dat u een aangenamen zomertijd zult

hebben, juffrouw Ankersmit!" zei tante Lena. „En als u eenmaal in den Haag weer het geregelde leven bent begonnen met Conny, hoop ik, dat we u beiden op de vrije Woensdag- en Zaterdagmiddagen vaak ontvangen mogen. Het is immers zoo'n stapje, van den Haag naar hier!"

Juffrouw Ankersmit zou 't zeker niet vergeten. Rood geplekt in 't gezicht, achter haar voile, kwam ze het bordes af en nam van Conny afscheid met een hartelijke omhelzing.

„Tot weerziens in den Haag!" zei ze. En zoo kwam het, dat Conny opeens heelemaal gekalmeerd was en in neergeslagen stemming het wegrollende rijtuig nastaarde.

Tot weerziens in den Haag! September was 't dan. Herfst. En dan was daar tante Anna. En het pension. Allemaal vreemde menschen. — Maar bovenal, tante Anna! Tante Anna —

Broer werd haar zóó zwaar, dat ze hem even op de tuinbank moest zetten. Een verhaal kwam haar te binnen, dat ze op Bijbelles had geleerd, in den Haag. Van de vette en de magere jaren in Egypte. Ja, nù beleefde ze wel haar vette jaren. Maar dan kwamen de magere — September. Herfst. Tante Anna. Het drukke pension.

Tante Lena's stem riep haar uit haar overpeinzing. Of ze Broer aan Juf wou geven. Hij moest nog drinken. Zijzelf kon wel in den tuin blijven. Leentje kwam bij haar. Daar was het sleeperspersoneel met de eerste vracht. En nu ging het sjouwen regelmatig voort en de heele wagen kwam vol: de groote en kleine koffers, Broers ledikantje, een sportwagen voor Leentje, om haar op verre wandelingen vermoeienissen te besparen, de kinderstoel, de box, het kinderbad.

Uit den achtertuin kwam Juf aanrijden, Broer in zijn eigen groote, donkerblauwe wagen, waar hij in zou blijven, zoolang ze er hem in houden konden.

Uit het huis klonk tante Lena's verrukte stem: „Neen maar, dàt is iets van Juf! Leentje, kom eens kijken!"

Naar binnen vlogen ze beiden, Leentje en Conny. Op de tafel in de hall stond een groote spanen hengelmand, van buiten versierd met kleurige brandfiguurtjes: paddestoelen, klaverblaadjes, dennenappels. Leentjes liefste speelgoed was er in bijeen gebracht. Ter linker- en ter rechterzijde zaten de beer en pop Poelemoes, vertrouwelijk elkaar in 't gezicht kijkend. Ze hadden 't wel een beetje nauw, ingeperst als ze waren tusschen ballen, een springtouw, een emmertje met vormpjes. Ze zaten op een stapel prenteboeken. Met stevig vuurrood band was alles vastgebonden en vormde een alleraardigst geheel.

Nu kwam het afscheid van de meisjes. De oudste zou het huis sluiten, nadat het ontbijt weggeruimd was. Zij moest den sleutel houden.

Daar zette de sleeperswagen zich in langzame beweging. Daar schikten ze er zich achter, een model-optocht, oom Ties en tante Lena naast elkaar, tante achter den wagen. Juf met de picnic-mand, en Leentje, die haar eigen bagage droeg. Conny met de handtaschjes van de dames.

„Wel menschen!" zei oom. „Waarom zouden jullie nog zoo sjouwen? Kom, alles op den wagen! Leen, wil je mee rijden? En jij, Conny?" Een fraaie vertooning werd het inderdaad. Al wat ze totnogtoe los hadden meegedragen, ging op den wagen, en temidden van dat alles, zoo maar onder het rijden door, werden Conny en Leentje neergezet door oom Ties en zaten daar met bungelende beenen en een gezicht van: „Ja, *ik* zit op een sleeperswagen. Wie doèt me wat?"

Na een kwartier holderdebolderen kwamen ze van den steiger aan de Maas. En Conny kon een kreet van verrukking niet onderdrukken, toen ze daar de Marie zag liggen, zachtkens dobberend aan haar touwtjes.

Een knecht van de Roeivereeniging kwam het hek openmaken en de stoet marcheerde den houten steiger op. En ofschoon het veel makkelijker en voor Leentje en Conny minder gevaarlijk was geweest, als de bagage eerst was ingeladen, werd het ongeduld der beide jonge dames, van de kleine zoowel als van de groote, zóó hevig, dat oom Ties hun den voorrang gaf. Hij sprong in de boot en tilde de nichtjes van den hoogen steiger af erin. Toen schoof hij de kajuitdeuren voor hen open en liet ze naar binnen gaan, onder de uitdrukkelijke belofte van beiden, dat ze niet uit de kajuit zouden komen, zoolang het laden duurde.

Nu, Conny had voor 't eerste half uur genoeg alvast. Wat dol en dolgezellig, die kajuit! Een flinke, groote tafel stond in het midden. Langs de wanden, onder de breede hooge ramen, waren bekleede banken aangebracht. In elken hoek van de kajuit was een kastje, en boven elk kastje een lamp achter glas. Tegenover de deuren, waardoor ze binnen waren gekomen, bevond zich de keuken, heel klein, maar met alle mogelijke gemakken: petroleumstellen, gootsteen, waterkraan, emaille kook- en eetgerij.

Kleine Leentje had zich al gauw geïnstalleerd op haar knieën voor een der ramen en wuifde van daar onophoudelijk omhoog, naar de familie op den walkant. IJverig waren de sleepers, geholpen door den schippersknecht, aan 't inladen. De groote, zware koffers gingen naast elkaar op den achtersteven, waar ze wel het uitzicht belemmerden voor de varenden, die zich onder de zonnetent achter de kajuit een plaatsje hadden gezocht; maar daar was nu niets aan te doen. De lichtere dingen, zooals het badje, de fiets van oom Steenstra, werden op het dak van de kajuit neergezet, en voor afvallen beveiligd door het hekwerk rondom, waaraan eindelooze touwen vastgeknoopt werden. Al het kleinere goed brachten tante Lena en Juf mee in

de kajuit, en Broer werd met wagen en al onder de zonnetent neergezet.

Oom Ties rekende af met den sleeper — de touwen werden losgegooid. — De kapitein zat gereed achter zijn motor, op de voorplecht. — Daar kwam er beweging in de Marie, onder een luid hoera! van Conny en Leentje, die weer vrijgelaten waren, en zich alras bij den kapitein hadden gevoegd. Een kleine menigte, langzamerhand aan den oever verzameld om de niet alledaagsche afreis gade te slaan, stemde met den juichkreet in, en langzaam en voorzichtig tjokte de Marie door de spaarzame ruimten, haar gelaten tusschen de groote Rijnschepen, waarbij vergeleken ze met al haar élégance, al haar gemakken en al haar vracht, maar een heel klein onbeduidend dingetje leek.

Voorzichtig, voorzichtig. — Langzaam, heel langzaam, tusschen de groote kasten in, vlak langs hun hooge stevens, achter hun geweldige roeren om. — Nog een klein eindje zoo héél langzaam. — Daar was het open water. Nu draaide de Marie en opeens — daar schoot ze er van door. Poef poef poef poef! Tjokke tjokke! Op zijn gemak zat de jonge kapitein, wiens korte, blonde baard en ooren met gouden ringetjes er in àl Leentjes aandacht hadden, achter zijn stuurrad. Conny keek nergens meer naar dan naar de Maas, naar het water, zooals 't zich breed en machtig voor de kleine boot uitstrekte, heel geweldig, en heel blauw tusschen de verweg gelegen groene oevers. — Hè, dàt was pas varen! De voorsteven van de Marie sneed zoo happig en gretig door het water, dat schuimend en bruisend telkens weerspannig tegen de plecht opklom, even, als een groote witte kuif, er boven stond en dan wegklaterde langs de wanden van de boot.

Goud scheen de zon, groen was het land, blauw, wit en zeegroen het water. Felrood kwam hier en daar een dak net even boven den dijk. Frisch en

tamelijk krachtig woei de wind Conny en Leentje in 't gelaat. De zonnetent, die den kapitein moest beschutten, flapperde en klapperde met korte stooten.

„Tijt eens, Tonny!" zei Leentje. „It huil niet eens en it heb toch tranen!" En tranen van den wind gleden langs haar blozende wangetjes.

„Ga naar achteren, Leen!" zei Conny. „Hier is 't op den duur toch te koud voor jou."

„Ja maar, voor u ook, jongejuffrouw," zei de kapitein. „Je mag met alle plezier hier bij me zitten, maar ga u dan eerst een mantel halen. Het valt nooit mee, zoo op 't water."

Conny vond het aardig van den kapitein, dat hij zoo bezorgd voor haar was en schoof de deuren naar de bijkeuken open. Toen werd ze, met Leentje, die ze aan de hand had, letterlijk het keukentje ingewaaid en van het achterzitje riepen verschrikte stemmen: „Deur toe! deur toe!"

Ruw en onbesuisd drong de wind door de kajuit, liet alles flapperen en waaide het tafelkleed en de servetten van de tafel af. IJlings zette Juf de kap van Broers wagen op. Het was een goede leer om de schuifdeur tusschen kajuit en keuken zorgvuldig dicht te houden, als er iemand naar den kapitein wilde of vandaar terugkwam.

In de kajuit was tante Lena ijverig bezig, alles gezellig in te richten voor een heelen dag. Juf zorgde voor 't achterzitje. Conny vond het nu weer hier zoo gezellig, dat ze den kapitein vergat, en bovendien in het zongestoofde, windstille hoekje naast Broers wagen wel degelijk voelde, dat het vóór koud was geweest. Ze bood haar hulp aan tante en Juf, maar deze wezen beiden, dankend, af. „Blijf maar lekker zitten. We hebben immers niets geen haast. We hebben den heelen dag vóór ons!"

Oom Ties had nog wat verschikt en verschoven

op de achterplecht. Veilig tusschen de koffers geklemd stond nu de hooge kinderstoel. Daar mocht Leentje weleens op zitten, als ze wou, zei hij. Als kijk-uit. Of Broer, als de wagen hem verveelde.

Voorloopig zag 't daar nog niet naar uit! Broer, bevrijd van de kap, zat tevreden brommend rond te kijken en vermaakte zich minstens evenzeer als op de wandelingen, die hem nooit lang genoeg duurden. Nu ging oom Ties eens bij den kapitein kijken, en verdween achter de schuifdeuren.

„Kinderen," zei tante Lena tegen Leentje en Conny, „jullie hebben zoo weinig gegeten, kom allebei eens even hier."

Nieuwsgierig voldeden ze aan de uitnoodiging. En daar had tante zoowaar netjes de tafel voor haar gedekt. Twee bordjes stonden er, met een kadetje met ham er op, en een heerlijke Berlinerbol voor toe. De beker melk er naast, net als thuis of eigenlijk veel leuker dan thuis. En veel lekkerder ook, beweerde Leentje. „Want thuis kreeg je geen liener bol."

Smakelijk ging het ontbijt erin. Onder het eten moesten ze één keer noodig naar het achterzitje stuiven, elkaar haast omver loopend, zoo'n prachtig zeilbootje kwam er voorbij. Als een vlinder dreef het op het water; heelemaal op den wind mee. De zon deed de zeilen helwit glanzen, misschien waren ze wel van zij, verklaarde tante Lena. Een jong meisje zat tegen den mast geleund te lezen, in de schaduw van een vervaarlijk groote, matblauwe Japansche parasol. Een onberispelijk dekknechtje stond op de voorplecht en keek uit. Uit een luik van 't achteronder stak een gebruind mannenhoofd, dat smakelijk een pijp rookte. Toen gingen Conny en Leentje weer naar de boteram.

Daar kwam oom Ties terug van den kapitein en ging nadenkend bij hen zitten.

„Wat is er, man?" vroeg tante Lena.

„O, niets ergs — maar toch een beetje lastig. Een beetje vervelend. Stel je voor — op 't kantoor van de Marie hadden ze immers gezegd, dat we om zes uur in Renkum zouden zijn, aan de steenfabrieken? als we om tien uur afvoeren.

„Ja," antwoordde tante Lena. „Dan waren we omstreeks half zeven op Casa Cara en konden zeven uur eten. Dat heb ik aan tante Conny geschreven."

„Nu, en nu zegt de kapitein, dat er bepaald een vergissing moet zijn gemaakt op 't kantoor. Er is

ALS EEN VLINDER DREEF HET OP 'T WATER.

geen kwestie van, dat we er om zes uur zijn. Dat kan nooit, zelfs niet onder de gunstigste omstandigheden: stroom mee, en van Schoonhoven af met niet te sterken tegenstroom. En de omstandigheden zijn juist *on*gunstig, zegt de kapitein.

Boven, dat wil zeggen in Duitschland, zijn zware regens gevallen. De stroom is overal sterk, daardoor. Bovendien is 't eb, die zich tot Schoonhoven, ja, tot Culemborg nog zal laten voelen. Het gaat bepaald taai, zegt de kapitein. Hij kan nog slecht zijn berekening maken, we varen nog geen uur. Maar vóór achten halen we 't vast niet, denkt hij.

„Dat 's een mooie grap!" zei tante Lena. „Hadden we dàt geweten, dan waren we eerder vertrokken. Oom Herman zou met den vrachtrijder om zes uur aan de Steenfabrieken zijn. En tante Conny rekent met het eten op ons. Kunnen we niet ergens stoppen en telegrafeeren?"

„Ja, dat 's een goed idee!" antwoordde oom Ties. „Ik zal 't eens met den kapitein gaan bespreken."

En weg was hij weer.

„Vindt u het erg, tante?" vroeg Conny, die van alles zóó genoot, dat ze meende, de dag kon niet lang genoeg zijn.

„Neen kind, als 't nu maar op acht uren blijft. — Maar kapiteins-kwartiertjes zijn nog erger dan boerenkwartiertjes. En dan wordt 't voor de kinderen zoo laat. — En — op middageten heb ik niet gerekend. Ik heb een goeden koffiemaaltijd en flink wat voor de thee bij me, maar dan is 't ook op."

„Nu tantetje, dan beginnen we als echte schipbreukelingen maar aan den kapitein zijn laarzen, hè?" lachte Conny onbezorgd. Die grap had Leentjes bijval. „Dan zal ik ze uittrekken!" riep ze met een schelle stem van plezier. „En dan valt ie zóó, boems! achterover!"

Oom Ties kwam terug. „We gaan dadelijk de Lek op!" deelde hij mee. „En dan leggen we bij Lekkerkerk aan. Het postkantoor staat daar vlak achter den dijk. We geven ons telegram even aan den schippersknecht en klaar is de zaak. Maar wat zie ik? Rimpels in je voorhoofd, vrouw? O, heden, trek je je er iets van aan? Neen maar zeg, dat zullen we eens gauw anders inrichten. Wat geeft het eigenlijk? Voordeel, niets dan voordeel! Dat zoo'n uitgezochte dag op deze uitgezochte wijze nog zelfs een paar heerlijke uren langer

zal duren! Kom vrouw, geef me eens een kopje koffie, en net zoo'n lekker ietsje, als die jonge dames daar op haar bord hebben!"

„Een liener bol!" riep Leentje, trotsch op haar nieuwe woord.

Tante Lena lachte — en de wolkjes waren verdreven. 't Was waar — wat gàf het? Vooral als oom en tante in Renkum gewaarschuwd waren. —

„De koffie wordt buiten genoten!" commandeerde ze, en oom Ties trok gehoorzaam af naar buiten, waar Juf een heerlijk plaatsje voor hem had ingericht, van vele kussens. Behaaglijk strekte hij zijn beenen op de bank uit, behaaglijk keek hij rond, waar het riviergezicht nu al maar mooier en mooier werd, naarmate ze meer uit de fabrieksbuurten geraakten.

„Conny, wil je eens heuschelijk aardrijkskunde leeren?" riep hij naar binnen. „Kom dan hier!"

Conny kwam, met het laatste hapje van haar liener bol. O, wat was het toch weer verrassend prachtig, als je uit de lage en toch eigenlijk schemerige kajuit weer in het volle licht kwam, buiten! Elke minuut doorgebracht in de kajuit was eigenlijk zonde! vond ze en van wat oom Ties aan kussens te veel had, maakte zij nog een prettig nestje.

Het breede water werd nog weer breeder, machtiger. — Daar ging het zich in tweeën deelen. — Tusschen de beide breede stroomen stak een landpunt vooruit, grond, klaarblijkelijk behoorende bij een fabriek, die wat terug lag. De landpunt was met een heel jong plantsoen dunnetjes bezet. Maar wat een uitzicht moest men hebben, wanneer men zat op een bankje tusschen de schrale stammetjes?

„O, oom! hier een theehuis!" riep Conny. „En dan een terras, vlak op de punt! En een geregelde stoombootdienst op Rotterdam, louter voor de bezoekers! Oom, waarom doèn die Rotterdammers dat niet?"

Oom Ties lachte om haar geestdrift. „Stel het ze eens voor, Conny! En jij, daar buffetjuffrouw. Of neen, ik weet een deftiger titel voor je: exploitante. Nu, als je er aan begint — ik neem aandeelen in de zaak, hoor! En Zondags wil ik wel kapitein op dat geregelde bootje van je wezen!"

Conny had geen gelegenheid, te antwoorden op deze scherts, want nu voeren ze juist de Lek op. Rechts bleef de Maas voortstroomen, langs tallooze fabrieken en scheepswerven, maar van dit punt af heette het water Noord. Dien naam bleef het dragen tot Dordrecht.

De oevers van de Lek vond Conny veel schilderachtiger dan die van de Maas. Wat een gezellige oude huizen stonden er langs, wat een ouderwetsche bruggen lagen er, hoe mooi waren de dorpen, die een eindje terug in het land lagen! O, een heerlijk genot was 't, zoo kalm, net niet te gauw, voort te glijden langs dit alles en telkens het schouwspel te zien veranderen!

Nu naderden ze Lekkerkerk. Dit plaatsje ligt onmiddellijk aan de rivier. De dijk is er verhoogd met een baksteenen borstwering, waarachter de menschen wandelden in den zonneschijn. Tallooze opmerkelijke, gezellige geveltjes vonden de reizigers in het rijtje huizen aan den dijk.

Nu stuurde de kapitein naar den kant. Eenige menschen, die den tijd hadden, waren blijven staan kijken, hun ellebogen op den walmuur. De Marie kwam stil te liggen vlak voor het postkantoor. Oom Ties had terwijl het telegram geschreven: „Aankomst minstens acht uren." De schippersknecht kwam het halen, sprong aan wal, beklom een der steenen trappen, die omhoog leidden tegen den dijk op en verdween achter den walmuur. Spoedig was hij terug. En onverwijld zette de kapitein zijn motor aan: poef poef

poef, tjokke tjok. Er mocht geen oogenblik verloren gaan.

Verder weer.

Grooten schik hadden allen, als er een stoomboot of een schip passeerde. Dan gingen ze allemaal wuiven, Moeder en Juf ook. De groote Lekstoombooten waren mooi om te zien, zooals ze daar statig-breeduit, over het water kwamen aanrijden op hun geweldige wielen, die onder de groote bogen van de raderkasten nog even, druipend van 't water, te zien kwamen.

Heele sleepen gleden de rivier af, of werkten er moeizaam tegen op en juist aan die sleepen was het goed te zien, hoe groot het verschil was tusschen een reis den Arnhemschen kant uit, of een reis naar Rotterdam. In 't eerste geval ging de sleepboot, die al de zwaargeladen booten op een rijtje voorttrok, steunend verder. Met veel lawaai puften telkens, met korte krachtige stooten, heele wolken zwarte rook, dik als kussens, uit de pijp en het heele geval vorderde bijna onmerkbaar. Naar Rotterdam toe reisde alles zwierig en plezierig — de sleepboot hoorde men ternauwernood en slechts een bescheiden rookwolkje kringelde zoo nu en dan uit de pijp omhoog.

Om één uur ongeveer passeerde ze Schoonhoven. Prachtig lag het stadje achter zijn dichtbelommerde wallen. Een eeuwenoude poort in den dijk gunde even een blik naar binnen — het moest daar wel knus zijn, vond Conny. Oom Ties wees haar een veerhuis, dat bekoorlijk gelegen was, vlak aan 't water, op de uiterwaarden dus, onder zeer zware kastanjes.

„Kijk Con, met de groote Lekstoomboot hierheen varen, om elf uur. Dan ben je er om een uur. Op 't Veerhuis koffiedrinken, ze hebben er heerlijke ham en eieren — en om twee uur weer naar huis toe. Dat geeft een mooien dag op 't water."

Toen ging oom Ties den kapitein weer eens opzoeken. Die keek nog bedenkelijker dan 's morgens.

„Het wordt avondwerk, meneer!" zei hij. „Misschien zelfs wel nachtwerk."

Maar oom Ties kon 't niets meer schelen. De wind was minder koud geworden, met het eten moesten ze maar zien, verhongeren zouden ze wel niet. Alleen: ze moesten zorgen, dat Leentje wat sliep nu.

Met dat voorstel kwam hij terug bij de dames, die eigenlijk voor 't eerst pas rustig op het achterzitje zaten. De koffieboel was weggeruimd, Broer was verdroogd, had gedronken en sliep. En Leentje lag voorbeeldig zoet, op haar knieën, uit te kijken, terwijl ze in haar armen den beer mee liet profiteeren van 't mooie gezicht. Als er een boot voorbij kwam, wuifde ze met haar zakdoek — roepen mocht ze niet meer voor Broer.

Tante Lena nam, terwille van oom Ties de zaak zoo vroolijk op als hij. Alleen was in haar hart een beetje ongerustheid, de avond zou te koud zijn voor de kinderen wellicht, en wie weet, hoe ze zouden gaan jengelen, in de vreemdigheid van alles om hen heen. —

Dat Leentje slapen zou, vond ze een prachtplan. Leentje was het wel niet meer gewend, doch zon en wind en al de nieuwe indrukken zouden hun werk wel verrichten. En nu werd het weer alles leven en bedrijvigheid op het achterzitje, schoon bij alles de behoedzaamheid werd betracht, om Broer.

Oom Ties klom op de achterplecht en vischte tusschen de koffers den grooten zak weg waarin het beddegoed van Broers bedje was. Zijn eigen plaatsje stond hij aan Leentje af — hij zou voor den duur van haar slaapje bij den kapitein gaan.

Leentje had gelukkig schik in 't geval. Broers matras werd op de bank gelegd, nog wat gesteund door een paar koffers op hun kant. In alle eer en deugd werd het bedje opgemaakt. Leentje ontdaan van schoenen,

kousen, jurk en haarlint. — En daar ging ze, en werd toegedekt als thuis. Maar de middagzon scheen haar precies, recht onder de zonnetent door, in 't gezicht. Weer werd krijgsraad gehouden. Met een parasol en een doek, die er op gespeld werd, was Leentje klaar. En tien minuten later sliep ze als een roos.

Zalige rust daalde nu neer op het achterzitje. Loom zaten tante Lena en Juf te kijken; uit kleine spleetoogjes namen ze het landschap op. Ze waren tot werkeloosheid gedoemd — wel werd het alweer theetijd, maar de rust der kinderen mocht niet gestoord worden. En zoo soesden ze mee. — Er waren heele tijden, dat ze niets meer zagen. — Tot een koudere windvlaag of een stoot van een boot hen weer wakker schrikte, en de kinderen even deed verroeren.

Maar oom Ties was fiksch wakker. Hem ontging niets van den langen, langen waterweg, van de onvergelijkelijke pracht van dezen Meimiddag op de breede stroomen. Hij volgde het spel der deining langs het riet. — Hoe bogen de jonge halmen, schuiner steeds, schuiner — deemoedig, heel deemoedig. — Tot ze niet verder buigen kònden en met één ruk weer omhoog stonden, hun donkerende pluimen fier in de lucht.

Hoe kalm leek het leven in de ouderwetsche, wat steedsche dorpen langs den oever! „Het moest toch wel goed wonen zijn dáár!" dacht oom Ties, met stil verlangen. Hij had 't altijd zoo druk, en thans lokten als zoovele paradijzen hem de vredige, oude dorpen aan het breede water. — Huis na huis zocht hij voor zich uit. — Dat groote heerenhuis aan de breede hoofdstraat, die regelrecht van den dijk naar 't hart van 't dorp leidde. — Het keek nog uit op 't water — 't had een zware, ouderwetsche deur met een mooi, gewerkt puiraam. Het had vele groote ramen, allemaal bekroond met een mooien gevelsteen. Het zou

wel balken zolderingen hebben, en hooge, ruime, schoorsteenen — om er een vlammend, open vuur onder aan te leggen! Of liever nog dat langgestrekte huis, misschien wel tien kamers naast elkaar, allemaal uitziende op den dijk, over het water. En een stroodak had 't. — O, te wonen onder een stroodak, dacht oom Ties. Is er ooit huiselijker huis, ooit dekkender dak, dan een huis met een stroodak? Zoo mijmerde hij zijn schoonen middag door, met zoo nu en dan een woordje er tusschen van den kapitein tegen hem, of van hem tegen den kapitein. Doch de kapitein scheen al evenzeer als oom Ties verzonken te zijn in al de schoonheid om hem heen. En dan was daar nog de groote oplettendheid, die zijn taak van hem eischte. Maar vaardig en veilig voer hij zijn kostbaren last in het kleine bootje tegen den machtigen stroom op — diep het schoone land in.

Het bleef héél lang stil daar achter. Zooals de zon goudener ging schijnen op de knoppende boomen rommetom, moest het al wel tegen vijven loopen, meende oom Ties. En een verwachting van nieuwe heerlijkheid kwam in hem op — daar naderde Wijk bij Duurstede. — Nu zou het landschap merkbaar gaan veranderen, en nog veel schooner en belangwekkender worden.

Ze voeren vlak voor Wijk bij Duurstede, en oom Ties zag den toren van de tragische ruïne uit een groep kastanjeboomen, vol in jong blad, steken. — Zijn gedachten aan Jacoba van Beieren, die onder die torenspits, in den wijden kerker had gevangen gezeten, werden vreugdevol verstoord door geroep, gelach, geschrei van achteren. De kindertjes waren wakker geworden. Broer een beetje huilend, om schoone oogjes te krijgen. Leentje juichend. — Moeder en Juf waren opeens weer druk in de weer. Heel druk! Want nu was 't theetijd voor de groote menschen, en de kin-

deren moesten gekleed en gevoerd worden. Oom Ties ging een handje helpen. Hij ontfermde zich over Leentje, die blozend als een klaproos, met groote, nog wat verwezen oogen recht overeind op haar matras zat. Met een half uur waren de kindertjes klaar en 't bedje opgeruimd. Broer mocht uit den wagen komen, die in de kajuit werd gereden. En nu scharrelde Broer, blij met de vrijheid zijner beentjes langs de banken, en langs de beenen der groote menschen. Conny hield het oog op zijn onzekere beweginkjes.

„Nu maar, jij kunt slapen!" zei oom Ties dankbaar en voldaan tegen Leentje. Ook moeder was heel blij om die ongekende extra-hoeveelheid slaap. Op den afloop van de expeditie was ze nu heel wat geruster. Broer zou wel weer gaan slapen, en Leentje was nu zoo goed voorbereid.

Leek 't niet, of de dag schooner, de uren vreugdevoller werden, naarmate ze verder kwamen? De thee dronken ze op het achterzitje. Moeder bracht ieder een bord met een flink stuk cakes, en meerdere soorten koekjes. Leentje kreeg het laatste kadetje met ham. — Wat smaakte het alles! En de avondschemering kwam over hen — als brons glansde de zon over de dijken, over de boomen, als rood-goud lag de zonnebaan op 't water, en de golfjes dansten allen nog eens wat darteler in het schitterende licht.

Daar waren de eerste heuvelen, links! Eerst ver weg, maar toen kwamen ze nader en nader, en eindelijk zag men vanuit de boot duidelijk de weelde van het eiken hakhout langs hun hellingen. Oom Ties begon namen te noemen. — Daar was het Eck-en-Wielsche veer, tegenover Leersum. — Dat wil zeggen, Leersum kon je niet zien, dat lag te diep het land in. — En zag Conny wel dat windvaantje uit dien boomengroep? Dat was het Amerongsche kasteel. — Daar gingen ze misschien nog weleens heen vanuit Renkum —

„O, dus we naderen toch al?" vroeg tante.

„Ja — ik zou zeggen, zoo heel lang kan het niet meer duren!" antwoordde oom, en andermaal vertrok hij eens naar voren, om den kapitein te raadplegen — Maar toen hij terugkwam, kon tante alweer aan zijn gezicht zien, dat 't niet was meegevallen.

„Zie je," begon hij. „Zoo van Leersum op den rijksweg, met de stoomtram, dan lijkt het niet zoo ver. Trouwens, dan *is* 't niet ver. Een anderhalf uur. Maar met dit notedopje, en al de bochten van de rivier langs — de kapitein zegt, dat het héél laat zal worden."

Broer begon te zeuren. Die mocht ook niet te koud worden — en rondom werd 't merkbaar killer. Juf maakte de wagen als nachtleger in orde. Moeder hielp Broer, binnen, in zijn nachtgoed. Deed hem een extra dikke hanssop aan, dat ze hem met rust konden laten, wanneer men eindelijk aan land zou zijn en met den wagen door de avondlucht zou moeten. Eén ding bleef Moeder tot troost — hoe lang 't mocht duren, hoe laat 't mocht worden, ze had alles en alles bij zich tot leniging van den nood. Behalve dan eten. Maar een warm kopje koffie zou smaken. — En ze begon koffie te zetten. Echter zou de melk slechts bij mondjesmaat uitgereikt kunnen worden — er was nog maar een halve flesch melk over, en die moest voor het grootste gedeelte voor Leentje bewaard blijven. — En voor Broer, als ze op den tijd van zijn laatsten maaltijd, dien hij zoo ongeveer om tien uur nuttigde, nòg niet aan land waren.

Broer was alweer ter ruste. Oom Ties nam Leentje op de knieën. Tante Lena zegende telkens het middagslaapje, als ze zag, hoe klaar Leentjes oogen nog stonden, en hoe kalm en lief ze was. Met een grappige fluisterstem, die telkens bij vergissing uitschoot, begon ze één harer gefantaseerde verhalen, van erge en allerergste dingen te vertellen. Telkens keken haar groote,

stralende oogen onderzoekend naar haar Vader, of die wel genoeg schrikte van al die ontzettingen.

„It was laatst met Juf bij Woudenstein. En toen zei Juf: Daar maggen we niet in. En toen deeën we 't tòch. En toen wandelden we zoo letter in Woudenstein — almaar wandelen, wandelen, very fine, (hier wist Constance niet, hoe ze 't had) en toen kwam der een gagent. En die gagent die zei: Wille jullie weles gauw mee naar het liciburo. En toen stopte die gagent ons in een donker hol! En toen ging die gagent naar Woudenstein om nog andere tinderen te halen, en toen die gagent toen het liciburo openmaakte om die andere tinneren der weer in te deeën, toen liepen, Juf en it gauw, gauw, deruit! o zoo hard!"

Oom Ties lag slap van angst en schrik. Leentje lachte tranen en Conny trachtte dat uitgezochte taaltje te onthouden om aan moeder te schrijven: „om die kinderen derin te deeën!" Ja, met de werkwoorden lag Leentje allervreeselijkst overhoop — doodkalm sprak ze van: it heb Broertje gesoegt (geslagen). Nou ga it wat tochten (koopen).

En weer een ander verhaal begon. — Het werd bepaald schemerig. Maar donker was het pas uren later. — Oom Ties kon niet vaak genoeg het weer prijzen. „Stel je voor, dat het nu stormde en regende, en dat 't al vroeg aardedonker was!" zei hij telkens. Ja stel je zoo iets voor! Dan was al het voordeel en het gemak van de bootreis weggevallen. — Neen, prachtig troffen ze het, prachtig. — De boot had even stil gelegen om de lichten op te steken. Voort ging het weer. — Nachtwerk zou het worden, zei de kapitein. En tante Conny, die met het eten zat! Nog eens landen, en telegrafeeren, dat 't zoo heel laat zou worden, kon niet. Want de meeste van die kleine postkantoortjes waren om acht uur al dicht, of gingen in den avond heelemaal niet open, en nergens kwam men een dorp

voorbij, dàt vlak aan 't veer lag. Telkens zou er een heel eind geloopen moeten worden en dat vereischte veel te veel tijd.

Overal langs de oevers kwamen nu de lichtjes, als een nieuw vermaak voor de reizigers. Beeldig, zoo hier en daar in 't akkermaalshout tegen de glooiing der heuvels, een lichtje van een huisje, weggedoken in 't jonge groen! Naar het Westen toe was de hemel eèn pracht. — Door de helle klaarte, nagelaten door de verdwenen zon liepen groote donkerviolette strepen, en zoo tooverde de hemel op het water banen van glanzend parelmoer, langs banen zwart en ondoorgrondelijk diep.

„Morgen zou het slecht weer zijn!" voorspelde de kapitein. Nu ja, morgen!

Over negenen passeerde de Marie de beroemde Grebbe. Hier naderde voor 't eerst na langen tijd, de huizen der menschen weer dicht de rivier. Van den oever klonken weer stemmen — een occorino zong klagelijk in de stilte, en voetstappen gingen over den straatweg.

Nog was geen der reizigers de schoone dag te lang gevallen. Maar nu, langzamerhand, deed de vermoeidheid zich gelden.

Ja, nu zou het wel heerlijk geweest zijn, om zoo maar in bed te stappen. In bed! Welk een onmetelijke afstand lag toch tusschen hen, en hun bed! Wanneer zouden ze ooit weder in hun bed komen?

Zoo leek het hun. Steeds minder spraken ze. Steeds meer soesden ze over dat eindelijke bed, dat toch ergens voor hen klaar stond en dat ze toch nog wel-ereis zouden bereiken. Leentje was het opgewektste van allen. Ze had een nieuw vermaak gevonden. — Het lange étui voor de paraplu's en parasols had ze bemachtigd en nu trok ze stuk voor stuk den heelen inhoud er uit, en deed stuk voor stuk er alles weer keurig in.

Kwart voor tienen — Wageningsche Berg. Prachtig lag het Hotel daar, nog goed te onderscheiden. Zijn terrassen droomden in de laatste glansen van den avondhemel. Uit vele bovenramen straalde licht.

„Zouden er al zoovele gasten zijn?” vroeg oom Ties. En de anderen dachten: „Die gaan naar bed.”

Het werd te koud buiten. Broer stond al lang binnen. Nu rezen de reizigers op en strompelden naar de kajuit. Brrr — ze hadden misschien al te lang gezeten. Waren te koud geworden. — Oom Ties gaapte achter zijn hand. Maar tante Lena merkte 't, en moest gapen, zooals ze nog nooit gegaapt had. Ook Juf had héél kleine oogjes. Leentje hield de eer van de familie op, die sleepte haar speelgerij naar binnen en zette haar spelletje voort. Oom Ties en tante Lena waren geroerd over zóoveel lieftallige inschikkelijkheid. De schippersknecht had de twee lampen in de kajuit aangestoken. Ze gaven slechts zwak schemerlicht — onmogelijk was het erbij te lezen. Soezen dus maar weer. Poef poef poef! tjokke tjok! deed de motor — het was hier heel wat duidelijker te hooren. Het hield je nog zoo'n beetje wakker, vond Conny, en was er dankbaar om. Maar die kapitein! Die zat daar, onverstoorbaar, achter zijn onverstoorbare motor. En terwijl oom Ties dat zoo voor zich heen bromde, bespeurde hij nog opeens een heel groot geluk, een heel groote meevaller. Dat ze heelemaal geen motordefect hadden gehad. Hij zei 't blij, weer opgeleefd. — Maar tante Lena hield de handen voor de ooren.

„O, stil, stil, zeg niets! We zijn er nog niet!” En allen zagen ze opeens het schrikbeeld: de motor defect. Roeien of boomen naar den kant. Hulp gaan halen, een uur ver misschien. — Het maakte hen allen wakker, die angst voor een motordefect en ze beluisterden het regelmatige getikketak in spanning.

Doch ook dit bleef niet duren en weldra waren ze

weer ingesoesd. Nu had Leentje dan toch haar spelletje uit en kwam ze vertrouwelijk op Vaders knieën zitten. Eventjes Vader eens aankijken, of het wel mocht. — En daar ging ze in Vaders arm, de handen gekruist voor den mond, twee vingers der rechter tusschen de lippen — zooals ze altijd ging slapen. En klein Leentje soesde mee.

Ja, maar nù kon het toch heusch niet lang meer zijn. Welk een kippenendje is 't niet, van Wageningen naar Renkum? Echter deed de boot er toch al weer een heelen tijd over.

Elf uur. Daar waren de lichten van Renkum!

Oom Ties legde slapende Leentje op de bank en ging naar voren, voorzichtig met de schuifdeuren te werk gaand.

„U zou aanleggen bij de Steenfabrieken, nietwaar?” zei de kapitein. „Maar dan is 't te hopen, dat er iemand is, die ons afhaalt, en goed licht bij zich heeft. Want zoover *ik* weet, zijn er geen aanlegsteigers aan de Steenfabrieken. De eenige goede steiger is aan het Veer, en dat ligt juist aan de andere zijde van de rivier.”

„Ja,” zei oom Ties. „We zoùden gehaald worden. De vrachtrijder zou er zijn, met een wagen. Vooruit maar, kapteintje, we zullen wel een licht zien.”

De kapitein minderde vaart. Nu voeren ze achter het dorp, dat op eenigen afstand van den oever lag. Geweldig, kolossaal, verhief zich de Papierfabriek in den nacht, maar duister was 't er — stikdonker was de oever.

Langzaam, heel langzaam voer de Marie verder. De kapitein en de knecht tuurden met lynxoogen in het duister. Nergens licht. — Het zoozeer verzwakte geluid van den motor had tante Lena, de bezorgde moeder, die zich al af had gevraagd, waar ze nù toch haar kinderen aan had gewaagd, naar buiten geroepen.

Turende in den nacht herkende ze de omtrekken van eenige huizen langs den oever.

„Maar we zijn de Steenfabrieken al voorbij!" riep ze, nu werkelijk angstig. „En nergens is er licht!"

„Ja — ze zullen naar huis gegaan zijn!" sprak de kapitein gelaten. „Dat's ook best te begrijpen. Ze denken misschien wel, dat u en meneer onderweg uitgestapt zijn om te logeeren, als 't zoo laat moest worden — kom, dan zal ik op mijn eigen houtje maar eens een plaatsje zoeken. Zoo halverwege het dorp ligt een erfje aan het water, dat schikt nog al om er te landen. Teun — we draaien!"

Behoedzaam draaide de boot. Zocht toen wat meer de nabijheid van den oever. „Maar niet tè dicht," legde de kapitein uit. „Want dan zitten we gauw vast."

Tante Lena was nu zóó ongerust, dat ze het heele boottochtplan verwenschte. O, dat aarzelend zoeken en probeeren, met zoo'n klein bootje op zoo'n groot water, in den donkeren nacht! O, je zou zien — nu raakten ze nog vast ook!

Bom! zei de Marie, en zàt vast.

Arme tante Lena! Ze stond te sidderen aan den arm van oom Ties. Die bleef heel kalm. Wat wou er nu gebeuren, op dit doodstille water. — Neen, als er nu storm of onweer bij was gekomen!

„Teun, je zal aan land moeten!" zei de kapitein tot zijn knecht.

Deze deed zijn hooge waterlaarzen aan. — Met een vaarboom peilde hij bij de voorplecht, of 't gaan zou. En 't zoù gaan. Tot zijn knieën slechts moest hij er aan gelooven.

„Ga nou eerst een geschikte landingsplaats zoeken," zei de kapitein. „En kom ons dan er af helpen."

Teun stapte in 't water en waadde naar 't land. Spoedig was hij in het duister verdwenen. Maar schel klonk telkens zijn gefluit door den stillen nacht — of

er niet eens iemand komen zou om een handje te helpen.

Conny had zich nu ook niet langer op haar gemak gevoeld in de kajuit. Ze kwam naar voren en stak haar arm door dien van tante Lena. Toen voelde ze, dat tante Lena stond te beven als een riet. Ondanks de kalmeerende en geruststellende woorden van oom Ties bemerkte ze, dat ook bij haar leelijk de angst steeg. Eindeloos duurden de minuten, daar werkeloos doorgebracht, met al maar de oogen gericht in het starre duister. — Met regelmatige tusschenpoozen klonk het schelle gefluit, steeds verder af nu.

En daar opeens — een gefluit terug. En van de dorpstraat af, dalende naar de rivier toe, een lichtje.

O, dat licht, dat als zwevend naderkwam! Hoe begroette tante Lena het met een kreet van vreugde en opluchting. — Daar kwam licht, daar was een Renkumsch mensch, daar zou hulp zijn.

Eenige minuten later was de fluiter bij hen terug, mèt het licht. Het was de vrachtrijder, met een lantaarn. Zijn zoon zou zoo dadelijk komen met den wagen. Die moest eerst nog naar Casa Cara, de familie waarschuwen.

„Dachten jullie, dat we niet meer kwamen?" vroeg oom Ties.

„Nou, dat nou juist niet!" vertelde de vrachtrijder. „Want u had toch een telegram gestuurd, alsdat u vertrokken *was*. En mevrouw van Laar dacht wel nièt, dat u ergens zou gaan logeeren, zoo met de kinderen. — Maar *ik* dacht, dat 't wel diep in den nacht kon worden — de stroom is sterk, hè kapiteintje? En toen heb ik tegen meneer van Laar gezegd: Ga u nou naar huis, want je kan toch niet aan de Steenfabrieken blijven tot je een ons weegt. Bovendien gaan daar op den Zaterdagavond alle hekken vroeg toe, zoodat we er nou al niet eens meer uit zouden gekund

hebben of we moeten de portier uit zijn bed kloppen. En toen zeg ik tegen meneer van Laar: dan zal *ik* wel opletten. En toen ik nou zoo'n onbekend gefluit hoorde, dacht ik: Daar zal je ze altemet nog hebben. Hoe later op den dag, hoe schooner volk. Maar meevallen doet 't me tòch nog, kapiteintje! Zoo, en zit die boot vast! Die zullen we wel loskrijgen. Een twee — daar gaatie!"

Teun en de vrachtrijder gaven een flinken stoot tegen de voorplecht, de vrachtrijder met een paal, die hij had meegebracht en Teun met den vaarboom. Handig sprong Teun nu op de Marie, terwijl de vrachtrijder meedeelde: „Nou loop ik langs 't water en wijs den weg. Over tien minuten zijn we aan een effen walletje. Daar kan je makkelijk naast gaan liggen. Mijn zoon komt met den wagen daar vlak bij."

Veiligheidshalve hield de Marie maar een beetje veel van den kant af, zoodat het gesprek bij tijden onmogelijk werd.

Het zal nog een kwartier geweest zijn — toen waren ze aan 't effen walletje. Met den lantaarn gaf de vrachtrijder signalen — recht stevende de kapitein op die teekens af en — daar lagen ze dan toch eindelijk voor den wal.

Voorzichtig gingen de schuifdeuren even open en in 't flauwe licht van de scheepslantarens vertoonde zich het bleeke, vermoeide gezicht van die arme Juf, die daar binnen, trouw op haar post, doodsangsten had uitgestaan. Ze had niet veel minder gemeend dan dat zij en Broer als muizen in den val moesten verdrinken. Maar nu moest ze toch even gaan kijken en *zien*, dat 't waar was, dat ze aan den wal lagen en dat er hulp was.

Er werd afgesproken, dat de dames met de kinderen vast naar Casa Cara zouden gaan. Tante Lena wist den weg goed. Broer in zijn wagen ging het aller-

eerst over de plank, toen volgde Juf. Teun gaf de sportkar aan voor Leentje. Die zou door Conny gereden worden. Juf had een flinke plaid klaar gelegd voor Leentje, benevens haar dikke jas. Maar Leentje wou niet rijden, en haar moeder meende, dat 't om de kou nog wèl zoo secuur was als Leentje liep.

Daar kwam Broer wakker. — Arme Broer, het was zijn tijd om melk te hebben, maar nu was het oogenblik al heel slecht gekozen. — Nu diende men toch eerst onder dak te zijn. Doch Broer was van een andere meening, en luid klonk zijn geschrei in den nacht. Toen ging Juf een bekertje melk voor hem halen, koud dan maar, anders duurde 't weer zoo lang. — Ze gaf hem net genoeg om zijn allerergsten dorst te stillen en zette hem toen recht overeind, als op zijn namiddagwandelingen. Dat beviel den kleinen knaap — de lantaarn van den vrachtrijder benevens de lichten van de boot hadden al dadelijk zijn volle aandacht.

Het gezelschap vrouwen en kinderen ging op weg. Middernacht sloeg 't op den Renkumschen toren, toen ze de dorpsstraat in reden. Juf bekende later, dat ze 't niets leuk had gevonden, zoo zonder een man erbij in die nachtelijke verlatenheid. Ze dacht altijd maar, dat er in de bosschen en op de hei heel wat kon huizen, niet veel goeds.

Even na de intrede van het spookuur hoorden ze een wagen langzaam komen aanrollen. Daar was oom Herman, en de beloofde wagen. — Dat was me daar een ontmoeting, op den stillen landweg. — Leentje en Broer hielden de eer van Rotterdam op, die waren als 's middags in Park Honingen. Conny en Leentje wilden zelfs met oom Herman mee terug, naar de boot, het opladen zien. Maar oom Herman zei: tante Conny was weer opnieuw aan het middagmaal begonnen, toen de jongen van den vrachtrijder was komen waarschuwen en nu stond de tafel gedekt.

Hé, de tafel! Middageten! Het was waar — dat hadden ze niet gehad. Maar hoe weinig hadden ze 't ontbeerd! Tante Lena had dan toch ook verbazend goed voor den koffiemaaltijd en de thee gezorgd. Doch nu ze hoorden praten over middageten, nu kwam het water hun toch in den mond en haastig wilden ze afscheid nemen van oom Herman. Die bedacht echter, dat hij veel nuttiger werk zou doen, als hij nu met de „vrouwen en kinderen" omkeerde — ginds waren handen genoeg. Aldus deed hij, tot groote opluchting van Juf. Want o, wat gingen ze nu een verlatenheid te gemoet, met aan de kanten van den weg telkens zwarte ondoorgrondelijkheden.

De nachtpoststoomtram kwam uit de duistere diepte omhoog, met twee lichten als speurende oogen voor zich uit. Ook deze verschijning monterde Juf wat op. Met een gezicht van: „Wat heb ik nou?" stond er een postbeambte aan een open deur en keek naar de groep op den straatweg, die wandelde als naar een picnic.

Rechts waren wat lichtjes te zien. Van schepen, die op den Rijn voor anker lagen en sliepen. Voort liepen ze, en eindelijk, daar was er licht, veel licht, uit ramen en deuren van een groote villa. — Daar was Casa Cara.

Tante Conny kwam hun tegemoet geloopen en kuste haar gasten hartelijk, haar naamgenootje nog eens extra, met een aardig woordje erbij van blijdschap, dat ze haar petenicht nu drie maanden bij zich zou hebben. Toen waren ze in huis en begonnen de zorgen voor de kinderen. En het eten. — Daaraan waren ze echter veel gauwer verzadigd, dan ze hadden gedacht. Neen, na middernacht was 't toch geen tijd meer voor middageten. — Een half uur later was de wagen voor met al zijn vracht. — Oom Ties had den kapitein en Teun aangeboden, in een hotel in het dorp te gaan overnachten. Maar zij beiden hadden verkozen, terug te gaan om op den Zondag bij moeder

de vrouw te zijn. Oom Ties had toen toch nog den hotelhouder opgeklopt en een flinken maaltijd voor de mannen laten aanrukken. — En ze waren alweer op weg. Zooals de stroom overdag gehinderd had, zoo zou hij nu 's nachts meewerken. — Om acht uur waren ze *in* huis, beweerden ze.

O, o, wat was er toch te doen, eer ze heusch naar bed konden! Broers ledikantje moest opgeslagen en opgemaakt worden. De koffers bovengebracht, het nachtgoed gekregen. — Om twee uur zat Leentje op het groote bed van vader en moeder te spelen met de beer en pop Poelemoes. Haar oogen waren nog als sterren, haar humeurtje als de zon, die weer aan opgaan begon te denken.

Half drie was alles in rust op Casa Cara. Ze zouden uitslapen — het was nu Zondag geworden.

Toen ze laat in den Zondagmorgen opstonden, regende het, dat 't goot. De wind huilde door de takken der boomen. De wind sloeg in het regengordijn, dat ze nu eens de rivier en de schepen duidelijk zagen, en dan weer was er niets dan water en grijze lucht, naar dien kant. Als ze met zulk weer eens gedobberd hadden op de Marie. — Huiverend bij dat idée, huiverend ook van de weer ingevallen kou, die voor hun moeheid slecht te dragen was, kropen ze bijeen om de kachel, die tante Conny had laten aanleggen in de serrekamer.

HOOFDSTUK VI.

Oom Herman en tante Conny hadden twee kinderen, een jongen van tien en een meisje van acht jaar. Broer en Zus werden ze genoemd — tot groot leedwezen van hun peten, de vader en de moeder van Conny. Anton en Marie heetten ze dus, maar die namen waren zoekgeraakt. Heel het dorp noemde hen Broer en Zus van Casa Cara. Of eigenlijk noemde het dorp ze anders. De Renkummers verhaspelden op de gekste manier den naam van oom Hermans villa en men maakte er met een ernstig gezicht, zonder een grap te willen, Cascara van.

Broer was een groote, stoere jongen met heldere bruine kijkers, Zus een tenger, wat bleek meisje met groote, blauwe oogen. Ze scheelden zeer veel in uiterlijk, en voor een broer en een zus, die het met elkaar moesten doen, bemoeiden ze zich merkwaardig weinig met elkaar. Hun leventjes, met hun bezigheden en hun pleziertjes, liepen zóózeer uiteen! Broer had het altijd geweldig druk en liep dan nog rond met duizend plannen bovendien. Hij had de zorg voor het groote kippenhok, diep in het bosch. Dat gaf op zichzelf al heel wat drukte voor hem. Als de tafel afgeloopen was, en Zus met Leentje en Conny konden gaan spelen, moest Broer nog eerst van de resten van den maaltijd kippenvoer maken, en 't zijn kweekelingen brengen. Oom Herman had 't zeer druk met zijn zaak in Arnhem, en had Broer de zorg voor dat reuzen-

kippehok met wel vijf en twintig kippen en twee hanen, benevens een kleinen nijdigen krielhaan, op de schouders gelegd, omdat hij, zoo tusschen zijn drukte door, wel-

HIJ HAD DE ZORG VOOR HET GROOTE KIPPENHOK.

eens had gelezen, dat dieren verzorgen zoo goed is voor kinderen.

Broer vervulde zijn taak met al den ijver en het vuur, waarover hij kon beschikken. Doch ondanks zijn goeden wil konden zijn tien jaren het kippehok niet aan en rook het er heel vies en onverzorgd, daar bij de kippen in het bosch. Den eersten dag den besten had Leentje, die tusschen twee buien door, met Broer, Zus en Conny eens den tuin was ingegaan, haar neefje ten zeerste

op zijn teenen getrapt door met haar neusje dichtgeknepen te gaan langs die „vieze tippen." Conny nam

haar toen duchtig onder handen, met het gevolg, dat Leentje nu de drie maanden lang gewetensvol bleef spreken van de bandsoone (brandschoone) kippen, wat Broer eigenlijk evenveel hinderde, want brandschoon, — hij had graag gewild, dat ze 't waren, maar hij wist veel te goed: ze waren 't *niet*.

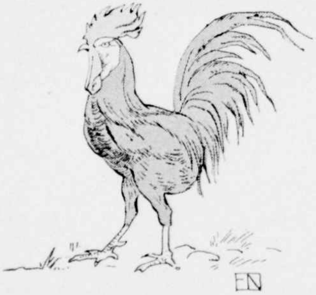

BENEVENS EEN KLEINEN NIJDIGEN KRIELHAAN.

Maar behalve de kippen — wat was daar toch nog geweldig veel te doen voor hem, in heel die wijde buitenwereld rondom Casa Cara! Tot Arnhem aan de eene zijde, tot Wageningen aan de andere lagen zijn druktes. Achter Casa Cara liep zijn domein tot de rivier, en vóór minstens tot Bennekom.

De bijen, die oom Herman gebracht had naar de Renkumsche hei, tegenover den Italiaanschen weg ongeveer, moest Broer toch geregeld bezoeken. Voer en waterplanten voor zijn aquarium leverde hem de Heelsumsche beek, en de veerman aan de overzijde van de rivier zou bij de aankomst van de Concordia, de groote vrachtboot uit Rotterdam en Arnhem, toch geen raad geweten hebben, als Broer van Casa Cara er niet geweest was, om te letten op 't lossen van de goederen, die voor zijn vader waren meegekomen. En wat had de vrachtrijder moeten beginnen, als Broer niet meegereden was?

Ook in Arnhem had hij zijn bezigheden. Vrijdagen Zaterdagochtend, in de vacanties dan altijd, moest hij stellig mee naar de markten, die zoo vroeg begonnen, dat hij er met geen stoomtram heen kon, maar dapper naast zijn vader meetrapte op moeders fiets.

Dan was daar allereerst het inkoopen op de markten van groenten en verdere eetwaren, zooals visch, gevogelte. — Dan had hij altijd nog een heel lijstje boodschappen, die hij deze en gene uit het kleine villapark tegenover Casa Cara, beloofd had te doen. Deze boodschappen waren van den meest uiteenloopenden aard: klitwortelolie voor de dunne haartjes van Jeaantje Dupont, zijn vriendinnetje, waar hij weleens mee speelde, als zijn drukke bezigheden hem dat toelieten — een nieuwe zilveren vingerhoed voor mevrouw Wouters, inlegzolen voor Dirk Stegman. — Ja, eens had hij 't aangedurfd, en zelfs tot een goed eind gebracht, om voor zijn moeders verjaardag, op eigen houtje, een zwart luster schort te koopen.

De kennismaking tusschen Leentje en Conny aan de eene zijde en Broer aan de andere, vlotte niet te best. Daar was allereerst al die beleediging, zijn kippen aangedaan. En dan had Conny — hem willen zoenen! Nu, zie je, als je nu, onder zooveel zware zorgen door, al tien bent geworden, dan kan je toch ook niet meer toestaan, dat een nicht, en nog wel zoo'n

stadsche nuf uit den Haag, een nicht van maar twee jaar ouder, je wil zoenen, of je een baby bent! Zus liet 't toe, die scheen 't zelfs leuk te vinden. Maar Zus was dan ook pas acht — en een meisje.

Terwijl Broer zwierf in bosch en hei, of zich repte om op de heuvels langs den Rijn al de karweitjes af te doen, die hem ook daar wachtten, leefde Zus haar eigen, stil en toch ook weer bedrijvig leventje thuis.

THUIS HAD ZE HAAR BOEKEN, EN HAAR HANDWERKJES.

Zóó druk had ze 't thuis, dat ze veel te weinig in de buitenlucht kwam. Haar moeder moest haar aanzetten, ja, haast gewoon wegjagen, om haar de deur uit te krijgen. Thuis had ze haar poppen, die ze trouw en volledig verzorgde, thuis had ze haar boeken, en haar handwerkjes, waar ze al aardig vorderingen mee maakte. Ermee buiten te gaan zitten, vond ze nu eenmaal niet gezellig, die Zus. — Dan had ze haar karweien voor

Broer. Zij droogde en behandelde de mooie bloemen, die hij haar bracht uit de bosschen, van de heuvels en van de hei. En ook zijn aquarium verzorgde ze, als hij 't niet bij kon sloffen.

Maar van de kippen in 't bosch had ze een afschuw — daar stak ze nooit de hand naar uit, ook al kon Broer onmogelijk den tijd vinden voor hun verpleging. Zus genoot 't meeste van de logées. Met Conny en Leentje vormde ze aldra een onafscheidelijk driespan. Haar moeder verheugde zich over die aaneensluiting, want nu kwam Zus veel meer buiten dan anders. Natuurlijk was de Renkumsche dorpsschool, waar Broer en Zus op gingen, nog in vollen gang — ja, het moest zelfs nog Pinkster-vacantie worden, vóór de groote vacantie nader kwam. Maar de nichtjes vergezelden Zus trouw naar en van school, langs menigen omweg. Als ze Zus om half vier hadden gehaald, verschenen ze meestal niet vóór zessen in den voortuin van Casa Cara.

Dien Maandagmorgen, hun tweeden dag op Casa Cara, was het weer als bij tooverslag opgeknapt. De zon scheen zoo vroolijk in de groote huiskamer van Casa Cara, waar 't ontbijt was klaargezet en waar tante Conny achter haar broodplank op post stond om voor al de hongerige magen het noodige op de schalen te leggen. Conny vroeg, of ze thee mocht schenken, wat tante Conny vol vreugde aanvaardde, want met haar nu verdubbeld gezin kwam er heel wat kijken.

Broers bordje was al gebruikt — zijn stoel leeg — hij zat mèt zijn vader bij de kippen, waar kuikentjes gekomen waren. Toen zijn vader binnen kwam voor 't ontbijt, liep hij haastig langs 't raam weg, met ternauwernood een groet naar binnen. Maar wie zou 't hem kwalijk nemen! De wagen van een groote werkverschaffing ging voorbij en hij moest zich toch noodig op de hoogte stellen van den stand van zaken — was

dàt en dàt aardige meubel al verkocht en werd diè en diè nog ondersteund, of was die al uit de narigheid?

Achter op den wagen nam hij plaats, zijn schooltasch op den rug. Het was pas even acht uur, zoo kon hij nog een inspectiereis van ongeveer een uur maken, zeide zijn vader lachend.

Mevrouw Steenstra en Juf kwamen met roode gezichten, een beetje stil van al de drukte, die haar wachtte, aan het ontbijt. Straks zou het uitpakken der koffers beginnen, en zouden ze zich als 't ware gaan installeeren op Casa Cara. Conny bood alweer haar hulp aan, maar tante Lena zei: als ze op Leentje en Broer wou passen, dan zouden Juf en zij al heel blij zijn. Op Broer viel niet veel te passen. Die stond al buiten, aan de tuinbank en koesterde zijn oude rug in de zon. Maar Leentje had de Geldersche lucht bepaald in 't hoofd — die was zóó uitgelaten, als Conny haar nog niet had bijgewoond. Op het groote grasveld danste ze rond. Dan ineens holde ze naar den achtertuin, het huis om. Rollebollen in 't gras deed ze, en kopje duikelen. Toen ze suizebollend eventjes uitblies tusschen twee prachtkunsten in, riep ze vergenoegd naar binnen, waar 't gezelschap lachend had toegezien: „Wat doet Leentje mal in Hempe, hè?"

Conny staakte even haar thee-uitdeeling om haar te gaan halen en haar op den kinderstoel te zetten aan het benedeneind van de tafel. Daar stonden er twee, de andere was voor kleine Broer bestemd. Tante Lena wou probeeren hem buiten te laten, dat hij vooral van elk kwartier Geldersche lucht zou profiteeren. Maar toen nu zijn vader opstond van de bank, waarop hij het Zondagochtendblad had gelezen (in Renkum zijn de kranten natuurlijk een beetje achter) en als laatste uit den tuin in 't huis verdween, gaf hij er alweer den brui van op zijn hoogsteigen manier en lag voorover in 't grint te snikken, dat iemands hart

zou breken. Conny pikte dus ook hèm op en zette hem aan de ontbijttafel in den stoel naast zijn zusje. Toen hij nog bovendien een gesmeerde korst bruin brood van haar kreeg, scheen het Paradijs zich voor hem geopend te hebben, en hij verrukte al de aanzittenden met zijn lieve lachjes, en juichende kreten: Tee-dee! tee-dee! aa-ie-da! terwijl de dikke tranen nog op zijn wangetjes lagen.

Conny genoot aan die groote, gezellige ontbijttafel. Hè, zoo zou 't nu elken morgen zijn — al die gezellige menschen om haar heen. En iedereen was even lief voor haar. — Niemand zei: „Conny, wees een beetje stil, want Vader is vermoeid." — Niemand waarschuwde haar: „Conny, blijf nu rustig zitten, want je bewegelijkheid hindert zoo —" Ze mocht precies doen, wat ze wou, ze mocht zijn, die ze was. Oom Ties en oom Herman plaagden haar, dat juffrouw Ankersmit getelegrafeerd was en dat die nu boven zat te wachten met de boeken en schriften. — Drie maanden vacantie? Wat dacht ze wel? Daar werd ze veel te dik van!

Conny verweerde zich lachend, sprong toen weer op, om ieder van een tweede kopje thee te voorzien. Leentje moest ook meehelpen — die mocht in elk kopje roeren. Broer bood haar in 't voorbijgaan een kopje, zoo'n vleiert! Als een poes legde hij zijn zijige blonde pruikje in haar open hand.

Zus van Laar vroeg haar, of ze haar al jaren gekend had: „Con, maak mijn haar eens los van mijn knoop!" Voorzichtig verrichtte ze de operatie en toen ze klaar was, kwam er opeens zoo'n sterk gevoel in haar van: „hoe gezellig! hoe lief zijn ze allen!" dat ze Zus onstuimig pakte, en kuste in de warme hals.

Terwijl ze theeschonk, werden haar gedachten naar Vader en Moeder gevoerd.

Hoe saai was 't ontbijt altijd op het Stadhoudersplein! Als Vader erbij was, mocht ze niets zeggen, en

als Vader er *niet* bij was, zei Moeder haast niets, en maakte voort om zoo gauw mogelijk weer op de ziekenkamer te zijn.

Ja, maar Vader was toch ook ziek! Vader was toch ook vaak te moe en te zwak, om te spreken of te luisteren!

Conny herhaalde 't zichzelf met verwijt. Maar opeens bleef ze stil zitten, verschrikt voor zich uitkijkend, omdat die eene nare gedachte weer in haar was opgekomen: „Hoùden ze wel van me? Als ze van me hielden, konden ze dan wel zóó zijn? Gèven ze iets om me? Het is maar goed, dat ik veilig opgeborgen ben."

„It heb mijn bord al op!" riep Leentje zegevierend en liet zich, boms! uit haar stoel op den grond neer. „En Tonny nog niet eens! Nog heelemaal niet eens!"

„O, Tonny!" viel het heele koor in. „O, Tonny!"

Conny schrikte op uit haar mijmering en at haastig door. Ze zou immers op de kinderen passen!

Tante Lena en Juf stonden op om naar boven te gaan. Maar nu kregen ze Leentje aan den hals. — Ach toe! ach toe! mocht Leentje mee naar boven? Mee helpen uitpakken? Juf wou al kortweg zeggen: „Neen, geen tijd." Maar tante Lena was gauw overgehaald. „Als Conny dan meekomt met Broer" zei ze, aldus zich van Conny's steun voor boven verzekerende.

Leentje was buiten zichzelf van vreugde. Ze danste de lange gang door, de breede trap op naar boven. Op de trap had tante Conny's werkmeisje haar Maandagsche taak aangevangen: trappen vegen. Leentje wou haar deelgenoot maken van haar groote vreugde en begon: „Zeg, zeg, zeg —" Maar ze wist den naam van het meisje nog niet en redde zich opeens, statig en plechtig, uit de moeilijkheid. Er kwam: „Zeg, zeg, *dienstbode*, ik mag helpen uitpatten, al die groote toffers, boven!"

„Grietje heet ze," hielp tante Conny, die ook mee

naar boven ging, en tante beet zich op de lip om niet te lachen.

Juf droeg Broer. Zus van Laar was naar school gehold met een spijtig gevoel, dat ze de feestelijkheden niet bij kon wonen, en tante Lena had oom Ties op het zitje aan den straatweg geinstalleerd. Oom Ties in dc leuningstoel, kussens in zijn rug, stoof onder de voeten voor het koude optrekken van den grond. Een stapel kranten en tijdschriften bij hem op tafel, sigaren en sigaretten daarnevens. En toen een hartelijk afscheid.

„Nou man — tegen elven kom ik hier mijn kopje koffie opdrinken."

Daar zat oom Ties in al de vacantie- en zomerheerlijkheid. Behaaglijk strekte hij zijn beenen uit op een andere stoel, op twee andere stoelen zelfs, en als een jongen, die van een strenge school komt, voelde hij zich vrij en plezierig.

Van uit de opgeschoven ramen der groote hoekslaapkamer, waar Broertjes bedje stond naast dat van vader en moeder, klonk het gerucht van de groote karwei, die daar verricht werd, en daar bovenuit de schelle stemmen van Leentje en Broer.

Het eerste, dat uit de grootste der koffers te voorschijn kwam, was het paar wollen slofjes voor Leentje, die onder haar ledikantje hoorden.

„O, Leentjes wollen soffen staan oot in Hempe!" riep ze vol verrukte verwondering, zette ze midden op den vloer en draaide er naar alle kanten om heen, zooals je om een standbeeld heen kunt draaien, dat je goed van alle zijden wilt bezien. Toen steeg de ijver in haar en ze stelde voor: „Wil it ze onder mijn bed zetten?" Voort holde ze ermee, naar de aangrenzende kamer, waar ze met Juf en Conny sliep.

Die kamer had een balcon, dat uitkwam aan den kant van den tuin, waar oom Ties zoo zat te genieten.

Het geestdriftige figuurtje van Leentje werd nu

zichtbaar op het groote balcon — over de leuning heen zwaaide ze met de wollen slofjes, en, alsof ze de honderdduizend had getrokken, riep ze: „Vader! vader! tijt eens! Leentjes wollen soffen zijn ook in Hempe!"

Weg was ze alweer, en rolde bijna om van verbazing, toen ze, terugkeerende op de groote slaapkamer, zag, wat er nog al meer „oot in Hempe" stond.

Ze mocht Juf het lijfgoed aangeven, dat deze in een groote kast bergde. Een plank voor elk lid van 't gezin.

„It zal 't niet uit de pooien laten vallen" beloofde ze uit zichzelve, bewust, waar 't om ging. Onder druk gebabbel gaf ze de hoopjes lijfgoed aan Juf. „Tijt eens, wat een fetten (vlekken) heeft de Zomerzon er nou weer op laten zitten!" De Zomerzon was hun wasscherij in Rotterdam. Een ponnetje van haarzelf viel, ondanks haar voorzorgen, toch uit de plooien. Ze troostte zichzelf en de anderen met een blij: „Hoor es! 't maakt lawaai van de soonigheid." En ze liet 't goedgesteven ponnetje lustig ritselen.

Om elf uur gingen Moeder en Juf beneden haar welverdiend kopje koffie halen. En tegen eenen, toen de koffietafel gedekt stond, waren ze zoowat klaar. Ze waren er moe van, te moe, om de uitnoodiging van oom Ties aan te nemen en hem te vergezellen naar Nol in 't Bosch. Beiden bleven ze liever rustig thuis. Toen werd er uitgemaakt, dat de dames gezellig en rustig in den tuin zouden blijven met kleinen Broer, en dat oom Ties met zijn nicht Conny, zijn dochter en de sportkar naar Nol in 't Bosch zou gaan. De sportkar bewees dien eersten middag al zijn uitstekende diensten. — Het was precies drie kwartier stappen naar Nol in 't Bosch, en toen Leentje daar den heelen middag gedold en gedarteld had, geschommeld, gewipt en de pauwen en kalkoenen had achterna geloopen, ging ze dankbaar en voldaan in

het sportkarretje zitten en liet zich door Conny naar huis rijden.

Die eerste week kwam oom Ties al telkens met een of ander groot plan: „Zullen we eens naar Wolfheze gaan! Of naar de Westerbouwing? Zullen we eens een rijtuig bestellen?"

Maar dan zei tante Lena, daarbij geholpen door tante Conny, telkens: „Verschiet nu niet je kruit zoo gauw. Laten we liever eens een *mooi* plan maken voor Zondag!"

Dien Zondag, ja, dien Zondag! Dan zou klein Leentje vier jaar worden! Dan was het Pinksteren meteen! Nu ze zoo allemaal bij mekaar waren, in het wonderschoone land — nu de zomer zich op het allerliefelijkst liet aanzien, nu lokte alles om eens een echt, groot zomerplan op touw te zetten. — En oom Ties had met tante Lena en Juf lange besprekingen. Ook ging hij op zijn eentje boodschappen doen, zelfs trok hij naar Arnhem en kwam met een paar groote, geheimzinnige pakken terug.

Van dit alles werd zoomin mogelijk aan de aanstaande jubelaris getoond. Die was door al het nieuwe en heerlijke om haar heen zóó druk en opgewonden, dat ze noodig kalmeering behoefde.

Soms vroeg tante Lena zich af, of het heele feest, dat ze vooral op touw zette om de familie van Laar eens iets aardigs terug te doen, niet beter achterwege kon blijven, wat Leentje betrof. Dan weer zon ze op middelen, om het feest, waar ze reeds allen op vlasten, Juf net zoo goed als Zus van Laar, en Broer van Laar, net zoo goed als Conny, te vieren zonder de hoofdpersoon. Ze stelde oom Ties voor, dat zij dan, dien dag, met Leentje in de bosschen zou verdwijnen en pas terug komen, als de laatste sporen van het festijn waren opgeruimd.

Maar daàr wou oom Ties niets van hooren! Neen,

neen, — ze, moesten 't maar doorzetten, doch 't zoo kalm mogelijk aanleggen. En vooral Leentje zoo kalm mogelijk houden, de heele week door.

Terwijl hij en tante Lena overlegden, zoo samen wandelend in den achtertuin, klonk Leentjes stem weer, schel van de drukte, uit het bosch. Ze lachte en juichte. Maar opeens sloeg de bui om, een luide smartkreet klonk, en jammerend en gillend kwam ze uit het bosch aangehold.

„O, o! o! er is een tuitentje dood en nou moet 't forgaven worden, en it wil het niet zien en Broer doet er zóó met op een stottie!"

Klaarblijkelijk had Broer er haar, naar de wijze der groote jongens, mee gedreigd en was ze daar zoo door van streek geraakt. Oom Ties ging eens met zijn neef praten. Hij vond hem bezig de kleine afgestorvene te „forgaven" achter het kippenhok. Het was de vierde al van het nieuwe broed. Oom Ties besloot, toch eens den radeloozen toestand van 't kippenhok onder de aandacht van oom Herman te brengen. Toen vroeg hij aan Broer, of die zijn kleine nichtje maar liever heelemaal met rust wou laten, en haar vooral nièt laten schrikken. Ze was nu eenmaal een beetje uit haar doen geraakt door al het nieuwe en ongewone om haar heen en hoe minder men zich nu met haar bemoeide, hoe beter.

Broer beloofde het en hield ook trouw zijn woord. Maar het gesprek was niet geschikt om een hoogen dunk van zijn kleine nichtje te krijgen en om uit te teekenen was de blik van minachting uit zijn groote, bruine oogen, waarmee hij haar stilzwijgend kon voorbij loopen.

„Het feest doòrzetten!" had oom Ties geraden, en toen de Zondagmorgen zoo heerlijk stralend aanbrak, en het een Pinksteren beloofde te worden als een echt

zomerfeest, was tante Lena toch ook maar blij, dat ze aldus besloten hadden en dat nu haar voorbereiding gereed was.

Klein Leentje had heel goed en rustig geslapen en sliep zelfs nog, toen Juf reeds geheel gekleed de kamer verliet.

Conny werd op de wacht gezet voor de deur, als Leentje bij het ontwaken soms ontstellen mocht van de stilte en eenzaamheid. Er was afgesproken, dat men de jubilaris eerst behoorlijk zou baden en kleeden en dan mocht het er, op hoop van zegen, op los gaan. Niemand had zelfs maar over den naderenden verjaardag gerept in Leentjes bijzijn en Zus van Laar dacht: „Het moest toch wèl heerlijk zijn, als je verjaardag zoo maar opeens uit de lucht kwam vallen".

Terwijl beneden in de ontbijtkamer alles in orde werd gemaakt voor de lieve, kleine gast, ontwaakte ze daar boven en zou al dadelijk aan 't huilen gegaan zijn, als Conny niet reeds was toegeschoten op het allereerste, allerzachtste gepiep van het ledikant. Ach, wat zag klein Leentje er toch heerlijk uit, zoo in haar nachtponnetje, de blonde krulletjes warrig om de blozende wangetjes. — Haar blauwe oogjes lachten alweer, nu ze Conny zag. — Haar tranen en huilbuien waren net als donderbuitjes in den zomer, vond haar vader. Zóó kwamen ze op, zóó waren ze weer weg. —

„Lieve schat!" zei Conny en kuste haar nichtje bewogen, een onuitgesproken gelukwensch leggend in dien „stijven pattert" zooals Leentje dergelijke begroetingen noemde. „Zal ik je nu eens gauw aankleeden? Het badjeswater staat al klaar, op moeders slaapkamer. Kom maar gauw, slaapkopje!"

Ze ontdeed Leentje van haar nachtgoed en droeg haar fluks naar de groote slaapkamer, hopend, dat niemand boven zou komen. — Dan kon ze als verrassing voor tante en Juf Leentje lekker eens heelemaal aankleeden. —

„Waarom doe jij dat?" vroeg Leentje verwonderd. „Toe, dat vind ik zoo leuk!" overreëdde Con. „Toe nu, dan zijn moeder en Juf blij. —"

Leentje nam genadig het verzoek aan en Conny haastte zich met de bewerking. Maar het viel niet mee! Zooveel karweitjes, die nauwlettend verricht moesten worden! Dat tandjes poetsen — dat aandoen van de kousen, over het broekje, en aan de jarretels, dat de kousjes onberispelijk glad zitten! Dat haar borstelen, kammen en opnemen! Toen Conny klaar was, was ze zoo warm en zoo rood, of ze in de zon had hardgeloopen. Nu ging ze op het balcon staan en riep: „Mogen we beneden komen? Leentje is klaar!"

Een vroolijk gezoem en toestemmend geroep ging op uit de ontbijtkamer. Oom Ties kwam met drie treden tegelijk de trappen opgerend. — „O, Con, wat leuk, dat Leen al klaar is.

Dag, lieve beste, kleine Leentje! Wel gefeliciteerd, mijn harteschatje! Je ben jarig vandaag, mijn kindje! Vier jaar! *vier* jaar! Hier, een zoen en nog een zoen. — En nu maar naar beneden!"

Op Vaders arm zat Leentje in nadenken verzonken. Jarig vandaag? En dat zoo maar ineens? Maar vóór ze beneden was aangeland, was de werkelijkheid toch al tot haar doorgedrongen. „En trijg it dan oot tadooien?" (cadeaux).

„Ja, ja, mijn lieveling!"

Nu waren ze aan de deur van de ontbijtkamer. „Klop, klop!" deed oom Ties. „Mag er een klein meisje binnen komen?"

Conny voegde zich achter het paar. Wijd deed Zus van Laar de deur open. —

Neen maar, neen maar! Nog lang moest Conny terugdenken aan den feestelijken aanblik, dien de kamer bood.

Daar was allereerst de zon, die naar binnen scheen

en alles op het best en vroolijkst deed uitkomen. En dan was daar aan de opengeslagen ramen van den zijwand het gezicht op de weide in Junitooi, gezien door een rij schaduwgevende acacia's heen. — En voorts alles, wat allen, maar in hoofdzaak Broer en Zus van Laar, bijeen hadden gebracht om de kamers feestelijk te maken.

Leentjes cadeau van vader en moeder bestond uit een snoeperig witgelakt tuintafeltje en tuinbankje. Dat had tante van Laar zoo beeldig en smaakvol versierd met veldbloemen, dat het een plaats waardig was in de uitstalkast van een mooi bloemenmagazijn. Overal rondom in de kamer waren vazen, potten, bakken neergezet, allen gevuld met wilde bloemen en planten! Broer had de velerlei bloemen geplukt en meegebracht.

Zooals de bloemen daar prijkten en sierden in hun nooit gedachte verscheidenheid, legden ze getuigenis af van Broers onvermoeide tochten, waarop hij zijn heldere, bruine oogen duchtig open had. — Daar waren allereerst de groote margrieten, de blauwe vergeetmenieten en de gele boterbloemen uit de wei. — En dan waren daar de acolijen, de veronica's, het witte look en het pijpkruid uit de bosschen. — Jonge zilveren berkentakken van de hei, zwanebloemen en lisschen van de oevers der beken. Als met natuurlijke rozetten werd de versiering afgemaakt door open, witte waterlelies uit een vijver aan den Wageningschen kant, en hier en daar spietste tusschen al de kleuren door een ernstige donkerbruine, nog maar pinkdikke dompelaar, van de Rijnoevers. Alleen bij tante Lena's bord stonden gekochte bloemen, prachtige donkerroode rozen.

Leentje zat beduusd dit alles aan te kijken. De anderen hielden zich stil, tante en oom Steenstra hadden hun goed de les gelezen, dat ze Leentje niet verschrikken mochten met drukke betoogingen. Nu kwam

tante Lena op haar dochtertje toe en nam haar van haar vader over. „Mijn schattekindje! Wel gefeliciteerd hoor," zei ze. „Kom nu toch eens kijken, wat er allemaal voor je is. —"

Met Leentje op den schoot zette ze zich bij het tuintafeltje, dat de verdere geschenken droeg. Daar was een serviesje, daar waren ballen en een springtouw, en poppenkleertjes voor de Poelemoes. Ook voor broer lag er wat: een doosje chocolade kattentongetjes, zijn geliefkoosde lekkernij.

Het was klein Leentje, of ze droomde. Heel bedaard zette ze de stukjes van het servies uit en in elkaar. — Moeder vond dat een heel geschikt spelletje en zette haar op haar versierde bankje. Toen kwamen ze haar allen gelukwenschen.

„Die mooie bal heb je zoowaar van Zus," verklapte tante Lena, „en Broer is zelf het serviesje in het bazartje gaan koopen voor je." — Dankbaar kneep ze Broer eens in 't oor, gedachtig ook aan al de tochten, die hij had moeten maken om zooveel bloemen bijeen te krijgen.

Nu ging men ontbijten. De jubilaris bleef zitten. — Juf nam op zich, om haar zoo nu en dan een stukje brood in den mond te stoppen. Aan tafel werd de stemming al gauw uitbundig. Conny zat tusschen Zus en Broer van Laar en deze stompten haar telkens van verrukking, want hun moeder had hun gisteren al verteld, wat de plannen voor Zondag waren.

Daar kwamen hun vriendjes en vriendinnetjes, de een na de ander het tuinhek binnen, allen op hun Zondagsch, allen met een pakje voor Leentje, waar meest chocolade in zat. De lange broodmagere Niek was de eerste, hij was Broers boezemvriend, voor zoover die tijd had er boezemvrienden op na te houden. Dan was daar de heele kleine dikke Tom, zoo groot als Leentje en toch al zes jaar. En voorts het

tengere, stille Fransje uit het villapark, een vriendinnetje van Zus, en Dora, negen jaar, blond, breed, zwaar, met stevige bloote kuiten en zulke lange vlechten, dat Leentje haar met het diepste ontzag begroette. Dora woonde ver voorbij de Veentjesbrug, en kwam van daaruit geregeld, door alle weer en wind heen, naar de Renkumsche dorpsschool.

Deze vijf had mevrouw Steenstra uitgenoodigd, in de meening, dat die zoowat het vriendental vormden der van Laars, doch Conny had in die ééne week der kennismaking Zus van Laar eens heel intiem gearmd zien loopen met een boersch, blozend meisje — strooblond haar, gescheiden over den heelen schedel, twee kleine dikke vlechtjes, zóó gebreid, dat ze er stijf van stonden. Nu zei Conny dan ook, Zus terzijde nemende: „Zeg Zus, was dat oòk geen vriendinnetje van je, dat meisje met die grappige vlechtjes?"

„Ja, ja!" zei Zus grif. „Dat was Pietje van Buren. Mijn allerbeste vriendin eigenlijk."

„Tante!" riep Con. „Zus heeft nòg een vriendin, een heèle goede (ze wilde in 't bijzijn van Fransje en Dora niet spreken van een „allerbeste" — de dames mochten eens jaloersch zijn, zooals op haar school op de Laan van Meerdervoort. — „Mag die oòk mee?"

Zus' gezicht straalde.

„Wel natuurlijk", antwoordde mevrouw Steenstra: „Hoe meer zielen, hoe meer vreugd." En daarop tot Zus: „Ja, zeg Zus, in die eene week ben ik dat nog niet zoo allemaal te weten gekomen. Ga dan maar gauw naar die Pietje toe en vraag, of ze meegaat."

„Ze woont nog verder weg dan Dora," zei Broer met een van zijn minachtende blikken over de domheid dier Rotterdammers. „Ga je gang, Zus!" Maar Zus kwam, doodkalm: „Het hoeft heelemaal niet. Ze zou klaarzitten op het hek, als we voorbij reden, — Leentje krijgt wat heel moois van haar — een mandje, dat ze zelf gemaakt heeft."

Iedereen had schik om het komplot tusschen de twee vriendinnen en oom Steenstra informeerde goed naar het juiste adres van Pietje. Want dàt was de zaak: Ze zouden uit rijden gaan, overal heen, en dan koffiedrinken op de Westerbouwing. Tegen het eten weer thuis.

Gelukkig lag Pietjes huis niet buiten de voorgenomen route.

Daar kwam Broer van Laar naar oom Ties toe:

„Zeg oom, hebt u de Jan Plezier van Dungelman gehuurd?"

„Ja jongen."

„Die met tien of die met zeven plaatsen?"

„Met tien, om u te dienen."

Broer nam geen notitie van de grap. Ernstig becijferde hij in zichzelf fluisterend: „Vijf groote menschen, Conny, Zus, Leentje, ikke — dat's vier. Broer zit op schoot. Vier kennisjes en dan nog Pietje, dat's negen kinderen. Wat hebt u er dan nog bij, oom?"

„De landauer, als u 't goed vindt. —"

„Zou der in de Jan Plezier een plaats naast den koetsier overblijven?"

„Nou, wou jij daar zitten? Ik had jou al gedacht op den bok van den landauer."

„Dolgraag oom, maar dan blijft er juist ergens nog één plaats open."

Oom had schik in de eigenwijze grootemenschenachtige manier van praten van Broer en betaalde hem met gelijke munt. Alsof hij tegen zijns gelijke sprak, zei hij: „Ik had gemeend, dat wat ruimte in den landauer ons te stade zou komen, jongeheer. Voor trommels, mantels, doeken en wat dies meer zij. Maar — mocht u bedenkingen hebben —"

Zóózeer was Broer vervuld met het doel, dat hij nastreefde, dat hij niets van ooms plagerijen bemerkte.

„Kijk eens, oom," begon hij. „Ik zal u maar precies

zeggen, wat ik wou. Daar achter de wei, op den Noordberg, woont Jan de melkboer. Die heeft zijn moeder in huis — een leuk grootje. Die kan nog spinnen, denk eens aan! En van alles weet ze te staan — ze heeft me al allerlei dingen gewezen voor mijn droogboek. Nou, en die is *nog nooit* op de Westerbouwing geweest. Der leven lang woont ze al op den Noordberg. Toen ze nog sterk genoeg was, om er heen te wandelen, had ze nooit tijd, en nu is 't haar te ver. En zulke boeren — ze gaan nooit ereis uitrijden. Jan zou 't anders best kunnen betalen. Ze vertelde me 't juist gisteren, toen ik van moeder gehoord had, waar we heen zouden gaan. Ik heb niets tegen haar gezegd, alleen maar: Ga niet naar de kerk en doe je paarse japon aan."

Oom had moeite zijn lachen te houden, maar bleef kalm en welwillend luisteren naar zijn heer neef.

„En nu wou ik u vragen: mag zij in de Jan Plezier naast den koetsier zitten? Mag ze mee?"

„Zeker, ouwe jongen!" zei oom, aangenaam verrast. En toen gul: „Je vriendin mag wel bij *ons* zitten ook, in den landauer."

„O neen!" zei Broer koel. „Daar zou ze niet eens in willen. Ze zegt: Zoo in de Jan Plezier, naast den koetsier, dan heeft ze 't mooiste uitzicht en zit uit de drukte. Ze is al bijna tachtig, moet u denken. *Ik* ga dan aan haar anderen kant. Dank u wel, oom! Ik ga haar gauw halen!"

En weg was hij, als een pijl uit een boog, 't bosch in, naar de wei toe, die hun bosch van den Noordberg scheidde.

„Maar nu kan er ook geen muis meer bij!" riep oom Ties hem achterna, bang voor nog meer onverwachte gasten.

„Muizen zijn hier heelemaal niet," riep Broer, weer minachtend, en holde door.

Ondertusschen was het ontbijt afgeloopen en alle noodige voorbereidingen getroffen. Elf uur zou de Jan Plezier voorkomen.

Kwart voor elven stonden allen gepakt en gezakt, in den letterlijken zin van 't woord, voor 't hek, behalve Juf, die met Broer aan de laatste toebereidselen bezig was, tante van Laar, die met Grietje de groote menschen nog even van koffie kwam voorzien, en Broer met zijn beschermelinge.

Leentje stond aan Conny's hand te trappelen van ongeduld. Om de warmte droeg ze een allereenvoudigst wit jurkje met korte, wijde mouwen en een lage hals. Daaronder ineens het heel korte broekje, dat de dikke knieën liet zien. Haar groote strohoed in de hand. De heldin van het feest was een waar voorbeeld van eenvoud te midden van de mooie, witte geborduurde jurken met kleurige linten, de gesteven pakken met kragen en dassen der uitgenoodigde dorpelingetjes. Conny droeg een wit-zijden overhemd met een donkerblauwen plooirok en een grooten, ronden witten hoed met een smal zwart lintje. — Zus van Laar onderscheidde zich door den eenvoud harer wit-james jurk van haar vriendinnetjes.

Daar kwam de Jan Plezier aanrijden, van den dorpskant af. En — die was allerprachtigst versierd. Heele guirlandes van vloeipapier hingen er aan — den inhoud van eenige geheimzinnige pakken, door oom Ties uit Arnhem meegebracht. Dwars over den wagen, neerdalend langs de stoelleuningen van de rij, waar Leentje zou zitten, lag een echte rozenguirlande, zoo'n dikke, heèl ouderwetsche, zooals je weleens ziet op middeleeuwsche plaatjes.

Een gejuich ging op onder de wachtende gasten. Oom Ties keek even om, of Broer hen nu niet zou laten wachten, maar daar kwam hij net aan, die typische jongen. — Behoedzaam schreed hij nader uit den

achtertuin, zijn oude vriendin aan den arm. Een keurig grootje in een donkerpaarse japon. Een klein zwart kerkhoedje op de grijze haren, een zwarte parasol op. Nu ze in den kring van 't gezelschap kwam, deed ze die neer en ze aanschouwden een vriendelijk blozend gelaat, omlijst door sneeuwwitte haren. Het oudje gaf zoo maar in eens oom Ties een hand: „Dank u wel,

MEVROUW VAN LAAR KWAM MET EEN KOPJE KOFFIE AAN, MENEER MET EEN STOEL.

dat ik mee mocht rijden. Het is een heele aardigheid voor me!"

Mevrouw van Laar kwam met een kopje koffie aan, meneer met een stoel.

„Ik zal er niet lang over doen!" lachte ze tegen de kinderen, terwijl ze met een geruststellenden blik het kopje koffie omhoog hief.

Maar ze kreeg tijd genoeg voor haar „koppe koffie" want het inladen van menschen en dingen eischte nog al wat tijd. Zorgvuldig werden de groote menschen tusschen de kleine door gezet — zoo kwam in den landauer meneer van Laar, Juf met Broer op den schoot, mevrouw van Laar en de onbesuisde Dora. Op den bok Niek, die eenigszins gekwetst was, doordat hij begrepen had, dat hij aan broer van Laar niet zooveel zou hebben vandaag. In den kattebak Zus van Laar en daar naast de plaats voor Pietje, die ze af gingen halen. Aan hun voeten werd een groote trommel met heerlijkheden gezet, waar ze op mochten passen, maar niet van snoepen. Op de achterste bank van den eigenlijken wagen mevrouw Steenstra met aan éen kant haar jarige dochter, aan den anderen kant dikke, kleine Tom. Tegenover hen, meneer Steenstra, tusschen Fransje en Conny. Toen dit alles zat, hielpen Grietje en de koetsier Grootmoeder op den bok — en 't was wonder, zoo weinig hulp als ze bleek noodig te hebben. Broer klom naast haar.

„Vóór klaar? achter klaar? Trekken!" riep Niek, wiens vader stationschef van de stoomtram was. „Neen, neen!" riep oom Ties. „Grietje, ga je gang!"

Daar kwam Grietje aangezeuld met een groot pak, een der pakken uit Arnhem. Ze rolde het uiteen en de kinderen juichten van vreugde — daar ging ze aan het ronddeelen, ieder kind een vlag, en niet zóó maar een — neen, een mooie, stevige, met een vergulde bal als knop, van stevig rood, wit en blauw katoen, een oranje wimpel eraan met kwasten van oranje wol, een vlag om mee naar huis te nemen.

De Jan Plezier en de landauer wuifden heelemaal van de vlaggen. Dat was me een plezier! En nu konden ze dan toch heusch afrijden. Alles zong en wuifde, toen de rijtuigen zich in beweging zetten en

Zus van Laar hief aan: „Lang zal Leentje leven!" waarmee ze allen van harte instemden.

Leentje scheen zich zalig te voelen. Ze lag bijna achterover op haar plaats, met haar vlag werkeloos buiten boord stekend en luisterde glimlachend naar het lied ter harer eere. Toen het lied voor Leentje uit was, klonk daar uit den landauer opeens een stem, die het weer inzette, nu ter eere van de oudste der gasten: „Lang zal Grootmoe leven!" En daarna kregen ze natuurlijk allemaal hun beurt, tot de koetsier toe.

Terwijl reden ze maar voort, altijd voort, door 't schoone land. Al spoedig verlieten ze den straatweg, tot geruststelling van tante Lena, die het nooit begrepen had op een weg met een stoomtram. De koetsier koos de zijde der heuvels en ze reden op breede zandwegen, nu eens stijgend, dan weer dalend. Soms in een hollen weg, diep tusschen mosbegroeide bermen, onder zware, lommerrijke beuken. Dan weer hoog boven de velden met rogge en boekweit, langs diepe dalen vol eikenhakhout. Soms kregen ze opeens een kijkje, dat toonde, dat ze bij al hun stijgen en dalen tòch geregeld door hooger kwamen. Wijder en wijder was telkens het verschiet en naar links bruinde tot in de nevelen van den horizon toe, de heide.

Toen ze allemaal „lang geleefd" hadden, dacht tante Lena, dat 't oogenblik gekomen was om de dorstige kelen wat te verfrisschen en ze bestelde bij Zus van Laar, die achter haar zat, de bananen. Voor elk plukte ze een mooie, groote, blanke banaan van de tros en liet de traktatie doorgeven. De landauer, die zijn eigen „buffet" had, volgde het voorbeeld, toen tante van Laar gezien had, dat de zalmkleurige heerlijkheden al naar de monden gingen. Bananen waren lang geen dagelijksche traktatie voor de Renkummers! Wie ze hebben wou, moest ze uit Arnhem meebrengen.

Toen de bananen op waren, vond Leentje, dat er

weer eens iets moest gebeuren ter harer eere, en ze zette krachtig in: „Lang zal Leentje leven!" Gewillig zongen ze weer allemaal, onder vlaggengewuif.

Telkens, op den heelen toer, als er een oogenblikje van stilte was, begon Leentje: „Lang zal Leentje leven!" en tot het laatste toe onvermoeid viel het koor dan in.

Echter zongen ze ook nog wel andere versjes tusschendoor. Op hun verschillende scholen leerden ze nogal zoowat 't zelfde, zoodat de liedjes over 't algemeen best lukten. Het waren allemaal oude bekenden — zelfs bracht het heideverschiet, zich verliezende in zonnenevels het „Schaapje, dat eenzaam loopt te dwalen," voor het front. Tante Lena keek even bezorgd, of het niet een al te diepen indruk op Leentje maakte, maar deze trok er zich niets van aan, neuriede al maar mee: „over de hei, ja ja, over de hei!" en wuifde met haar vlag.

Conny, die het lied van het dwalende schaapje vroeger nooit had kunnen aanhooren, zonder in tranen te baden, kon nu nog niet eens meezingen. Maar 't was niet de ontroering over het schaapje alléén — het was over alles en alles — over blijde en over droeve dingen.

Zóó had ze nog nooit den zomer genoten, en de schoonheid van het land! Ze reden op een weg, hoog boven de diepe dalen vol geurig glanzend groen akkermaalshout. Hooge beuken stonden erlangs, doch op grooten afstand, zoodat de wind en de zon telkens vrij spel hadden over de rijtuigen. Uit de diepe dalen woei de wind aan, overbeladen met den geur van kamperfoelie, dat Conny overal, in de rijkste weelde, sterrelen zag tusschen de frischgroene eikeblaren. Wijd was de horizon; links schitterde ver weg de Rijn achter groene grastapeten. Rechts was 't almaar de heide met hier en daar dennenbosschen tegen zijn hellingen of op zijn toppen. En dan waren daar de blijde, de *hartelijke* gezichten — dan zat ze hier aan den arm

van oom Ties — en daar was tante Lena, glimlachend van geluk, en in den landauer oom Herman en tante Conny.

En dan was er, dat Vader en Moeder zoo ver weg waren, Vader ziek, Moeder in zorgen over hem. — Zij, Conny, zwervend van huis tot huis. O, nù was alles heel heerlijk! Maar dan kwam September, den Haag, tante Anna — en dan weer December, Utrecht, oom Aart. — Dat was wel heel wat gezelliger dan den Haag, maar *dit* was 't toch niet.

Ja, en dan daarna —

Dan was het weer Maart, en ging ze weer naar huis.

Ze schrok van zichzelf. Want ze merkte, dat ze eigenlijk nog veel liever naar oom Aart ging dan naar huis.

Naar huis! Dan was vader en moeder daar weer.

Zou 't er dan anders zijn?

Dan was Vader *beter!*

En zouden ze dan van haar *houden?*

O, o, o; o! nu niet meer denken! Nu niet verder denken! Een heel slecht kind was ze!

Met een ruk trok ze oom Ties naar zich toe en hij moest vertellen, wat dat daar allemaal was. — En daar! En daar!

Ze wees op fabrieksschoorsteenen, op rijen gebouwen, ver weg, naar den Rijn toe. En oom begon te vertellen: Dat was de Modelboerderij van Huize ter Aa. Nu waren ze gauw aan de Westerbouwing. —

Alweer ging er iets rond, dat de tongetjes moest verkwikken: groote dikke chocolade-kattentongen. Toen Conny zich bij een bocht van den weg, die de Jan Plezier juist omgereden had, uit den wagen boog, kreeg ze net den landauer recht in 't vizier. — Daar zat Broer, op Jufs schoot, en zoog heerlijk vergenoegd op zijn „sigaar."

Hij verorberde zijn kattetongen namelijk altijd, alsof

hij rookte. Een hartelijke begroeting van Jan Plezier en landauer vond plaats. De vlaggen deden hun dienst.

Nu àl hooger, al hooger. — De dikke zware paarden, twee voor ieder rijtuig, moesten stapvoets gaan. Daar reden ze een witte poort onderdoor, een dicht beschaduwd terrein op — Westerbouwing!

Ze riepen den naam allen als een juichkreet. De Westerbouwing was de plek van hun droomen in den winter — als 't maar eenmaal voorjaar was, dan konden ze naar de Westerbouwing, heette 't altijd. De Westerbouwing was de plek, waar hun verlangen heen ging in den zomer: „Hè, wanneer gaan we nu eens naar de Westerbouwing?"

Nu waren ze er en de Renkummertjes wisten er allen den weg, behalve Grootmoeder.

Doch haar jonge ridder, die haar met den koetsier van den bok had geholpen, geleidde haar regelrecht naar de allerbeste plaats aan de borstwering — recht voor het paviljoen.

De kinderen snelden allen onmiddellijk in éen richting en Conny volgde hen: daar zou 't heerlijke wel zijn.

Ze betrad een plateau, onder hooge, zware boomen, omzet met een stevige borstwering. — En achter die borstwering daalde het opeens, heel steil, daalde heel diep. — Bijna loodrecht zag ze neer op de acacia's aan den voet van den heuvel. Wonderschoon was 't uitzicht zoo onder 't zware lommer vandaan, op de zon overgoten Rijn, op de Betuwe daarachter. Wijd, wijd was het overal! Alleen links in den hoek verhieven zich heuvelen tegen den gezichtseinder — de Nijmeegsche heuvelen. Verder overal de vlakte, vlakte doorsneden door vele boomenrijke wegen. Kerktorentjes overal en boerenhoeven overal.

De kinderen verspreidden zich langs de heele borstwering om te kijken, te kijken. Er waren standaards met verschillende ruiten gekleurd glas, en dan zag

men opeens 't heele landschap diep-rood, of schelblauw, donkergroen of oranje. Voor deze standaards verdrong het jonge publiek zich al gauw en gaf met vele uitroepen en kreten hun bewondering te kennen, maar Conny was al zóóver gevorderd in de leer der schoonheid, dat ze den uitkijk op dèze manier versmaadde.

Inmiddels had oom Ties de leiding der zaak op zich genomen. Hij bestelde een koffietafel bij den kellner, en nu schoten er meerdere toe, om de groote bestelling goed uit te voeren. Vele tafels werden aaneengeschoven — fluks gedekt, en met een half uur prijkte daar een uitgebreid twaalf uurtje voor de hongerige magen, opgeluisterd door twee groote taarten en een tulband — alweer uit Arnhem.

Grootmoeder had al dien tijd in het hoekje van de tafel en de borstwering gezeten, op een extra-makkelijken stoel, en had onafgebroken gestaard naar het prachtige uitzicht. Wel wel, nu was ze dan toch op die beroemde Westerbouwing!

„Beter laat dan nooit!" knipoogde ze eens dankbaar tegen oom Ties.

Juf koos zich een plaatsje naast haar en ging Broer zijn boteram voeren. Dan zou ze met hem verdwijnen in de Jan Plezier, die afgespannen, midden in een dennenbosch stond. Daar kon hij zijn onontbeerlijk middagdutje doen.

Voor de rest zat er niemand nog, dat eerste half uur. De kinderen holden rond, en schoolden telkens voor een nieuwe aantrekkelijkheid samen. Een heele poos hield een groot speeltuig hen geboeid. Het was in den vorm van een glazen kast op een tafel. Vele geheimzinnige radertjes en hefboomen daarin. Op een glazen plaat twee beeldig aangekleede poppetjes. Ergens in een gleuf moest je een cent doen. Dan klonk er een zoete melodie, als van een piano-orgeltje uit de

kast, en de poppetjes draaiden en wipten coquet heen en weer, op en neer. Tante Lena stond er bij en maakte haar heele beursje leeg, wat centen betrof. — Toen liet ze Conny de portemonnaie van oom Ties halen. Kleine Leentje stond ademloos voor de kast, en bleef er staan, toen de rest de gymnastiektoestellen had ontdekt: de schommels, de wippen, de tonnen om op te loopen, achter het paviljoen. Maar daarna was de hen aan de beurt, de hen, die kakelen kon, als je ergens een dubbeltje in stopte, en die dan een ei lei! Een blikken ei, met chocolade erin! De hen kakelde negen maal, voor elk kind eens, en toen was Leentje toch van haar glazen kast weggeloopen!

Nu was het tijd om aan tafel te gaan. Ze zaten in een bonte rij, de grooten tusschen de kleintjes. Tante Lena had den koffiedienst en liet koffie loopen uit een kraantje zoowaar. — Een kraantje, dat zat aan een ouderwetsche koffiemachine, een wijde pijp op een vierkant voetstuk. Zwart blik, met verguldsel versierd. De stadskindertjes hadden veel plezier om het koffiekraantje — de dorpertjes kenden 't allemaal.

Toen allen zaten, en voorzien waren van een kadetje met ham, ging tante Lena een goed gevuld bordje en een kop koffie bij verbannen Juf brengen. Broer lag, en sliep als een roos. Zachtjes ademde de warme wind dennegeuren over hem heen. Juf zat er zielsvergenoegd bij te kijken en verheugde zich om het smakelijke broodje en de reeds lang begeerde koffie.

Toen liet tante Lena met een gerust hart het tweetal aan elkaars zorgen over en richtte de schreden weer naar de tafel, van waar de vroolijke geluiden klonken tot diep in het bosch.

„Ja, zelfs op de Rijnaken keken ze boos naar boven, om zooveel lawaai!" plaagde oom Herman en tuurde naar een lange sleep Rijnaken, die langzaam, rustig, achter hun sleepboot aan naar Arnhem voeren. En

de booten leken heel ver en diep weg, heel klein.

Nòg meer was er uit Arnhem meegekomen ter opluistering van den maaltijd en van het feest. — Dikke pistaches, die je open moest rollen en waar mooie mutsen in zaten. — Tevergeefs echter zochten de jongens in het omhulsel naar het strookje, dat je af moet trekken en dat klinkt als een klappertje. Oom Ties had geluidlooze uitgekozen met het oog op Leentje.

De eene muts was al aardiger dan de andere. Leentje zelf had er een als een dubbele klaproos, die allerliefst stond op haar blonde krulletjes. Oom Ties en tante Lena wisselden een blijden blik — 't ging goed met de kleine pop — beter dan ze hadden durven denken! Met de oude, kalme opgewektheid genoot ze haar feest.

Conny en Dora zaten naast elkaar en konden niet uitscheiden van 't lachen om 't effekt van al die mutsen, op al die hoofden, rondom de tafel! Grootmoeder zat in vollen ernst te genieten van haar tulband, en op haar grijze haren lag schuins een hel roode kip. — Oom Ties keek van onder een fantasiemuts vol franje en strikken uit. — Tante Conny prijkte met een bisschopsmuts, het heele kleine, dikke Tommetje met een hooge hoed. Snoeperig was Broer van Laar met zijn babymuts op de borstelige bruine haren, om te stelen zijn zusje onder een baret van een advocaat. De een was al mooier dan de ander.

En zóó, met al de pistache mutsen op, gingen ze tegen tweeën weer in 't rijtuig, waar Broer ontwaakt was.

Toen begon de rit weer. — En ze reden over heuvels en door dalen, langs prachtige groote buitenplaatsen en over wegen, waar je kwartieren lang geen huis zag.

Oom Ties had alles uitnemend uitgerekend. Langer dan anderhalf uur moesten ze maar niet rijden. — Dat was net lang genoeg voor jonge beenen, die zich

bewegen willen. Anderhalf uur later reden ze juichend, zingend en wuivend in flinken draf de helling af, daverend de houten brug over — op het voorplein van Wolfheze. Een schilderachtigen troep vormden ze, heelemaal niet passend bij de deftige Arnhemsche families, die op den Zondagnamiddag hier hun afternoon-tea kwamen drinken. Die zaten in plechtige clubjes dicht rond het mooie hotel. — Maar de kermisgangers, de zomervierders, wendden zich bij het uitstijgen onmiddellijk van al die deftigheid af. Rondom klein Leentje, nog altijd onder haar klaproos, wandelden ze een heel eind het bosch in, waar zoo hier en daar tafeltjes stonden. — Die sleepten de groote jongens en meisjes bijeen. — En daar moest er thee komen, en limonade, en melk. — Grootmoeder glunderde nog eens zoo hard — nu kwam ze zelfs op Wolfheze! Op dat mooie, deftige Wolfheze, waar ze niet eens naar toe gewandeld zou zijn, zelfs al hàd ze tijd gehad!

Toen de eerste dorst gestild was, ging oom Ties en oom Herman met de grooteren naar de Duizendjarige eiken, die op ongeveer een kwartier afstand lagen. De tantes, Juf en Grootmoeder stelden zich tevreden met de Duizendjarige Den en zetten zich mèt Leentje, Fransje en Broer tusschen zijn wortels. Maar toen lokte de wandeling langs de beek de tantes toch zóó, dat ze ieder een kind aan de hand namen en de beek gingen volgen op zijn hoogsten oever.

Tante Lena sloeg de handen in elkaar over de ongedachte woestheid en grilligheid van de natuur hier! O, het was prachtig! prachtig! een bergland leek het wel! Neen maar — hier kon je haar voorloopig niet vandaan krijgen!

Dit was echter een looze bedreiging van tante Lena. Want een half uur later schonk ze zelf weer voor al de groote menschen het tweede kopje thee en leschte

de teruggekeerde, warme wandelaars met limonade en melk.

Het liep al tegen vijven, toen de rijtuigen bestegen werden. Daar ging het, daverend de brug over, en toen langzaam, heel langzaam tegen de helling op. „We gaan nog niet naar huis!" zette Broer van Laar in, en geestdriftig werd het fraaie lied door de anderen overgenomen. — Maar dat hielp hun allemaal niets — ze gingen wèl naar huis, en zelfs in snellen draf, toen ze eenmaal de helling overwonnen hadden en de Rijksstraatweg was bereikt.

Tegen zessen waren ze thuis en namen de gasten, onder vele dankbetuigingen, afscheid. Zwaaiend met hun vlaggen vertrokken ze.

Grootmoeder kwam niet uitgepraat van: o, zoo mooi en ó, zoo heerlijk! En of ze nu eens melk kwamen drinken, zóó van de koe? En kersen kwamen eten over een paar weekjes?

Hield mevrouw Steenstra van zure room? Nu, die moest Broer eens bij haar komen halen —.

Broer bracht zijn vriendin weer naar huis. Tante Conny verdween in keuken en eetkamer, om alles in orde te brengen voor den feestmaaltijd. Juf en tante Lena zorgden samen voor Broer en Leentje — ze werden gevoerd en aanstonds in bed gelegd. Schoon 't nog lang Leentjes tijd niet was, sliep ze al dadelijk. En de rest van het feestprogramma werd zonder hàar afgewerkt.

Toen begon het feestmaal, waar tante Conny zeer veel zorg aan had besteed. Vier kaarsen brandden, elk op den hoek van een groote slagroomtaart, waar in crême-au-beurre „Magdalena" op stond. — Vier kaarsen, voor elk gelukkig doorgemaakt jaar een!

De kleine van Laartjes, mee aan den feestdisch gezeten, hadden telkens samen iets te fluisteren, en moesten elkaar telkens stompen en knipoogjes geven

aan hun vader. — Daar broeide nog wat, dacht Conny, en oom Herman wist er van.

Toen de feestmaaltijd over achten pas was afgeloopen, hoefden ze nòg niet naar bed. — „Morgen was 't immers weer Zondag!" zei tante Conny. Tweede Pinksterdag. Dan bleven ze altijd heel rustig in den tuin, kijken naar al de uitgaanders, die op den Rijksstraatweg voorbij kwamen.

Na den maaltijd waren Broer en Zus geheel onzichtbaar. Ook oom Herman. Niet eens kwam hij zijn toch zoozeer geliefde kopje koffie na het eten halen. — De overigen dronken de koffie vóor 't huis. Conny kreeg er ook eentje, voor de feestelijke gelegenheid.

Het was een heerlijke, stille avond. Een der tien van een heel jaar, waarop men in Nederland buiten kan zitten. Het briesje, dat de feestgangers in de rijtuigen verkwikt had, en hen verzadigd had van bloemen- en dennengeur, was geheel gaan liggen. Roerloos stonden de boomen. — Heel scherp teekenden de mooie vormen der acaciabladeren zich tegen de lucht. — Roerloos hingen de uitbloeiende trossen.

Ver weg in den tuin, het zou wel in het bosch zijn, knapte zoo nu en dan een tak. — Soms klonk ook onderdrukt gelach. Uit de uitgestrekte arbeidersbuurt achter het villapark gelegen, de Fluitersmaat, kwamen al de geluiden van den schoonen zomeravond: gepraat, gelach, het zeurige zingen van een harmonica, de weemoedige tonen van een occorino. Soms zongen eenige stemmen een liedje; nu, zoo vroeg in den avond, nog wat goeds. Later werd 't niet veel fraais, wat daar uit de Fluitersmaat klonk en hoorbaar werd in de groote, stille tuinen der villa's.

Langzaam viel het duister. De koffie was voor de tweede maal rondgediend, en toen weggeruimd. Nu ging een mandje bonbons van hand tot hand. Toen klonken stappen van uit den achtertuin. Broer kwam

langs het huis aan. Plechtig willende doen, noodde hij het gezelschap, of ze in 't bosch wilden komen.

Ze gaven gehoor aan de vereerende uitnoodiging. Juf ging nog even, voor alle zekerheid, aan de trap luisteren. Alles rustig. Ze beval haar kweekelingetjes bij Grietje aan, die in de keuken over een groote Illustratie gebogen zat, een stuk taart naast zich. Toen voegde ze zich bij het gezelschap, dat den achtertuin in drentelde.

En dáar was de verrassing al te zien! Een zachte gloed straalde hun uit het bosch tegemoet. Lampions — maar ver weg. — Ze wandelden door en bereikten den rand van het boschje. Daar, waar 't, op een hoogen berm, ineens eindigt, en van onder zijn eike- en accaciaboomen een uitzicht gunt op de groote weide. Daar, waar oom Herman op den berm een plateau had aangelegd, met een rustiek ameublement. Rondom het zitje waren overal in de boomen Japansche kaarsenballons gehangen. Wondermooi was het effekt van 't zachte, kleurige licht onder en in de groene, roerlooze boomkruinen. De thee stond klaar op het zitje — het theelichtje was het helderste plekje in de heele omgeving. Ze zochten allen een plaatsje en genoten van den inval van oom Herman, om dit mooiste van al de Casa-Carazitjes ook voor avondgebruik geschikt te maken. Want overigens was 't er te donker, om er met plezier te zitten.

Conny ging bij de rustieke leuning staan, die oom Herman zelf getimmerd had. Toen hoorde ze een snorkend geluid, waarvan ze even schrikte.

Luidkeels lachte Broer om haar schrik, en 't snorkend geluid herhaalde zich sterker. Ze herkende 't, boog zich over de borstwering en keek scherper toe. De koeien uit de weide waren allen op 't lokkende licht toegekomen en hadden zich ter ruste gevleid tegen den berm aan. Als groote, zware pakken lagen

ze daar, langs den berm in driedubbele rij geschaard, zoover men zien kon.

Toen dronken ze hun thee en zaten, tot de kille nevel der weide hen toch huiverig had gemaakt. Ze stonden op om naar huis en naar bed te gaan. En in 't zachte licht der lampions kuste tante Lena dankbaar en vroolijk oom Ties, omdat het zoo'n wonderschoone dag was geweest.

HOOFDSTUK VII.

Den tweeden Pinksterdag brachten ze, volgens de gewoonte der bewoners van Casa Cara, geheel in den tuin door. Meestal stonden ze voor het hek te kijken naar de afwisselende, feestelijke drukte op den straatweg. Hun zitplaatsen hadden ze echter dieper den tuin in gekozen, want 't was veel te stoffig om bij het hek te zitten.

Onder hoongelach van Conny en Leentje verscheen zoo nu en dan, tusschen al de jagende, stofwolken makende automobielen door, een heel klein spuitwagentje. Het was niet veel meer dan een flink, groot vat, op vier wielen, getrokken, door een hit. Het had vanachter een sproeier zitten als van een gieter. Conny en Leentje konden 't niet helpen, dat ze denken moesten aan de vervaarlijke spuitwagens der groote steden, die ontzaggelijke hoeveelheden water wegslingerden uit een ronddraaienden sproeier, groot als een wagenwiel. — Broer van Laar werd woedend om hun gelach. „Het zal me wat zijn; die spuitwagen van jullie!" smaalde hij. En toen hij ging begrijpen, dat dat misschien wel heèl wat was, iets, dat hij dol- en dolgraag zou zien, en waar hij achter zou willen loopen, daagde hij uit: „Nou, geven *jullie* dan de gemeente Renkum zoo'n mooie, *stadsche* spuitwagen cadeau, als die daàr niet goed genoeg is!"

Conny lachte nog harder en Leentje lachte mee, zonder meer te begrijpen, waar 't om ging. Zus van

Laar kwam sussend en afleidend tusschenbeide. Maar de beste afleiding gaf de weg — het was paardenfeest oftewel Concours Hippique in Wageningen en merkwaardige optochten paarden trokken voorbij. De knieën keurig voorzien van valverbanden, manen en staart stijf gevlochten met kleurige banden erdoor. Groote rozetten op zij van de ooren, een strik bij den staart. Vele rijtuigen en dogcarts spoedden zich over den weg. In de rijtuigen dames in mooie toiletten, de dogcarts bestuurd door elegante heeren, een enkele maal wel door een dame in eenvoudig mantelcostuum, die sierlijk de strak gehandschoende handjes liet meedeinen met de veering der teugels. Ook hooge jachtwagens kwamen voorbij. Op de kussens zaten de groen-geuniformde bedienden, hielden soms jachthonden vast aan den halsband, dat ze niet over boord zouden springen in 't gewoel. — Hoog op den bok zat de meester en regeerde vandaar met krachtige hand zijn twee- of vierspan.

Aan Leentje was de vermoeienis van den vorigen dag merkbaar. Daarom was mevrouw Steenstra zeer ingenomen met dezen dag in den tuin en hield voortdurend een wakend oog, dat Leentje niet te druk werd. Broertje maakte 't best. — Die stond op het groote grasveld vlak bij 't huis in zijn box en genoot van 't gezicht op den weg, met weinig hinder van de stof. Ofschoon de box hem anders niet zoo'n geliefkoosd verblijf was, merkte hij nu nauwelijks zijn gemis aan vrijheid. Al zijn aandacht was in beslag genomen door de prachtige hu-hu's! en rij-rij's! en telkens schalden zijn hooge juichkreten door den tuin.

Dien dag was 't zeer warm. Zoo warm, dat tante Lena en oom Ties telkens zeiden: „Gisteren hebben we 't *extra* getroffen. Met deze warmte was 't lang zoo leuk niet geweest."

Tegen den avond stak een vinnige wind op. Het

stof dwarrelde in heele kolken, in hoozen, over den weg, tot ver boven de daken der villa's uit. De barometer daalde. — Boos weer, voorspelde oom Herman.

Leentje was huilerig. Juf bracht haar gelijk met Broer naar bed. Toen bleef Juf op de gang zitten oppassen, met een haakwerkje. Het moest eens gaan onweeren — dan zou Leentje allicht erg schrikken. Doch dien avond bleef het bij dreigen. Ramen en deuren klapperden. Naarmate het duister viel, kon men duidelijk het weerlichten zien. Niet in éénen hoek, zoodat men zeggen kon: „Daàr hangt de bui." Zoodat men berekenen kon, naar de windrichting: Die komt, — of — Die komt niet. Neen, zoó was het niet. Het lichtte ver weg, over de Betuwe heen. Het lichtte fel boven de heide. De stralen schoten neer boven 't dorp. Vanonder de acacia's, zoo over de weide heen gezien, lag 't dorp telkens in tooverachtigen gloed, dat je het in zijn geheel éven in klaarte zag. Doch het gerommel, dat uit alle hoeken gromde na het lichten, was veel zwakker dan al de bliksems hadden doen vreezen.

Toen oom Ties en tante Lena naar bed gingen, danste het bliksemlicht telkens fel door de kamer. Tante Lena werd er zenuwachtig van en vroeg oom Ties de blinden te sluiten, op gevaar af van 't warm en benauwd te krijgen, wanneer alle luchtverversching slechts kon geschieden door de spleet tusschen opgeschoven venster en blind.

Beneden zat oom Herman en wilde maar liever de wacht blijven houden over huis en gezin, in een nacht, die zich zóó dreigend liet aanzien. Hij had een heelen stapel boeken en tijdschriften bij zich, benevens een kan sterke koffie.

Het duurde lang, eer oom Ties en tante Lena sliepen. Maar toen ze ontwaakten — was het al heelemaal dag. Het grommen had opgehouden; zoover ze waar konden nemen ook het lichten. — Het was ont-

zettend benauwd in de kamer, de druppeltjes stonden op hun neuzen. — Voorzichtig, om Broer niet te storen, stiet oom Ties een blind open. — Een koude luchtstroom kwam binnen en deed hem voorzichtig achteruit wijken. — Dat was duchtig afgekoeld. — Ergens was dan toch de bui, en bepaald wel in alle hevigheid, losgebarsten, gelukkig echter niet boven Renkum.

In de verbeterde atmosfeer, sliepen ze rustig eenige uren. Toen ze tegen half negen beneden aan het ontbijt verschenen, lag oom Herman nog op één oor. Die had tot bij drieën gewaakt. Met het opkomen der zon was het weer bedaard, maar boven Nijmegen, dacht hij, daar was 't vreeselijk geweest. Aldus vertelde tante Conny. Het vuur was niet van den hemel geweest in dien hoek.

De dag was grauw, en onrustig. Er woei een koude wind en toch kreeg iemand 't benauwd bij een beetje beweging. In huis hing nog de warmte van gisteren — uit de kasten sloeg iemand de zware, warme lucht tegemoet. De lucht zat vol donderkoppen, beweerde Broer, die reeds aan den Rijn geweest was, en met een frissche bouquet voor de ontbijttafel aankwam. Valeriaan, zwanenbloemen, duizendblad.

Zus en Broer hadden Pinkstervacantie. Zus had voor dien allereersten dag reeds Pietje van Buren op visite gevraagd en ging na het ontbijt dadelijk alles voor haar gast in orde brengen; het winkeltje, de poppenschommel, het kookfornuisje. Broer van Laar was heel gauw verdwenen, die moest naar Wageningen om kippenvoer. Tante Lena en tante Conny hadden groote plannen. — Met de tram van tienen zouden ze naar Arnhem gaan om allerlei boodschappen te doen, en dat het niet zulk mooi weer was, trof net goed — met mooi weer was 't jammer geweest, zoo naar een stad.

Juf zette zich eens voor een naaikarweitje in de zijkamer, met Broer bij zich in den box.

Toen Conny merkte, dat oom Ties en Leentje wandelplannen hadden, vond ze de gelegenheid schoon, om weer eens aan haar poëzie-albums te werken en installeerde zich bij Juf, vlak bij 't groote raam, aan een leuk, klein schrijfbureautje, dat in de gewoonlijk verlaten zijkamer ongebruikt stond.

Aan de beurt was het album van Greta Berding. En moedig begon ze een mooi vers, een lang vers, waaraan ze telkens had moeten denken, als ze door de heide gegaan was in de afgeloopen week. Het was van F. L. Hemkes en het heette: Het Kindeke van den Dood.

Hoe ligt de stille heide daar
Gelijk een bloeiend graf!
Geen klank, geen lied breekt even maar
Het doodsche zwijgen af;
't Is of de nevel, koud en kil
Het breede land begraven wil;
De zon schijnt vreemd en rood,
En op de hei speelt, bleek en stil
Het kindeke van den Dood.

Hier kwam oom Ties zijn nicht overhalen, mee te wandelen. „Eindjes maar. Niet ver weg. Het weer was toch niet te vertrouwen."

Doch ze weerstond de verleiding, en oom Ties, die zag, hoe gezellig ze geïnstalleerd was, begreep het vruchtelooze van zijn pogingen en trok af met Leentje.

Conny schreef weer door:

Er leefde een kind in 't heideland,
Een zwak en zieklijk wicht;
Dat had zijn vreugd aan elke plant
Die bloeit bij warmte en licht;
Steeds wilde 't op de heide zijn
En hupplen in den zonneschijn,
Zijn liefsten speelgenoot.
Men noemde 't om zijn stervenspijn:
Het kindeke van den Dood.

„Hè juf, de zon breekt door!” zei Conny blij verrast opziend, toen één zonnestraal over haar blad viel. Broer kraaide luid op. — Conny keek naar buiten. Ach, die zon! Hoe veranderde daar alles mee! Hoe mooi leken opeens de groote vuurroode geraniums — hoe fier hieven zich de riddersporen! Als wonderen van pracht waren de witte, roze en roode pioenrozen op hun langen stengel. — Neen, nu niet naar buiten kijken. Schrijven. — En terwijl lokte de doorbrekende zon oom Ties verder, dan de voorzichtigheid gedoogde.
Conny vervolgde:

En eenmaal, op een dag in Mei
Was 't kind zoo moe, zoo loom,
Hem leek de breede, bruine hei
Wel 't landschap uit een droom.
De vogels zongen ginder ver
Als zweefden ze op een gouden ster
Hoog boven zorg en nood,
En kweelden zoet en zongen er
Voor 't kindeke van den Dood.

„Het zonnetje is water gaan halen”, zei Juf, toen de blijde schijn verdwenen was. Tegelijkertijd vielen druppels, onheilspellend groot, op het arduinen kozijn. Plekken als theeschoteltjes maakten ze.

Het was met telkens opzien naar buiten, dat Conny de volgende coupletten schreef:

Het was hem, of de nacht begon,
De bange, duistre nacht,
Al had nog niet de lieve zon
Haar halven loop volbracht.
Aan zon en bloesem hing zijn hart,
Het dacht niet aan zijn booze smart,
Aan bittre pijn en nood;
Te sterven was zelfs wreed en hard,
Voor 't Kindeke van den Dood.

En 't bad — dat, als 't begraven lag,
Het ieder jaar in Mei
Slechts éénen blijden, langen dag
Mocht spelen op de hei,

En, als het middaguur begon,
Tot weer het daglicht vlood —
Het kind, dat niemand heelen kon,
Het kindeke van den Dood.

De druppen hadden opgehouden te vallen. Snel droogden de ronde, natte plekken op 't arduinen kozijn. De wind scheen te zijn gaan liggen.

„Een kwaad teeken,” zei Juf, en stond ongerust op. Ze ging voor het raam staan, nog net niet Conny in het licht, en bestudeerde het luchtvlak, dat ze zien kon, omzoomd als 't was door de boomen, die den voortuin omgaven. Juf was een weinigje kenster van weer en wind; ze was grootgeworden „aan de dijken”, dat wil zeggen aan een der dorpen om Rotterdam, die aan de breede stroomen lagen. Daàr had ze vanzelf wat weerprofetie opgestoken.

Conny werd even van haar stuk gebracht door Juf's woorden. Maar ze dacht: „Oom Ties zal niet ver gaan. En toch wel eens uitkijken.” — Ze wou graag haar vers afhebben en er dan nòg een afschrijven, als 't kon. — Dàn pas zou 't een welbestede morgen zijn.

Ze zette zich weer aan den arbeid.

Wie kent de macht van 't schuldloos kind
Dat stervend vraagt en hoopt?
Soms rijst, wanneer de Mei begint,
Eer 't middaguur verloopt,
Een nevel op, die koud en kil
Het breede land begraven wil;
De zon schijnt vreemd en rood;
Dan speelt op 't heiveld, bleek en stil
Het kindeke van den Dood.

Dan leeft en zweeft het heel den dag
En speelt met bloem en plant;
Dan klinkt bij wijle een vreemde lach
Langs 't eenzaam heideland.
Maar als de zon in 't Westen scheidt
En stervend nog een luister spreidt
Van glansrijk avondrood —
Dan klaagt een kinderstem, dan schreit
Het kindeke van den Dood.

Zóó ijverig had Conny doorgeschreven, dat ze nù pas weer opkeek.

Buiten was 't zéer donker geworden. En alsof de Hemel gewacht had tot Conny toekeek, begon daar opeens de regen loodrecht neer te dalen. Een zwaar gordijn, neen, een wand van water stond plotseling om 't huis.

„Ach dan toch!" weeklaagde Juf. „Al is Meneer met Leentje maar twee huizen ver, dan worden ze nog door en doornat —".

Conny nam kleinen Broer op den arm, die onder den indruk van de duisternis kwam en verdrietig ging jengelen. Toen kwam ze naast Juf staan.

Een bui — neen, een wolkbreuk was het. Binnen de twee minuten liep het water in een breede sloot over het voetpad langs het tuinhek, de helling volgend.

„Kleine Leentje heeft haar cape bij zich", overpeinsde Juf. „Maar wat geeft een cape in zulk weer?"

En reeds berekende ze, hoe ze alles doen zou, als de natte reizigers thuis kwamen: fluks een warm badje voor Leen, haar goed droogwrijven — haar een half uurtje in bed stoppen —.

Con kreeg een inval. „Juf," zei ze gejaagd. „*Natuurlijk* zijn ze vlakbij. Oom Ties is *natuurlijk* voorzichtig geweest. Maar juist dat laatste eindje weg kun je nergens schuilen. Als ik ze eens tegemoet ging, met Broertjes wagen?"

„Je zult zoo nat worden, Con!" aarzelde Juf. Maar reeds nam ze Broer uit Conny's handen.

Conny bedacht zich niet lang, ze stoof de kamer uit, sloeg zich in de gang oom Hermans fietscape om de schouders. Terwijl zag ze 't rose, daarna blauw, maar beide keeren bleek, lichten. Grommend waarschuwde de donder. Een gegrom, dat om alle hemelstreken heen verliep — boven de hei begon het, rolde rond naar den Rijn en kwam weer nader vanuit het dorp.

Nu stond Conny in den plasregen. In enkele sprongen was ze bij de loods, waar de wagen stond. Die eruit, de kap op. — Ze rende over 't grint. Met een smak wierp ze 't hek open, dat 't lang genoeg openbleef om haar vrijen doortocht te laten. En nu door het stroomende water heen tot midden op den weg. Juist! daar kwamen ze aan, oom Ties, met Leentje aan de hand. Op een draf rende Conny hun tegemoet, de leege wagen bolderde over den weg. Leentjes verdrietig, wat bange gezichtje klaarde op, en ze liet de hand van haar vader los, teneinde vooruit te hollen en nog wat sneller die heerlijke wagen te bereiken, die haar veilig op zou nemen, haar droog weg zou bergen.

Toen ineens — een ontzettende lichtstraal, die alles in 't rond in rossen gloed zette. En onmiddellijk daarop een donderslag, zóó zwaar, zóó vreeselijk, dat de grond hen onder de voeten scheen te beven en ze als vastgenageld stonden aan de plek. Oom Ties en Conny staarden elkaar met groote oogen in de doodsbleeke gezichten en tusschen hen in stond het kleine Leentje, met de handen aan de ooren en een uitdrukking van wanhopige angst op het lieve gezichtje.

Zwaar, dreunend had de slag ingezet, ratelend en knetterend verliep hij en toen 't laatste geluid weggestorven was, wilden de ooren niet gelooven aan de stilte, waarin het regenruischen nu ook ging ophouden. — Het was, of het door bleéf knetteren en ratelen.

„Dat slaat in" — zei oom Ties, zich herstellend. Conny pakte Leentje op en haar stem, die beefde, en telkens uitschoot, als van schrik op schrik, wou de angst wegpraten van 't bleeke gezichtje: „Nu maar gauw mee naar huis, Leentje, lievelingetje!"

Maar Leentje zat als verwezen onder den kap en angstig keek haar vader haar aan.

Conny maakte fluks rechtomkeert, maar voor den

regen hoefden ze zich niet meer te haasten. In weinige

OP EEN DRAF RENDE CONNY HUN TEGEMOET.

tellen was 't droog. Doch toen het nu weer rommelde,

heel ver weg, zonder zichtbaar lichten erbij, strekte Leentje opeens de handjes uit en begon te gillen en te jammeren, dat 't ellendig was om aan te hooren: „Neen, neen! Niet meer zoo doen! niet meer zoo veeselijk! Neen, neen it durf niet! it is zoo bang!"

„Lieveling, lieveling!" trachtte oom Ties te kalmeeren. „Het doet nu niet meer zoo — 't is over, lieve schat! Heusch, heusch!"

Doch klein Leentje bleef doorjammeren en staarde telkens naar den hemel, om dan weer de handjes voor de oogjes te slaan, ten einde het zoo gevreesde licht niet meer te zien. Oom Ties zweeg nu maar — zóó waren ze thuis, dan zou hij haar wel kalm krijgen.

En zwijgend haastten ze zich voort over den straatweg. Terwijl merkte oom Ties aan het alom zich verheffende gerucht, dat 't ingeslagen *was*.

Geroep, gegil klonk achter het villapark — uit het dorp kwamen menschen aangerend. — Een uur later vernamen ze, dat het ingeslagen was op nog geen tweehonderd meter van de plek, waar ze zich bevonden hadden — twee huizen uit de Fluitersmaat brandden tot den grond toe af.

Met klein Leentje was 't treurig gesteld. Een angstige gejaagdheid verliet haar niet meer. Bij 't minste plotselinge geluid, het toevallen van een deur, het neervallen van een boek, schrok ze op en jammerde weer, dat 't ging onweeren. — Dien heelen dag durfde ze de handjes haast niet van de oogjes te nemen uit vrees voor 't lichten. Bij al haar menigvuldige schrikken en angsten van dien dag vloog ze telkens naar Conny toe, ook toen haar moeder, laat in den namiddag, uit Arnhem was thuis gekomen. Conny was het geweest, die haar in dat verschrikkelijk oogenblik tegemoet was gekomen met den reddenden, bergenden wagen. Misschien was 't daàrom, dat ze bij Conny het vaakst haar troost zocht.

Vol erbarmen nam Conny het arme kleine ding telkens tot zich. Dien avond durfde Leentje niet naar bed en toen bood Conny aan, tegelijk met Leentje naar bed te gaan. Dankbaar nam tante Lena het voorstel aan, daar ze in rust het eenige heil voor haar bijna ziek kindje zag. Conny was blij, dat ze iets, tenminste een heel klein sikkepitje doen kon, om tante en oom Steenstra te toonen, hoe dankbaar ze hun was voor hun hartelijkheid. Om het maar zoo mooi te maken als het kon, beloofde ze zelfs aan het kleine Leentje, dat ze zich heelemaal zou uitkleeden en haar nachtpon aandoen. En dan haar ledikant naast dat van Leentje schuiven!

Hierdoor sneed ze zichzelf zoowat den pas af om nog weer beneden te komen op dien avond. Maar ze werd ruimschoots beloond door het lachje op Leentjes gezicht: het eerste lachje sedert vele verdrietige uren!

Stilletjes, en door Leentje onopgemerkt, smokkelde ze wat boeken onder haar hoofdkussen. „Alleen op de wereld!" daar kwam je *nooit* aan uitgelezen, vond ze. En dan twee langbegeerde boeken, die ze in tante Conny's boekenkastje had ontdekt: „Onder Moedersvleugels" en: „Op eigen wieken."

Van het oogenblik af, dat Leentje beneden ieder goedennacht gekust had, nam Conny de zorg voor haar kleine nichtje op zich. Ze ontkleedde haar, waschte haar, borstelde de krulletjes. — Toen vlijde ze haar in 't bedje neer, waar de kleine met gretige aandacht bleef kijken naar het nachttoilet maken van Conny. Het haar borstelen en vlechten gaf haar meer vermaak en afleiding, dan ze dien dag nog genoten had. En nu kroop Conny zoowaar onder de dekens en lagen ze daar pal naast elkaar, bed aan bed!

„Nou zijn we twee meisjes, hè?" vroeg Leentje zangerig. „Twee vriendinnetjes en nou gaan we op dezelfde school, hè?"

„Neen, nu gaan we eerst zoet slapen!" sprak Conny

wijs, en deed de slaaphouding voor. Leentje volgde gewillig haar voorbeeld. Conny, die pas aan 't lezen wou gaan, als Leentje sliep, vond 't wel heel lang duren, eer Leentje ingeslapen was. Maar ze had te veel medelijden met de onrust van het arme ding, om ongeduldig te worden. Leentje woelde bar. Telkens, als 't leek, of ze in slaap zou sukkelen, voer haar een schok door de leden en klaar wakker rees ze weer overeind; „O, o! is 't weer zoo'n leven buiten! En it licht! it *zie*, dat et licht! O Tonny, Tonny, blijf bij me!... Geef me een handje, Tonny!"

Haar kleine, gloeiende handen klemde ze om Conny's groote, bruingebrande hand. En dan leek 't weer te gaan — tot er een schok kwam, die zich tot in Conny's pols liet voelen.

Bij negenen sliep ze pas. Maar ze bleef onrustig. Wentelde zich van de een op de andere zij. Sloeg soms heftig met de beenen, dat haar dek weg vloog. Praatte of kreunde in haar slaap.

Toen ze even stil lag, was 't net, of Conny aan de deur hoorde krabbelen. Hè, wat raar! dacht ze. Zou er een hond binnen geloopen zijn? Maar opeens begreep ze 't — 't zou iemand van beneden zijn, die niet durfde binnenkomen, omdat die niet kon weten, of 't oogenblik voor binnenkomen gunstig was.

Voorzichtig liet Conny zich uit 't bed glijden, sloop naar de deur en slaagde erin, die te openen zonder iets te laten kraken. Daar stond tante Lena met een blaadje in de hand, waarop een kopje thee en een paar beschuitjes. Conny gleed tusschen de deurspleet door en sloot de deur. Met tante Lena zette ze zich neer op de stoeltjes bij het gangraam.

„Ze slaapt nu pas!" begon ze, om tante Lena's vragenden blik. „En ze is wel erg onrustig!"

„Morgen moet de dokter komen!" zei tante Lena beslist. „Het kind is heelemaal van streek!"

Conny genoot haar thee en de beschuitjes en nam toen afscheid van tante voor den heelen nacht. Het was te kil geworden om daar lang op de gang te zitten in haar nachtpon, op haar bloote voeten. En daar 't meteen te donker was om te lezen, legde ze zich maar tot slapen neer, wat haar spoedig lukte. Ze werd nog even gestoord door Juf. En verder telkens, den heelen nacht door, door Leentjes woelen, praten en kreunen. Soms dreunde Conny's heele bed, zooals Leentje opeens te werk kon gaan met haar lange, krachtige beentjes.

Vroeg in den volgenden morgen was Leentje voorgoed wakker. Ze zat recht overeind en vroeg klagelijk: „Wanneer gaan we nou weer naar Leentjes *eigen* huis? Ik wou zoo graag weer naar Leentjes *eigen* huis! Dat hier is nies geen mooi huis — daar is zoo'n lawaai, en daar is 't soms zoo licht. —"

„Hè kindje," zei Juf. „Vin je 't hier niet heerlijk? Je kunt hier toch zoo spelen in den tuin en wandelen in de bosschen. — Dat kun je toch allemaal thuis niet."

„Wel spelen in den tuin!" betrapte Leentje Juf op een vergissing.

„Nu ja, maar die heerlijke bosschen hebben we toch maar niet! Zal ik je vanmorgen eens een heel eind rijden in den sportwagen, naar de bosschen toe?"

„Neen! neen!" snikte Leentje opeens. „Want dan tomt er weer zooveel regen! Neen, neen! it durf niet!"

Onder het aankleeden kwamen er telkens nieuwe, roerende liedjes van verlangen. „It wil naar mijn eigen zandbak — it wil naar mijn eigen tinnetamer — (kinderkamer.) It is hier nies mooi, nies prettig —"

In den loop van den morgen kwam de dokter der familie van Laar. Die hoorde van Leentjes hevigen schrik en moest bekennen, dat 't ook vreeselijk geweest was. Nooit nog had hij een dergelijken slag gehoord, en toch had hij 't al meermalen bijgewoond, dat de

bliksem sloeg in de Fluitersmaat. Deze wijk is namelijk over een zeer groote oppervlakte glooiend land verdeeld, de huizen liggen zonder eenige beschutting van boomen wijd uiteen, hier twee of drie, einden ver weer een twee of drie. — Bijna elken zomer zoekt en vindt het bliksemvuur zijn prooi bij de schamele woningen van de Fluitersmaat.

De dokter ried aan, Leentje zoo rustig mogelijk te houden. Men moest haar veel toegeven. Wilde ze niet uit voorloopig, dan moest ze maar eens kalm thuis blijven. Dorst ze niet alleen naar bed, dan mocht ze niet gedwongen worden, maar er moest iemand bij haar zitten. De makkelijkste weg zou zeker wel zijn, dat ze naar haar eigen huis terug ging. Echter waren drie maanden Geldersche lucht toch zoo'n weelde voor de longen van een stadskind en moest men beginnen met te trachten, Leentje hièr te houden. Ongerust hoefde niemand zich te maken — bij zorgvuldige opvolging van zijn bevelen zou alles wel terecht komen. En hij ging weg, uitgeleide gedaan tot het hek door Broer van Laar, die een groot vriend van hem was. Hij stapte in zijn mooie auto, voor vier personen, die hij geheel alleen bestuurde en bereed. Overal in den omtrek van Renkum of in het dorp zelf zag je telkens de groote, geheel verlaten auto van den dokter staan: voor de villa's als paleizen langs den straatweg evengoed als voor de nederigste woning in de Fluitersmaat.

Het bleef voorloopig ongunstig weer. De lucht was danig van streek, na die geweldige onweersbui. Echter herhaalde 't onweer zich niet, en dit was al een heele meevaller voor Leentje. Ondanks het sombere, buiige weer had oom Ties eenige fiksche wandelplannen, want hij was nu in de tweede en laatste week zijner vacantie. Met tante Lena ondernam hij enkele uitstapjes, zoo van een morgen of een middag. En daar hij 't gelukkigste was met de kinders erbij, had hij dan dolgraag

Juf met Broer in den klapwagen, Conny en Leentje meegehad. Dan konden Juf en Broer, benevens de klapwagen, telkens gebruik maken van de tram. Maar Leentje was niet te bewegen verder te komen dan het tuinhek. Toen voelde Conny zich als 't ware weer haar taak aangewezen en ze bood aan, met Leentje in huis of tuin te blijven. Dan konden Juf en Broer den goeden oom Ties, die zoo gauw van hen allen afscheid moest nemen, vergezellen.

Alweer werd haar aanbod met dankbaarheid aangenomen en er was er nòg een blij: Zus van Laar. Zoo om te scharrelen in huis of tuin was net wat voor haar. En die week kon men de drie jonge dames telkens bijeen zien met de allerkalmste spelletjes. Ze speelden met het mooie serviesje op het zitje bij de weide. Of wogen en verkochten ijverig in het kleine winkeltje. Of Conny vertelde verhaaltjes, goed voor Leen en toch niet te flauw voor Zus. Ook wel regen ze kraaltjes, of knipten oude modeplaten uit. — Deze laatste bezigheid had Conny's volle belangstelling en ze genoot van de mooie dames in de hoepelrokken, met de huifhoeden en de kleine parasolletjes uit het tijdperk van koningin Victoria.

Broer van Laar zei heelemaal niets meer tegen hen, al de dagen van de week niet. Om uit te schilderen was de minachtende blik zijner oogen, de hoonende draai van zijn schouders, als hij „de drie ouwe wijven" voorbij kwam. Conny kon soms haar lachen niet houden, maar deed er haar uiterste best voor, want ze wou geen standje van hem uitlokken, dat de rust van klein Leentje zeker weer leelijk had verstoord.

Die heele week lang bleef het op en af gaan met Leentje. Om niets een huilbui, om een lichten schrik weer al de angsten terug, en dan soms, zoo tusschendoor, een prettige, kalme morgen of middag. Ze bleef maar verlangen naar huis en soms zat oom Ties er

al over te piekeren, of hij misschien juf met Leentje mee zou nemen naar Rotterdam, en een van de meisjes terug laten komen van haar vacantie. — Hij sprak er over met tante Lena. Doch die schilderde hem Rotterdam, in den naderenden vacantietijd. — Overal stof, stof, stof, opgejaagd door ontelbare groote en kleine troepen kinderen, door moeder de straat op gestuurd om hun vacantie te genieten. — De Oude Plantage ontoegankelijk, door de groote massa's wandelaars. Alle banken bezet. Park Rozenburg is 't eenige toevluchtsoord, maar je moet den Ouden Dijk over, in zonnehitte en alweer stof, stof. — De Esschenlaan vol met kinders, die hun schoppen misbruiken op het grintpad en ook weer stof maken. — Neen, in den vacantietijd was de tuin en dan het gedeelte dicht bij het huis, al wat er overschoot. En eer Leentje nu de weelde van deze bosschen, weiden, heiden en heuvelen zou moeten verruilen tegen dien eénen stadstuin, moesten ze de zaak toch nog maar eens aanzien!

Er werd besloten, dat men 't nog eens met Leentje zou probeeren, tot oom Ties, aan het eind van die derde week van hun verblijf, in den Zaterdagnamiddag weer uit Rotterdam zou komen.

Als het weer maar keeren wou, zei tante Lena telkens. Dat zou een groote hulp kunnen zijn!

Dien Zondagavond brachten ze met der allen oom Ties naar de halte van de stoomtram in het dorp. Leentje, die nog niet mee te krijgen was en Conny hadden afscheid van hem genomen aan het hek. Toen waren ze beiden over het hek blijven leunen, Leentje er half opgeklommen. Ze keken naar de kerkgangers, die met hun bedaarde stappen naar de kerk wandelden. Een sombere menigte in den somberen, kouden avond. Alle mannen en vrouwen in 't zwart. — De vrouwen een witte muts op, en een witte zakdoek, in de vouwen nog, op 't kerkboek.

Conny keek ze allen na en had weer een harer mijmerbuien. Dien morgen had ze een briefkaart gehad uit Méran. Vader ging vooruit. — Moeder schreef opgewekt. Doch op een briefkaart. Altijd maar weer op een briefkaart. Pas één brief had ze gehad in al dien tijd.

En nu leunde ze over 't hek en mijmerde. — Niet veel vroolijks in den somberen avond. — Ze was blij, toen ze in de diepte der laan de anderen zag aankomen, tante Conny en tante Lena gearmd voorop en daarachter, gearmd zoowaar, Broer en Zus van Laar. Zeker, omdat zij en Leentje er niet bij waren!

Het gezelschap kwam binnen en nu moesten dadelijk de kleintjes naar bed. Conny liet Leentje afscheid nemen. Juf droeg Broer rond. Die kleine, lieve Broer! Zoo weinig, als de Renkumsche lucht totnogtoe tot heil van zijn zusje was geweest, zoo heerlijk gedijde *hij* er in. Zijn wangen hadden een fiksche buitenkleur. Zijn gansche figuurtje was kloeker en flinker geworden — hij maakte groote vorderingen in 't loopen en Juf voorspelde, dat hij, als hij zoo doorging, bij het weggaan op zijn eentje naar het rijtuig zou wandelen.

Conny bracht nog steeds speciaal Leentje naar bed. Wel hoefde ze niet meer oòk in bed te kruipen om Leentje in slaap te krijgen. Leentje nam er nu genoegen mee, dat Conny aan het raam wat ging zitten lezen. Ze sliep al iets gauwer dan die eerste nachten — langer dan een uur duurde het toch niet meer, en dan ging Conny naar beneden.

Maandagmorgen gingen Broer en Zus van Laar weer naar school en Conny en Leentje hervatten haar rustige spelletjes.

Het was, of oom Ties een groote levenmaker was geweest, want nu hij weg was, leek 't wel, of heel Casa Cara indommelde. Tante Conny begon aan de inmakerij en mocht *zij* dan alvast geen tijd tot dom-

melen hebben, dat alles speelde zich in de bijkeuken af en de groote hoeveelheden versche groenten en fruit werden aan de achtertuindeur bezorgd. Oom Herman bleef het koffieuur over in zijn zaak in Arnhem — ter eere van oom Ties was hij nogal eens vroeger thuis gekomen. Tante Lena ging nu niet anders meer uit dan eens een klein loopje in het villapark, of den weg langs. Ze was vaak in de bijkeuken en hielp tante Conny bij de omslachtige werkzaamheden voor de inmakerij.

De maaltijden waren opeens veel rustiger. Niemand moest uit, of met de tram van zoo en zoo laat mee. Zus van Laar verscheen trouw aan tafel, Broer bleef nogal eens bij vriendjes of had zijn brood mee.

De groote rust en kalmte hadden merkbaar een goeden invloed op Leentje. Haar huilbuien en jammerkreten klonken minder door het huis. Het was een blij oogenblikje voor Con, toen Leentje op een avond na het eten haar arm door die van Con trachtte te steken en weer op de oude „doen-alsof" manier vleiend zei: „Zullen we twee meisjes zijn, hè? Tom, dan gaan we een beetje op den weg wandelen". En daar stapte ze het hek uit, gevolgd door Conny, voor 't eerst het hek uit na dien dag van schrik!

Den Donderdagmorgen in die week, toen de bewoners van Casa Cara ontwaakten, blonk daar als een heerlijke verrassing de zon voor hen! de zon! In hoe lang hadden ze die niet gezien! Nog vóór 't ontbijt was Conny met haar beschermelingetje in den tuin. Hoe schitterden de droppen van de laatste regenbui in de teruggekeerde zonneglansen! Conny genoot er van. En klein Leentje ook, naar 't scheen. Ze liepen door het boschje naar den berm en bewonderden het gezicht op de weide, dat nu weer zoo mooi was, niet meer somber en verlaten. — Daar hoorden ze opeens een grappig hoog stemmetje: „Leentje, mag ik met je komen spelen? Ik heb mijn vlag nog!"

Leentje schrikte niet eens. Conny keek zoekend rond. — En daar zat, onder aan den berm, in de wei, een klein dik jongetje. — Tom, van de rijpartij.

Leentje had opeens schik in de zaak. Haar krullenkopje stak ze door een der groote openingen van de borstwering en riep heel genadiglijk: „Tom dan maar hier! Je mag hier wel door voor oom Herman!"

„Ja, maar ik moet eerst nog boteram eten bij mijn moesje!"

Leentje haalde haar kopje terug. Halfluid merkte ze tegen Conny op: „Hij zegt: moesje! Hoe leuk!" Toen hernam ze haar vorige houding weer en zette 't gesprek voort: „It oot! *Bij mijn moeder!* Tommie dan trats!"

Ja!" riep hij blij terug en holde opeens weg, langs den berm. Vier of vijf tuinen verder, daar, waar hooge populieren den zoom van acacia's en jonge eiken vervingen, kwam zijn tuin uit aan de weide. Zijn vader had er ook een zitje willen hebben, om 't wonderschoone gezicht op de wei, de beek en den Noordberg te kunnen genieten. En hij had er een zomerhuisje laten neerzetten, zoo allervreeselijkst leelijk, dat 't je overal aangruwde, als je de heuvelen beklom. Het was een heel degelijk huisje, ruim, breed, geheel gesloten met ramen en deuren, waarvoor stijfgespannen gordijntjes, maar 't leek precies op een poffertjeskraam van de kermis — vóór twaalven, als de boel nog dicht is en de bakster haar troon nog niet bestegen heeft achter het groote fornuis.

Lachend zag Conny hem tegen zijn eigen berm opkogelen — toen was hij verdwenen in het dichte lommer van zijn tuin.

Over Leentje kwam opeens een nieuwe bedrijvigheid. „Zullen we gauw gaan ontbijten?" vroeg ze, en sloeg reeds den weg naar huis in.

In den achtertuin stond haar moeder en liet Broertje

loopen rondom haar rokken. Eigenlijk wandelde hij almaar naar de witte duiven toe, die zich nù hier, dàn daar neerzetten op den grond, waar weleens wat te pikken lag. Heel mak waren ze, maar toch, als Broer, moeders rok met eén hand krampachtig vasthoudend, de andere naar hen uitstak, vlogen ze klapwiekend op. Dan zette hij onverdroten zijn wandeling in de richting van weer een andere voort, almaar om moeders rokken heen.

„Moeder! moeder!" riep Leentje blij. „Trats tomt ditte Tommie met me spelen!"

Vragend keek mevrouw Steenstra Conny aan. Deze legde haar uit, wat er aan de hand was. „Goed, hoor kind. Goed hoor, Leentje!" zei ze. Wel was ze bang, dat Leentje weer te druk zou worden, maar nu Leentje het nieuwe vriendje met zooveel geestdrift aankondigde, vroeg ze zichzelve af, of hier wellicht niet een middel tot beterschap voor haar kleine Leen lag.

Het ontbijt was nog niet afgeloopen, toen Tommie vrijmoedig aan het raam tikte. IJlings sprong Leentje van haar stoel en snelde naar de voordeur, om hem in te laten.

Haar vriendje. Dat speciaal voor *haar* kwam. Om met *haar* te spelen.

Ter eere van haar vriendje mocht ze haar boteram laten staan. En ze wandelde met hem naar buiten, gelukkig en opgeruimd.

Een grappig paartje vormden ze. Ze waren even groot, schoon zij net vier, en hij al zes jaar was. Zij was rank en hoog opgeschoten, hij breed, kort en dik. Als men ze ieder alleen zag, was 't, of Leentje wel een heel hoofd grooter was. Tante Lena en Conny keken hen na, verborgen achter de tulle gordijnen. Wat ze nu wel gingen doen?

Allereerst bij het hek staan. Heel stilletjes bij het hek staan. Toen bloemetjes plukken. De wilde bloe-

metjes uit het gras. Toen een poosje in bewondering verzonken, staan voor Broers visschenglas.

Tante Lena dorst 't wagen, aan haar ochtendblad te beginnen. Conny, voor 't eerst na al die dagen vrij, zonder de directe zorg voor Leentje, legde alvast een poezie-album klaar. — Als 't zóó voortging, dorst ze best straks weer wat te schrijven — dan kon er weer een pakketje weg.

Even later merkten de spiedende toeschouwers, dat klein Leentje de groote, zware rammelende poppenwagen had gehaald van Zus van Laar. Die stond in het schuurtje bij haar Broertjes wagen. Pop Poelemoes zat er in. — En ze speelden vader en moeder, alsof ze hun levensdagen samen hadden gespeeld.

Toen dorst Conny aan haar versje beginnen. 't Was er alweer een van Pol de Mont:

EEN DAGELVE ZINGT:

'k Heb in de groene gaarde
Gedwaald, den ganschen dag.
Waar ik ook zweefde en staarde,
't Botte alles, wat ik zag.
Aan ieder takje hing een knop
Bepereld met een morgendrop
In 't uchtendlicht te beven!
  Juch-hei!
„Wilt bli ende vroolic zijn!"
  De Mei
Vernieuwt het Leven!

Fluks ben ik heengetogen
Naar 't woud, 't herbloeiend woud.
Daar heb ik, toen de vogels vlogen,
Heimelijk in elk nest geschouwd!
In iedere woning, nog zoo klein,
Liggen daar eitjes, rond en rein,
Waarrond de vogels zweven!
  Juch-hei!
„Wilt bli ende vroolic zijn!"
  De Mei
Vernieuwt het Leven!

Een schaterende lach klonk van het grasveld. Het was klein Leentje, die juichend opsprong en wegholde. En 't was een gezonde lach van haar — niet een, die zoo maar, in een oogenblik, kon veranderen in een woesten huilbui.

Conny en tante Lena bestudeerden het doen der twee. Samen hadden ze een spelletje uitgevonden, een allermalst spelletje, waarvan je moest vragen, wat ze daàr nu toch aan konden vinden! Maar ze genoten er zichtbaar van, en regelmatig speelden ze door. — De zware poppenwagen was leeggemaakt en omgekanteld op het grasveld. Een ging op de knieën liggen, met zijn hoofd heelemaal verborgen in 't ijzeren gevaarte. De andere draaide met hartstocht de wielen rond, er ferm tegen slaand met de kleine handen en daarbij luid neuriend.

Plotseling staakte hij dan zijn arbeid, sprong op en holde weg. Klaarblijkelijk slechts het huis om. De ander trok zijn hoofd uit den wagen, sprong op en holde den speelgenoot na. Even na elkaar kwamen ze dan het grasveld weer oprennen, hervatten hun spel, doch verwisselden de rollen.

Dien heelen morgen speelden ze samen, zonder dat één keer Leentjes huilen weerklonk.

Alsof 't vanzelf sprak, kwam Tommy 's middags terug, maar werd pas toegelaten na Leentjes rustuur, dat ze op last van den dokter punctueel moest genieten. Onder Conny's hoede alweer. En 's middags speelden ze — en namen afscheid van elkaar met vele beloften voor den volgenden dag.

Dien Vrijdag speelden ze — dien Zaterdag speelden ze, en toen oom Ties 's avonds aankwam, kon tante Lena hem zeggen, dat Leentje *niet* naar Rotterdam hoefde. Ze had sedert dien Donderdag niet éénmaal gehuild over „haar eigen huis, haar eigen zandbak, haar eigen kinderkamer."

„Conny en Tommy zijn de verpleegster en de dokter van onze dochter!" verklaarde ze lachend en blijde.

Van toen af was Tommy de vaste kameraad van kleine Leen. Spoedig uitte ze zelf de wensch om haar wandelingen met juf en Broer te hervatten en Tommy stapte mee.

Mevrouw Steenstra zon gewoonweg op middelen, om Tommy mee naar Rotterdam te krijgen, maar daar was geen kans op, en het roerende afscheid tusschen de twee bleef onvermijdelijk. Het afscheid tusschen hem en mevrouw Steenstra was misschien nog roerender — vol dankbaarheid kuste ze, toen 't dan eenmaal zoo ver was, den kleinen jongen, die zoo'n heilzamen invloed op haar Leentje uitgeoefend had.

HOOFDSTUK VIII.

En de weken snelden voort. Geregeld kwam oom Ties Zaterdagavond. Soms was hij er al Vrijdags, vooral, naarmate de zomer vorderde en 't in alle zaken stiller werd.

Tante Lena ging zoo nu en dan naar Rotterdam, om haar huis weer eens te inspecteeren en 't een en ander voor de kinderen mee te brengen van kleeding en schoeisel. Want 't was bar, zoo veel ze sleten en vuilmaakten! Leentjes sandalen waren in twee maanden nog slechts goed voor den vuilnisman, die tot ergernis der stadsnuffen Conny en Leentje midden in den middag kwam! In plaats dat onsmakelijke karweitje nu in den morgen af te doen!

En Broer sleet ook al schoenen! Want Juf kreeg gelijk en zelfs nog eerder, dan ze gemeend had. Het grasveld was ook zulk een heerlijke plaats om los te leeren loopen — een val schaadde niet en maakte niet bang noch benam den moed. Broer liep begin Augustus al los in den tuin rond.

Het weer was zeer goed. Dat wil zeggen, afwisselend, maar met meer mooie dan slechte dagen. En de slechte dagen waren zelden zóo, dat er niet gewandeld kon worden.

Conny genoot veel. Toen klein Leentje nu weer heelemaal op streek was, maakten de tantes er een feest van, met elkaar en met Conny op allerlei verrukkelijke oorden te gaan theedrinken in den middag.

Dan wandelden ze eerst een flink stuk en kwamen met de tram naar huis. En ze dronken thee bij Nol in 't Bosch, diep in het lommer. En ze dronken thee op den Wageningschen Berg, hoog op het terras, met vóor zich het onvergelijkelijke gezicht op de Betuwe. En ze dronken thee in Bennekom, ergens waar ze het dorpsverkeer konden gadeslaan. En ze dronken thee op den Tafelberg bij Oosterbeek, in den Koning van Denemarken te Rhenen, in den tuin van Musis Sacrum in Arnhem. Heinde en ver geraakten ze op de hoogte van de theequaliteit en de theegebruiken. Hier kreeg je klontjes, daar losse suiker. Hier had je een mooi serviesje, daàr een leelijk. Hier kreeg je er een kannetje heet water bij, en daàr nog een ouderwetsche theestoof, met een koperen ketel vol kokend water, zingend op het „kooltje vuur. —"

Maar wat raakte buiten de zomer gauw gedaan! vond Conny. Begin Augustus ving de aftakeling al aan. Vele stoppelvelden kwamen ze reeds langs op hunne wandelingen. Snel verviel het loof der boomen langs den weg. Dik, dik onder het stof zat alles. Niet meer te reinigen of op te knappen leek het kleed, dat den grond bedekte en dat eens — en nog kort geleden, — zoo frisch en groen was geweest. Zichtbaar werden de avonden langer. En toch kwamen de vacantie-reizigers nu pas opzetten. Iedereen was ook maar niet zoo gelukkig als Con, om het mooiste deel van den zomer vrij te hebben!

Conny vond, dat men eigenlijk de vacanties in Juni en begin Juli moest geven. Want wat had zij nu al voor heerlijks genoten, waar deze nakomers buiten bleven!

Het werd zéér vol in de buurt. En levendig werden de bosschen. Het mooiste gedeelte van hun zomerverblijf was voorbij. — Dat voelden ze allen goed, zoo in begin Augustus.

Conny dacht, dat *zij* vooral dit zoo voelde, omdat nu den Haag zoo angstwekkend nader kwam. Begin Augustus had Conny dan toch eens een *brief* gekregen uit Méran. Moeder schreef, dat vaders beterschap voortduurde. Dat het heerlijk voor Conny was, zoo'n heelen zomer buiten. Alleen — als Conny maar niet te veel verwende. Maar daarom was 't goed, dat Conny nu naar tante Anna ging — die zou wel zorgen, dat Conny de schade weer inhaalde.

Zulk een brief was niet zeer geschikt om Conny's angst voor den Haag en 't verblijf in het pension van mevrouw de Wed. Muller—van Ravenhorst te verminderen. Haar laatste weken in Renkum werden er bepaald door vergald. Dan kwam ook al het nare ineens! Weg van oom Ties, tante Lena en de kleintjes, waar ze zich zoozeer aan gehecht had. — Weg van tante Conny en oom Herman, die al even lief voor haar waren. Alleen hadden oom Ties en tante Lena den voorrang, wijl ze daar nu al een half jaar bij was! En dan naar tante Anna! Als ze zichzelf wat moed in wou spreken, keek ze dapper over de logeerpartij bij tante Anna heen naar die bij oom Aart. En hoe banger ze voor de eerste werd, des te meer ging ze verlangen naar de laatste. Bij oom Aart zou 't ook goed zijn. Bij oom Aart, in 't ouderwetsche, groote huis. En dan zou 't winter worden. — Ja, het huis van oom Aart was net een huis om er te overwinteren.

Broer en Zus van Laar hadden sedert eind Juli zomervacantie. Broer van Laar was uit logeeren, en zoowaar in Amsterdam. Wel leek 't grappig, dat hij naar Amsterdam ging, waar zoovele Amsterdammers de stof en de drukte ontvlucht waren, door naar Renkum te komen. Maar in Amsterdam was zoo ontzaggelijk veel te zien voor gretige jongensoogen! Hij logeerde bij een broer van zijn vader, die twee jongens van zijn leeftijd ongeveer had. Conny had

hem plagend nageroepen, toen de tram al reed, waarmee hij, *alleen*, naar Arnhem en van daar met den trein naar Amsterdam zou gaan: „Let op de spuitwagens, Broer!"

Zus van Laar was geen kind, om uit logeeren te sturen. Vergenoegd leefde ze haar eigen leventje, met vriendinnetjes uit de buurt, met Conny, soms ook met Leentje en Tommy.

De vacantie verliep, zonder dat haar blosje krachtiger of haar oogen klaarder werden. Waarlijk, aan Zus van Laar was de Geldersche lucht niet besteed. Tante Lena stelde tante Conny zelfs voor, dat zij met haar dochtertje de Augustusmaand eens aan zee moest gaan doorbrengen. Maar daar had tante Conny geen ooren naar. — Toen dwong tante Lena haar de belofte af, dat Zus, zoo ze in den loop van 't jaar een weinigje minder moederskindje werd, stellig haar gast zou zijn in de drie zomermaanden van het volgende jaar, die tante Lena met haar kleintjes aan zee zou doorbrengen. De school — dat moest dan maar geschikt worden. Gezondheid en kracht gingen boven alles.

Het was een Zaterdagmorgen in de tweede helft van Augustus. Conny zat in het bosch achter den tuin en bekeek vol weemoedige aandacht de beplanting met krachtige, jonge eschdoornstammen. Hoe hield hier de naderende herfst al huis! Snel kwamen de leelijke vlekken opzetten, die het loof, zoo bijzonder mooi van vorm en kleur in 't voorjaar, al zijn bekoorlijkheid ontnemen.

Daar kwam oom Ties het boschpad opwandelen. Oom Ties was den vorigen avond gekomen — het was beursvacantie vandaag in Rotterdam. Hij had twee brieven in de hand, en hij keek Conny zóó plagend onderzoekend aan, dat Conny ineens begreep: er was wat aan de hand en 't stond in die brieven.

Maar 't was iets goeds, dat zag ze wel aan ooms oolijken blik.

Hij ging pal voor haar staan en hield haar de brieven voor. Eén was er open, en aan hem gericht. Eén was er gesloten en droeg Conny's naam en adres, van de hand van juffrouw Ankersmit.

„Wel Conny," begon hij, plagend meewarig. „Daar had je je toch al zóó verheugd op je verblijf in den Haag, nietwaar beste meid?"

„Verheugd, oom?" riep Conny, heftig protesteerend en sprong op. „Verheugd?" — En, opeens allerlei gevolgtrekkingen makend uit den joligen trek om oom Ties' mond, riep ze, ademloos bijna: „O, *hoef* ik niet?"

„Hè", deed oom Ties, quasi teleurgesteld. „Hoe kan je nu zóó zijn? Ondankbare meid — *hoef ik niet!* je màg al niet eens meer, juffertje! Je *mag* al niet eens meer!"

Het was Conny, of ze droomde. Ineens look het landschap weer op. — Herfst? Stoppelvelden? Vlekken op de eschdoornbladen? Wat zou het? Zomer was 't, een schoone zomer! Nog volzomer! Zie, in de wei staan de margrieten met hun wijdopen harten en lange stelen. Ze deinen mee op den wind. En de boterbloemen bloeien nog steeds — het is nog volop zomer! Oom Ties had den brief uit het geopende couvert genomen. En las:

Zeer geachte Heer Steenstra!

Gelijk ge zult weten, zou 1 September ons nichtje Conny met hare opvoedster haar intrek ten mijnent nemen en wel voor drie maanden. Dit in overleg met mijnen broeder en zijn vrouw, van wie ik zeer goede berichten mag ontvangen.

Echter heeft zich nu, zeer tot mijn spijt, een onoverkomelijke hinderpaal voorgedaan. Eenige dagen geleden kreeg ik bezoek van een dame, die voor

dadelijk vertrekken kwam huren voor een familie van zes personen, zes dames. Zij namen al de beschikbare ruimte in mijn toch zoo groot huis in beslag en huurden onmiddellijk voor een half jaar. Hierdoor moet ik er van afzien, mijn nicht Conny en haar opvoedster te herbergen. Ik hoop, dat gij maatregelen zult treffen om de quaestie omtrent het verblijf van mijn nichtje te regelen. Gaarne zie ik verdere berichten omtrent Constance van Ravenhorst tegemoet en dank u ten zeerste voor de goede berichten, die me reeds gewerden.

U nogmaals mijn zeer groote spijt betuigende over deze mijne verbreking der belofte aan mijn Broer gedaan, noem ik mij

Met de meeste hoogachting
Mevrouw de Wed. MULLER—VAN RAVENHORST.

Oom Ties was naast Conny komen zitten.

„Verbreking der belofte! arme vrouw!" sprak hij, nu in ernst. „Ze neemt het zwaar op — het zal haar bepaald eenige slapelooze nachten kosten. Maar toch kan ze niet anders. Want zes dames tegelijk, en die dan voor een half jaar huren — dat is geen kleinigheid voor een vrouw, die geheel voor zich zelf moet zorgen en van haar pension leven moet. Je vader en moeder zullen dat ook inzien, en ik hoop, dat ze haar spoedig een geruststellenden brief schrijven, maar — nu jij Conny."

En oom Ties ging er zoo echt voor zitten, om Conny de sluizen harer welsprekendheid te zien of liever te hooren openzetten. Doch dat viel tegen. Conny was nog geheel beduusd. Ze zei niet veel meer dan telkens 't zelfde: „O! ik vind het heerlijk! Dol gewoon! Zalig! Een uitredding! Wie had daaraan durven denken! Zalig! dol!"

„Ik heb hier een brief voor jou!" zei oom Ties.

„Misschien staat er ook al iets in van deze verandering in de plannen. —" Netjes sneed hij den brief met zijn zakmes open en overhandigde hem aan Conny. Deze las:

Beste Conny,

Eergisterenmorgen werd ik bij mijn moeder thuis opgebeld door mevrouw Muller—van Ravenhorst met het verzoek, of ik dien middag ten harent zou willen komen, daar ze me iets gewichtigs had mee te deelen. Ik ging in den namiddag en trof Mevrouw in een zeer gedrukte stemming aan. Ze vertelde me, dat ze haar belofte, aan je vader en moeder gedaan, niet kon houden. Reeds herhaaldelijk had ze aanvallen op de twee kamers, die ze voor jou en mij gereserveerd had, afgeslagen. Deze keer echter had ze zóó schitterende aanbiedingen van een gezelschap, uit zes leden bestaande, gekregen, dat ze meende, niet te mogen weigeren. Ze heeft haar eigen zit- en slaapkamer ontruimd en slaapt, zooals ze me getoond heeft, onder de pannen.

De familie, die haar zoo overvallen heeft, is zóó merkwaardig samengesteld, dat ik je dat nog even moet vertellen. Met hun zessen zijn ze, maar de oudste is acht-en-tachtig jaar en de jongste vier maanden! Het is een Overgrootmoeder, en een Grootmoeder, die twee volwassen dochters bij zich heeft. Een dezer dochters is getrouwd met een zee-officier, die voor drie jaar naar Indie is.

Dit jonge vrouwtje heeft twee dochtertjes, een van drie jaar en een van vier maanden.

De Overgrootmoeder heeft Holland nooit verlaten, de Grootmoeder is hier geboren, maar getrouwd naar Indie gegaan. Daar zijn de beide dochters en de twee kleintjes geboren. Ze zijn thans hier, omdat de Grootmoeder weduwe is geworden en gaarne

haar oude moeder wou terugzien, en omdat 't goed werd geacht voor de gezondheid van het driejarige meisje.

Dat de inval in mevrouw Mullers pension zoo overhaast plaats had, kwam, omdat de kinderen van hun vorige pension-dame kinkhoest kregen. Dus vluchtten ze voor de besmetting en zochten speciaal een pension *zonder* kinderen. Nu, beste Con, ik hoor nog wel, waar we elkaar nù zullen zien, den 1en September. Groet je oom en tante zéér en vraag, of Leentje nog weet van de Juffrouw met de be-ril. Ik mag je misschien wel in bedenking geven, om je tante Muller een briefje te schrijven? Zij is zéér over het geval onthutst.

Tot weerziens dan.

Je vriendin,

LOUISE ANKERSMIT.

Over Conny was een bui van kwajongensachtige vroolijkheid gekomen. Ze steunde met haar handen op de bank en schommelde met haar beenen, op gevaar, dat de losstaande bank mèt oom Ties en al, om zou slaan.

„*Ik* ben heelemaal niet onthutst over het geval!" „*Ik* zit er heelemaal niet over in! Hemeltje, hemeltje — zeg oom Ties, heb u wel eens van een *bof* gehoord?"

„Ja — en als we nu omvallen, dan is dat een wanbof!" lachte oom Ties en plantte zijn beenen vast op den grond, dat Conny geen beweging meer in de bank kon krijgen.

Plotseling schaterde Conny 't uit. „O, o! zes dames!" riep ze. „*Zes dames!* Dat is weer iets van tante Anna. De jongste *dame* is vier maanden!"

Toen werd ze weer ernstig.

„Maar waar nù naar toe?" vroeg ze en hoopte even, dat hij zou zeggen: mee naar Rotterdam.

„Dat *is* al in orde," zei oom Ties. „Dat heb ik zoo maar, ineens, klaargespeeld. Ik heelemaal alleen. En toen ben ik 't aan de goedkeuring van tante Conny gaan onderwerpen. Kijk eens — jij hebt eerder te veel huizen, dan te weinig. Wij Rotterdammers zouden 't dolgezellig vinden, als je nu weer mee terug ging naar Rotterdam en 't aardige, naarstige leven weer opvatte in de Vroolijke Morgenzon en op Zwanenoord. Maar ik weet, dat vooral je vader aan je verblijf hier, omdat het *buiten* is, en aan je verblijf bij zijn eenigen broer Aart, die van ons allen den meesten tijd heeft om zich persoonlijk met je bezig te houden, de hoogste waarde hecht. En daarom hebben we nu al zóó besloten. Tot half October blijf je hier. Dan kun je nog die zes herfstweken genieten, die vaak bekoorlijker zijn dan de volle zomer. En half October ga je naar oom Aart. Je zult het zien, vier en een halve maand zijn nòg niet genoeg om op de hoogte te komen van alle hoekjes en gaatjes in 't oude huis."

Dat stond Conny opperbest aan. En nu was het allereerste, dat haar te doen stond, genieten, genieten van 't onverwachte geluk! Het zich goed indenken — het heelemaal begrijpen. —

Oom Ties nam zijn morgenblad en Conny zei, opspringend: „Ik ga even naar tante Conny." Ze vond tante Conny in de eetkamer bezig, haar huishoudelijke boekhouding in orde te maken en vloog haar onstuimig om den hals. „O tante, tante, wat dol! Dat ik *niet* naar den Haag hoef — en dat ik nu nog zoo'n poos hier mag blijven! Dank u wel, hoor!"

Weg was ze weer. Ze ontsnapte letterlijk door het achtertuinhek. Ze wou alleen zijn. De wei ging ze in en waadde kniediep door het hooge gras en de bloemen, naar de beek. Nu het bruggetje over. Hier was de paardenwei, en goedig wendden de mooie paarden van den baron hun koppen naar haar toe. Op den

Noordberg ging ze af, beklom met zóo snelle schreden het recht omhoog voerend zandpad, dat ze al spoedig hijgend moest stilstaan. Nu bedaarder. — Op den breeden top gekomen, nam ze 't voetpad naar den uitkijk en liep snel voort tusschen de heistruiken, die al teekenen van bloei gaven.

DE WEI GING ZE IN EN WAADDE KNIEDIEP DOOR HET HOOGE GRAS EN DE BLOEMEN.

Daar was ze bij de eenvoudige bank onder de hooge dennenboomen en genoot het prachtige gezicht over Rijn en Betuwe. Op de bank ging ze zitten en haar blijde gedachten stemden in met het zingen van den zomerwind om haar ooren. O, wat was toch alles

mooi en goed, wat was toch alles nu weer heerlijk! Meevaller, meevaller! Uitredding, uitredding!

Lang bleef ze daarboven zitten, tot de klanken der fabrieksfluiten en bellen uit het dorp haar waarschuwden, dat op Casa Cara de koffietafel gedekt stond. In eénen ren snelde ze toen naar huis, met groote klapstappen den zandweg afspringend, zoodat haar vaart haar een heel eind de paardenwei in deed stuiven en enkele der harddravers, een beetje geschrikt, hun ooren spitsten, toen die vlugge witte gedaante zoo opeens in hun midden verscheen.

En zoo naderde nu het uur van vertrek der Rotterdammers. 31 Augustus zou de uittocht plaats hebben. Broer, die pas 3 September op school hoefde te zijn, was er bijna een week eerder om thuisgekomen. Niet om de menschen, daarmede vleide zich niemand der vertrekkenden, maar om de motorboot. De verzekeringen van den kapitein omtrent een dubbel zoo spoedige terugvaart hadden oom Ties doen besluiten tòch weer van het allergenoegelijkste vervoermiddel gebruik te maken.

En de van Laars zouden er een uitgaansdag van maken: tot Wijk bij Duurstede zouden ze meevaren en dan met de tram en wandelend terugkomen.

Men trof dien 31en heerlijk weer. Even half tien kwam dezelfde schippersknecht als van de heenreis waarschuwen, dat de boot klaar lag, ditmaal werkelijk aan de steenfabrieken, dicht bij Casa Cara. Tante Lena en Juf gingen nog eenmaal het heele huis door, spiedend, of ze niets hadden achtergelaten.

Reeds stond de vrachtrijder in den tuin gereed. — De bagage was opgeladen. Daar ging het — de geheele familie van Laar en Steenstra, benevens Conny, op of achter de sleeperswagen.

Met een groot half uur zàten ze allen met alles. En nu de touwen los! Reeds in het eerste kwartier

was het te voelen, dat de kapitein waarheid gesproken had — dat ging er toenmaals zoo vlug niet van door! Het genot van de wondermooie gezichten op de oevers en op het water werd nog verhoogd door de vele vlaggen overal — het was immers Koninginnedag! Hoe fleurig zagen de Rijnschepen eruit, soms versierd met lijnen vol kleine, kleurige vlaggetjes! Een paar groote vlaggen hadden ze allen minstens. En de vlaggen woeien van kerktorens en aan veerhuizen. — Te midden van groepen zwaar geboomte verhieven zich vlaggenstokken en vlaggen, op nièt ontdekte daken of spitsen staande.

De stemming aan boord kon niet beter. Vandaag was het een afscheidsfeest, het afscheidsfeest van een heerlijken zomer, dankbaar genoten! Ontroerd van blijdschap keek tante Lena soms haar lievelingen aan — wat zagen ze er uit! Zoo krachtig, zoo blozend, zoo zonverbrand! Broer, die liep! Leen, die wel een half hoofd gegroeid was!

Wel moest er strakjes, te Wijk-bij-Duurstede, gescheiden worden van mekaar, en ze waren zoo van mekaar gaan houden. Echter was het afscheid van niemand lang. — De familie van Laar zou den Kersttijd in Rotterdam komen doorbrengen en Conny zou vanuit Utrecht vaak genoeg in de gelegenheid zijn, zich van den verderen bloei der kleine Steenstraatjes te overtuigen. Echter was er wel ronduit afgesproken, dat ze *niet* in Rotterdam zou komen logeeren — uit menige brief wist men te zeer, hoe oom Aart zich verheugde op het nichtje, dat hij zoo'n poos voor zich alleen zou krijgen en daarom dacht niemand er aan, hem dat nichtje tijdens *zijn* beurt dan toch, te ontfutselen. Zeker niet met Kerstmis en Nieuwjaar.

Broer was bijna al den tijd bij den kapitein en hoorde hem uit over motor en roer. Zijn glorie-oogenblik kwam, toen hij even op het bankje van den kapitein mocht zitten en het stuurwiel vasthouden. Op het achterzitje vermoedden ze niets. — Misschien waren ze dan niet zoo gerust geweest, of misschien toch wel — de jonge, blonde, zonverbrande kapitein zag er niet naar uit, om de veiligheid zijner passagiers in de waagschaal te brengen.

Bij Wijk-bij-Duurstede 't afscheid. Om één uur, na de lunch aan boord genoten te hebben. „Vijf uur zijn we thuis," vertelde oom Ties, het nu waarlijk zelf geloovend.

Dat was me een afscheid! „Maak het kort, kapiteintje!" riep oom Ties en deze màakte 't kort, tjokte weg, terwijl tante Conny en tante Lena nog lang niet uitgepraat waren — de eerste op den steiger, de laatste op den achtersteven tusschen de koffers en wagens.

„Ken je de mop van die ontrouwe schoonmaaksters, die een half jaar te samen in de gevangenis hadden gezeten?" vroeg oom Ties, toen tante Lena buiten het gehoor van tante Conny was geraakt en daarom zweeg.

„Neen" — bekende tante Lena, een beetje aarzelend lachend, want ze verwachtte niet veel goeds.

„Nu, die werden tegelijk vrijgelaten. En toen stonden ze nog een uur op den stoep van de gevangenis te praten en toen ze eindelijk besloten, ieder naar der eigen huis te gaan, riepen ze tegen elkaar: „Nou dag! Daar spreken we nog wel eens nader over!"

Tante Lena kwam gauw aandragen met nòg een kopje koffie voor haar gemaal. „Hier, stil maar" — zei ze, en tuurde nog eens naar den rijweg, waarop zich heel in de verte, vijf stippen bewogen: de van Laars en Conny, die Wijk bij Duurstede gingen doorwandelen en de ruïne bezoeken.

De motorboot hield zich kranig. Onvermoeid tjokte ze voort, meegeholpen door stroom en getij. Vijf uur precies lagen ze voor den wal in Rotterdam, en half zes betrad Leentje haar „eigen tinnetamer". De *k* had ze niet leeren zeggen in Renkum!

Juffrouw Ankersmit had met groot genoegen kennis genomen van de verandering der plannen. Zoo zes weken door te gaan brengen in een streek, zoo mooi als bij Renkum, en dan in den herfsttijd, dien ze vereerde — dat stond haar wel aan. Vooral, nu haar „kinderen" 't heel wat beter maakten in den Haag, dan die eerste maanden.

Mevrouw had de baboes terug laten gaan en had zich, met de hulp van Juffrouw Ankersmit, een degelijke huishoudster aangeschaft. Deze werd nog weer ter zijde gestaan door een dienstmeisje en zoo ging alles in huis veel beter. De maand Augustus hadden ze een tent op 't strand gehad en heerlijk van de zeelucht genoten. De kinderen hadden zich vriendjes en vriendinnetjes gemaakt — dat ging alles beter, dan juffouw Ankersmit had durven verwachten. En zoo verliet ze den Haag met een heel wat geruster hart en opgewekter gemoed dan dien eersten keer.

Conny haalde haar af aan het station Ede. In een landauer. Den tweeden September. Tegelijk met de scholen zou ze haar lessen hervatten, den derden. Die landauer was om Juffrouw Ankersmits bagage, en Broer en Zus, die natuurlijk dolgraag mee wilden rijden.

Doch, schoon er plaats genoeg in het rijtuig was, wou en zou Broer op den bok, zoowel op de heenals op de terugreis. „Ja, ik zal me daar als een oude juffrouw in een landauer gaan zitten!" beweerde hij op den hem eigene toon van niet te veel achting voor zijn vrouwelijke, groote en kleine medemenschen.

Juffrouw Ankersmit had het voor haar intrede nooit beter kunnen treffen. Ongeveer om vijf uur reden ze op den straatweg naar Bennekom. Die is mooi. Maar toen ze Bennekom gepasseerd waren, kwam de heerlijkheid pas. Een langzaam stijgenden grintweg reden

ze op. Hoe lag daar de pracht en heerlijkheid in de schoonste glansen van de zon, die aan dalen ging denken! Roodgoud blonk het akkermaalshout, maar onder den stralenden schijn was het in de dennenbosschen tusschen de stammen al duister. Het loof der jonge platanen begon reeds te blozen — herfst, herfst werd het.

Toen het hoogste punt van den weg overwonnen was, en er even een blik gegund was op het wijde verschiet, werd de weg steeds schooner. Door dichte loofbosschen voerde die nu. Langs groote statige buitens. Midden Eng, Ooster Eng. Toen langs de groote schaapskooi, over den Keienberg. De koetsier was zoo attent, even halt te houden op de brug over de beek, die ginds de Papierfabrieken voedde. — Hoe beeldig was het doorkijkje hier, over het heldere, snelstroomend water, onder de hooge beuken door, wier kruinen baadden in de avondzon.

Juffrouw Ankersmit boog zich ver uit het rijtuig en tuurde met bijna dichtgeknepen oogen. — „Het is hier al heel bijzonder mooi!" sprak ze verrukt. „O, Conny, wat zullen we hier heerlijk wandelen! En snuif die lucht eens op, Conny, die allerheerlijkste lucht! Het is om er van op te knappen, Con! Trouwens, je *bent* opgeknapt!" En ze boog nu het hoofd naar Conny en betuurde haar. „Je ziet er heel goed uit, Conny! Ik zal het aan je vader en moeder schrijven. Een flinke blos — heldere oogen — zonverbrand. O, bar! Conny, wat ben je zonverbrand!"

Haar blikken inspecteerden Conny's hals en slapen.

„Nu, je hebt je deze maanden van vrijheid duchtig ten goede laten komen, hoor beste kind!" zei ze, blijde, en als een loftuiting. En toen had ze nièt juffrouw Ankersmit, de ervarene en degelijke onderwijzeres moeten wezen, om er niet op te laten volgen: „Dan kunnen we nu dès te ijveriger aan het werk gaan."

Den volgenden morgen, klokke negen begon het werk. Tante Conny had daar de zijkamer voor aangewezen. Juffrouw Ankersmit en haar leerling sliepen op de balkonkamer, dezelfde kamer, waar Conny met Juf en Leentje geslapen had en waar nu het ledikant van Leentje was weggehaald.

De kennismaking was heel prettig geweest. Tante Conny vond, dat juffrouw Ankersmit den indruk maakte van een zeer ontwikkelde, zeer beschaafde, door en door degelijke dame en ze meende, dat Marie en Anton het al bijzonder getroffen hadden met het vinden van een opvoedster voor hun dochter. Anderszijds ontmoette juffrouw Ankersmit in mevrouw van Laar een huisvrouw, zooals er weinig zijn, en die de oude deugd der gastvrijheid op de gracielijkste manier oefende. Zus van Laar trok ze zich dadelijk aan — zoo'n kleine, lieve, zachte poes! zoo'n stille, bleeke muis! Oom Herman vond ze een prettig, makkelijk man. Maar over Broer kon ze 't niet eens worden. Die was haar een onbekend verschijnsel. Als hij langs haar ging, keek ze eens extra aandachtig toe. — Toen ze hoorde, dat hij paard leerde rijden, omdat de baron, die zoogenaamd „heer" was van den omtrek, er plezier in had, hem op een paard te zien, ontstelde ze over zóóveel moed. En toen ze hoorde, met hoeveel boodschappen hij soms uitgestuurd werd naar Arnhem of Wageningen, kreeg ze bepaald respekt voor hem. Hij trok zich daar allerminst wat van aan — was behoorlijk en beleefd, maar spilde geen onnoodig woord aan de gast, al die zes weken niet. Een gouvernante, dat was nu wel het toppunt van vrouwelijke minderwaardigheid, vond hij. Ook Conny daalde sterk in zijn achting. — Waarom moest die een gou-ver-nan-te hebben? Waarom kon ze niet kort en goed naar de dorpsschool! Zeker te fijn om naast Dora te zitten bijvoorbeeld? Nou, die nuf met haar

gou-ver-nan-te kon voor *zijn* part ophoepelen! Maar de nuf hoepelde nu eenmaal niet op, vóór haar tijd dàar was. En dat was pas half October. Voorloopig voelde ze zich, met haar gou-ver-nan-te, zóó thuis op Casa Cara, alsof ze er altijd geweest was. En wat was ze thuisgeraakt in den omtrek. Dat merkte ze nu zoo opperbest, nu ze juffrouw Ankersmit de schoonheid van de streek wou toonen, en hoe en waar ze dien zomer zoo genoten had.

Die eerste weken, bij het verrukkelijke en vaste najaarsweer, betreurde ze dag aan dag, neen, uur aan uur het vertrek der Steenstra's. Want o, de herfst in dit schoone land, *wisten* oom Ties en tante Lena wel hoe schoon alles nu werd, de bosschen in hun najaarskleuren, en de hei, de hei, de hei? Hoe die daar nu lag onder zijn purperen dek, een kleur, zoo verrukkelijk mooi, dat ze er nimmer genoeg van genieten kon en elke gelegenheid te baat nam om nu nog eens naar de hei te gaan en nog eens? Vaak, in het rustuur na de koffie, wandelden juffrouw Ankersmit en zij met snelle schreden naar den Ottoweg. Daar even tusschen het akkermaalshout door. — En dan lag de Renkumsche heide in al haar uitgestrektheid vóór hen — de heide, zóó wijd, dat de Koningin er, ter gelegenheid Harer Inhuldiging de beroemde Legerrevue heeft gehouden.

IJverig plukte en sneed Conny de mooiste, volste takken en zamelde ze op Casa Cara in een lange bloemenpakmand. Toen die vol was, maakte ze er een zending aan de Steenstra's van. Oom Ties en tante Lena zouden dan tenminste de hei kunnen ruiken, en de wonderkleur in hun kamers zien.

De mand stond in de gang en ze had Broer gevraagd, of die 'm eens even naar den vrachtrijder wou brengen. Toen Broer den purperen inhoud zag puilen tusschen de latten door, smaalde hij tegen Niek, die

hem voor school af kwam halen: „In dat ongeluks Rotterdam hebben ze niet eens heibezems genoeg, en nu hebben de nuf en der Juf er een paar voor de stakkers gebonden!"

Maar even later gingen ze beiden welgemoed, fluitend op weg naar den vrachtrijder, de groote mand tusschen hen in.

Half October was 't nòg zonde om zich op te gaan sluiten in een stad, vond Conny. Er was een periode ingetreden van stille, haast zoele herstdagen, zwaar van regen. Conny dwaalde graag dan ver weg in de bosschen, waar niets haar oor meer bereikte dan het stage regenruischen. In de geheimzinnige schemering

MAAR DE REGENS DRENKTEN DUIZENDEN KLEINE PADDESTOELEN UIT DEN GROND.

der dichte wouden ontloken vele nooit geziene paddenstoelen. — Conny leerde in die herfstweken, dat een paddestoel even schoon kan zijn als een bloem, en dat men met evenveel verlangen naar paddenstoelen uit kan zien als naar bloemen. Wel waren de groote, schitterende paddenstoelen van den zomer gedaan: de vuurroode met witte stippen, de porceleinwitte in den vorm van een ouderwetsche klontjesvaas, de helgele, die de kinderen wel zochten om te eten, maar de

regens drenkten duizenden kleine paddenstoelen uit den grond. — Paarse, zachtrose, bruingele.

En zóó genoot ze van de stemming der stille wouden, dat het haar was, toen het uur van scheiden sloeg, of ze, zoo maar ineens, midden in het genot, weg moest, en men haar eigenlijk nog wel een poosje had mogen laten blijven.

HOOFDSTUK IX.

Oom Aart hield de hooge, zware gebeeldhouwde deur voor zijn beide gasten open. „Gaat u binnen, juffrouw Ankersmit," noodde hij. „Gaat u binnen, Conny — en hartelijk welkom beiden."

Hij had het welkom niet behoeven uit te spreken. Het had reeds op het perron hun tegen gestraald uit zijn donkere oogen — het had voor hen te lezen gestaan in elken trek van zijn mager, bleek, vriendelijk, scherpzinnig gelaat. Hij was van harte blij met deze groote, schoon tijdelijke verandering in zijn stil en eenzaam leven, van harte blij, omdat het kind van zijn eenigen, geliefden broeder nu voor een poosje het *zijne* mocht zijn.

Reeds bij den eersten oogopslag naar zijn gasten toe had hij ontdekt, dat juffrouw Ankersmit geen storing te weeg zou brengen in het heerlijke samenleven, waarop hij nu al weken hoopte. Zulk een fijnbeschaafde verschijning, welke het aan te zien was, dat ze paste in zijn levenssfeer, van boeken en overdenkingen en kalmte. — Vreeselijk zou hij het gevonden hebben, zoo het kind aan was komen zetten met een wuft jong ding, dat zingen zou door 't huis en veel te vaak de oude piano zou openen — maar — op een zulke zou de keuze van Anton en Marie ook niet gevallen zijn.

„Mag ik de dames maar even vóór gaan?" vroeg hij. En daar gingen ze, de lange, tengere oom Aart

vooraan, dan juffrouw Ankersmit, ook al zoo groot, en dan Conny, die zich bij al haar oude en aangeworven pootigheid toch zoo klein voelde, achter deze lange, ranke gestalten, in deze hooge en lange gang. Lang, dat die gang was! Het leek, of er nimmer een eind aan zou komen, of oom Aart hen beiden diep in het antieke Labyrinth voerde.

Hè, dàar was een soort halteplaats. De gang verbreedde zich tot een vestibule van ongekende afmetingen. Een soort binnenplaats, bestraat met grijze plavuizen, overdekt met glas.

Een trap leidde naar boven, de tweede trap al, die Conny zag. Een der vele op de binnenplaats uitkomende deuren stond open — daar was de eetkamer, waar een dienstmeisje de tafel voor het koffiedrinken dekte. Een andere kamer kwam met een breed raam, uit vele ruiten bestaande, uit op de binnenplaats. Dat was de zitkamer van Ooms huishoudster, en zijzelve, een vriendelijke, bejaarde dame, stond van haar plaats bij dat raam op en kwam zich aan de gasten laten voorstellen en hun de hand drukken. Nu nam de gang zijn weg schuin links, steeg drie maal, telkens met een hardsteenen tree, en een hardsteen portaaltje en hernam na die drie opstappen zijn vorige richting weer.

Voort, voort, voort, alvoort —

De huishoudster verontschuldigde zich, en verdween in de keuken. Een blik, dien Constance toen toevallig naar binnen wierp, deed haar smeeken:

„O, juffrouw Wiegerink, mag ik alstublieft die keuken eens zien?"

Glimlachend voldeed juffrouw Wiegerink aan haar verzoek en noodigde de beide gasten in de keuken. Dat was nu zoo'n keuken, waar een gansche os op oud-vaderlandsche wijze aan het braadspit kon worden gestoken. Zoo'n keuken, waar de onderhoorigen van een geheel riddergoed onthaald konden worden. Zoo'n

keuken, waar een bruiloftstaart kan worden gebakken, die te pronk door de stad wordt gedragen op een burrie, getorst door zes dragers. Zoo'n keuken, waar een modern dienstmeisje zich niet thuis in voelt, en daarom ergens in een hoek, met een verhoogde houten vloer, en een kamerschut, iets heeft gemaakt, waar je zitten kunt, zonder je verloren in de wijdte te voelen. Achter de keuken een plaatsje, waar de grond bedekt was met roode wingerdbladen. Aan dat plaatsje zag men duidelijk, hoe royaal de menschen vroeger toch waren met den grond — 't was zóo groot, dat menige moderne stadsbewoner blij zou zijn, als hij een tuintje had van die grootte. — En hier was 't slechts een uitloopje, een luchtje voor de keuken. — Verder weer. Nu nog slechts enkele schreden. Een marmeren stap op — een marmeren portaaltje. Een deur open. — En nu is daar weer een kamer, zoo aller-ongeloofelijkst groot, dat de keuken er weer bij in 't niet zinkt. Een kamer als een vierkante zaal. Een kamer met een hoog gewelfd plafond. Alleen, omdat de ruimte zoo héel gezellig met zoo velerlei zitjes en gedeelten, gemeubeld was, noemde men 't nog een kamer en voelde men er zich thuis als in een kamer. Overigens moest men 't er een zaal noemen.

Met drie paar breede, hooge openslaande deuren kwam de kamer uit op een veranda, die in afmetingen natuurlijk haars gelijke was. Er stond een zwaar, rustiek tuinameublement, voor elke andere veranda te groot — hier vulde 't zoo maar een hoek.

En de veranda kwam uit op een vierkanten tuin, zeer veel breeder dan de kamer. Een tuin als een kloosterhof, met hooge begroeide muren. Zóó ver is men er van de straat af, dat 't er stil is als *buiten*.

Conny was in éenen dóorgeloopen tot midden in den tuin. Daar zag ze opeens hoog, statig, machtig, de Dom verrijzen, zóo dicht bij, dat 't haar, bij 't

omhoogblikken was, of de spits haar tegemoet kwam ijlen, langs de wolken.

Duizelig wendde ze de blikken af. En ze ging de veranda in, ging op oom Aart toe, die glimlachend, afwachtend, in een der open deuren stond.

„O, oom! wat een heerlijk huis," zei ze. „Eigenlijk jammer, dat u hier alléen woont!"

„Zóó heb ik óók gedacht," sprak oom Aart. „En daarom ben ik zoo héel blij, dat juffrouw Ankersmit en jij mij ouden, eenzamen man met je bezoek komen verkwikken."

Hij stak haar de lange, smalle, beenige hand toe, en ze legde er, in een opwelling van hartelijkheid, haar beide krachtige, gebruinde handen in. Toen zag ze hem aan.

„Vader!" dacht ze. „Hoe lijkt hij op vader!"

Maar, terwijl ze hem zoo aanstaarde en hij haar blik beantwoordde, vol, warm, met niets dan hartelijkheid in de groote bruine oogen, vloeide opeens haar hart over van verlangen, dat vàder mocht zijn als hij. — Wel was hij tenger en bleek, als Vader, maar zijn tengerte noch zijn bleekheid hadden iets ziekelijks of zorgwekkends. En zoo als hij haar aankeek, zoo wou ze, dat haar Vader haar aankeek! Maar die keek zoo vaak langs haar heen —.

Haastig, om zich aan oom Aarts blikken te onttrekken, nam ze haar handen uit de zijne. Daar hij niet onmiddellijk los liet, verloor ze eenige seconden — en — daar gleden twee tranen haar over de wangen.

Oom Aart zag haar nadenkend aan — en wendde zich toen af, of hij niets gezien had.

Juffrouw Wiegerink kwam juist met een blad vol kopjes geurige koffie aan — voor Constance een hooge beker chocola.

Men zette zich in een hoek der kamer, rondom een mahoniehouten tafel, waarvan het blad glom als een

spiegel. Juffrouw Ankersmit en Conny hadden hoed en mantel nog aan, maar nu zouden ze eerst een kopje koffie drinken en dan zou juffrouw Wiegerink haar heur kamers wijzen.

Vijf minuten later volgden ze juffrouw Wiegerink op de trap, die van het „binnenplaatsje" omhoog leidde.

En er volgden weer nieuwe verbazingen en bewonderingen voor Constance.

Ze stonden op een portaal. Vóór hen liep een gang, rechts van hen liep een gang, die de wedergade was van die beneden, met op- en aftrapjes en terrassen. Links was een deur — de deur van oom Aarts slaapvertrek. Juffrouw Wiegerink, die zag, hoe Conny genoot van het merkwaardige huis, maakte haar opmerkzaam op de kamers, uitkomende in de gang recht vóór haar. Daar waren de kamers van juffrouw Wiegerink en van de twee dienstboden. Drie op een rij.

De gang rechts, met de op- en aftrapjes, sloegen ze in. Juffrouw Wiegerink wierp een deur open: „de naai- en strijkkamer" verkondigde ze. Groot als een huiskamer in een modern huis. Geheel grijs geschilderd, met een reusachtige tafel op schragen in 't midden en vele kasten in de wanden.

Een eindje verder was de slaapkamer voor juffrouw Ankersmit. In dit huis, met zijn onbeperkte ruimte, hadden onderwijzeres en leerling ieder een kamer. Nu volgde de badkamer. En daarop een suite van twee kamers: de slaapkamer voor Conny en de leerkamer. Een kleine salon was 't, gelegen aan de voorzijde van 't huis, met een aardig uitzicht op de Lijnmarkt, dat 't beste viel te genieten uit de groote spionnen, van spiegelglas in koperen omlijsting.

Maar de bovenverdieping had, evenals de gelijkvloersche, een pronkjuweel. De zaal. Tegenover de deur van Conny's slaapkamer bevonden zich, boven twee breede treden, twee ontzaggelijke vleugeldeuren.

Toen juffrouw Wiegerink Conny en juffrouw Ankersmit de gelegenheid had gegeven, haar hoed en mantel af te leggen, noodde ze haar ineens maar naar „de zaal".

Met een plechtig gebaar wierp ze de vleugeldeuren open.

Daar was de langwerpige zaal, die met drie breede, hooge vensters uitkwam op de Lijnmarkt. De groote benedenkamer diende oom Aart tot huiskamer — hier was de ontvangkamer. Een zeer groote vleugelpiano stond in een hoek, en Conny schrok er van — ach, nu zou oom Aart haar wel vragen, of ze eens voor hem wou spelen, en hoe mager zou haar voortbrengsel lijken op dit prachtinstrument! Temeer, daar ze nu sedert een half jaar niets aan pianospelen had gedaan.

Statige oud-eikenhouten meubelen leken klein en gezellig in de groote ruimte. De vloer was bedekt met een zachtgeel, gespijkerd kleed, waar de voet in verzonk. Vele mooigekleurde Perzische kleedjes lagen overal, waar maar een hoekje of plek gezellig te maken viel.

Aan den wand enkele schilderijen in breede gouden lijsten. Een heel merkwaardig daarbij, waar Conny het bestaan van wist, maar dat ze nooit gezien had. Een portret van oom Aart en haar vader. — Oom Aart als jonge man van twintig jaar — haar vader, om wien hij beschermend den arm heeft geslagen, als schoolknaap van tien. Beiden ten voeten uit en levensgroot. — En hoe leken ze toen op elkaar!

Dezelfde smalle, bleeke gezichten. En de tienjarige knaap had denzelfden beslisten trek om de dunne lippen als de volwassen broeder. Opgewekt keken de beide gezichten. — Het viel Conny op, hoe ze in de oogen van den tienjarigen knaap de uitdrukking vond, die nù nog oom Aart had in zijn oogen, en die ze zoo graag in die van haar Vader had gezien — een uitdrukking vol warmte, vol hartelijkheid. Slechts

even toefde het drietal in de zaal, en juffrouw Wiegerink was heel tevreden met de bewondering, ja, het ontzag, dat ze las in de blikken harer gasten. Doch er moest voortgemaakt worden: de koffietafel wachtte.

Terwijl ze de deuren sloot, zei ze: „Nu moet je vanmiddag bepaald de kelders zien, Constance. Dan zul je zeker staan kijken."

„Ik sta nù al zoo te kijken," lachte Conny. „Kan het heusch nòg interessanter?"

„Wacht maar af, kind!" sprak juffrouw Wiegerink geheimzinnig. En toen, tegen juffrouw Ankersmit: „Nu mag ik de dames zeker wel even alleen laten? Ik zie u dan weer, beneden in de eetkamer. Gaat u dèze trap af. —" En ze wees hun de groote, breede trap, die dicht achter de huisdeur begon, en statiglijk eindigde tegenover de vleugeldeuren van de zaal.

„Ik ben benieuwd, of ik 't kan vinden!" zei juffrouw Ankersmit. „Con, je gaat zeker je haar wat borstelen en je handen wasschen? Tot ziens dan —" en ze verdween in haar slaapkamer.

Het gesprek aan de koffietafel was levendig, schoon in kalmen toon gevoerd. Oom Aart stelde zich op de hoogte van 't verloop van den zomer. En juffrouw Ankersmit wou weten, hoe 't kwam, dat Constance dit huis, waarin haar vader geboren was, haar oom altijd gewoond had en de familie van Ravenhorst al meer dan twee honderd jaar een boekwinkel in gehouden had, niet kende.

Conny wist het niet dadelijk. Oom Aart hielp haar nadenken. En ze kwam er achter: „Ja, eerst was ik te klein, en vader en moeder vonden dat onnoodige sjouwen met een klein kind niet goed. Oom Aart kwam vaak bij ons. — En toen werd ik grooter — zeven, acht, negen jaar — en toen begon Vader ziek te worden. En omdat oom Aart me toch vaak genoeg zag, kwam er zoo niet van, om me naar Utrecht te sturen."

Ja, zóó zat de zaak in elkaar. Oom Aart had er nog bij kunnen voegen: „En omdat mijn broer te bezorgd was, om zijn eenig kind ook maar een dag uit zijn oogen te zenden, is er van logeeren pas nu wat gekomen, nu een scheiding noodzakelijk was."

Dien middag kwam er van een bezoek aan de kelders nog niets. Want oom Aart stond er op, om eerst zijn beide gasten den winkel te laten zien. En tegen tweeën traden ze dien binnen door een hooge gebeeldhouwde deur, die op de binnenplaats vlak bij de deur der huiskamer uitkwam.

De winkel was zoo groot als de zaal boven, waar hij dan ook vlak onder lag.

Er was niemand op dat vroege middaguur. De beste klanten, de studenten, kwamen in den laten namiddag.

Constance zag met al de wijsheid harer twaalf jaren, dat 't een heèl mooiè, heel groote boekzaak was. Eindeloos rijden de boeken in de muurkasten zich aaneen, als in een reusachtige bibliotheek.

Achter in den winkel, door zware kolonnaden eenigszins afgescheiden van de eigenlijke „zaak", stond een antieke ronde tafel, er om heen gebeeldhouwde armstoelen en leeren clubfauteuils. Hier konden de vaste klanten op hun gemak hun keus maken, of inzage nemen van verschillende tijdschriften en kranten.

Wat Constance het allermooist vond, waren de platen, die de kunstafdeeling van den Boekhandel vormden. In een zeer breede, diepe kast waren tallooze houten ramen draaibaar bevestigd aan een zijwand.

In die houten ramen, met punaises vastgestoken, hingen de prachtigste platen en etsen. Vier, vijf, soms zes op een raam. Had men die allen bekeken, dan sloeg men 't raam weg, zooals men een deur opent, en 't tweede raam vertoonde zich aan den blik. Zoo al maar door, als een reusachtig prentenboek.

Constance was bijna niet weg te krijgen van zooveel heerlijks: prachtige bloemstukken, romantische boschen bergtafereelen, aandoenlijke of lieve voorstellingen. En ze nam zich voor, vaak van dit ongewone „prentenboek" te genieten.

Juffrouw Ankersmit was meer geboeid door de boeken, misschien ook wel, omdat ze de platen zoo slecht zien kon.

Ze had in een der leeren fauteuils plaats genomen en oom Aart legde haar 't eene merkwaardige exemplaar na 't andere voor. Zichtbaar genoot hij van hare belangstelling in zijn lievelingen en aangenaam werd hij getroffen door haar vragen naar werkelijk heèl bijzondere exemplaren. En zelfs zijn eigen verzameling opende hij voor haar dien middag en kwam aandragen met eeuwenoude, zwaargebonden boeken, die hij voorzichtig, met liefdevolle bewegingen neerlegde, en die hij zelf opensloeg en er de bladzijden van omsloeg.

Ze bleven in den winkel, tot de klanten kwamen — dames, die mooie leesboeken voor haar kinderen kwamen uitzoeken. Ook daàr had oom Aart zulk een voorraad van, dat juffrouw Ankersmit dacht: „Nu heet het, op Constance passen, dat ze me niet te veel gaat lezen!"

Oom Aart stelde met enkele hoffelijke woorden boeken en leestafel ter beschikking van juffrouw Ankersmit.

„Vroeg in den middag bent u bijna altijd verzekerd van de rust hier", onderrichtte hij. Maar hij wist ook wel, dat juffrouw Ankersmit over dag niet veel tijd zou hebben tot lezen of bekijken.

Toen gingen Conny en juffrouw Ankersmit samen Utrecht, de stad, bekijken. Dat hadden ze aan de koffietafel afgesproken, „Utrecht ziet er niet uit, of we er in zullen verdwalen en dan slecht te pas komen," had juffrouw Ankersmit verklaard op een zorgelijken

blik van oom Aart. En toen deze zag, hoe dol Conny zich verheugde op deze ontdekkingsreis, had hij zijn toestemming tot deze eerste en onbegeleide wandeling gegeven.

Gearmd stapten onderwijzeres en leerling tegen vieren de Lijnmarkt in. Al spoedig waren ze bij een brug, die regelrecht naar den Dom leidde, en daar trok Conny haar gezellin heen. Onder den Dom door wandelden ze en kwamen toen op het Domplein, vóór de mooie Domkerk. Eenige menschen, die door een kleine deur in een muur verdwenen, lokten haar, hen na te volgen. En ze kwamen in de beroemde Kloostergang! O, wat vonden zij dat mooi en stemmig, die zuilengang rondom het grasveld. Tweemaal kregen ze een blik onder de Gothische gewelven door. En Conny ging aan 't droomen, voor 't traliehek, dat de gewijde gang afsloot voor de ondeugende kwajongens, die toch al zooveel ruitjes en fijn beeldhouwwerk hebben vernield. — Hier hadden de monniken gewandeld, 's avonds, als de zon goud over den grasbegroeiden binnenhof viel en het duister onder de bogen gulden doorlicht werd. Vanuit de kerk wandelden ze den stillen binnenhof om, en traden dan weer de kerk binnen — almaar gaande door de zuilengang, onder de gewelfde zoldering, achter de groene ruiten in hun kunstige sponningen.

Conny en juffrouw Ankersmit maakten een lange wandeling door Utrecht. Ze bewonderden het mooie Paushuizen, waar de Commissaris van de Koningin woont, en genoten op de stille grachten, die zoo heel bijzonder van bouw zijn. Hoog boven 't water ligt de straat. Even boven 't grachtwater loopt een stoep en en aan die stoep verrijst steil de muur, die de straat draagt. In die muur komen de kelders uit, die onder de straat liggen. Ze komen er op uit met deuren en vensters. Als pakhuizen worden ze meest gebruikt, en 't zijn heel veilig gelegen pakhuizen, die hun waren

kalmpjes lossen van of laden in de schuiten, klaarliggend in de gracht. Heel kalmpjes — want geen verkeer stoort hun bezigheid en zonder eenige belemmering van wie of wat dan ook stapelen de goederen zich op langs de pakhuizen. Tweemaal kwamen de wandelaarsters terug naar den Dom, naderden den statigen toren telkens van een anderen kant en vonden hem steeds schooner en machtiger. Tweemaal liepen ze langs het grasveldje en genoten van het gezicht in de Kloostergang.

Het werd duister, zoo tegen half zes. Zes uur werd er gegeten bij oom Aart. Juffrouw Ankersmit vond het nu een heel geschikten, zelfs geboden tijd om naar huis te gaan, doch zij kon evenmin als Conny zich onttrekken aan de bekoring van Utrecht in den vallenden herfstavond. En in haar enthousiasme verklaarde ze: „Als ik voorgoed uit Indie terug ben, wil ik in Utrecht wonen! Ik heb nog nooit een stad gezien, die me zoo huiselijk aandeed! O, een klein huisje aan een der Oude Grachten! Conny, dan krijgt niemand me meer met een stok mijn huis, of laat ik zeggen: Utrecht uit."

Kwart voor zessen stonden ze toch in de vestibule bij oom Aart en hingen met een schuldig gevoel van heel erg laat te zijn haar hoeden en mantels op den kapstok.

Oom Aart was in de huiskamer. Juffrouw Ankersmit maakte haar excuses voor 't lange uitblijven en verklaarde het uit hun beider geestdrift voor de liefelijkste der Hollandsche steden. Dat deed hem zichtbaar goed en hij verzocht zijne logées, zich van alle schuldgevoel te ontdoen. Als ze Utrecht lief kregen, mochten ze desnoods te laat aan tafel komen! En nu hadden ze zelfs een kwartier overgelaten! Niemand kon haar van eenig verzuim beschuldigen.

Na den maaltijd zei juffrouw Ankersmit, dat ze de boeken enzoovoorts vast op de leerkamer ging klaarleggen. Ze verdween, zonder dat iemand haar had kunnen tegenhouden, met de blijkbare bedoeling, oom en nichtje alleen te laten. Juffrouw Wiegerink zette een schemerlamp op een tafel, niet te ver van de kachel, die reeds lang noodig was in deze groote ruimte en ging ook heen. Oom Aart noodde zijn nichtje naast hem in een laag stoeltje en bleef in gepeins verzonken, toen juffrouw Wiegerink de kamerdeur achter zich gesloten had en 't Constance opviel, hoè stil het hier nu was. Net zoo stil als buiten, in Renkum. Geen gerucht liet zich rommedom hooren. Slechts de wind zuchtte in de takken der boomen, ritselend vielen de blaren af. Daar opeens begon de Dom te zingen: „Gott erhalte Franz den Kaiser —" Hoog boven 't huis zong de machtige klokkenstem. Toen volgden zeven zware slagen. En toen de laatste had opgehouden, na te klinken, begon oom Aart:

„Zeg, Con, de berichten zijn toch maar best uit Méran, hé?"

„Ja", beaamde Conny. „Vader gaat goed vooruit. Dat staat tenminste telkens op Moeders briefkaart."

Er was iets in den toon harer stem, waarop ze dat „briefkaart" uitsprak, iets, dat oom Aart de waakzame ooren deed spitsen. Waakzaam was hij — Hij had Conny's groote tranen van dien ochtend niet vergeten en was van plan, er in 't eerste 't beste stille avonduur achter te komen, wat ze mochten beduiden, opdat hij haar helpen kon.

„Een briefkaart, Con? Waarom zeg je dat zoo uitdrukkelijk?"

„Omdat ik meest briefkaarten krijg —" zei Con met iets van verongelijking in haar stem.

„Maar Con! Moeder heeft 't zóó druk met Vader, om de geheele kuur goed opgevolgd te krijgen, dat Moeder geen tijd zal hebben gehad voor meer dan een briefkaart."

„Neen, dat zal dan wel niet!" sprak Conny lusteloos, en wipte met den voet een punt van 't haardkleed op — en dan weder neer. Op — en dan weder neer.

Oom Aart bleef zwijgen, keek haar alleen maar vragend aan. En Conny kwam opeens los.

„Maar waarom *nam* moeder dan niet eens een beetje tijd? Ik ben toch haar *eigen* kind!"

Ze stokte, omdat ze zichzelf ontroerd had. Maar oom Aart liet haar niet met rust.

„Verder, Con!" zei hij.

En toen kreeg Con zoo'n groote behoefte, eens alles en alles te zeggen, wat haar op 't hart lag. Haar verdrietelijkheden van zich af te schuiven op oom Aart.

„Moeder had geen tijd, omdat ze zooveel om Vader moest denken!" riep ze hartstochtelijk. „Maar waarom denken ze nooit aan mij? Weet u wel — toen ze weggingen — We hadden *afgesproken*, dat ik nog aan 't Beursstation zou komen en hun daar voor 't laatst goedendag zeggen. Dat hadden we *afgesproken*. Maar er kwam weer een telegram, — moeder was bang, dat 't vader teveel vermoeien zou en toen zijn ze doorgereisd. Ik was vlak bij, in Rotterdam, en ik heb niet eens meer mogen goedendag zeggen!"

Ze zweeg. Ze schreide. Oom Aart steunde de elbogen op de knieën en legde de kin in de smalle handen. Nadenkend staarde hij in 't vuur. En als tante Lena zei hij in zich zelf: „Dàt hadden ze niet mogen doen. Dàt had niet moeten gebeuren." En toch, hoe begrijpelijk was het! Hoezeer te verontschuldigen! 't Was niets dan liefde en zorg voor den armen lijder, die dan toch de liefde en zorg zooveel méér noodig had, dan zijn krachtig, blozend, gezond kind. En oom Aart begon langzaam, bijna voorzichtig, te spreken. Alsof hij hardop nadacht. „Daar is een spreekwoord, Con. Dat luidt: Wat het zwaarst *is*, moet het zwaarst wegen. Zeg dat eens bij jezelf. Wat het zwaarst

is, moet het zwaarst wegen. Wat was er toen, in die eerste Maartdagen het zwaarst voor je moeder? Dat ze van jou moest scheiden, of dat je vader ziek was, heel erg ziek? Zeg, Con — wat was 't zwaarste?"

„Dat vader ziek was" — fluisterde Con en boog beschaamd 't hoofd. Ze voelde al, waar oom Aart heen ging.

„Juist. Dat denk ik ook. *Jij* was flink en gezond. *Jij* ging naar louter goede menschen. Zeg eens Con, hèb je het goed gehad in dien tusschengelegen tijd?"

„O!!!" riep Conny opspringend, al haar dankbaarheid leggend in dien uitroep. Oom Aart zou toch niet denken, dat ze daarover nog in twijfel verkeerde?

„Ga zitten, kind. Ik zie 't al. Nu — en vader en moeder *wisten vooruit*, dat je 't zoo goed, laat ik zeggen, zoo heerlijk zou hebben. Bovendien gaven ze je juffrouw Ankersmit mee. 't Komt me voor, dat ze in de keuze van een opvoedster voor je allergelukkigst zijn geweest. Is 't niet zoo?"

„O!!!" riep Conny andermaal, en sprong weer op.

„Ga zitten, kind. Als ik je nu *nog* eenmaal vraag: Wat zou zwaarder gewogen hebben bij je moeder, het afscheid van jou, of de ziekte van je vader, dan zal je me bepaald met meer overtuiging dan straks antwoorden: de ziekte van vader. *Is* het niet zoo, Con?"

„Ja, ja!" knikte Conny.

„Nu, de ziekte van je vader was dus het zwaarste voor haar. En naar 't aloude spreekwoord moest die nu 't zwaarste wegen. Daarnaast verzonk al het andere, laat ik nu niet zeggen: in 't niet — maar toch ver weg. Toen het reisplan vastgesteld was, ware 't beter geweest, zoo moeder je niet had *beloofd*, je aan het Beursstation nog de gelegenheid te geven, hen beiden te begroeten. Doch dien Woensdag leek alles nog lang en ver. En dien Zaterdag stond hun afreis, de lange, vermoeiende reis, voor de deur. En toen deinsde

je moeder terug voor dat afscheid aan het Beursstation. Ik wil wedden, kind, omdat het afscheid hun dien Donderdag „te zwaar was gevallen."

Conny had opeens een blik in de oogen van: „*Daar* had ik niet aan gedacht!"

Nu hief oom Aart het gelaat uit de handen, ging recht in zijn stoel zitten en een diepe ernst kwam op zijn gelaat.

„Zeg Conny," zeide hij. „Als ik jou was, zou ik begrijpen, dat al die zorgen, aan je vader besteed, *ook* voor jou zijn. Daar is een moeder, en die vecht niet alleen om het leven van haar man — maar die wil ook, dat haar *kind* haar *vader* behouden zal".

Een huivering voer Conny door de leden. En dadelijk daarop overviel haar een diepe schaamte, ook *daar* had ze niet aan gedacht — nooit aan gedacht.

O, arme lieve moeder dan toch! En zóó had haar eenig kind over haar gedacht!

Nu zwol opeens Conny's hart van verlangen, naar Vader en Moeder beiden. In hartstochtelijke omhelzingen zou ze trachten, hun om vergeving te vragen, voor wat ze over hen geklaagd en geknord had in zichzelve. En ook wou ze haar blijdschap betuigen, dat Vader zóóveel, zóóveel beter was. Dat ze hem dus zou mogen *behouden!*

Op dit oogenblik ging de verklikker van de telefoon en oom Aart begaf zich naar de eetkamer, waar het toestel hing.

Op geen beter oogenblik had de opschrikkende bel kunnen gaan. In de eenzaamheid kwam Constance klaar met haar verdriet, en haar schrik over zichzelf.

Toen oom Aart terug kwam, zat daar een Constance met een opgelucht hart. — En dien avond, in bed, voor 't inslapen, fluisterde ze nog eens bij zichzelf: „Wat het zwaarst *is*, moet het zwaarste wegen!"

HOOFDSTUK X.

Den volgenden morgen begonnen de lessen. Echter voor dien dag slechts tot elf uur, en dat wel op verzoek van oom Aart zelf. Want hij wilde zijn gasten zelf de keldergewelven laten zièn, en dat uur kwam het beste voor hem uit.

Wat zaten onderwijzeres en leerlinge gezellig in de voorkamer aan de Lijnmarkt! Heel oud was er het ameublement, nièt antiek, maar zoo van een jaar of zestig terug. Een grooten armstoel met een rugleuning en een zitting heelemaal van kruissteekwerk! Geknoopte antimacassers op alle stoelen, teneinde het ruige, gebloemde trijp te beschutten. Een mahoniehouten kast met een ovale spiegel erin. — De ruimte tusschen de beide ramen was een spiegel, heel hoog, heel smal, in een gekartelde gouden lijst. Ouderwetsche portretten hingen er bij tientallen, en Conny nam zich voor, aan oom Aart te vragen, of hij haar al die ooms en tantes, neven en nichten wou voorstellen. Een bruidsportret van haar eigen moeder en vader was erbij, — maar dàt was nog niet zoo héél oud. Echter oud en vergeeld genoeg, om Conny grappig voor te komen, die moeder, met haar wijde pofmouwen, dun middeltje en wijden rok!

Ze zaten aan een zwartgepolytoerde tafel, waarop een geknoopte looper lag. Ieder hadden ze een voetkussen in de kruissteek! In al de vier hoeken van de kamer hing een étagère met poppetjes en prulletjes.

Twee er van waren versierd met een rand in den kruissteek, opgewerkt met kralen, en twee met een macramé-rand.

Om elf uur kwam oom Aart hen zelf uit de leerkamer halen. Hij scheen bepaald te vreezen voor overmaat van ijver. Om te beginnen daalden ze de staatsietrap af. Uit een ouderwetsch bureau in de eetkamer nam oom Aart een bos sleutels — neen maar, een bos sleutels! Geweldige sleutels waren het, aan een zwaren ring. Van ijzer alles, blankgehouden. Naast de zitkamer van juffrouw Wiegerink was een zware deur, waar alvast één sleutel op paste. Die gaf toegang tot de keldertrap, een makkelijke breede trap, met even een draai.

Oom Aart ging voor, en juffrouw Ankersmit had wat te kampen met de duisternis der trap. Maar toen ze eenmaal op de keldersteenen stonden, was het daar, schoon schemerig, toch niet hinderlijk donker. Hier en dąar kwam van boven licht door een rooster of een glazen tegel. En nu stonden ze dan in den kelder. — En Conny moest weer een kreet geven van verbazing.

Voorloopig althans leek de ruimte onafzienbaar. Ze waren zoowat in het midden van den kelder en naar beide zijden strekte zich de grijssteenen baan uit, tot waar, aan beide zijden, heel in de verte, het daglicht schemerde.

„Een goede kelder om een bombardement in door te maken!" zei oom Aart. „Kijk u eens omhoog!"

De zolderingen waren overal zwaar gewelfd. De verschillende gewelven schikten zich, zonder deuren, om een groote ronde middenruimte, waar 't lichter was dan ergens anders. Dat werd veroorzaakt door glazen tegels in de vloer van de overdekte binnenplaats.

„Nu eerst naar de achterzijde," sprak oom Aart. „Het mooiste bewaren we tot het laatst."

Ze wandelden onder de groote, ruime hooge gewelven het daglicht tegemoet. En ze doorschreden een ruimte als een zaal. — Daar waren ze bij de zwaargetraliede vensters, die uitkwamen in een gemetselde diepte, in den tuin uitgegraven. Toen ze hier alles goed bekeken hadden, en er zich rekenschap van hadden gegeven, onder welke gedeelten van het huis ze nu hadden doorgewandeld, wendden ze zich om naar de andere zijde waar, en nu bijna onafzienbaar ver, het daglicht lokte. Conny moèst er heen hollen, de baan was te verleidelijk. En ze liep en liep. — Toen ze buiten adem bij *weer* ramen was gekomen, zag ze tot haar grooten schrik een breede gracht vlak bij het venster vloeien. Waar was ze nu toch? Gejaagd van nieuwsgierigheid keek ze om naar oom Aart en juffrouw Ankersmit, die langzaam, in druk gesprek, naderbij kwamen. Oom Aart vertelde juffrouw Ankersmit veel van de geschiedenis van dit merkwaardige gebouw, een der best bewaarde Utrechtsche heerenhuizen uit vroegere eeuwen. Met de sleutels rammelend naderde oom Aart de deur, die zich tusschen de kelderramen bevond. Die wierp hij open. — En daar stroomde de gracht, die van de Tolsteegpoort tot de Weerd Utrecht doorkruist. Een smalle stoep was er nog over, waar ze met hun drieën naast elkaar op gingen staan, teneinde het merkwaardig schouwspel gade te slaan van die gracht, hier stroomend tusschen achterkanten van huizen heen, achterkanten, waarvan er verscheidene met deuren en ramen uitkwamen op een klein stoepje aan het water, maar waarvan er ook velen zóó maar, pal langs de gracht, stonden.

„Maar — uw kelders zijn veel en veel grooter dan uw heele huis!" riep Conny. „De oppervlakte meen ik? Hoe kan dat nu toch? En waar is het huis?

Juffrouw Ankersmit knikte goedkeurend over deze opmerking van haar leerlinge. Ja, hoè groot en ruim

het huis ook was, de vlakte van grijze steenen, waar ze nu al zoo eenigen tijd op voortwandelden, was nog veel grooter.

„Dat zal ik je zeggen, Con," sprak oom Aart. „Vroeger stonden er slechts aan één zijde huizen, in dit gedeelte van de Lijnmarkt. De kooplieden lieten hun kelders aanleggen tòt het water, ook al stond hun huis daar een eindje van af. De kelders van dit huis loopen heelemaal onder de tegenwoordige straat door, en ook heelemaal onder de moderne huizen, die tegenover het mijne gezet zijn. We staan hier dus onder een andermans huis!"

„Wat zou u hier een boel in kunnen *bergen*, oom!" zei Conny.

„Ja, kind — wat je daar zegt, dat zeggen vele van mijn brave vrienden en buren ook. En die willen me dan almaar er toe overhalen, den kelder voor een deel, of in zijn geheel liefst, te verhuren. Ze hebben me er nooit toe kunnen krijgen. Ik ben zoo graag vrij, vrij, heelemaal vrij, zoo in mijn eigen huis! Zondagsmorgens, dan ga ik den kelder inspecteeren. Dan wandel ik hier op mijn eentje rond, en sta hier bij 't water mijn morgensigaar te rooken. In den laatsten tijd zijn de aanvragen om althans een stuk van mijn kelder te verhuren talrijker dan ooit. En je zult zien — ze zullen het nog van me gedaan krijgen op den duur! Het *is* dan toch ook zoo'n prachtige gelegenheid om hier een pakhuis te hebben. Met de schuit zóó voor de deur. *Als* ik er toe overga, dan moet er ginds een muur gebouwd worden — kijk, de strepen staan er al. Die zijn eens door een bevrienden architect daar neer gezet. Dit stuk zou het dus alleen maar zijn. Nog niet zoo erg. — Maar dan zal ik toch, zoo Zondagsmorgens, wel raar staan te kijken tegen dien muur aan. —"

Ze traden de gewelven weer binnen. Oom Aart sloot de kelderdeur. Nog even wandelden ze rond. Ergens in

een hoekje ontdekten ze juffrouw Wiegerinks „kelder". Daar waren de kolen, de aardappelvoorraad, haar groote inmaak. — Ergens verloren in de ruimte.

Het sloeg twaalf uur, toen ze weer boven kwamen. En nu kende Constance dan toch het heele huis.

In dat huis sleet ze de volgende weken, de maanden. Juffrouw Ankersmit en zij werkten hard, Constance voelde, dat zij goed opschoot! Wat het leeren betreft — o, vader en moeder zouden tevreden kunnen zijn! En over de rest?

Het gesprek met oom Aart had wortel geschoten. Niet meer mopperend kon ze aan Vader en Moeder denken. Niet meer jaloersch was ze, op de eindelooze zorgen, die Moeder voor Vader overhad! Het denkbeeld was gebleven, het verlangen was gebleven: „Moedertje, moedertje, kom terug, en ik zal U toch zóó bedanken, omdat je zoo goed op mijn Vadertje hebt gepast! Vadertje, vadertje, kom terug — ik ben zóó blij, dat je beter bent!"

Maar één angst, een zorg was toch gebleven.

„Als ze nu terug zijn, en ik zoo blij zal zijn — zullen *zij* dan ook blij zijn? Zullen ze van me houden? Zich met me *bemoeien*? Dan is Vader toch *beter*! O, ik wou, dat ik goed *wist*, dat ze van me houden!"

„Ze zullen dien Zaterdag je niet meer hebben willen zien, omdat het afscheid hun dien Donderdag te zwaar was gevallen" — had oom Aart gezegd. *Die* dacht dus wel, dat Vader en Moeder van Conny *hielden*! En als Conny zoo oom Aarts stem in haar geheugen terugriep, dan dacht ze 't ook, dan wist ze 't ook. Doch in sombere oogenblikken was ze 't weer vergeten, en snakte ernaar, het zóó te weten, dat ze 't nooit meer zou vergeten, er nooit meer aan zou twijfelen.

De Novemberdagen waren bijzonder guur en donker

dat jaar. Maar in 't oude huis was 't gezellig en goed. Op de leskamer snorde een potkacheltje — in de huiskamer vlamde een vuur van beukenblokken in den open haard. Heerlijk was 't om van de wandelingen in de stad thuis te komen, je voeten af te stampen op de mat en ijlings naar de huiskamer te snellen, waar op de vacht van den haard Conny's besproken plaats was.

Juffrouw Ankersmit scheen zich ook zeer thuis te voelen in de huizinge van oom Aart. Er kon zulk een vergenoegde trek om haar lippen liggen, als ze een enkele maal zichzelf de weelde gunde en met een handwerk des avonds in de huiskamer kwam zitten. Meestal bleef ze boven, ze wilde oom Aart zooveel mogelijk de gelegenheid schenken, samen te zijn met zijn nichtje.

Dat waren heerlijke uren voor Conny, zoo samen met oom Aart in de groote kamer, bij het licht van een schemerlamp. Oom Aart had een boek, zij haar handwerk. Meestal heel prozaisch, een naailap met open zoomen, een moeilijk maasgaatje, een gebreid kantje, een bont, handgenaaid schort. Allemaal werk, dat ze van juffrouw Ankersmit op kreeg. Soms moest ze er eens even mee naar boven om uit een moeilijkheid geholpen te worden. Dan was 't bij juffrouw Ankersmit ook al zoo gezellig — deze in een huisjapon, met wollen pantoffels aan, voor de kachel. Een stapel van oom Aarts boeken bij haar. De kamer zoo echt besloten, zoo met die groote blinden achter de overgordijnen.

Maar toen werd 't December. De maand der huiselijkheid bij uitnemendheid. Oom Aarts verzoeken aan juffrouw Ankersmit om toch beneden te komen, zoo 's avonds, vermenigvuldigden zich. En ze kwam steeds vaker. Het werd Sint-Nicolaas. En dat wil wat zeggen, Sint-Nicolaas in Utrecht! Conny spitste zich er

reeds lang vooruit op. De studenten maken van Sint-Nicolaas een ware feestdag. — Vele arme kinderen worden onthaald, en 's middags rijdt Sint-Nicolaas zelf rond in de oude bisschopsstad, verzeld van zijn edellieden en lakeien. Statig met de vier. Niet maar zoo'n Sint-Nicolaas met een baard van touw, een muts van karton en een vaalfluweelen mantel. — Neen, maar een Sint-Nicolaas in de puntjes, onberispelijk gegrimeerd door den beste kapper, gedost in een pleeggewaad, waar je alle stoffen, kanten en sieraden van betasten kan — geen voor-den-gek houderij! De edellieden hebben manden vol bouquetjes bij zich en bieden die onder het rijden gracielijk den Utrechtschen jongen dames aan. Con kreeg dien middag handen vol viooltjes!

Er rijden groote feestwagens rond, die elk bemand zijn met een groep studenten. Elk geheel stelt iets voor, waar de studenten den draak mee steken. Zoo b.v. in het jaar van den bedrieger Cook, die beweren wou, dat hij aan de Noordpool was geweest, maar die al gauw ontmaskerd was, reed er een wagen rond, die met zijn bemanning op 't allerpotsierlijkste den quasi-Poolreiziger en zijn staf temidden der IJswoestijnen verbeeldde.

Conny en juffrouw Ankersmit wandelden den ganschen middag op straat, zagen Sint-Nicolaas herhaaldelijk, en de edellieden waren ook wel zoo galant, om juffrouw Ankersmit tevens te bedenken met bloemen, ofschoon die hulde voor jonge meisjes bedoeld is. Conny voelde zich uiterst gevleid — men zag haar dus haar twaalf jaren niet aan. — Begin Februari zou ze dertien worden. — Maar groot en krachtig als ze vooral in dat laatste jaar geworden was, kon men haar makkelijk voor vijftien houden — wie weet, misschien dachten ze wel, dat ze zestien was!

Kerstmis naderde. Conny kreeg vacantie van Woens-

dag vóór Kerstmis tot Woensdag na Nieuwjaar. De avonden vóór de vacantie had juffrouw Ankersmit geregeld beneden doorgebracht, echter telkens opnieuw op het verzoek van oom Aart. Con begreep dat niet — waarom moest oom Aart dat toch elken avond *vragen?* Waarom bleef „juffie" nu niet heel gewoon na den eten bij hen? Wel had Conny van die hartsgeheimen, alleen voor oom Aart bestemd, altijd maar weer over vader en moeder — maar daar bleef gelegenheid genoeg voor. Zoo op den vrijen Woensdag- en Zaterdagmiddag, als zij en juffrouw Ankersmit geen *plan* gemaakt hadden en juffrouw Ankersmit zich onmiddellijk na de koffie naar den leeshoek van den winkel begaf en zich daar het allernieuwste en allermooiste liet voorleggen, tot groot genoegen van oom Aart, die beweerde, blij te zijn met de kennismaking met eene, die voor boeken en tijdschriften evenveel voelde als hij. En dan kwam nu toch ook de Kerstvacantie, waarin Oom en Nicht weer ongestoord samen zouden zijn. Want juffrouw Ankersmit zou Vrijdag vóór Kerstmis naar den Haag vertrekken. Dien Donderdag zouden zij en Conny, tot hun schande, moet 't gezegd worden; voor 't eerst in dat najaar — naar Rotterdam gaan, waar ze de familie van Laar reeds bij de familie Steenstra zouden aantreffen. Dien Woensdagavond was het drietal dus voorloopig voor 't laatst in oom Aarts huiskamer bijeen. Hoe verrukkelijk zat het feest, de feeststemming, zat Kerstmis in de lucht. — In den winkel was 't geheel uitgestorven geweest na vieren — de studenten waren weg naar huis, naar huis!

Juffrouw Wiegerink had groote massa's hulst laten bezorgen door Mijntje, de kippenvrouw, die anders elken Zaterdag haar wild en haar geslachte en geplukte braadkippen te koop kwam aanbieden.

In elken hoek van de kamer stond een groote pul, of een kan, weelderig gevuld met hulst, die dat jaar

bijzonder veel bessen droeg. Mistletoe versierde de lamp. — En verder was hulst overal gestoken, waar 't maar te steken was — in alle vazen, achter alle portretten. Op de theetafel prijkte zoo'n echt Utrechtsche lekkernij: een stapel prauwels, koeken, als flensjes zoo dun en als flensjes opgerold, maar bros en knappend als alleen maar met een Utrechtsch prauwel-ijzer te bereiken valt.

Als hier van Utrecht gesproken wordt, dan wordt

GROOTE PUL, OF EEN KAN, WEELDERIG GEVULD MET HULST.

nièt alleen bedoeld de stad, maar de heele provincie — Door het heele Sticht is de verschijning van het prauwelvrouwtje een blijde verrassing, en waar ze haar zelfgebakken heerlijkheidjes aanbiedt, worden ze gretig gekocht en dankbaar genoten als een der weinige, echt plaatselijke specialiteiten, die wezenlijk een extra-traktatie zijn.

Conny schonk thee voor den kleinen kring. Ze had dit van juffrouw Ankersmit in alle puntjes leeren doen. — Tante Anna zou tevreden geweest zijn, als ze gezien had, hoe Conny de bouilloir hanteerde, de thee zelf zette en op tijd bijschonk. Hoe ze manoeuvreerde met het presenteerbladje, netjes voorzien van een

kanten kleedje, waarop de suiker en de melk stonden. Voor oom Aart maakte ze de thee klaar, juffrouw Ankersmit liet ze zich bedienen. Vervolgens het uitdeelen der schoteltjes en het ronddienen van de prauwels.

„Het spijt me werkelijk, juffrouw Ankersmit, dat u voor twee volle weken aan ons kringetje gaat ontbreken," opende oom Aart het gesprek.

„Het zal juffie wel *niet* spijten," moest Conny er eens even, ondeugend, tusschen werpen. „Die zit natuurlijk te springen naar haar *kinderen*."

Juffrouw Ankersmit boog het hoofd dieper over haar werk — een gehaakte handwerktasch voor haar jongste „kind."

„Conny wil me weleens plagen met mijn zorg over mijn leerlingetjes, maar ze weet ook wel, dat ik tegenwoordig heel wat geruster omtrent hen ben dan in die eerste, nare maanden, toen alles en alles zoo vreemd en zoo onaangenaam voor hen leek."

Oom Aart luisterde maar toe en zei niets.

„Nu ja, juffie," hernam Conny. „Maar hoe u dan ook op 't oogenblik omtrent ze gerust mag wezen, toch wil ik wedden, dat u Vrijdagmorgen — en de trein gaat immers om tien uur — nog vóór de koffie bij ze bent."

„Zeker", gaf juffrouw Ankersmit toe. „Ik heb ze nu in ruim drie maanden niet gezien. En ik wil niet van ze vervreemden. Over een klein jaar moet ik hun heele opvoeding weer op me nemen en met ze mee naar Indië gaan. — Dan zou ik 't vreeselijk vinden, als ze in dezen tusschentijd van me vervreemd waren."

Oom Aart zei niets. Bleef in 't vuur staren. Maar toen de pauze in 't gesprek héél lang duurde, daar Conny's aandacht in beslag werd genomen door de bouilloir, die niet branden wou, kwam oom Aart opeens, nog eens achterna — „Zóó — over een klein jaar gaat U dus naar Indie —"

Wéer boog juffrouw Ankersmit het hoofd diep over haar werk. Ze zeide niets. Het was een heele poos stil in de kamer. Conny vond alles een beetje vreemd, en keek wat verlegen van de een naar den ander. Maar ze ving van niemand een blik op. Ze begon zelf het gesprek maar, toen de bouilloir weer lustig brandde. En met haar twaalfjarige zorgeloosheid vergat ze die vreemde oogenblikken. Maar later, een paar maanden later, moest ze er weer aan denken en zei, alsof ze een ontdekking gedaan had, hardop in zich zelf: „O, daàrom waren ze zoo vreemd en zoo stil!"

Kerstmis. Hand in hand traden oom Aart en Constance de huiskamer binnen, waar, ter eere van den feestdag, het ontbijt gedekt stond, inplaats in de eetkamer. Er lag sneeuw, dat hadden ze op hun slaapkamers al gezien. En nu, in de huiskamer, snelden ze, oom Aart al even opgetogen als Conny, naar de groote deuren, waarvan de gordijnen wijd open waren getrokken. De tuin was heelemaal bedolven onder de sneeuw. En in dezen windbeschutten hof hadden de boomen hun sneeuwvracht op elken tak, op elk takje kunnen houden. Als in bruidsgewaad stonden ze daar, de oude knoestige vruchtboomen van oom Aarts mooien tuin. Als een tapijt van wondere schoonheid, afhangend van den achtermuur, leek de moerbeiboom, die wel even oud was als de beroemde moerbeiboom van Jacoba van Beieren in Goes. — Fijne, frischwitte kant was tegen den muur gespeld, daàr, waar in 't voorjaar de perzikboomen bloeiden.

Over het breede middenpad van den tuin gingen prachtig-scherp uitgesneden vogelsporen — alsof de vogel, die hier gewandeld had, er behagen in had geschept, de indrukken van zijn fijne pooten op 't allernauwkeurigst in de sneeuw te prenten — links, rechts,

links, rechts. Elke afdruk onberispelijk. Geen korreltje sneeuw te veel of te weinig weg.

„Straks gaan we sneeuwballen", beloofde oom Aart, in de handen wrijvend. „En vanmiddag gaan we naar het Zeister bosch — komaan, kind, gauw aan tafel!"

Oom Aart moest er bepaald voor zorgen, dat zijn nichtje genoeg at, zóó verlangde ze naar de sneeuwpracht van den tuin.

De morgenpost bracht Kerstgroeten uit Méran, verscheidene mooie kaarten met prachtig gekleurde afbeeldingen van kerstrozen, hulst, mistletoe, eucalyptus. Conny's Kerstgroet was reeds eenige dagen op de post — een dennetak met mooie lange denappels, die ze zelf in de bosschen van Doorn gevonden had, en die juffrouw Ankersmit haar had helpen prepareeren, en met rood lint vasthechten op een roode kaart. Als met glinsterende stuifsneeuw overdekt zagen de tak en de appels eruit.

Oom Aart had ook een Kerstgeschenk voor Conny, dat hij haar gaf nà het ontbijt: een stapel ouderwetsche prenteboeken, die haar vader en hèm in hun jeugd hadden toebehoord. Beelden waren erbij, veel te mooi eigenlijk voor een kind. Sommige overvloedig met goud versierd en bedrukt: een zelfs met prenten, louter op gouden ondergrond. En de deftigste, plechtigste rijmen er onder:

Zoo fier, gelijk de fiere zwaan
Heeft Rosalinde plaats genomen.
Nu steekt ze 't zonnescherm op
En geeft zich over aan haar droomen.

Toen had Conny wel graag gaan bladeren, gaan lezen, maar oom Aart joeg haar den tuin in, en Conny vergat in het sneeuwgevecht dat volgen ging, al spoedig de „fiere Rosalinde" en de „galante Fernandus."

's Middags was het als een sproke, als een feeërie

in de Zeisterbosschen. Ze dwaalden er den ganschen namiddag door, tot over hun enkels vaak wadend in de sneeuw. Flink nat waren ze, toen ze thuiskwamen, en ze moesten zich geheel verkleeden, eer juffrouw Wiegerink de Kerstgans op kon brengen.

Een heerlijke week volgde. Oom Aart had weinig of niets te doen in de zaak, nu zijn beste klanten weg waren en de moeders pas weer zooveel boeken en prenteboeken hadden ingeslagen voor onder den Kerstboom.

En toen kwam de Oudejaarsavond, waarop ze geheel alleen waren in 't groote huis. Juffrouw Wiegerink was met drie dagen verlof naar haar familie, de meisjes waren natuurlijk ook uit. Aan haar beiden was voor de volgende dagen de verzorging van den heer des huizes en zijn logéetje toevertrouwd.

Was 't door al 't dolen in de sneeuw? Constance voelde zich dien avond loom en duizelig. Toen haar taak aan 't theeblad was afgeloopen, nestelde ze zich diep in een leeren fauteuil, met geen ander verlangen, dan er zóo in te blijven, niets meer te hoeven doen, zelfs niets meer te hoeven zeggen. Haar keel voelde droog, heet en gezwollen, haar voeten zwaar als lood. Oom Aart had al spoedig haar niet gewonen toestand ontdekt.

„Wat scheelt eraan, Con?" vroeg hij.

„Ik heb zoo'n slaap! zoo'n slaap!" zei ze, om niet teveel te zeggen.

„Je ziet geweldig rood. Maar, dat's wel eens meer na zoo'n heelen dag in de buitenlucht als vandaag. Zeg Con, ik had toch al geen plan, om tot twaalf uur op te blijven, maar als ik jou was, ging ik al om negen uur naar bed."

„Hé, laat ik hier maar een heéle poos zitten!" vroeg Constance, een beetje bang voor de koude kamer, het kille bed, waar de zwaarlinnen lakens zoo lang hun koelte behielden, wat in gewone tijden heerlijk

was, maar als je je niet lekker voelt, geen plezier geeft.

Oon Aart liet Conny zitten tot over half tien. Telkens keek hij eens naar haar, onderzoekend. Maar voorloopig zag hij bij haar niet meer, dan wat soms de gevolgen zijn van vele uren, in een besneeuwd bosch doorgebracht.

Even half tien joeg hij haar toch naar bed. Hij bracht haar zelf boven, stak de lamp voor haar aan en betreurde 't, dat de kachel in de leskamer vanwege de Kerstvacantie niet brandde. Anders had Con de tusschendeur open kunnen laten. Als ze soms verkouden werd, zou hij Mina morgen opdragen de kachel aan te maken. Toen liet hij Conny alleen, na de gebruikelijke kus op haar voorhoofd, waarbij hij een weinig schrikte van het gloeien, dat het kind deed.

En het Nieuwe Jaar brak aan, terwijl Constance in zwaren slaap, met zware droomen, verzonken lag. De Dom galmde zijn twaalf slagen uit over de stille stad aan zijn voeten. Zijn machtige stem vervulde de gewelfde zaal aan den stillen tuin tot in alle hoeken en dwongen den eenzamen man daarin, die tòch opgebleven was, wel tot luisteren. Hij luisterde, staande midden in de kamer, en toen de laatste naklank verstorven was, nam hij zijn hoed en ging in den besneeuwden tuin, waar het maanlicht het middenpad met de knoestige vruchtboomen, waarop steeds weer nieuwe sneeuw was gevallen, verzilverde. De hoeken van den tuin waren in nachtzwart gehuld. En de eenzame man zag uit zijn stillen, omsloten hof op naar den Dom, zooals die daar, vlak vóór hem, oprees naar de maanlichte lucht. — En hij dacht aan het Nieuwe Jaar, dat met de wijzers van den Dom alweer voortschreed, voortschreed — aan de toekomst. In die toekomst scheen iets vreugdevols te liggen, iets, dat hem de lippen deed vertrekken

tot een glimlach. — Iets, zóo goed, dat hij er even 't kind, dat gloeiend was ingeslapen, om vergat. — Maar aanstonds herinnerde hij 't zich, ging met rappe schreden naar binnen, sloot en grendelde de deuren, deed de lichten achter zich uit. Hij klom de trap op en luisterde nog even aan Conny's slaapkamer. Echter drong geenerlei gerucht van onrust tot hem door en hij zocht, zonder al te groote angst voor Con, zijn legerstede op.

Dien Zondagmorgen, Nieuwjaarsdag, ontwaakte Constance met een pijnlijke keel en een vreemd duizelig gevoel. Toch stond ze op, kleedde zich en verscheen aan de ontbijttafel. Oom Aart stelde zich nauwkeurig op de hoogte van haar bevinden en ze spraken samen af, om nu, op den dubbelen feestdag, den dokter nog niet lastig te vallen. Ze zouden het nog maar eens aanzien. Maandagmorgen vroeg kwam juffrouw Wiegerink terug. Die vond het wel degelijk noodig, den dokter te halen. Wat had het kind in die paar dagen een diepe kringen onder de oogen gekregen!

De dokter kwam nog vóor twaalven. Hij bekeek Constances keel, onderzocht toen ook haar borst en rug, daar een droge kuch haar ging kwellen. Hij voelde haar pols — en commandeerde haar in bed, en dat wel dadelijk.

Juffrouw Wiegerink bracht haar naar boven. Op haar slaapkamer ging het nogal, wat de temperatuur betreft, Mina had het potkacheltje van de voorkamer Zondags al aangemaakt. Toch dacht juffrouw Wiegerink, dat er andere maatregelen genomen zouden moeten worden, als het ongeluk nu eens mocht willen, dat het kind ernstig ziek werd. En wat juffrouw Wiegerink betrof — als ze zoo het kind eens aankeek, zooals het zich daar klappertandend, rillend en bevend ontkleedde, vond ze de kans op ernstig ziekworden heusch héel groot —.

En Constance wèrd ernstig ziek. In den nacht van Maandag op Dinsdag had ze felle pijnscheuten in haar zij gekregen en toen ze dat Dinsdagmorgen aan oom Aart vertelde, belde die onmiddellijk den dokter op. — Die kwam dadelijk, onderzocht Constance weer en — moest, beneden in de eetkamer, oom Aart meedeelen, dat zijn nichtje pleuris had, en zwaar ziek was.

Toen de dokter heengegaan was, met de belofte, dien avond nog te komen kijken, ging meneer van Ravenhorst in angstig nadenken de kamer op en neer. En één ding stond al dadelijk bij hem vast: Juffrouw Ankersmit moest vandaag nog terug komen! Het kon niet wachten tot morgen! Ze moest terugkomen om Conny te verplegen, om bij Conny te zijn, over dag en 's nachts. Maar ook — om *zijn* zorgen te deelen, om zijn angsten over het hem toevertrouwde kind te verlichten, zoo dat kon! Hij telegrafeerde Juffrouw Ankersmit. En toen ging hij met juffrouw Wiegerink overleggen, wat er gedaan moest worden, om Constance een betere ziekenkamer te geven.

Juffrouw Wiegerink had haar plannen al klaar.

„We zetten Conny's bed in de leerkamer," zei ze. „Die kan gestookt worden en die is groot genoeg, dat het bed van juffrouw Ankersmit erbij kan."

Dat leek oom Aart een uitstekende oplossing. Hij meende, dat Conny zich verheugen zou over haar verplaatsing naar de leerkamer, die ze zoo vaak als zoo dolgezellig had geroemd. Maar de arme Conny lag, hoogrood het gelaat, gloeiend droog de handen, in de kussens en begreep, naar 't scheen, ternauwernood, waar 't om ging.

Juffrouw Wiegerink raadde aan, het kind in bed te laten. Als meneer dan even helpen wou, was het ledikant zóo in de voorkamer. En meneer hielp mee. Behoedzaam droegen ze 't ledikant over den drempel van de tusschendeur en schoven 't toen zoo voor-

zichtig mogelijk op de geschiktste plaats, op niet te groote afstand van de ramen en niet te dicht bij de kachel.

Om één uur stond juffrouw Ankersmit in de eetkamer, waar oom Aart aan zijn steeds uitgesteld koffiemaal zat. Hij sprong op, blijde, als verlucht.

O, nu was er eene, om mee te helpen zorgen, om mee te helpen dragen! Hij stak haar de beide handen toe. En zij, angstig:

„Wat is het? Wat is het?"

„Pleuris," — antwoordde hij. Ze had even een beweging van schrik. Toen zei ze: „Dat moeten haar ouders weten —."

„Daar heb ik òòk al over gedacht," sprak hij. „Maar — als Anton er teveel van schrikt —."

„Ja, dat moèt dan maar," sprak ze resoluut. „Bovendien — ik heb nu toch al vaak gehoord, dat meneer van Ravenhorst zéér veel beter is —"

„Woudt U ze dan laten kòmen?" sprak hij, met angst. Want — was pleuris dan zóó iets verschrikkelijks, dat ouders daarvoor uit den verren vreemde *komen* moesten?

„Dat zeg ik niet!" zei juffrouw Ankersmit. „Alleen, *mij* zou 't niet verwonderen, als ze 't *deden*. Ik voor mij hoop 't vurig — wat zou het het kind *goed* doen! Meneer van Ravenhorst, u kent haar gepieker, en nog wel beter dan ik — wat zou het 't kind goed doen, als ze *kwamen*, zoo ineens, *om haar* —"

„Nu, laat ik dat dan seinen!" stelde hij voor.

Ze maakte een afwerende beweging met de hand. „Neen, doet u dat *alstublieft* nièt. Seinen, dat ze komen *moeten*, zou u pas mogen doen in de alleruiterste noodzaak, en God geve, dat *die* uitblijft!"

Ze zweeg even, ontroerd. Maar haar ontroering bekampte ze weer en ging voort:

„Als ze daar *zijn*, als ze eens de allergelukkigste gedachte mochten hebben om te komen, dan zal Conny

U vragen: Oom, hebt U het hun *gevraagd?* En als U dan *ja* moest zeggen, wed ik, dat die daad van hartelijkheid hunnerzijds haar uitwerking zou missen."

„Goed. Ik zal seinen. Direct. Maar ik wacht hier even, tot U boven geweest bent, en haar gezien hebt —"

Tien minuten later was juffrouw Ankersmit terug in de eetkamer en kon haar tranen niet weerhouden.

„Ach, wat is ze ziek!" klaagde ze. „Dat dàt nu het eind moet zijn van dit heerlijke jaar, waarin ze zoo vooruitgegaan is!"

Oom Aart werd verlegen tegenover het verdriet van juffrouw Ankersmit. „Ik ga nu maar seinen," sprak hij.

„Zet er dan bij: *Overkomst onnoodig. Ik houd U op de hoogte,*" ried ze.

Hij knikte en ging. Ja, dat was goed. Als er dan stond: Overkomst onnoodig, en ze kwamen *toch* — nu, *dan* was het toch zeker wel dubbel heerlijk voor Constance — dàn was ze misschien verlost van dien naren twijfel, die haar leven bedierf.

Conny had met een glimlach van tevredenheid het hoofd weer in de kussens gelegd, toen ze gemerkt had, dat „juffie" bij haar was. Maar zeggen deed ze niets. Het spreken veroorzaakte haar veel pijn en haar hoofd was ook zoo roezig, zoo verward — Haar ooren suisden, steeds erger, steeds erger — Net, of 't niet erger nog kòn, en dan werd 't tòch nog weer erger —

Juffrouw Ankersmit nam onverwijld de verpleging ter hand. In Indie, zoo met vijf kinderen op een achteraf plaats, had ze er al goed den slag van beetgekregen. Nu weigerde ze zelfs een verpleegster voor den nacht, of zelfs maar voor de ochtenduren, als de zieke verbed en verzorgd moest worden.

De dokter kwam dien avond weer, volgens zijn belofte. Hij herhaalde nog eens, dat ze zwaar ziek was. Maar toen hij hoorde, dat een telegram aan de ouders was

gezonden, haalde hij even de schouders op. Gevaar dreigde er toch werkelijk nog niet. Alles kon gebeuren — pleuris is een leelijk ding — Maar, meneer van Ravenhorst was immers voor zijn gezondheid in Zwitserland? Nu — en om hem nu daar van terug te laten komen — dat was wel een beetje gauw gevraagd!

„Ik heb er bij gezet: overkomst onnoodig", vertelde oom Aart.

„Dàn is 't goed. Dàn zijn ze vast voorbereid. Mòcht 't noodig worden — ik waarschuw u onmiddellijk — maar, ze is een door en door gezonde, sterke meid. — Ik heb er alle hoop op. —"

Hij ging. Wat opgewekter bleven juffrouw Ankersmit en oom Aart achter. De eerste haastte zich weer naar de ziekekamer. En, terwijl ze zich met een handwerk neerzette bij de arme Conny, rekende ze in zichzelve uit:

„Vanavond wordt 't telegram nog in Meran bezorgd. Als ze dan morgen vroeg vertrokken — ja, *als* ze vertrokken — dan konden ze toch niet eerder dan *Vrijdag* hier zijn!" Want ze zouden toch wel in geen geval dag en nacht doorreizen. — Ze sprak er niet meer over met haar gastheer. Die scheen de mogelijkheid van komen nog niet te willen aannemen, huiverig als hij was voor den invloed van die overhaaste reis, lang vóór den vastgestelden tijd, op zijn Broers gestel. Maar voor zichzelf hield ze het op Vrijdag. — Vrijdag, dat zou een dag van spanning voor haar zijn. Vrijdag, dan zou ze luisteren naar elk aanrollend rijtuig. Vrijdag, dan konden ze komen. *Als* ze kwamen.

Dien nacht was Conny heel onrustig. Ze kreunde telkens van pijn. De koorts steeg tot 40°. Juffrouw Ankersmit bleef, gekleed, naast haar zitten, haar nauwlettend bespiedend, of zich geen teeken voor deed, dat de dokter onmiddellijk gehaald moest worden.

Die was er 's ochtends heel vroeg. Toen lag Conny nog in denzelfden toestand van 's nachts.

„Ik kom om twaalf uur terug," zei hij; gaf nieuwe medicijnen, beval nieuwe behandelingen. „Als dan de koorts niet gezakt is — breekt de wenschelijkheid aan, dat den ouders tòch gevraagd wordt, over te komen."

Juffrouw Ankersmit en oom Aart verbleekten even. Oom Aart vroeg de trouwe verzorgster te gaan rusten op haar eigen kamer, dan zou *hij* haar plaats aan 't ziekbed zoolang innemen. Maar ze wees zijn aanbod af. — Neen, nu wou ze wachten, tot de fatale termijn verstreken was. Nu zou ze toch geen rust kunnen hebben.

De morgen verliep. Juffrouw Ankersmit, met roodomkringde oogen van vermoeidheid, zat op haar plaats, te zenuwachtig, te gespannen, om een handwerk te doen of een boek te nemen. Oom Aart kwam telkens boven, boog zich over de zieke heen, die bleef kreunen en zich onrustig om en om wentelen, en verdween dan weer, zonder iets te zeggen. Maar toen zoo omstreeks elf uur — was het verbeelding? Was het werkelijkheid? Werd ze rustiger? Kreunde ze minder?

Kwart voor twaalf. — Het was wààr. Ze was rustiger geworden. Ze had nu sinds half twaalf niet gekreund. Het scheen zelfs, dat ze sliep. Onhoorbaar stond juffrouw Ankersmit op en wendde zich naar de deur. Die deed ze, met de uiterste behoedzaamheid geruischloos open. Toen bleef ze aan den kier van de deur op wacht staan. Oom Aart verscheen al gauw weer. En ze ontving hem met een blijden glimlach, doch een waarschuwende vinger voor de lippen.

„Zeg 't ook aan den dokter, beneden nog," verzocht ze. Hij moèst eens leven maken. — Klokke twaalf sloop de dokter op het ziekbed toe. Zijn ernstig gelaat ontplooide zich wat. Hij bekeek de patiente lang en aandachtig, zonder haar aan te raken. Op de

teenen ging hij de kamer weer uit, juffrouw Ankersmit met den vinger wenkend, mee te komen.

Daar op de gang stond oom Aart alweer. Voorzichtig sloot juffrouw Ankersmit de deur achter zich.

„U behoeft *niet* te seinen," sprak de dokter. „Ze zal 't er wel bovenop halen. Maar nu rust, voor alles rust. Tot vanavond."

Toen maakte juffrouw Ankersmit gebruik van 't aanbod van oom Aart en stond hem voor enkele uren haar plaats aan 't ziekbed af. Zoo maakte oom Aart Conny's ontwaken mee.

„Ik geloof, dat ik beter ben", zei ze, de oogen opslaand, maar tot verder gesprek scheen ze toch geen lust te hebben. Moede wendde ze 't hoofd weer om. „Laat me maar dommelen", zei ze nog. En zoo dommelde ze dien heelen middag, dien heelen avond.

's Nachts sliep ze veel beter dan nu al eenige nachten achtereen het geval was geweest. En dien volgenden morgen, toen juffrouw Ankersmit en oom Aart elkaar weer begroetten aan het ziekbed, dorsten ze elkaar in de oogen te zien met blijde, hoopvolle blikken. De koorts was zeer gedaald en Constance lag daar, wel zwak, uitgeput van den fellen aanval, maar nu klaar tot herstel.

De Woensdag, de Donderdag verliep onder niets dan gunstige verschijnselen. Met slaap ging het gezonde, krachtige jonge lichaam, dat de heftige ziekte overwonnen had, zich versterken. Lang sliep Conny in die nachten — lang in de middagen. Juffrouw Ankersmit had het weer gewaagd, haar eigen bed te beslapen in den nacht, naast de zieke.

Juffrouw Ankersmit dacht wakend en droomend aan den Vrijdag, met opeens een klop in haar keel soms — wat zoù het toch ook heerlijk zijn! Dan weer met angst voor een mogelijke teleurstelling. — Als er eens niets gebeurde! Als de Vrijdag voorbij ging en er was

niets van hen — nog geen telegram of briefkaart zelfs!

Dat deze beide levensteekenen uitgebleven waren tot op heden, achtte juffrouw Ankersmit een gunstige omstandigheid. Ze wilden nièt schrijven of telegrafeeren, ze wilden *komen*. En het was bijna met angst, dat ze telkenmale de post zag aanschellen, hem bespiedde in de groote spionnen. Neen, neen, er moest geen brief of briefkaart komen, geen telegram — maar *henzelf* verwachtte ze.

Donderdagmiddag, toen Conny ontwaakte uit haar uren langen middagslaap, en ze alweer beter leek, zei ze, zonder inleiding: „Zeg, juffie — wat zullen vader en moeder nu *daarvan* wel zeggen!"

„Ja, hè kind —" weergaf juffrouw Ankersmit, bijna onnoozel.

„Heeft oom Aart *geschreven?*" vroeg Con.

En juffrouw Ankersmit, slechts antwoord gevende op de woorden van Conny's vraag: „Neen, kind."

„O —" zei ze, zonder dat juffrouw Ankersmit begreep, wat ze met dat o! meende. Toen had ze alweer genoeg gepraat en lag heel stil, heel tevreden.

Tegen zessen kwam Mina waarschuwen, dat er opgedaan was. Juffrouw Ankersmit rolde haar handwerk, waar ze nu weer heel goed aan opschoot, in elkaar, nam met een paar schertsende woorden afscheid van Conny en wendde zich naar de deur.

Op dit oogenblik hoorde ze een auto voorrijden met veel getoeter voor de drukte in de Lijnmarkt.

De auto hield stil.

Haar hart bonsde op eenmaal tot in haar keel. Con vroeg haar iets: of ze strakjes Ooms Camera Obscura wou meebrengen en wat voorlezen — maar ze kon geen antwoord geven. Terwijl verweet ze zichzelf haar zenuwachtigheid. — Mijn Hemel, hoe plattelandsch. Er hielden toch auto's geregeld stil voor den deftigen Boek- en Kunsthandel van van Ravenhorst!

Ze bleef staan, de deur reeds half geopend. Hoorde de schel overgaan. En ineens, om Conny buiten alles te houden, voorloopig tenminste, ging ze de kamer uit, sloot de deur achter zich toe. Een beetje bevreemd keek Conny haar na. Wat wàs juffie in gedachten verzonken! Ze had niet eens geantwoord en Conny had nogal gehoopt, dat ze blij zou zijn, omdat Conny weer voorgelezen wou worden!

Juffrouw Ankersmit bleef staan boven aan de staatsietrap. Nu werd er opengedaan.

„Meneer, Mevrouw," hoorde ze Mina wat onhandig zeggen, zij, die niet wist, wat deze heer en dame uit een auto hier aan de *huisdeur* deden — En daar sprak de dame beslist — „Wilt u zeggen aan meneer van Ravenhorst, dat de Zwitsersche reizigers er zijn? We gaan vast naar de huiskamer —"

Daar zag juffrouw Ankersmit de beide gedaanten naast elkander schrijden door de lange gang.

Zij had 't wel uit willen jubelen. Als een overhaast kind willen roepen door de gesloten deur heen: „Con! Daar *zijn* ze! Ze zijn gekomen "

Maar ze bleef bij de trap staan. Ging die toen langzaam, heel langzaam af. Op het bordes op de helft bleef ze weer heel lang — Ze had den heer des huizes uit den winkel zien komen en als een jongen zien wegsnellen naar de huiskamer toe. Daar was nu het weerzien. En nu kon *zij* nog wel een poosje op de trap gaan zitten — Wat ze deed. Doch ze zat niet lang, toen ze alweer gerucht van deuren hoorde. Meneer Aart van Ravenhorst kwam de gang in — haar zoekend, begreep ze. In een wip stond ze onder aan de trap.

Hij had haar het heerlijke nieuws willen komen vertellen, maar zag met *één* oogopslag, dat ze 't al wist.

„*Dat* is goed! *Dat* is goed!" herhaalde ze maar telkens: „Ze zijn *gekomen!* Wat zal Conny gelukkig zijn!"

Oom Aart zag heel bleek van ontroering. Maar

praktisch en kalm sprak hij: „Wil u haar voorbereiden?"

„Niet teveel voorbereiden!" vond juffrouw Ankersmit. „Het moet een heerlijke verrassing blijven!" En ze snelde naar boven.

Op de gang schoot haar nog even door 't hoofd, dat ze niet eens naar den toestand van Conny's vader had gevraagd. — Enfin — dat kwam straks wel terecht — als ze hem zelf zag.

„Zóó, juffie, bent u daar weer?" vroeg Conny. En plagend: „Hebt u wat voor *mij* meegebracht? Neen — die leelijkerds beneden eten alles zelf op en ik krijg niets dan pap en melk!"

Juffrouw Ankersmit ging niet op haar scherts in. Ze zette zich naast haar leerlinge en nam haar hand. „Zeg, Con — er is een verrassing voor je. Een heerlijke verrassing. Zal ik de verrassing laten boven komen?"

Conny rees half overeind, op haar elboog leunend. „Wat is het?"

„Iets goeds, iets heerlijks — zal ik 't maar boven laten komen?" herhaalde juffrouw Ankersmit.

„Is het — tante Lena en oom Ties?"

„Ik zeg niets — ik zeg niets —" verweerde juffrouw Ankersmit zich, opstaande.

„O dan *zijn* ze 't —" riep Conny blij.

„Neen, neen — maar ik zeg niets! Ik haal ze!"

En weg was ze.

Conny bleef opgewonden achter. Tante Lena en oom Ties niet. — Wie dan wel? Het was bezoek in alle geval. — Dat had ze al gemerkt.

Oom Herman dan, en tante Conny. —

Of —

En opeens sloeg ze de handen voor 't gelaat. Een denkbeeld rees in haar — iets zóó heerlijks, zoo heerlijk — *te* heerlijk om waar te zijn.

't Was goed, dat ze toen onmiddellijk de kamer binnentraden. Zij — Vader en Moeder. Conny had

zich anders te zeer van streek gemaakt met haar raden en zichzelf tegenspreken.

Daar waren Vader en Moeder. „O!" riep Conny uit en strekte de armen uit. En ze kwamen ieder aan een kant van het bed en ze omhelsde ieder met één arm, en ze zonken op de knieën neer, om beter en dichter bij haar te zijn. Op de staatsietrap klonken de schreden van oom Aart, die hen naar boven had gebracht. — Hij ging naar beneden terug. — Die drie daarboven kon men nu wel een poosje aan elkaar overlaten, vond hij. En hij veegde eens aan zijn oogen, toen hij weer aan 't gezicht van Conny dacht, aan haar wijd uitgestrekte armen en aan den toon, waarop ze dat o! had uitgeroepen.

Toen ze dan eindelijk weer tot praten kwamen, die drie daarboven, na veel tranen en omhelzingen, zei Conny op een toon van verluchting, als was een onmetelijke last van haar afgenomen:

„O — dus U *houdt* dan toch van me!"

Beneden had juffrouw Ankersmit met korte woorden hen ingelicht omtrent het „gepieker" van hun dochter. En nu moesten ze met droefheid ervaren, hoe zware last op het gemoed van hun Conny had gedrukt. — Maar ook wisten ze in 't zelfde oogenblik, dat dit nu voorbij was — en voor altijd voorbij zou zijn.

Vader was beter — Van stonde aan konden ze Conny al het geleden leed vergoeden, al haar verdriet om haar vereenzaming, en dat ze er maar bijliep, zoo thuis — Maar ze hadden nooit ook maar in de verste verte vermoed, dàt Conny daar zulk een verdriet om gehad had.

„En is Vader nu bèter?" vroeg Conny, haar Vader onderzoekend aanziend.

Hij antwoordde: „Ja, mijn kind. Alleen vinden de

ZE ZONKEN OP DE KNIEËN NEER, OM BETER EN DICHTER BIJ HAAR TE ZIJN.

doktoren 't noodig, dat ik, om gezond te *blijven* elk jaar een paar maanden naar Zwitserland ga. Maar, Conny — dan zal *jij* meegaan."

't Was te veel heerlijks, zoo op eenen avond. „O!" zuchtte Conny maar steeds. „O! o!"

Conny's beterschap was niet verstoord door de schokken van blijdschap op dien gedenkwaardigen Donderdagavond. Die ging geregeld en stil zijn gang. Reeds een week later mocht ze een uurtje opzitten. Voorloopig nog in de ziekekamer, waar al de bewoners van de Huizinge van Ravenhorst zich om haar verzamelden.

En 't kwam weer over de Zwitsersche reis. Conny had allang, en met tranen van dankbaarheid vernomen, hoè snel vader en moeder naar haar toegereisd waren. Met louter een namiddagrust in Bazel, op den Woensdag, den eersten dag hunner reis. — En daarna van Bazel naar Utrecht ineens door, vier-en-twintig uur aan één stuk! Omdat juffrouw Ankersmit niet had durven veronderstellen, dat ze zóó reizen zouden, had diè hen pas Vrijdags verwacht.

„Denk toch eens aan, juffie," zei Con. „Ik elk jaar mee naar Zwitserland! Drie maanden!" En toen, nieuwsgierig tegen haar Vader: „Maar hoe moet 't dan met schoolgaan en leeren, en zoo?"

„Ja!" zei haar Vader. „Dàt weten we nog niet. Maar daar zullen we wel wat op vinden. Hoe jammer toch, dat juffrouw Ankersmit weer naar Indië gaat! Anders konden we haar vragen, ons die maanden te vergezellen."

Wat wàs dat opeens tusschen juffrouw Ankersmit en oom Aart? Ze zagen elkaar aan, glimlachend. — Ze vroegen en antwoordden elkaar iets met de oogen.

Toen stond oom Aart op — zij ook. Hij nam, eenigszins plechtig, haar hand en sprak met bewogen stem: „Juffrouw Ankersmit gaat *niet* naar Indië. Toch zal

ze ook niet met Conny mee kunnen gaan, die drie maanden. — Want ze vind Utrecht, en het Huis van Ravenhorst zoó gezellig, dat ze *hier* wil blijven.

Gisterenavond heeft ze me beloofd mijn vrouw te worden.” Dat gaf me een blijde verbazing, een groote verrassing! Dat was me daar een handen drukken, feliciteeren —

Mevrouw van Ravenhorst kuste haar en noemde haar: lieve Louise! En Conny begreep opeens, tot haar uitbundige vreugde, dat juffrouw Ankersmit nu voortaan haar Tante Louise zou zijn.

Het waren weken van louter feestvreugde, die nu volgden. Heel kalme, heel huiselijke feestvreugde. Maar de bloemen ontbraken in geen enkele kamer en vaak zag de groote zaal gasten, die kwamen gelukwenschen.

Den eersten Februari vertrokken Meneer en Mevrouw van Ravenhorst met de geheel herstelde Conny naar den Haag. Juffrouw Ankersmit vergezelde hen daar heen en zou in den Haag bij haar moeder blijven, tot alle toebereidselen voor het huwelijk, dat zoo spoedig mogelijk voltrokken zou worden, getroffen waren. Conny had zich alvast een plaatsje als bruidsmeisje verzekerd, met de oudste der „kinderen”, een vijftienjarig Indiesje.

Nu ving het leven weer aan op het Stadhoudersplein, in het eigen huis van Vader en Moeder. In Conny's eigen kamer, met Conny's eigen vriendinnen van haar eigen school, waar ze begin Februari haar glorieuze intree weer deed.

En het was een heel nieuw leven, veel heerlijker nog, dan ze, in de verdrietelijkheden van het oude leven, had kunnen gelooven. Want ze wist het nu héél zeker: Zij drieën, Vader, Moeder en Conny — Ze *hielden* van mekaar.

UITGAVEN VAN H. TEN BRINK TE ARNHEM.

KENT U **?** *DE METHODE*

VOOR HET BREIEN EN NAAIEN

:: IN SCHOOL EN HUIS ::

JOUWERSMA-RUSELER.

Van **beide** methodes verscheen een **uitvoerig prospectus** met uittreksels van recencies, dat op aanvraag gratis wordt toegezonden.

EEN SERIE

PATROONBOEKJES

IN TWAALF DEELTJES

DOOR **J. M. JOUWERSMA-RUSELER.**

PRIJS PER DEELTJE 20 EN 25 CENT.

1. ZES SPORTMUTSJES EN AUTOKAP (3e druk).
2. VIJF IJSMUTSEN (2e druk).
3. ZES KINDERBARETTEN (2e druk.)
4. TWINTIG BABYKAPJES (3e druk).
5. ZES DAMESBARETTEN (2e druk).
6. ZEVEN STRAND- EN OPERAMUTSEN MET BOA (2e druk).
7. ZEVEN SPORTHOEDEN (2e druk).
8. VIER KINDERMANTELS.
9. ACHT BABYMANTELS, zomer en winter (2e druk).
10. ZES KINDERJURKJES.
11. NEGEN HANDSCHOENEN.
12. 25 SCHOENTJES EN SOKJES.

ALLE UITGAVEN VAN H. TEN BRINK TE ARNHEM.

UITGAVEN VAN H. TEN BRINK TE ARNHEM.

Zoo juist verschenen:

Voor kinderen van 4—8 jaar:

Het boek met de verhalen van Suusje

DOOR

NANNIE VAN WEHL.

Met platen en bandteekening van WILLEM HARDENBERG.

Prijs in prachtband *f* 2.25

Zoo juist verscheen de mooie historische Roman:

De Erfdochter van de Doorwerth

DOOR

JAN L. DE BOER.

Prijs *f* 2.25, geb. *f* 2.75

UIT LICHTE LANDEN

Oorspronkelijke Sprookjes door JAC. VAN DER KLEI.

Voor kinderen van 9—12 jaar.

Met 100 teekeningen van WILLEM HARDENBERG.

Gedrukt met flinke letter op kunstdrukpapier.

Prijs in prachtband *f* 2.25

WAT DE PERS VAN BOVENGENOEMDE UITGAVE ZEGT:

NIEUWS VAN DEN DAG:

„Een **mooi** en **aantrekkelijk** vertelselboek."

NIEUWSBLAD VAN HET NOORDEN:

.....net iets voor kleine jongens en meisjes, ze zullen ze verslinden en met genoegen de mooie plaatjes bekijken.

DE VROUW:

„Het is opvoedend, zuiver van vorm en zoo allersmakelijkst vroolijk hier en daar, van zoo ras-echte vertelkunst, waarbij men zich niet anders denken kan dan een kinderpubliek dat schatert van pret en lachen mag, omdat dit lachen bij den heer v. d. Klei zoo kerngezond is.... Hij beschikt over humor, dit is het grootste geheim van zijn beste sprookjes."